

**Romulus Bărbulescu
&
George Anania**

**OCHII EI
ALBAȘTRI**

**Colecție de povestiri SF
2013**

IN MEMORIAM

**Romulus Bărbulescu
&
George Anania**

R. Bărbulescu

G. Anania

IN MEMORIAM

OCHII EI ALBAȘTRI

Colecție de povestiri SF

2013

CUPRINS

OCHII EI ALBAȘTRI	4
ASTRONAVA LUI OLM.....	26
AVENTURĂ PE FLUVIUL DE HIDROGEN	33
CAPTIV ÎN INIMA GALAXIEI	51
FÂNTÂNILE	96
PLANETA UMBRELELOR ALBASTRE	114
SĂLCIILE NU PLÂNG DECÂT SEARA.....	245
PRISĂCARUL.....	292

Povestirile au fost publicate în
Colecția Povestiri Științifico-Fantastice
și în almanahul **Anticipația**

OCHII EI ALBAȘTRI

(1967)¹

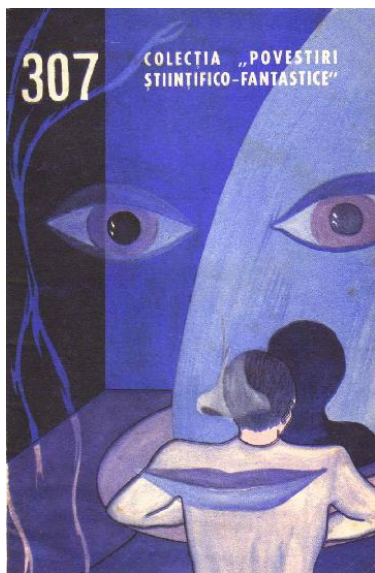
Și deodată în visul lui monoton interveni o schimbare.

Nefiresc de pământean, odinioară, pe „Nox”, el, cel dintâi coborâtor, întâlnise mirosul aspru al fânului abia cosit... Asta s-a petrecut însă foarte demult, pe când fusese tânăr, totuși și-aici ceva, ca un miros și o amintire, străbate încăperile, peste decenii. E ca atunci când trebuia să moară și aproape-și blestema copilăria, căci mirosul acela al planetei a fost o cumplită otravă.

Ar fi vrut să-nțeleagă, însă doar frica îl dominase atunci, în preajma morții, și-acum din nou frica îi dă târcoale – hotărât lucru, nimic din visul lui nu poate fi înțeles. O spaimă plouă peste tăcerea încremenită, odată cu părerea acestui miros din lumea de dincolo, a trecutului.

Umbre nelămurite cutreieră poteci de odinioară. A tresărit acul indicator de biocâmp – trebuie să se întâmple ceva, trebuie! – și, uite, străvezie, ea prinde contur în cadrul ușii – doi ochii imenși, albaștri, ațintiți din întuneric asupra lui. Dorul i se ghemui atunci pe umăr, fremătător, ca un porumbel. Ea! Îi mângâie cu privirea umerii, zăpăcit, îi scrută fața, aceeași, după douăzeci de ani, și-și zise că în sfârșit o să se trezească

¹ CPSF 307

și o s-o vadă aievea...

Așteptă, așteptă. Ea nu făcuse nici o mișcare – poate că visul tot nu se terminase. El se ridică obosit și trecu pragul spre cealaltă încăpere, prin trupul și ochii ei, care încă mai persistau ca un abur. Și împrejurul navei defilau stelele maiestuoase, într-o rotire căreia el nu-i mai aparținea, întinzând demonice brațe de flăcări, total lipsite de importanță. Spaima îl urmă; auzea solzii

înghețați ai spaimei târându-se prin cabine, îi simți mușcătura și iar viscoli ceea ce putea fi mirosul de fân al copilăriei și-al morții. Cu un fel de deznădăduită speranță își întoarse fața după ea, în vreme ce dorul îi mângâia tâmpla cu aripile, și o văzu, palidă, lângă oglindă, privindu-l prin apele azurii. Ochii albaștri ardeau în cleștar, tăcuți. El făcu un pas și oglinda tremură o clipă, dar acum era iarăși o biată sticlă, la fel de veche, cenușie și goală, sub jocul fascinant al spaimei care din nou își pregătea mușcătura. Îl biciui frica asta binefăcătoare și începu să-și îmbrace scafandrul, convins că un sfârșit sau o eliberare îl așteaptă în afara navei.

Deschise trapa, se legă cu un cablu și ieși. Zbura de o sută de ori mai iute ca lumina, de aceea Universul se preschimbase într-un noian de fulgere, un joc de comete și artificii, păienjenis al culorilor. Drumul era pretutindeni pustiu, drum care nu mai ducea nicăieri. Pământul continua să trăiască acolo, în urmă, la peste două mii de ani-lumină depărtare.

Așa povestea visul ciudat din care Tium nu izbutea să se trezească. Aparent, astronava rămăsese întreagă. Doar o pată verde, care în întunericul cosmic nici nu se distingea, doar o pată verde apăruse pe blindaj. Era scafandrul ei... Sau nu, de aici începea visul cel rău, cu o sumedenie de insinuări perfide, pentru că ea, desigur, nu putuse, n-avea de ce să moară.

Aripa dorului i se frecă de tâmptă, aripă moale și albă de porumbel. Ochii albaștri se deschiseseră înaintea lui, pe catranul încremenit al bolții. „Dă-mi mâna! – ar fi vrut el să spună. Să mă trezesc, noaptea s-a lungit peste măsură”. Dar, ca în orice coșmar, dinții i se încleștaseră și nu reușea să scoată o vorbă, își aminti cât luptase cu somnul, sau cu leșinul, căci mai degrabă leșin era; atunci, imediat după accident, când ea controla învelișul navei, iar el ieșise din sala motoarelor, înăbușit de căldură.

Leșinase... A urmat acel coșmar în care se făcea că ea a murit, pulverizată pe metalul carcasei... Se făcea că ea murise cu adevărat și că el s-a convins, vășând că nu se mai întoarce nici după trei zile, nici după trei săptămâni. Stătuse mult timp lângă pata cea verde, în razele proiectoarelor. Ațipea uneori, cotropit de somn, și vedea ochii ei triști, speriați și întrebători, totdeauna întrebători...

Porumbelul de pe umărul lui gânguri speriat și zbură departe, în întuneric. Aceia nu erau ochii albaștri, ci numai două puncte de lumină, ca niște stele rătăcite prostește în spatele astronavei bezmetice. Și dacă nu e vis?

Căută pe dibuite intrarea, târându-se pe lângă cablu. Și de cum se întoarce înăuntru spaima, care-l aștepta lângă ușă, l-a mușcat iar, amețindu-l cu mirosul fânului

– era ca o mare de fân cosit –, și el se strădui să audă cântecul greierilor, și greierii tăceau, încăpățânați. Atunci a știut că acolo mai e cineva, care poate-l pândeste, și, de surpriză, a întors capul, strigând fără voie:

— E cine... va aici?

Iar limba i se împletici în gură și îl duru, așa cum se întâmplă după ce n-ai mai vorbit cu glas tare de peste douăzeci de ani.

Zilele începută să treacă altfel de la această întâmplare, și în toate diminețile el se trezea nerăbdător să afle urmarea. Frica îl părăsise treptat, lăsând o tăcere plină de întrebări, în vreme ce ea venea tot mai des, mai aproape, străvezie, ca un văzduh înflorit.

Pesemne se apropia finalul. Simțurile celor din astronave se ascut într-atâta încât prevăd cu adevărat întâmplări care vor veni, și chiar Tium verificase asta odinioară, pe „Nox”, și mai târziu înainte de despărțire. Se gândea vag la eșecul expediției și aștepta, mai degrabă împăcat, el, care încă nu știa cât din viața lui a fost vis; căci nu se mai putea schimba nimic, și după ce avea să moară toate vor rămâne la fel, împietrite în zborul fără capăt, de o sută de ori mai rapid ca lumina.

Rămăsese culcat, poate chiar adormise, când avu iar certitudinea ca mai e cineva, alături de el, în navă. Îi plăcu să creadă că-i ea – lucrurile se simplificau astfel, deși prezența o simțise tot timpul; dar n-ar fi vrut să admită că înnebunise. Când era singur și neliniștit – o, cât de des fusese el neliniștit și singur! –, gândurile i se mișcau prin cabină, scotocind pretutindeni. Tium nu le vedea niciodată, le recunoștea însă vocea și mai auzea deseori ceva asemenea foșnetelor și trosnetelor când se buluceau cu toatele în juru-i.

Bineînțeles că nici acum ele nu puteau să lipsească, mai ales acum, când dorea numai vecinătatea ei, și dorul batea, timid, cu ciocul în hublouri, să-i dea și lui drumul înăuntru. Erau gânduri viclene, târându-se abil, insinuante, ca apa, și vedeau și comentau totul.

„Doarme! – zise unul dintre ele, vorbind de Tium ca de un străin. A dormit mereu și visează.”

Gândurile celelalte se învălmășiră – Tium și le închipuia ca pe o ceață de unde fiecare, pe rând, căpăta contururi schimbătoare și-apoi curgeau din nou împreună, de-a valma, se învolburară și un altul se ridică, întrebând:

„Și frica?”

„În somn ți-e frică mereu – șopti primul. Pentru că visezi.”

Norul de ceață se prelinse printre fotolii, rotindu-se, desfăcându-și o sută de brațe, ca să poată iscodi împrejur.

„Ba eu cred – murmură gândul celălalt, cu un glas nedumerit, de copil –, eu cred că totuși mai e cineva, care-l sperie. Acolo, în oglindă...”

„Unde? – se auziră întrebări. Unde?”

„A zis că în oglindă. În oglindă...”

Ceața gândurilor aburi oglinda.

„Nuu! – suspină atunci un al treilea, a cărui voce era înceată și tristă. Aici e ea. Voi n-o cunoașteți, cei tineri...”

„Se zice c-a murit!” – spuse gândul cu glas de copil.

„Știi eu? – șopti gândul cel trist. S-ar părea că nici nu zburăm spre Pământ.”

Ea coborî din oglindă, prin ceață, cu porumbelul pe umăr; îl privi pe Tium cu două ceruri sau două mări în ochii nemăsurat de limpezi și-apoi întinse mâinile spre

fruntea lui, străvezii ca pânzelc de păianjen.

„Poate – vorbi iar gândul cel dintâi, nehotărât –, poate mă-nșel, și nu e vis, și nici nu zburăm spre Pământ...”

„Mai este ceva în aeronavă...”

— Da... Cine? întrebă trudnic Tium.

— Eu, un om! se auzi neașteptat un al patrulea gând, izgonindu-le pe toate celelalte; adică un murmur care venea de departe, ca un ecou într-o peșteră.

Ea clipi și-și ridică alene părul negru, întoarse capul, să asculte ceva, dar în aceeași clipă se destrămă.

— Somnul... somnul... bolborosi Tium, răsucindu-se violent în patul larg, prea larg pentru un om singur.

Gândurile ieșiră de prin cotloane, iscodind temătoare.

„Nu e vis, nu e! – susură cel dintâi, speriat, din mijlocul norului cețos, și gândurile mai tinere se grăbiră să-i dea dreptate. Mai e ceva aici, a vorbit!”

Tium își asculta gândurile. Și ele auziseră murmurul, deci mai era ceva, dar unde și cine?

„Cine ești tu?” – întrebă uimit gândul cu glas de copil, cu glasul din copilărie al lui Tium.

Iar Tium se întoarse cu fața la perete, ascunzându-și capul între pernă și colțul patului, în ungherul cel mai întunecos.

„Nu vorbește! – se necăji gândul trist. Închipuiri, toate numai închipuiri!”

„Lui îi e frică – spuse liniștit primul gând, care era și cel mai înțelept. Înseamnă că mai e un om aici, a cărui apariție neașteptată l-a speriat.”

„De ce nu o femeie? – întrebă glasul de copil. O femeie care să-i fi amintit de ea!”

Dorul se zbătu, lovindu-și aripile; Tium luneca în vis, în credința că-i iarăși vis, și obosise...

„Poate chiar o femeie!” – adie murmurul, iar gândurile

se rotiră tăcute, în semn că au auzit.

„Unde?” – voia să întrebe Tium și-i scăpă doar un geamăt, limba îi era înțepenită ca o bucată de lemn.

— Stau aici, lângă tine! spuse glasul.

Imaginea ei flutură o clipă, ca un vâl alb, în vreme ce porumbelul țipa scurt, de trei ori.

— Aici nu! se scutură Tium și-și sângeră limba. Aici, ea... Ochii ei albaștri...

Singurătatea se rostogoli peste el, cu o avalanșă de nonsensuri, și pretutindeni se scutura mirosul blestemat de fân proaspăt.

— Nu ești nebun! îi spuse cu blândețe glasul străin. Nu mă vezi, pentru că sunt altfel decât tine.

Nervii lui Tium cedară: se crispă de așternutul gol de alături și începu fără veste să plângă.

— Ești un miraj tu! se împotrivi, cu primele lui vorbe distincte. Mâna mea trece... Doamne!

— Sunt de-o săptămână cu tine. Ți-am citit toate cărțile, Tium. A fost greu... Folosiți cuvinte ciudate.

Ea se ivi, zâmbind, tu porumbelul dorului alături, la marginea unor păduri iluzorii.

— Minți, minți! izbucni el. Ce prost mai sunt! Cum ai ajuns la mine fără o aeronavă?

Și răsuflă adânc, ștergându-și lacrimile.

„Da! – zise gândul cel trist. Unde îi e aeronava?”

„E-aici – se împotrivi gândul cel înțelept. Dar este invizibilă, ca și astronautul ci”.

— Vehiculul meu cosmic zboară alături de aeronava ta! răspunse murmurul. Doar că el nu poate fi detectat de tine.

Ea se apropie și atinse palma lui Tium cu degetele, într-un miraculos sărut al mâinilor. Din degetele ei se revărsa o liniște imensă care până la urmă îl învălui de

tot. Tium auzi cum gândurile încep sa se certe, dar nu mai înțelegea decât vocea aceluia trist, și-apoi nici pe-aceea, până adormi.

*

S-a trezit târziu și visase frumos, că zboară, singur și gol, printre stele, într-o mare jerbă de raze, într-o plutire nestăvilită către ceva care putea să fie izbăvirea. Ea îl veghease, cu tâmpla pe umărul lui.

— Ce bine când visezi frumos! șopti el, mângâindu-i părul de aer.

Știa acum că e numai vis totul: și gândurile, și iarba.

— De ce crezi? îi răspunse tainicul murmur.

— Mă trezesc, spuse Tium, și-ncepe visul rău!

— Trezește-le! îl îndemnă glasul. Te-ai odihnit, iar eu sunt cu tine.

— Tu?

— Un om. Poate o femeie. Și-am citit toate cărțile, nu-ți amintești?

— Tu, mireasma? Ea se-ntoarse spre el, cu vechea, speriată și-ntrebătoare privire. Se-nfioră: Dă-mi mâna!

— Nu pot, Tium! Sunt altfel decât voi, pământenii.

— Altfel?

— Materia care mă alcătuiește are o structură aparte, corpusculară și ondulatorie, asemănătoare luminii.

— Nu mă minți? întrebă el, uimit peste măsură de un asemenea vis năstrușnic. Voi toți, la tine acasă, sunteți așa?

— Nu! spuse murmurul, și suna tare, tare ciudat.

Tium râse, nici el nu știa de ce, și-și clătină capul. Ea se topise în umărul lui.

— Și cum, tu mă vezi? urmă Tium, curios până unde-l va duce visul. Mă poți atinge?

— Te țin îmbrățișat, fiindcă sunt pretutindeni, în aer

și-n cărți. Tu mă respiri, te miști și clipești în mine.

— Vai, se temu el atunci. Și nu te doare?

— Nu mă doare! răspunse glasul, răsunând afund, ca într-o peșteră,

— Toiul e cu puțință în somn! ripostă Tium și-l bucura conștiința asta că visează. Dar cum nu te-mprăștii în toale părțile, prin Cosmos?

— Corpusculii și undele care mă alcătuiesc, zise murmurul, au o anume așezare, o coeziune care le ține strânse laolaltă.

— Ești un om înțelept...

— O femeie.

— Adevărat? făcu el și parcă simți fâlfâitul de aripi al dorului. Aș vrea să ascult basmul tău, de unde vii și ce cauți. Dar cum te cheamă?

— Vin de departe! zise femeia. De foarte departe, am mers multe milenii pământești cu viteza astronavei tale.

— Da, e un basm frumos! răspunse Tium visător. Mai frumos decât al meu.

— Nu e un basm, îi răspunse cu blândețe vocea,

— Ba da! Sau un vis, e tot una. Și zbori așa, singură...

— Caut oamenii, Tium!

— Toți căutăm... Cum ziceai că te cheamă?

— Nu știu, pământeane! Numele meu e ca o undă, șopti femeia nevăzută. Un cod matematic, de netradus în cuvinte...

— Nu, zâmbi el, oamenii trebuie să aibe numele lor. Și pietrele au nume, dar oamenii...

Glasul tăcu mult timp, tăcu toată ziua aceea, deși gândurile l-au provocat pe rând, l-au îmbiat cu întrebările lor. Numai Tium rămase liniștit, pentru că, nu-i așa? totul e cu puțință în somn.

I se urâse, singur din nou. Și-a silit închipuirea să-i aducă imaginea ei sau măcar glasul ființei nevăzute, și totuși nici închipuirea nu-l mai slujea ca de obicei. Era un fel de trezire, căreia i se împotrivi temător, căci și dorul, și gândurile dispăruseră odată cu visul.

Atunci mîncă, lacom și mult, colindând, slăbănog și bărbos, cabinele prin dezordinea lor, căutând nici el nu știa ce. Astronava pareă oprită dincoace de sarabanda stelelor în mișcare.

Se înnopta – lămpile luminau tot mai slab. Cabina era neprimitoare și rece, ca o casă părăsită. Tium închise ochii, neputincios, și în aceeași clipă îi surprinse o amintire vcche, neașteptat de clară printre părerile și umbrele trecutului, ca o lumină. Aproape că simți mirosul rece al ozonului marilor înălțimi; se revedea copilandru, zburând cu platforma antigravifică, singur, într-o noapte ca asta, prin norii scuturați de furtună, acasă la el, pe Pămînt. Fulgere albe roteau întunericul ca pe un titirez uriaș, lovindu-i marginile fără-ncetare, și o dată cu el se rotea și Tium – costumul său de protecție, croit parcă dintr-o mie de oglinzi, fulgera el însuși în luate părțile, încărcat cu electricitate. Băiatul se încleștase de balustrada platformei. Râdea, sigur de sine, în ploaia sălbatică, înfiorat de plăcere, încrezător și teribil ca toți adolescenții, stăpân al furtunii. Norii halucinanți i se așterneau la picioare, valuri superbe într-un ocean nemaiîntâlnit...

Tresări. Lămpile se stinseseră cu totul, începuse noaptea convențională a astronavei. Dar el fremăta, ațâțat, mușchii amorțiți îi zvâcneau sub piele, ca atunci, în furtună...

Tium se ridică, se azvârli în picioare, adulmecând ca

un lup tânăr aerul împrejur, și simțea apăsarea de cușcă a astronavei.

— Întoaree-te! îl ispită un glas, răsunând parcă pretutindeni. Întoarce-te la tine pe Pământ.

Tium ascultă și, încremenit, iscodi doar cu ochii pustietatea.

— Unde ești? mormăi el. Unde te-ascunzi, cu vrăjile tale?

— De ce nu vrei să te-ntorci pe Pământ?

— Pentru că l-am uitat! strigă el. Nu există Pământul.

— Ba din pricina ei... spuse glasul domol.

Atunci vraja se rupse.

Tium își ridică privirile, muncit de nedumerire, și totul se prăbușea împrejurul lui: norii turbați, și fulgerele, și ploaia se mistuiră în lucirea mată, indiferentă a pereților de metal. Tium nu mai simți degradările – se clătina iar, pe jumătate adormit, aiurând, în căutarea unor ochi, albaștri ca un miraj.

— Ea a murit... murmură el în întuneric. Femeia nevăzută nu-i răspunse. Tu nu știi că-i moartă? Nu vezi că astronava mea stricată...

— Dacă te-ai putea întoarce, Tium? întrebă glasul, cu un tremur ușor.

— Cum să pot?

— Eu, care plutesc în toată nava, i-am cercetat motoarele. Comenzile lor sunt blocate, atât. E așa de ușor să pătrund în reactoare...

— Crezi că asta ajunge? întrebă el încet.

— Prea curând ți-ai uitat Pământul, Tium!

— M-am chinuit să-l uit. E mai bine dacă, oricum, nu mă-ntorc. La-nceput aș fi dat totul pentru întoarcere, dar nu era posibilă; și-atunci mi-am zis că, de fapt, nu vreau să mă-ntorc. Mi-am zis ani în șir că, de fapt: nu

vreau, până am început să cred măcar puțin – altfel, înfrânt, cum mai trăiam atât amar de vreme? Cei care zboară singuri înțeleg: pesemne tu nu ești singură la voi pe navă. Dacă ai, într-adevăr, o navă...

— Am! îi răspunse glasul de femeie. Deși termenul dat de tine e impropriu.

— Și cu ce zbori? surâse el trist și parcă gândindu-se aiurea.

— Nava mea e numai un uriaș rezervor de energie, o energie concentrată, pe care noi o numim fundamentală și cu ajutorul căruia mă deplasez și mă hrănesc. Femeia nevăzută vorbea cu multă băgare de seamă. De ce te miri? În forma dispersată de acum, organismul meu poate prelua direct energia fundamentală, care-mi întreține fluxul vital.

Tium bâjbâi prin beznă și aprinse lampa albastră, de seară. Ochii îl dureau; îi închise pe jumătate și privi împrejur, prin razele slabe, așteptându-se să-și vadă ciudatul oaspete.

— Și când toată energia s-a consumat? De unde ieși alta?

— De la oricare stea...

— Și, cum adică, îți poți conduce nava încotro vrei? Ai aparate de măsură și comandă?

— De ce simplifici? îi reproșă femeia nevăzută. De ce raportezi totul la experiența ta de pământean?

— Nu cunosc alta! se posomorî el. Vreau să aflu dacă tot mai visez. Spune, cum îți conduci nava?

— E complicat, Tium! În esență, am organe de simț și simțuri noi, create special pentru zbor și adaptate formei mele de acum.

— Formei de-acum? O spui a doua oară. Mai ai și altă formă?

— Da. Acasă la noi, pe planetă. Acolo mă preschimb, revin la corpul meu obișnuit, comparabil cu al vostru, al pământenilor.

— Ce noapte lungă! spuse Tium, fără nicio legătură. Cred, uneori, că am visat de la început de tot; ori poate abia de-acum înainte visez?

— Ce nu-nțelegeți?

— Multe...

Își mușcă buzele, îngândurat. Era atâta liniște, ca într-o adevărată noapte pământească, încât se auzea distinct vuietul depărtat din camerele de reacție ale motoarelor.

— Mi-e greu să te conving, Tium!

— Nu-mi închipui la ce vă folosește prefacerea corpului în unde... La ce bun atâtea complicații?

— De fapt, totul se simplifică... Știi, Tium, ce libertate de mișcare avem astfel, adaptați dimensiunilor incomensurabile ale Cosmosului? Zburăm de mii de ori mai iute decât lumina, trecem nevătămați chiar prin cromosfera marilor stele. Îți închipui?

— Nu pot! zise Tium brusc. Eu zbor într-o navă greoaie și înceată, la discreția defecțiunilor de tot felul.

— Dar tu experimentezi prima navă supraluminică a pământenilor!

— Știai? se arătă el surprins.

— Ți-am citit jurnalul expediției, Tium! Vă întorceați pe Pământ, după efectuarea cu succes a probelor, când s-a produs avaria aceea. Ea, soția ta...

— Spune-mi! Tu știi tot. Ea e moartă? Am văzut, avaria a blocat comenzile, le-a distrus definitiv. Motoarele lucrează accelerate la limită. Astea le-am văzut, dar ce face ea? Unde-i?

— Poate că visezi, pământeane!

Tium dădu ocol prin ceața lămpii albastre. Căuta porumbelul docului, cu a durere nelămurită și-o nostalgie după ceva, nici lui prea limpede.

— Lasă-mă să te chem într-un fel, să-ți dau un nume, măcar pentru noaptea asta fără margini! îi spuse ciudatei lui prietene. Am să-ți zic Ao, vrei? E un nume de pământeană...

— Vreau...

— Când mă voi trezi, Ao, am să povestesc despre tine, visul cel mai frumos al nopții. Poate mă voi trezi în curând, sunt destul de tânăr ca să-mi birui somnul nefiresc, Ao!

— Spune, Tium!

— Ao, câteodată mi se pare că nici nu dorm, știi? șopti el, ca o taină. Atunci mă cuprind deznădejdea și frica; parcă n-aș zbura spre Pământ, parcă, într-adevăr, nava mi-ar fi avariata și că aș fi murit. Dar nu ține mult și simt din nou cum mă scufund în vis. Îmi aud gândurile, vorbind de mine ca de un străin, o văd pe ea.

— O vezi?

— Așa ca în vis. Și mi-e dor...

— Înseamnă, într-adevăr, că visezi...

— Ciudat însă că somnul nu se mai termină, îmi închipui că au trecut peste douăzeci de ani de când dorm. Numai pe tine nu te văd. Nu poți reveni la forma ta veche, pe care spui că o aveai acasă? Aș vrea să te visez, dar dacă nu-ți cunosc înfățișarea...

— E greu ce-mi ceri. Chiar dacă aș avea aparatura necesară reintegrării – și nava ta are destul material pentru asta în rezervele ei –, tot nu e posibilă transformarea, fiindcă mediul tău de viață pentru mine este toxic... Dar, Tium, nu-ți mai dorești Pământul?

— Pământul era ea. Împreună cu ea am coborât pe 17

planete. Ne era dor de casă, dintr-o dată simțeam gustul sărat al mării și-atunci ne grăbeam spre Pământ. Dar până la-ntoarcere ea aducea în cabine Pământul, tot ce e mai frumos și mai limpede în lumea asta. Ea a fost pădurea și cerul...

— Mult o mai iubești!

— Au trecut douăzeci de ani de când Pământul, ea nu mai există. Unde să mă-ntorc? După accident s-au îngrămădit numai absurdități, dincolo de puterea mea de înțelegere. Moartea este firească doar dacă reușești s-o înțelegi, altfel n-am cum s-o cred și niciunul dintre noi n-o crede.

Tium scotoci îndelung prin casetele bibliotecii și scoase o cutie cu pastile multicolore, în ambalaje străvezii de plastic. Luă una, îi rupse ambalajul, o amestecă, într-un pahar, cu apă și bău încet.

— Ce faci? se alarmă Ao, înghiți alcool!?

— E un obicei vechi al pământenilor. Uneori nu mă pot stăpâni.. Cum ai ghicit ce beau?

— Doar mă aflu în corpul tău. Te privesc și te simt dinăuntru.

— Știu.

Lampa albuștră își răspândea razele ca o ceață. Tium înghiți ultimele picături din pahar, apoi i se făcu iarăși foame. Își închipuia stelele de pe cerul natal, rotindu-se în noaptea terestră, luna peste oceanul câmpiei, peste pădurile dormind neclintite, ca un mare arhipelag. Era neliniștit.

— Aș vrea să te simt, să te văd, zise el. Altfel nu mai deosebesc închipuirile și visele. Și tu, Ao, ai sa dispari... în zori, după somn; dar atunci am s-o găsesc oare pe ea sau din nou deznădejdea? Să mă-ntorc? Și dacă-i numai vis? Mă voi trezi și iar am să rămân rătăcitor, la-

ntâmplare.

— Când te trezești toate sunt altfel, Tium! răspunse Ao.

— Greutatea e să aștepți. Mi-e dor de ea...

— Ți-e dor. N-ai mai văzut-o de la accident. Tu spui că-i mult de-atunci.

— Mult...

Tium se ridică brusc. Îl cuprinsese o agitație inexplicabilă, dureroasă, după imensa letargie din timpul somnului. Tremura vizibil și încerca instinctiv să se apuce de mobile, ca să se stăpânească. Amintirea catastrofei devenise atât de vie, ca însăși realitatea.

— De ce?... îngăimă el, clătinându-se, își prinse capul în palme, parcă să și-l smulgă. Apoi căzu, se zvârcoli îndelung, spuse ceva nedeslușit și iar se zvârcoli, neputincios și penibil, ca o reptilă.

*

Își puseseră costumele de zbor. Amândoi. O trimisese pe ea în afara navei, să cerceteze stricăciunile. El se pregătise să intre la motoare. Acolo era un infern. Cele 6000 de grade, temperatura de reacție a câmpului propulsor înroșise conductorii. Verifică semnalizatoarele. Nu indicau nicio defecțiune, își pierdu încrederea în ele și începu să verifice singur... un sfert, o treime din aparatură... Totul părea normal.

Ieși cu un ultim efort. Știu că o să leșine. Atunci o întrezări prin hublou. Zâmbea.

„De ce? se întrebă. Poate ca să-mi dea curaj...”

Ochii i se întuneau periodic. Simțea că se pregătește ceva năprasnic, instinctul său, ascuțit la culme, ca al unei fiare, îi prevestea primejdia.

Leșină. Cât a stat amorțit în leșin dacă el și-a închipuit că trec două decenii? Gândurile nu-i mai

dădeau târcoale, nici dorul nu mai zbura, porumbel alb, iar ochii albaștri se ascunseseră.

— Tium, iar ai întrecut măsura! răsună deodată vocea ei.

— Tium! scânci el, trezindu-se cu un șoc, simțind cum se liniștește. Ce... ce-i afară?

— Absolut nimic!

— Tu... gândăcelule! șopti el. Ești foarte sigură?

— Foarte, foarte! întări ea. Haide, stai liniștit, să-ți scot costumul.

— O... știi... murmură el somnolent. Credeam...

— A fost o undă care ne-a interceptat, perturbând indicatoarele... Atâta, Tium! Înghite acum asta și dormi.

Se trezi odihnit. Se trezise, într-adevăr, fără puțință de îndoială, îi trebui mult până reuși să-și amintească. Alarma aceea falsă, pe urmă începutul de leșin... Adică nu, leșinase cu adevărat ori avusese un coșmar. Se făcea – așa-i? –, se făcea că soția lui...

Cineva se mișcă lângă el, în dreapta. Ea. Dormea cu fața pe mâna lui, cu părul negru, lucios, risipit pe pernă. Și se mișca în somn. Întotdeauna se mișca ea în somn.

— Ce bine că ești aici! Ce bine! strigă atunci înfrigurat, strângând-o la piept până i se tăie răsuflarea.

— Hm! se împotrivi ea. Ai visat iar vreo bazaconie?

Și se lipi de el ascunzându-și fața între gâtul și umărul lui, cu intenția să mai doarmă.

— Ba nu vreau să dormi! porunci el și se ridică în cot, îi întoarse fața în sus și o privi.

— Tium! șopti ea moale, cu ochii tot închiși. Tium! și îl mângâie.

El se lăsă să cadă înapoi și pentru prima oară își aminti, nostalgic, Pământul. Ea se întoarse și-l sărută,

deschizându-și, în fine, ochii, lăsându-l să vadă două imense valuri de mare înaintea răsăritului. Îl mângâia mereu, netezindu-i părul cu palmele mici.

...Și toată vremea, amețit, înduioșat, el îi privi ochii, prin care treceau umbre fugare, ca pescărușii; îi strânse plin de grijă suflarea ciudat de liniștită, cu miros de floare...

— Ești tu, cea dintotdeauna!? șopti, ca să se convingă că n-a visat. Ochii tăi albaștri...

Dar nu, era aici, vie și caldă, ca amintirea.

— Și-acum, ce va mai fi?

I se părea că aude foșnetul vântului în brazi și un tipăt alarmat de lăstun.

— Acum luăm dejunul! spuse ea simplu; se ridică, învăluindu-l cu priviri limpezi, ca apele, surâse, parcă din altă lume, și deschise ușa spre baie. Nu vii?

Tium coborî și el, neașteptat de sprinten. Privi indicatoarele din cabină – astronava gonea spre Pământ, Se uită fugarnic și în oglindă: un tânăr zvelt, cu păr castaniu; trăsăturile lui vechi, dintotdeauna.

Își scoaseră veșmintele cu gesturi încete, intrate în obișnuință. Susurul dușului... În întunericul de sub pleoape el asculta freacățul unei mulțimi de oameni strânși la o sărbătoare.

— Ajunge, ajunge! fugi ea de sub cascada de stropi. Mi-e foame!

O zi ca altele, obișnuită până la banal. Fermecătoare,

— Ce mâncăm azi? întrebă el, rezemat de porțelanul peretelui.

— Azi e ziua noastră de vegetarieni, ai uitat?

Adevărat, uitase. Prin ușa deschisă răzbătea foșnetul tunicii. Și-o imaginea cum se îmbracă, zburându-și, ca întotdeauna, părul. Când terminase și el, dejunul

aburea pe masă. Legumele, printre bucăți de gheață, se brumaseră.

— Mănâncă, Tium! La ce te uiți?

— Trebuie să-mi aduc aminte. Nu știu...

Mesteca mult, cu poftă și totuși suferea, în mod cert, de înstrăinare. Când terminară masa, cotrobăi din nou în bibliotecă, scoase cutia cu pastile și văzu un ambalaj de plastic, gol, aruncat înăuntru. Îl răsuci între degete tăcut.

— Iarăși bei! îl dojeni ea, intrând cu ceștile mari în care aburea cafeaua.

— Numai puțin! îi un obicei vechi, știi bine! răspunse Tium, dându-și seama că mai spusese, cândva, cuvinte asemănătoare.

— Ce e, te-ai necăjit? zise ea, atentă. Arăți schimbat!

— Am avut un vis lung...

Ascultă muzică și se plimbă prin toată nava. În pasajul uneia dintre cabinele-ecluză apăruse o trapă, care înainte nu exista. Trapa era blocată, însă prin fereastra ei Tium văzu un aparat sau mai multe, foarte complicate, și ele inexistente până acum. Se gândi cât efort a cerut construcția lor, câte cunoștințe și pricepere.

Ieși din astronavă. Pata verde de pe blindaj dispăruse. El căută insistent să descopere contururile unei a doua nave, dar spațiul dimprejur pareă pustiu.

Se întoarse; ea îl aștepta liniștită.

Tium începu să lucreze, revăzând notele din jurnalul de bord, completându-le cu noii parametri ai traiectoriei. Uneori se oprea cu ochii închiși, parcă adormit. Trecu amiaza, veni ceasul tihnit, visător și nostalgic dinaintea amurgului. Aparatele de proiecție desfășurau dincolo de hublouri imagini familiare – soarele cobora spre fumul zării și raze sângerii, strecurate prin perdele de purpură,

cădeau pe roșul carmin al unor trandafiri, într-o glastră. Departe, la marginea soarelui, un singur munte semeț plutea, aerian, peste ceața mereu mișcătoare din asfințit, ca o simplă părere. Tium privi mult, rezemat de geam, până licări în creștetul cerului minunatul Luceafăr. Atunci răsunară atingerile unor pași și ea îi îmbrățișă umărul.

— Lumea ta! murmură fascinată.

El se întoarse, îi luă fața în palme și o strânse la umărul său.

— Hai pe Pământ, cu mine! îi șopti...

— Tium! se desprinsese ea și-l privi lung. Ai visat, dragul meu!

— Vino cu mine! el și ochii i se umeziră. Acum doar ești pământeană. Întinse mâna și iar o mângâie, cu sfială.

— Nu pentru mult timp.

— Dar, Ao, dacă poți să te transformi...

Ao zâmbi, și Tium se întrerupse.

— Am avut de furcă până v-am descifrat codul biologic! zâmbi ea și mai tare. Și aparatul de reintegrare ce bătaie de cap mi-a dat până l-am construit!

— Ao, spuse Tium alarmat, să nu pleci! Nu pleca, nu acum!

— Crezi că eu am să pot fi vreodată ea? întrebă Ao tristă.

— Nu asta! se necăji el. Dar legătura noastră de la creier la creier se mai păstrează încă, și uite...

— Nu se mai păstrează nimic, Tium! îl întrerupse ea, rostind cuvintele cu oarecare greutate, totuși cu un fel de încântare. E o copilărie!

— Nu-i bine să pleci! se încăpățână el.

— Te așteaptă Pământul, Tium! Nu mai trebuie să

rămân, mi-o cere programul de zbor...

Ao se retrase cu spatele până la trapa dinspre cabinele-ecluză.

— N-ai să mă uiți? zise Tium, cu gustul amar și dulce al înțelegerilor de pe urmă.

— Numai dacă ai să uiți tu singur! șopti ea, apoi se crispă lângă trapă. Sărută-mă, Tium, pământeanule!

El își lipi de ochii ei buzele fierbinți și uscate, parcă să-și potolească în albastrul lor o sete mistuitoare. Ao se smulse cu un efort.

— Să nu mă urmezi! Am să mă prefac din nou în rază, laolaltă cu aparatul. Îmi pare rău, ți-am consumat la construirea lui toată rezerva de metal din navă. Iartă-mă!

Ultimul cuvânt îl spuse de dincolo de trapa închisă.

Încercă să pășească, dreaptă, până la tabloul de comandă aflat tocmai în fundul încăperii, dar căzu curând și se târî spre el, neputincioasă. Apăsă pe singurul buton și aproape imediat containerul care-i adăpostea, pe ea și reintegratorul, ieși prin camera ecluză, împins de motorul său rachetă.

Ao ar fi vrut să-și privească tovarășii de drum, dar ei erau alcătuiți din unde, invizibile acum ochilor ei albaștri, pământeni. Vedea numai astronava lui Tium, depărtându-se vertiginos. Ar fi vrut măcar să-și amintească de cei lângă care plecase odinioară și care aveau să zboare mai departe fără ea, spre planetele locuite. Dar își amintea numai chipul lui Tium, așa cum îl lăsase, nedumerit și trist, acolo, lângă trapă.

Și în clipa aceea Ao muri, înainte să-și dea seama că moare, pentru că toată uriașa energie a corpului ei se consumase în această singură zi, hrănindu-i organismul cel nou. Muri – poate doar aparent; poate că de fapt

zbura, alături de Tium, către o nouă integrare în veșnicul circuit al materiei.

ASTRONAVA LUI OLM

(1965)¹

Grupul de copii veniți în vizită se opri. Ceilalți copii, gazdele, îi înconjurară gălăgioși.

— Voi de unde mai sunteți? se miră un puști, întâmpinându-i pe ciudații oaspeți. Din ce constelație sunteți?

— Suntem din altă galaxie, dintr-una nu atât de luminată și de încălzită ca a voastră. Și constelațiile noastre sunt altele...

— Atunci supersteaua cea neagră n-a trecut și pe la voi?

— Care superstea?

— Cum, încă nu știți? Cea care ne dă lumină și căldură în galaxie. Dar a fost o adevărată încercare pentru ai noștri. Pe Pământ, planeta unde m-am născut eu, există și un monument în amintirea ei. A rămas și o legendă.

— Ne-o spui și nouă?

— Desigur. Așezați-vă aici, lângă mine, și ascultați! Iată cum s-a întâmplat: oamenii știau că dintotdeauna e nemișcat întunericul, iar lumina aleargă prin el pe căi nesfârșite. Dintotdeauna... Până când s-a întâmplat și altfel. Deci, din depărtări, a venit un nou întuneric, răătăcitor, mare cât o superstea. Iar goana lui despica Universul în canioane fără fund, unde cădeau, biruite, apele tuturor luminilor. În nordul Galaxiei, pe o planetă de sticlă, trăiau doi oameni – Olm și soția lui, Gla. Atunci, acolo, pe planeta lor, s-a făcut noapte. O noapte ivită în zori de zi.

— Unde ești, Olm? a strigat Gla și a privit în jur. Dar nu văzu nimic prin ghemul de umbre galactice.

¹ CPSF 259-260

— Aici. Nu-ți fie teamă!

— Ce se întâmplă?

— Mungo, soarele nostru s-a stins.

— Nu înțeleg! șopti Gla. Privește! Întunericul acoperă Nebuloasa Andromeda.

Întâi fusese o explozie de negru în marea auroră a nebuloasei. După aceea, galaxia vecină dispăru, fiindcă imaginea ei, purtată de raze prin spațiu, fu mistuită de supersteaua călătoare.

— Și sorii de lângă noi pălesc. Vor rămâne doar în amintiri? Ce culoare au ochii tăi, Olm?

— Taci, Gla! răspunse Olm. Ți aud lacrimile...

O îmbrățișă, dar noaptea dintre ei rămase, ca și cerul care pleca de acolo... Nu știu dacă mă înțelegeți bine. Acestea au fost la început faptele. Poate că supersteaua stinsese și alte galaxii, nevăzute de-aici. De aceea v-am întrebat dacă n-a trecut și pe la voi. A, n-ați auzit? Într-adevăr, întâmplarea e toarte veche.

Și straniul întuneric se mișca și sorbea lumina. Atrasă de el, lumina și-a mărit viteza de un milion de ori. Stelele au părut că aleargă în drumul lui, căci pâlpăirile lor deviate ni le arătau mereu în alte părți. Nu mai aveam constelații.

Și iarăși n-a trecut mult și cerul acesta nou, în veșnică mișcare și spaimă, a prins să se stingă. Un fenomen cât se poate de obișnuit. Nici măcar unic. În Univers sunt numeroase altele care-l depășesc în ciudățenie și amploare. Dar mai există în Cosmos și o a treia forță, la fel de obișnuită ca întunericul și lumina. Și, spre deosebire de ele, conștientă. Oamenii.

Ei se întrebau neliniștiți cum are să fie cu sorii stinși. Sub bolta emisferei nordice se adânciseră genuni fără hotar, din fundul cărora întunericul viu fulgera depărtarea. Pământurile nu mai aveau o noapte și o zi, ci o noapte și un asfințit, iar asfințitul devenea tot mai mult înserare. Curând, în dimineți, avea să

răsară întunericul, zilele aveau să fie măsurate după trecerea întunericului la meridian, apoi avea să apună întunericul diurn și să apară întunericul nopții peste oceane planetare de întuneric.

Acestea au fost la început faptele, care pot spune foarte mult sau foarte puțin. Dar pe atunci trăia acel om numit Olm. Nimeni nu-și amintește pe ce planetă s-a născut, cine erau prietenii lui. Totul a ajuns la noi ca o legendă. De fapt, nu ne trebuie să cunoaștem viața dinainte a lui Olm. Important e că a avut un vis îndrăzneț, că a luptat pentru el.

Închipuiți-vă că a visat cel dintâi imaginea de acum a Galaxiei. Dorea să prefacă golurile reci dintre stele în zone accesibile vieții, în mari artere încălzite și luminate de energia soriilor îmblânziți. Unde pe oameni să nu-i mai amenințe zeci de primejdii, unde rachetele să fie schimbate cu aripi.

Olm și prietenii lui au început să experimenteze mijloacele de a-și înfăptui visul. Făuriseră o mare planetă de sticlă. Un curcubeu de curcubeu, vizibil de foarte departe. Nucleul său a fost o fărâmă de stea. Oglinzi meșteșugite amplificau lumina stelei de milioane de ori și o catapultau în afară. Trebuie să fi fost minunată Planeta de Sticlă, nu?

Când a venit supersteaua, și acest luceafăr muri. Olm încercă atunci să ghicească natura gigantului negru. Dar pentru asta știa prea puțin. Toți oamenii de pe toate planetele știau prea puțin. Rămânea o singură cale: cineva să iasă înaintea întunericului străin și să-l cerceteze. Cineva, cu o astronavă... Dar viteza? Cu ce viteză, căci în curând Galaxia avea să se stingă. Nicio astronavă n-ar fi atins iuțeala necesară cercetării întunericului și supunerii lui în timp așa de scurt.

Nu știu cum e la voi și poate n-o să mă credeți când o să vă spun că a fost simplu. A fost foarte simplu, pentru că faptele noastre mari se măsoară în milenii. Oare nu ne-au căzut meteoriți pe planete și toți am priceput mecanica mișcării în Univers? Nu ne-am întrebat cum zboară păsările și am ajuns să vă întâlnim în Cosmos? N-a fost foarte simplu? $E = m \cdot c^2$.

...Ați aflat cum sunt nopțile, nenumăratele nopți ale luptei cunoașterii. Într-o astfel de noapte a nopților, pe Planeta de Sticlă....

— Gla, știi ce m-am gândit? Dă-mi un fir împletit din lumină. Înfășoară-mi cu un capăt mijlocul. Pe celălalt aruncă-l acestui

întuneric necunoscut. Voi zbura spre el de un milion de ori mai repede decât zborul luminii, atras, absorbit, supt de forța lui.

Olm tăcu. Tăcu și Gla. Așa s-a născut o idee. E simplu.

Așa s-a născut legenda astronavei lui Olm. O mare astronavă din lumină. Din lumină solidă. În care se găseau doar un crâmpei de metal, laolaltă cu un strop de aer și o fărâmă de viață. Și speranțe, și încredere, și dragoste. Aceasta era cabina pilotului. Iar pilotul a fost însuși Olm.

Legenda spune că el și-a construit racheta din lumină obișnuită, de fiecare zi. Pe care a prefăcut-o în cristale. Pentru asta cred că a cules un noian de lumini. Poate că erau chiar stele. Le-a adunat într-o sferă strălucitoare, în golul căreia pachetele fotonice au rămas prizoniere. Sub formidabila presiune magnetică a sferei, fotonii comprimați și-au încetat mișcarea ondulatorie, formând cristale...

Așa îmi închipui eu. Adevărata explicație v-ar putea-o da tata, care e galactofizician. Și Olm a tors un fir de cristale stelare, împletindu-l în jurul cabinei. Apoi a scos un capăt al urzelii și l-a trimis înainte – spune legenda –, peste parseci, spre întuneric. Apoi întunericul a tras de acest fir, și după el a tras racheta, deșirând țesătura.

Cu un milion de ani-lumină pe an.

Așa mi-au spus și mie oamenii de pe Pământ. Dar prin asta ei înțeleg mult mai multe. Cum să va explic?

Asta înseamnă că întâi Olm a luat Luceafărul.

Steaua Polară și toată constelația Lebăda.

Asta înseamnă că-n urzeala astronavei lui Olm se găseau răsăritul Lunei pe mare

laolaltă cu ochii îndrăgostiților de pretutindeni.

Mai înseamnă că Olm trimitea întunericului

scânteii de erupții vulcanice,

și licăririle peștilor electricei,

și întregul dans al aurorei polare.

Și mai înseamnă că ducea cu sine setea cunoașterii, poezia, bunătatea, și înțelegerea, și puterea de sacrificiu.

Și Olm a plecat,

pilot obișnuit, în astronavă din lumină obișnuită, simplu trimis al unei galaxii.

Iar ceea ce ar fi trebuit să fie cer i se aşternu la picioare.
Era de multă vreme călător, când întunericul viu se opri,
unde, între Andromeda şi Cassiopeea.
El, prizonier al luminii, n-a ştiut,
tot astfel cum n-a putut să afle
ca sorii îşi regăsiseră licărirea,
iar pe pământuri dimineţa se întorcea în lumină,
aprinzând zilele, iar zilele străluceau într-un păienjeniş al
culorilor,
iar asfinţitul era doar o trecere
spre celelalte lumini, ale nopţii.
Asta însemna că gigantica insulă de întuneric,
îmbibată cu fotoni ca un burete,
n-a mai putut sorbi acum nicio rază
şi s-a oprit, ancorată între stele.
Astronava lui Olm continua să înainteze,
ca o nemaivăzută cometă.
Cu viteza ei colosală a străpuns supersteaua,
ajungând în oceanul său negru,
stârnind uragane de nopţi.
Cometa a întâlnit talazurile
şi a sărit din creastă în creastă,
din ce în ce mai departe şi din ce în ce mai încet.
Dar trena ei se zvârcolea în urmă ca un şarpe
şi zvârcolirile au aprins cascade de fulgere,
nişte fulgere lungi – spune legenda – cât depărtările stelare.
Şi împrejurul fiecăruia au răsărit sori ciudaţi,
care au explodat născând alţi sori,
iar aceştia au născut alţii,
până când în milioane de zări au scânteiat milioane
de-aurore.
Întunericul s-a aprins dintr-o margine în alta,
pentru că, după legendă, viteza şi lumina astronavei
au produs o reacţie în lanţ.
Era o lumină plăcută, uşor albăstruie.
despre care Olm ar fi putut şti că se scurge fluidă.
A fost parcă ceva foarte cunoscut
şi, în acelaşi timp, de neînţeles.
Închipuiţi-vă o apă răscolită de vânt,

care totuși nu leagănă astronava;
sau un nor sfâșiat de curenți,
care totuși nu s-ar mișca.
Razele de lângă pilot erau și nu erau ape,
erau și nu erau nori,
chiar zbuciumul lor era și nu era zbucium.
Însă ciudățenia superstelei a rămas alcătuirea sa.
Oamenii presupun că a fost formată din corpusculi
cu însușiri necunoscute nouă,
care pentru a exista trebuiau să absoarbă lumina.
Însă imediat după saturație și la reacția provocată de Olm
acești corpusculi s-au prefăcut în pachete de energie,
dispuse, cred eu, ca elementele unor atomi,
dar nesupuse legilor atomilor.
Nu știm dacă Olm a cunoscut toate acestea
sau a pierit cu mult înainte de-a afla
că visul lui se apropie de împlinire.
Olm nu s-a mai întors,
pentru că racheta i se consumase,
iar drumul la care a plecat era ireversibil, așa cum e viața.
În schimbul Omului, supersteaua s-a dăruit pe sine,
revărsându-se în Galaxie sub formă de pâraie și fluvii
însuși visul lui Olm s-a revărsat în Galaxie,
curgând domol de la stea la stea,
ca niște punți de lumină.
Pe aceste artere luminoase și calde
rachetele au fost schimbate cu aripi,
și oamenii zboară de la o lume la alta.
Iar drumul, firește, nu li se pare lung,
pentru că trăiesc în epoca
în care anii sunt numai zile,
existența se măsoară în veacuri
și faptele mari în milenii.

— Cam așa sună legenda.

— O știi pe dinafară? se interesă admirativ un oaspe.

— A, nu, adevărata legendă e mult mai mare și mai complicată.

Pe aceea n-o știu. Acum v-am spus doar o născocire a mea, care seamănă puțin cu dânsa. N-o să vă supărați pentru asta, da?

Atunci, hai să ne jucăm! Uite, să zicem că satelitul artificial de colo e supersteaua, iar noi o să fim Olm. Un moment, să aduc astronava...

AVENTURĂ DE FLUVIUL DE HIDROGEN

(1971)¹

Scriitorii Romulus Bărbulescu și George Anania sunt bine cunoscuți cititorilor noștri. De la debutul lor de acum nouă ani și până în prezent, acești doi autori au publicat în colaborare nouă lucrări de anticipație (romane și povestiri), ca să nu mai vorbim despre cărțile scrise „independent” (deși, după anumite indiscreții, chiar și în acest caz au găsit unul la celălalt bune consilii) și despre scenariile SF difuzate pe calea undelor (aproape douăzeci).

Povestirea pe care o publicăm în acest număr, fost inspirată de două recente descoperiri astrofizice (detectarea în Cosmos a unui curent de hidrogen și a unor molecule de formaldehidă), care ar putea constitui noi argumente în favoarea existenței unor lumi gânditoare în afara Pământului. Firește că ipoteza științifico-fantastică joacă aici, ca și în alte povestiri ale acestor autori, doar rolul a ceva ce catalizează reacțiile sufletești ale eroilor puși în situații extraordinare.

Vlad cască zgomotos și se întinde, ridicându-și brațele. În cabină e întuneric și cald. Veghea îndelungată l-a obosit peste măsură. Somnul îl încearcă mereu și ar putea așipi, pentru că Heino e departe, în spatele fotoliului său și de acolo n-are cum să-l vadă. Numai că vocea acestuia, răgușită și aspră, îl calcă pe nervi, vocea sau încăpătânarea lui de a lansa apeluri peste apeluri, mai degrabă conștiinciozitatea împinsă până la nefiresc și ridicul. Doar nici el nu crede în această realitate a semnalului și totuși, din dorința de a-i fi pe plac lui Vlad, nu cedează evidenței și stăruie ca un prost.

¹ CPSF 410-411

Nu Heino e prost, ci Vlad, care iarăși așteaptă salvarea și speră. Așteptarea, nu glasul prietenului, îl calcă pe nervi.

Dincolo de peretele străveziu, norul galactic se leagănă maiestuos, imitând docil, dar în sens invers, ca o oglindă mirifică, legănările navei. Mișcarea e greu de urmărit de la o clipă la alta, dar dacă ești atent observi, la intervale de câteva ceasuri, că stelele din apropiere și-au schimbat poziția în carourile rețelei fosforescente încadrate în perete. Uneori, nu prea des, aceste mișcări se accelerează, atunci când nava e prinsă într-un vârtej, numai că aici și vârtejurile sa desfășoară cu încetinitorul – cel puțin lipsa unor

puncte de reper în vecinătate lasă o atare impresie.

Vlad s-a obișnuit să asemuiască imaginea Galaxiei cu o aripă. Comparația e banală și nu prea veridică. Înfațișarea aglomerării stelare privită din profil amintește de orice altceva, dar cum perspectiva o face să pară lipită de corabia cosmică, înapoia cabinei de observație, și cum tangajul lent și continuu dă iluzia unei fâlfâiri neîntrerupte... Sunt momente când Vlad uită că pasărea lor nu mai poate zbura decât prea încet și pe distanțe scurte, că plutește în derivă, la periferia galactică, prin undele invizibile ale fluviului de hidrogen.

— „Anteu”!... Vorbește „Anteu”!... Repetați semnalul de recunoaștere!

În cealaltă parte a cabinei, supraveghind și el, în direcție contrară, spațiul extragalactic, Heino pare să vorbească singur, și de fapt așa și este. Difuzoarele îi răspund printr-un vacarm de paraziți ininteligibili, printre care răzbat, când și când, fluierături și clipoceli stranii, un hureit surd sau câte o vocaliză îndepărtată. O, nu sunt voci umane, nici emisii hărăzite lui „Anteu” și distorsionate pe drum!

Calea Lactee e cutreierată de râuri de hidrogen atomic, se scaldă într-un ocean de hidrogen, mai mult de o treime din materia ei componentă o constituie hidrogenul, cea mai simplă

substanță, cărămida principală din care e construit Universul întreg. Mănat încolo și-ncoace de vânturile cosmice, spulberat aici de explozia unei supernove, adunându-se în altă parte într-un nor ce va da naștere, cândva, unei stele, el e materia primă din care, în urma fuziunii în heliu, sorii degajă imensa lor energie, e începutul și sfârșitul multora dintre corpurile cerești. Densitatea medie a gazului în spațiul intersideral e cu totul neînsemnată, între 10 și 100 de atomi la metrul cub, adică de mai bine de un trilion de trilioane de ori mai mică decât densitatea atmosferei pe Terra. Dar în unele locuri această medie crește considerabil, pe de o parte în nebuloasele primitive, pe de alta la periferia Căii Lactee, în fluviul de hidrogen a cărui existență a fost dovedită de primele zboruri către limitele Galaxiei.

— Repetați semnalul de recunoaștere! Aici „Anteu”...

Vlad strânge pumnii, ca să-și domine tracasarea și întreabă cu un calm desăvârșit:

— Chiar crezi că era... Să fi fost pentru noi?

Heino tace îndelung, parcă străduindu-se să priceapă. Vuietul din difuzoare continuă; se confundă cu așteptarea, cu însăși existența lor pe astronavă. Când își începuseră aici cercetările îi pasiona să asculte vocile Cosmosului. Era de fapt și o îndatorire, o componentă a acestor cercetări. Dar ei țineau ore în șir receptoarele deschise, mai mult decât prevedea programul zilnic, încercând să identifice, în haosul sonor, vreo chemare din necunoscut a unei lumi pierdute printre miliardele de stele, o înlănțuire coerentă de zgomote. Undele radio poartă vijelii de pocnete și țiuitori, perturbația gravifică face difuzoarele să mormăie adânc, cu glas de bătrân supărat, variația luminii astrale, tradusă în sunete, pare exercițiul unui cor gigantic, înaintea spectacolului. Pentru că aici, în centura galactică, se întâlnesc liniile de forță ale multor câmpuri provenite din interior. De-a lungul acestei centuri plutește și fluviul de hidrogen liber, aruncat centrifugal până aici, iar laolaltă cu el vin de pretutindeni radiații și fluxuri de particule, după călătorii de zeci de milenii printre sori și planete. Fluviul de la hotarele Galaxiei le-a adunat, contopindu-le în el și purtându-le astfel pe traiectorii nebănuite.

— Ascultă! Se-aude iar... Auzi?

Ai putea să juri că sunt semnale. Un urllet de sirenă, mai întâi jos și grav, ce urcă apoi prin toate registrele și gamele, până la un

șuier ascuțit, care se pierde în ultrasunet. Exact ca acum aproape șapte ore, dar poate fi aceeași undă, reflectată de un nor de gaz ionizat și întoarsă înapoi, spre astronavă.

— Mă gândesc... începe Vlad să-și expună obiecțiile, însă Heino îl întrerupe brusc.

— Știu ce vrei să spui. Nu, de data asta e într-o altă frecvență decât data trecută.

— O emisie rătăcită. Adu-ți aminte...

Li s-a întâmplat de două ori să prindă fragmente ale unor vechi programe de radio pământene, un cântec languros și o conferință sau un discurs punctat de aplauze, amândouă secvențele surprinzător de clare și bine conservate. Duraseră doar câteva zeci de secunde, suficient însă ca ei să le identifice și să fie pătrunși de o emoție tulburătoare. Asta era înainte ca motoarele principale ale navei să se fi defectat, periclitându-le viața în așa măsură încât să fie nevoiți să le arunce departe, în urmă, unde nu peste multă vreme au și făcut explozie. Dimpotrivă, pe atunci toate lucrurile le mergeau din plin. Un hazard adusese cele două secvențe radiofonice la antenele navei. Transmise cu secole în urmă, după cum arăra limba textelor, probabil de pe Tellus-9, stația pământeană cea mai apropiată pe atunci de marginea Galaxiei, emisiile rătăciseră la voia întâmplării, fără a se stinge, a se risipi în interferență cu alte unde provenite din surse naturale. Ca și cum i-ar fi așteptat pe cei doi cercetători, veniți cu „Anteu”, nava supraluminică, să confirme, în chip strălucit, ipotezele acestora asupra consecințelor existenței fluviului de hidrogen. Ei presupuneau că fluviul adună, aidoma unui canal colector, o multitudine de urme ale activității siderale și că, investigând cu mijloace adecvate și la proporțiile cerute acest canal, se poate citi, prin indicii mai puțin alterate decât în alte părți, istoria genezei și dezvoltării Căii Lactee. Ideea întâlnise rezistența îndârjită a unor cercuri de specialiști, mai cu seamă în ce privea posibilitatea păstrării, pe timp îndelungat, a vestigiilor. De aceea, expediția „Anteu” își propusese drept sarcină principală demonstrarea acestei posibilități, iar cântecul și conferința rătăcitoare aduceau în sprijinul demonstrației un argument de necontestat. Însă nu și unicul.

— Radarul depistează zona de unde vin semnalele sirenei! anunță Heino, găuit de emoție. Peste câteva clipe...

— Navele noastre nu folosesc astfel de semnale! se împotrivesc ursuz Vlad.

Inima îi bate dureros de atâta așteptare. El încearcă să caște încă o dată, dar trucul nu-i reușește, nu mai poate mima indiferența. Se chinuie să-și îndrepte gândurile pe un făgaș neutru, liniștitor.

Asemuirea fluviului de hidrogen cu un canal pentru reziduurile galactice, deși dizgrațioasă, e cel puțin exactă. Nu a strâns numai gaze, în primul rând hidrogen, de miliarde de ori mai dense ca în spațiul intragalactic, nu numai câmpuri și radiații, ci și roiuri meteoritice, și din loc în loc planete întregi, după cum arată investigatoarele, și asteroizi, și resturi de comete ce-și mai păstrau o zdreanță de aureolă în jurul sâmburelui înghețat... Fluviul „curge” în sensul mișcării de rotație a aglomerării stelare, cu viteze de-a dreptul uriașe, însă neuniform. Îl străbat, din toate direcțiile, curenți mai înceți sau mai repezi, anafoare și furtuni.

— Asta-i! Cum mi-am și închipuit!

— Ce?

— Radiosemnalul. Vine dinaintea noastră, de la o depărtare de aproximativ cinci-ore lumină.

Vlad tace. Se chinuie să rămână sceptic, să se ferească de o nouă dezamăgire. Până acum, de la defectarea astronavei, au alergat de zeci de ori, utilizând motoarele sublumine, auxiliare să întâmpine ajutorul. Dădeau crezare unor semnale iluzorii. Heino însă, în primul rând el, nu se lasă înfrânt, cu toate că-i conștient de inutilitatea încercărilor. Poate fiindcă motoarele principale s-au blocat din vina lui și crede că asta-l obligă, față de Vald, să se agite și să caute legătura cu Tellus-24. Dar nicio emisie de-a lor nu ajunge la Tellus, care se află dincolo de centura câmpurilor suprasaturate de energie. Totul e să ai răbdare și să aștepti în liniște ajutorul, navele de intervenție ale salvatorilor, care de mult trebuie să fi pornit în căutarea lui „Anteu”. Evident, se poate întâmpla ca astronava defectă să nu mai fie găsită niciodată, ba chiar probabilitatea eșecului, în ciuda aparaturii foarte sensibile pentru investigații, nu este de loc neglijabilă. Dar mai bine să se gândească la asta cât mai târziu posibil. Vlad nu i-a reproșat nimic lui Heino după accident, deși îl sfătuisese să nu efectueze întoarcerea aceea în regim de zbor supraluminic și care, în fluviul de hidrogen, s-a dovedit fatală. Doriseră să prindă din

urmă un roi meteoritic în care spectografele anunțau prezența unor elemente chimice transuraniene. Manevra în sine nu era cine știe ce complicată; cerea însă cufundarea în anabioză. Iar când galactonauții au fost readuși la viață, au constatat, înspăimântați, că motoarele principale sunt blocate, datorită unei variații bruște a câmpului gravific pe care nava tocmai îl străbatea.

— Vlad... Pornim spre sursă?

— Fă cum știi!

Heino dă în grija automatelor lansarea apelului-reper, își lasă capul pe spătarul fotoliului și se gândește. Sau așteaptă o hotărâre a celuilalt.

— Aici „Anteu”. Avarie la bord. Salvați-ne! își face robotul datoria. Aici „Anteu”. Avarie la bord...

— De ce taci? se înfurie Vlad, cu ochii la aripa Galaxiei.

— Semnalul vine dinaintea noastră. Tellus, dacă aparatele nu ne mint, e, oricum, în urmă...

— Bine. Pornim spre sursă.

— Numai de data asta! îl roagă Heino.

— Pornim spre sursă! repetă Vlad.

Liniște.

Vlad deschide alene ochii. Se află tot în fotoliu. L-a furat somnul, dar n-a putut dormi prea mult. Acum e dimineată. O spuză fosforescentă plutește prin cabina de observație. De-a lungul pereților transparenți alunecă lent mici nuclee strălucitoare, din care lumina se revarsă dureros de puternică. Vlad își apropia pleoapele, mijindu-le, pentru a se obișnui. Zilele și nopțile pe navă se succed la intervale precis determinate, după sistemul pus la punct de Heino.

Pe ecranul de direcție se conturează acum limpede o linie sinuoasă: calea urmată de navă către sursa radiosemnalului. Cu viteza dezvoltată de motoarele subluminate au nevoie de peste 20 de ore ca să ajungă până acolo. Patru ceasuri au și trecut.

Panglica albă de pe ecran se înnoadă buclă după buclă. Nava, purtată de curenții unor câmpuri magnetice, planează în lungi volute, plutind pe fluviul de hidrogen, o pasăre rănită, oarbă.

Vlad își alungă disperat teama din gânduri. I se face deodată frig. Strecoară mâinile în buzunarele hainei. Senzația continuă să-

l chinuie, și el strânge umerii, ghemuindu-se în fotoliu. Oboseala, cuibărită în oase, în sânge, în nervi. Foșnete stranii, ca ale unei păduri seculare răscolită de vânt, răzbat din aparate. Imaginea pădurii bântuite de furtună îi apare brusc pe retină. Unde și când?...

— Nu mănânci?

Heino, palid, nervos, cu chipul răvășit de nesomn, îl scrutează întrebător.

— Nu mi-e foame Pe unde umbli?

— Somnul mă ocolește. Cutreier nava și caut ce nu pot găsi.

— Schițează un zâmbet, mai mult o grimasă tristă. Am răscolit prin năvod.

— ?

— În containerul captatorului gravific. Fleacuri. Colb și câteva resturi meteoritice. Dar asta pare să fie altceva, îi arată o capsulă cilindrică etanșă, cu pereți străvezii. Nu mă dumiresc!

Vlad ia capsula. Înăuntru e un cristal fumuriu, hexagonal, nu mai mare decât o cireasă, iradiind o vagă lumină verzuie. O membrană uimitor de fină, cam de zece centimetri pătrați, e lipită de el, ca o pâlnie asimetrică sau ca valva unei scoici diafane.

— Ce ți se pare curios? întreabă Vlad și, cu gândul în altă parte, nu-și dă seama ce aiureală a spus.

— Și cristal, și membrană par amândouă din aceeași substanță, încă nu știu care, n-am trecut prin laborator. Membrana avea însă o culoare roșcată.

— Îți arde de glume?

— Tu nu vezi că nici să mai surâd nu izbutesc?

Vlad tot răsuțește fiola în mâini, nemaștiind ce să creadă. Iar între timp scoica și-a schimbat din nou culoarea.

— Ești convins că... așa arăta când ai găsit-o? bombăne Vlad contrariat.

— Sceptic mai ești! N-am avut martori. Declar pe răspundere proprie că ăsta-i adevărul.

Nava se răsuțește violent, ca lovită de o uriașă pală de vânt. Heino își pierde echilibrul și cade peste Vlad, care scapă din mână proba.

— Ce-a fost asta? strigă el privind la ecran.

Panglica albă descrie curbe repezi, înfășurându-se anapoda. Nava se rostogolește bezmetic, lovită de forțe invizibile.

— Un vârtej... O furtună magnetică! Fuzeele de stabilizare, repede! îl îndeamnă Heino, încercând să se agațe de ceva.

Vlad apasă butoanele. Încet, încet, nava își recapătă echilibrul. Deodată robotul de securitate din cabină sună alarma, alarma de gradul cinci. Soneria zbârnâie enervant, în timp ce galactonauții se reped la rezerva de lângă trapa cabinei, o deschid cu gesturi reflexe și scot mânușile și căștile de protecție, atașându-le iute costumelor de zbor etanșe. Abia acum au răgaz să se privească: Vlad nedumerit, Heino dominat de spaimă (se vede, prin vizorul căștii, cum fruntea i s-a brobonit de sudoare). Vlad pășește către aparat, închide soneria de alarmă și ia legătura prin circuit vorbitor.

— Atenție, atenție! mormăie, cu glas adânc robotul. În cabină aerul se încarcă foarte lent cu substanțe străine, nocive organismului uman.

— Ce substanțe? întreabă Vlad, folosind radioemifătorul! căștii.

— Amestecuri de gaze, halogeni și hidrogen, care se combină în acizi. Particule solide în suspensie. Lichid pulverizat, formând aerosoli, foarte complecși din punct de vedere chimic. Substanțele comparabile cu cele organice mai simple...

Paralizat de spaimă, Heino caută cu ochii ceva de care să se sprijine.

— O avarie a blindajului? continuă Vlad.

— Blindajul navei este intact.

— Un flux de radiații penetrante, care să fi schimbat structura atmosferei...?

— Cuirasa antiradiantă n-a fost străpunsă de nicio...

Vlad deconectează circuitul vorbitor, stă puțin pe gânduri, apoi se întoarce spre coechipier.

— Unde naiba e drăcovenia aia? mormăie el preocupat, uitându-se atent în jur.

— Ce-ai spus? se holbează Heino. Ești nebun?

— Uite-o! Vezi dacă mai e întreagă.

Heino se apleacă sub pupitru, ia capsula și îi cercetează cu migală conținutul.

— Asta-i bună! Membrana a dispărut. Poate s-a spart? Deși nu-i văd... cioburile.

Vlad se apropie. Privesc amândoi fărâma cristalină.

— Observi? Din nou și-a schimbat culoarea.

— Nu sunt miop! face Heino furios. Acum pare un grăunte fosilizat.

— Aparențele înșală! rostește sec celălalt.

Îi ia din mână cilindrul și-l întoarce, căutând să rostogolească „diamantul”.

— Nu cade! exclamă Heino uluit. S-a fixat în sticlă.

— Mai mult. A perforat-o. Vlad arată orificiul, larg de numai câțiva milimetri, în punctul de contact al cristalului cu capsula. Aș putea să jur că pe-aici...

Se duce la robotul de securitate, înalță capsula în dreptul pâlniei absorbante de aer și conectează iar sistemul de alarmă. Soneria zbârnâie mult mai puternic decât înainte. Heino își duce palmele la urechi.

— Ajunge! Ajunge, m-ai convins.

— Ce crezi că-i la mijloc?

— După aspectul exterior, pare un diamant. Heino luptă să-și limpezească gândurile. Când l-am luat din containerul captatorului, era de culoare neagră. Membrana... adică mai avea și niște protuberante conice, fine și lungi, am uitat să-ți spun.

— Năuc! Ești de-a dreptul năuc. Acum membrana s-a volatilizat, iar țepii ia-i de unde nu-s.

— Văd. Și ce pot să fac?

Vlad respiră adânc. Discuția nu i-a domolit lui Heino teama, încordarea. Ba dimpotrivă.

— Mai înainte semăna cu un cristal de stâncă fumuriu. În clipa asta e galben. Carbonado, chihlimbar... Membrana nu era flexibilă?

— De unde să știu? Nu părea să fie din celofan...

Vlad nici nu clipește.

— Mă duc în laborator. Analizez cristalul și-ți transmit rezultatele. Bine?

— Nu sunt de acord. Cristalul poate să explodeze...

— Știu să-mi apăr pielea și singur. Dacă n-ai ce face, du-te și pregătește de zbor, pentru orice eventualitate, racheta auxiliară a navei. Nu uita că peste 15 ore ajungem în zona unde se află sursa radiosemnalelor.

— În loc de sursă, să nu fie o cursă...

— S-ar putea să ai dreptate. Dar lasă-mă și pe mine să greșesc o dată! Eu ți-am dat voie ție.

Heino lasă capul în jos.

— Ar însemna să te expui inutil.

— Prostii! Ai grijă, încarci pe rachetă o rezervă de oxigen dublă. Surprizele văd că nu lipsesc. Hai, hai, la treabă! În lipsa noastră, automatele pentru filtrarea aerului au să facă puțină curățenie.

La o comandă a lui Vlad, trapa din podea se deplasează lent; prin deschidere începe să se ridice turnul masiv al microscopului, alunecând tăcut; un braț metalic, articulată, se întinde în așteptarea probei. „Diamantul” trebuie scos din capsulă. Desprinderea cristalului de pe sticla unde părea lipit se petrece fără accidente. Vlad îl fixează în clapetele de susținere ale microscopului. O nouă comandă, și ecranul acestuia din urmă se aprinde.

— Ce faci? întreabă Heino prin radio. Ai aflat ceva?

— Acum află, răspunde Vlad cu răceală. Cristalul e impenetrabil la radiații.

— Ce tot spui?

— Nu-i văd, deocamdată, decât rețeaua de atomi de la suprafață.

Aparent, „diamantul” este alcătuit dintr-o substanță fluidă și densă, asemănătoare, la prima vedere, cu mercurul. Dar, pe măsură ce aparatul continuă să mărească imaginea, Vlad își dă seama că structura atomică a substanței este total diferită de a mercurului. E vorba de un element sau un compus necunoscut, care tocmai începe să atace, într-o tehnică anume, clapetele de beriliu ce-l susțin la microscop. O parte dintre atomii necunoscutei substanțe se strecoară printre ceilalți atomi de beriliu, dislocându-i, spre a fi apoi absorbiți de cristal. Sub privirile uimite ale lui Vlad, procesul se dezvoltă în ritm susținut.

— De ce nu mai zici nimic? se impacientează Heino.

— Merge! Totul e-n regulă.,.

Asta să însemne oare că materia cristalului e structurată doar aparent asemenea celei cunoscute de pământeni? Este de presupus că în interiorul acestui corp străin atomii beriliului sunt dezintegrați, pentru ca din elementele lor componente să se construiască noile substanțe. De unde dispune „diamantul” de energia necesară dezintegrării atomilor, sfărâmării nucleului, ruperii legăturilor dintre el și învelișul de electroni?

— Transmutații...

— Ce?

— Transmutații atomice, fără acceleratori și toată tehnica noastră rudimentară...

— Cum asta?

— ... descompuși în particule alcătuitoare, ce sunt asamblate pe urmă după un plan... Consum și degajare a unor energii neînchipuie, dar perfect dirijabile, ținute în frâu...

S-ar putea ca sub învelișul de așa zis mercur, impenetrabil la razele microscopului, să existe și alte substanțe, încă și mai active. Și o „centrală” coordonatoare. Sau mai bine un model, în genul lanțului de molecule ADN – cod al creării și împlinirii individului uman: un astfel de model sau de cod, după care se copiază, în serii nesfârșite, din organele atomilor disecați, substanțe unice, totdeauna aceleași.

Vlad își scutură capul, ca trezindu-se dintr-un vis. A împins imaginația prea departe. Într-adevăr? Ce se poate verifica este dacă grăunțele cristalin devorează orice fel de atomi sau are doar anumite preferințe. De fapt, răspunsul nu e greu de ghicit: mai întâi capsula de sticlă, apoi aerul din cabină, acum beriliul de la microscop – toate substanțe diferite. Interesant ar fi de verificat cum au luat naștere membrana și țepii văzuți de Heino.

— O deformare a stratului de „mercur”, de fals mercur? În ce scop?

— Ce înseamnă fals mercur? se amestecă Heino, mereu prin radio.

— Un fel de migrenă care ne paște pe amândoi...

Tot sub microscop, cristalul e cufundat într-un vas cu săruri în soluție. „Mercurul” se agită puternic, pare a se înmulți din sine însuși, se adună în protuberanțe, ca niște minuscule rădăcini și absoarbe cu aviditate soluția. Iar membrana, ca valva unei scoici diafane? Are rolul să capteze prea rarii atomi de gaz interstelar, fie el hidrogen, formaldehidă sau alți compuși? Cristalul funcționează fără greș în orice mediu?

Peste o jumătate de ceas, Heino dă buzna în laborator:

— Eu unul sunt gata. Abia am avut răbdare să pregătesc racheta până la capăt. Ei, ce-a fost?

— Ce-a fost? zâmbește Vlad echivoc. Vrei să spui ce este!

— Atunci, dacă este, și eu sunt... numai urechi.

Heino înaintează câțiva pași, cu ochii țintă la cristalul prins în baia de analize și pe care Vlad îl privește încă nedumerit.

— Ia spune, întreabă el peste umăr, o jucărie ca asta ar putea fi creația naturii?

Heino își arcuiește sprâncenele:

— Când au descoperit pentru prima oară molecule de formaldehidă în spațiul cosmic, în constelația Săgetătorului, astronomii veacului XX au făcut niște fețe ca a ta acum. Compusul nu-i de loc simplu: trei atomi de Hidrogen, unul de azot și altul de carbon. Și totuși apare pe cale naturală.

— Mda... Numai că „diamantul” nostru e o adevărată uzină chimică, producătoare de substanțe mult mai complexe.

— Sub aparența unui cristal inofensiv.

— Ei bine, l-am supus unor experiențe în medii diverse: lichide, gazoase, l-am bombardat cu radiații, dușuri laser, la temperaturi și presiuni oscilante. Se încăpățânează să producă mereu substanțele pe care le cunoști. Pe deasupra mai e și opac la razele microscopului. Cam șugubeață natura asta!

— Un sistem de apărare?

— Și mai nostim! Descompune atomi și-i restructurează, chimic sau prin transmutație.

— Mașinuță deci?

— Și încă ce mașină! Eu mi-am scos pălăria în fața ei și te rog și pe tine s-o faci cât mai repede, pentru că acest „diamant” e un dezintegrator în toată regula, conceput și construit după legi științifice și într-o manieră demnă de invidiat.

— Perfidă insinuarea! Crezi că l-au făcut niște ființe raționale?

— De ce nu? se burzuluiește Vlad și-l înfruntă cu ochi strălucitori.

— Atunci de ce n-ar fi chiar „diamantul” un organism? Natura e meșteră la multe!

— Am spus eu că-i imposibil? Poate fi o plantă, o moluscă – variante cu nemiluita – adaptată să producă, în medii diferite, aceleași substanțe și dispunând pentru asta de un mecanism uluitor de complex. Asta e! Și dacă dăm curs dorinței ei și o lăsăm în pace, ne umple nava de gaze toxice.

— Bravo! Și în ce Scap, mă rog, atotștiutorule?

— Asta-i bună! Noi cu ce scop am apărut în Univers? Materia pe diferitele-i trepte de organizare...

- Ce propui să facem cu jucăria asta?
- O vom sechestra în vid, într-un container special, între câmpuri magnetice. Când ajungem acasă, ne ocupăm...
- A, ia stai! Membrana!
- Ce e cu ea?
- Membrana-i un captator de atomi?
- Perspicacitatea ta mă uimește! Desigur că membrana captează atomii din spațiu...
- Atunci ce menire ar avea acest cristal aruncat în cosmos?
- Găsește tu un răspuns!
- Mă gândesc... Până una-alta, fă-i ce-i faci, ca să ne scoatem de pe cap câștile astea imposibile!

Când „Anteu” a mai avut cam o oră de mers până să ajungă în zona de unde fusese emis radiosemnalul, locatoarele au descoperit în spațiu un corp a cărui imagine au proiectat-o pe ecranul direcțional: e o aeronavă, după aparențe străină, și cu mult mai mare decât aceea a pământenilor, plutind și ea în derivă, mânăta la întâmplare de curenții fluviului de hidrogen. „Epavă”, o califică robotul vorbitor, și adevărat, după felul cum se răsucesce inertă, în voia câmpurilor ce bântuie spațiul galactic, nu e decât o epavă.

Heino și Vlad s-au așteptat să întâlnească, la izvorul semnalelor, ființe raționale sau un produs al activității acestora – poate un laborator de cercetare, poate doar o stație automată –, orice în afară de aeronava asta, într-o situație atât de teribil asemănătoare cu a lor. Heino, căruia frica nu i-a trecut cu totul, încă mai bănuie o cursă, cu atât mai mult cu cât străinii par cu desăvârșire lipsiți de posibilitatea de mișcare, iar captatorul gravific al lui „Anteu” a adus la bord alte patru cristale pescuite pe drum. Nu cumva, se întreabă galactonautul, echipajul epavei a urmărit, prin radiosemnale, să ne atragă aici cu un anume scop? Oricum, între „diamante” și această epavă există o legătură evidentă, chiar dacă n-ar fi de luat în considerare decât prezența lor în același sector al fluviului. Și care alta să fie legătura?

Pământenii s-au oprit la o distanță apreciabilă de necunoscuți. Investigatoarele nu detectează în nava vecină nicio urmă de materie organică. Dar mai poți să știi ce forme îmbracă viața în Univers? Sistemele de referință ale Terrei sunt, acum mai mult

decât oricând, relative.

— Ori au murit cu toții, de foarte mult timp..., se încumetă Vlad la o explicație. Asta înseamnă că astronava vine de tare departe, de la antipodul Galaxiei. Ori e o navă automată.

— Cred că-i cazul, întâi de toate, să fim cât mai prudenți, îl întrerupe Heino. Niciunul dintre noi nu poate ghici intențiile celui alt. Vezi? Ei rămân în expectativă.

— Foarte bine. Să le întindem mâna. Sigur au nevoie de ajutor, de vreme ce sunt într-o situație mai proastă decât noi. Avem datoria...

— Nu uita că până acum n-am întâlnit niciodată alte ființe raționate. Problema contactului între lumi diferite...

— Prostii! De la o anumită treaptă a dezvoltării, civilizațiile progresează în sens convergent. Oricâte forme particulare ar îmbrăca, lumea rațiunii e una și indivizibilă. Și la urma urmei privește la astronavă: nu diferă prea mult de „Anteu”.

— Bun. Și ce propui?

— Mă duc la ei cu racheta auxiliară. Doar trebuie să avem inițiativa primului pas. Altfel riscăm să rămânem așa ani în șir, vezi bine că ei nu se grăbesc să dea semne de viață. Deși continui să susțin că nu există oameni la bord.

— Rămâi aici. Mă duc eu.

Vlad face o mișcare de împotrivire, dar Heino nu-l ia în seamă, începe să-și dezbrace costumul de interior, ca să-și pună scafandrul astral.

— Ia ascultă, intervine Vlad hotărât, lasă actele de bravură! Mă iei și pe mine sau rămânem aici amândoi.

— Rămâi tu singur, E nevoie să stea cineva pe „Anteu”, să fie pregătit pentru orice. Chiar pentru fugă. Pe urmă nu trebuie să riscăm ca o intensificare a câmpului gravific să ne fure nava de sub nas. Cu racheta auxiliară n-am putea-o ajunge din urmă.

Are dreptate. Și alege riscul pentru că se simte vinovat de avaria lui „Anteu”. N-ar rămâne la bord nici în ruptul capului, așa că Vlad n-are încotro și se supune. Poate că e și mai bine astfel – va interveni mai eficient în caz de pericol. Și desigur un anumit grad de pericol există.

Racheta se desprinde de nava-mamă la scurtă vreme și încet, cu infinite precauții, începe să dea târcoale colosului venit din necunoscut. Pe ecran, în fața lui Vlad, se derulează imagini ale

cosmonavei străine.

— O spărtură în blindaj! îi atrage atenția Heino. Acolo, că- tre proră.

— Urma ciocnirii cu vreun meteorit.

— Așa s-ar spune... Indiferent care-i cauza opririi motoarelor și ce dramă s-a întâmplat cu echipajul, călătoria în derivă a navei trebuie să fi fost o adevărată odisee.

— Nu-mi dau seama, răspunde Vlad, dar nu apucă să-și mai termine fraza.

Pe bordul colosului se aprind șiruri lungi de proiectoare, luminându-l ca ziua. Semnalul radio e și el reluat, la intervale foarte scurte, ca o chemare halucinantă – s-ar părea că cineva dinăuntru vehiculului cosmic, ori însuși acesta, vrea să spună un anume lucru, de neînțeles pentru pământeni.

— Venirea mea îi alertează! observă Heino agitat,

— E o mașina, o simplă mașina! caută Vlad să-l liniștească. Oamenii vor găsi mijloace mai adecvate...

— Mașină? Cu atât mai rău. N-o să ne putem înțelege. Intru în navă și-am să vad eu.

— Stai! striga Vlad. Nu se poate!

Heino a căzut pradă complexelor spaimei și vinovăției, care-l împing implacabil spre un act nebunesc. Prietenul caută un ultim argument să-l oprească, se gândește cu un efort disperat. Dar nu, nu-i nevoie. Ca împinse de resorturi invizibile, flancurile colosului se deschid, asemenea petalelor unei flori monstruoase. Sub ele se aprind alte și alte proiectoare, iar mișcarea aceasta și navala luminii îl paralizează pe Heino, îl fac să se retragă instinctiv.

Și iată că prin deschizături prinde să se cearnă, ca o pulbere argintie, împrăștiindu-se leneș în văluri circulare, tot mai strânse, o ceață ce imediat după lansare devine foarte densa, o pânză irizată în continuă agitație.

— Cristale! urlă Heino, a cărui rachetă e invadată de corpusculii argintii. Vlad, un nor de cristale!

— Vino imediat înapoi!

— Nu mai înțeleg nimic. Eu...

— Înapoi, Heino! Până nu se lipesc de rachetă!

Deci asta era... Pulberea văzută de Vlad e o aglomerare de cristale. Iar astronava, fără echipaj, este depozitul acestora. La apariția rachetei auxiliare a pământenilor, automatele au

comandat lansarea încărcaturii. Poate că sunt defecte, poate, dimpotrivă, simpla sosire a unui vehicul să constituie pentru ele semnalul de acțiune. Cine știe răspunsul exact? Constructorii, numai ei, desigur.

— Afurisitele! Bine că nu se iau după mine!

— Bine că n-ai apucat să intri, să te trezești prizonier. Cum îți mai veneam în ajutor?

— Se vede că am avut și eu noroc o dată...

Prin spărtura produsă în blindajul epavei, continuă să deducă Vlad, câteva „diamante” au scăpat afara. Asta-i singura explicație plauzibilă a prezenței lor în fluviul de hidrogen.

— Grozavă descoperire, nu?

— Tot ce-mi doresc e s-o mai pot relata cuiva! face Heino. Pregătește-mi platforma pentru cuplare! Tu ce rost crezi că au rocile astea?

— Știu numai că bielele automate nu realizează inutilitatea efortului lor.

— Asta dacă au fost programate să evacueze cristalele la apariția unei nave...

— Totuși, în ce scop au fost ele construite?

Să asigure un mediu prielnic vieții, dezintegrând atomii din spațiul înconjurător? O ipoteză. Sau să pregătească materia primă pentru o industrie la scară cosmică? Să croiască un drum către miezul incandescent al planetelor...? Colosul a fost un mijloc de transport cu posibilități proprii de acțiune. S-a rătăcit de convoiul de nave al expediției, a fost smuls de explozia vreunei stele din apropiere, a plutit bezmetic ani în șir – mii? milioane ? – ajungând ca prin minune aici, nevătămat, prea puțin vătămat. Automatele lansau semnalul de recunoaștere... Da... Castele de nisip, ipotezele. Gânduri și-atât, nu le poți dovedi.

Racheta coboară pe platformă, cârligele de cuplaj o ancorează solid. În jurul navei de alături joacă în lumină grindina ciudatelor cristale. Grăunțele desfac membrane delicate și fabrică de zor, cu splendida nevinovăție a unor mașini, amestecuri de substanțe, desăvârșit de inutile amestecuri de substanțe. Proiectoarele presară norii cu feerice sclipiri multicolore. Inutil? Totul să fie inutil? Spectacolul acesta rezervat numai și numai oamenilor?

„Anteu” se va depărta, să se ferească de atacul acestor mașini-cristale. Și va rătăci ici-colo, în așteptarea unei destul de nesigure

salvări. Colosul în schimb are să fie mistuit de propria lui încărcătură, căreia, o dată scăpată de sub control, are să-i cadă sigur victimă. Ultima mărturie a existenței lui vor fi cele cinci cristale capturate de pământeni: și filmul aventurii acestora.

*

În afara astronavei norul galactic se leagănă maiestuos, imitând docil, dar în sens invers, ca o oglindă mirifică, legănările complexului aparat. Mișcarea e greu de urmărit de la o clipă la alta, dar dacă ești atent observi pe ecran, la intervale de câteva ceasuri, că stelele din apropiere și-au schimbat poziția. Heino și Vlad le privesc tot mai îndelung, cuprinși de aceeași mută resemnare. Nu mai cred ca vor fi salvați.

Din când în când se duc împreună să controleze cristalele, acum inofensive. N-au ce să-și spună. Se întorc la fel de tăcuți în sala de observație.

Monotonă, vocea automatului lansează mereu și mereu aceleași apeluri:

— „Anteu”!... Vorbește „Anteu”!... Repetați semnalul de recunoaștere!

Zile și nopți în șir cuvintele își iau zborul de la bord și pier fără răspuns.

— Crezi că...? deschide gura Heino într-o seară, dornic să mai schimbe două-trei vorbe cu celălalt.

— Nu cred, bombăne ursuz Vlad, urmărind pe ecran traiectul derivei.

— Nici eu.

— Perfect! Atunci du-te și te culca! îi retează grosolan intenția Vlad....

— Care ți-e ultima dorință? continuă cu cinism Heino.

— Să te-aud sforăind! îi răspunde spontan Vlad, tot mai atent la ce se petrece pe ecran. În jurul unei stele câteva puncte luminoase. Sateliți? Îi vine să zâmbească. Visează permanent la o lume necunoscută.

— Noapte bună, ipohondrule! Am să te-ndop o săptămână numai cu compot de gutui! Poate-ți trece!

În clipa aceea un glas bărbătesc, grav și calm prinde viață din difuzoare:...

— Atențiune, „Anteu”! Am recepționat apelurile voastre! Aici racheta de intervenție „Coandă” P 23. Vă interceptăm peste 11

ore. Atențiune, „Anteu”...

— Noapte buna! îi urează Vlad lui Heino și se apleacă stânjenit deasupra pupitrului de comandă.

— Comută pe emisie directă! strigă Heino neîncrezător.

— Dacă mai poți vorbi, încearcă tu, șoptește răgușit celălalt.

Se lasă pe spate în fotoliu. Închide ochii. Îl aude pe Heino cum se precipită să răspundă:

— Aici „Anteu”! Aici „Anteu”! Am recepționat comunicarea! Vă așteptăm!

— Bine că mai avem compot de gutui până atunci! mormăi Vlad cam anapoda.

Se chinuiește să zâmbeasca.

CAPTIV ÎN INIMA GALAXIEI

(1964)¹

„...oamenii nici nu trăiesc și nici nu mor în zadar”.

H. G. WELLS

1. Singurătatea

Automatul de tradus bâzâi îndelung, nehotărt parcă. Razele soarelui străin pătrunseseră prin hublouri, așternând pete largi, albastrii, pe pereții cabinei. Oamenii așezați în semicerc așteptau cu încordare povestirea. Și, în sfârșit, glasul vibrant al povestitorului izgoni liniștea:

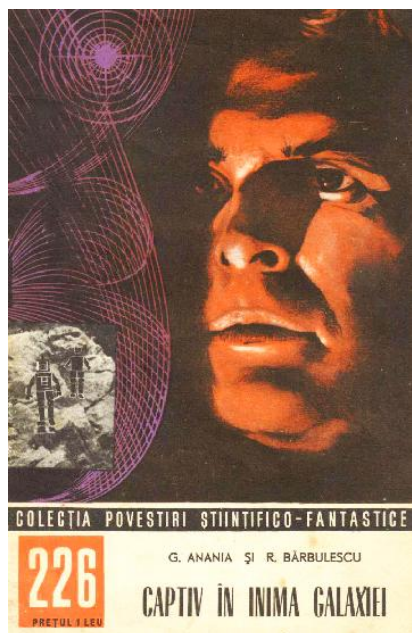
„— Tot Universul nu este
Decât joc de mari curcubeie,
În scripetul lumii coaste
Eu sunt așezat pe-o scânteie”²

Iată, chiar din primul moment mi-am trădat o slăbiciune! Mai am și altele, însă pasiunea pentru versuri s-a grăbit să iasă prima la iveală. De fapt, altceva aș îi vrut să vă spun. Dar ce să fac? Amintirile mă năpădesc toate odată, care mai de care mai lingușitoare, ademenindu-mă în hârjoneala lor.

De unde să încep? Încă nu știu. E adevărat, „eu sunt așezat pe-o scânteie”. E planetoidul „Aurel Vlaicu”, un

¹ CPSF 226

² G. Călinescu - „Lauda materiei” în volumul „Lauda lucrurilor”.

mic corp ceresc, rătăcit aici, în centrul Galaxiei. Când am ajuns pe el...

Nu. dacă încep așa, povestea mea va fi lungă și plictisitoare. Trebuie să găsesc un fapt important. Da... Mă aflu în fața unui tablou de comandă, ca să conectez o instalație la circuitul de alimentare. Dar nu aveam curajul s-o fac. Totul ar fi fost simplu: o singură manetă albă trebuia deplasată înainte. Dar o teamă neînțeleasă îmi paralizase mișcările. Atunci am privit în jos,

prin podeaua transparentă. Încăperea, mai mult o cabină redusă ca dimensiuni, era fixată pe platforma unei antene înalte de 10 km. Lumina stridentă a unui far galactic cădea din plin pe aripile largi, concave ale antenei. Mai încolo domnea întunericul. Jos, foarte departe, se zărea, ca un abur verzui, suprafața planetoidului. Mi-a venit să zămbesc. În cabina mea cu pereți străvezii stăteam parcă între aripile unei păsări fantastice și zburam.

Într-adevăr, aș fi putut zbura, măcar cu privirile și nu numai în jurul planetoidului... Veti afla mai departe cum... Ar fi fost de ajuns să întind mâna și să apăs maneta albă. Aș fi văzut sori și planete, aș fi pătruns în locuri inaccesibile celor mai perfecționate astronave.

Dar brațul îmi stătea încă inert, cu degetele crispate, pe fotoliu. „Bătrân neputincios! – am murmurat. Aștepti clipa asta de-o viață întreagă. Acum ești ca Ariel, în pragul eliberării. Nu auzi nicio voce care să-ți spună ca

în piesa lui Shakespeare:

«Întoarce-te la lumile de sus.

Drum bun, ești liber» ¹?

Poți porni spre lumile tale de vis. De ce n-ai curajul? Roboții tăi, Cemis și Into, râd cu siguranță de tine.”

Am tras cu coada ochiului în jur. Nu, roboții nu se aflau în încăpere. Norocul meu, altfel cine știe la câte ironii m-ar fi supus. Dacă aparatul avea să funcționeze, în câteva clipe după conectare aş fi revăzut Pământul. Planeta pe care m-am născut se numește Pământ. Un bulgăre rotund, puțin turtit, îmbrăcat într-o mantie albastră; se află tocmai la marginea Galaxiei. Dar va funcționa aparatul?

Nu semănăm cu niciun Ariel. Eram mai degrabă un prizonier înlântuit în întuneric, trăind doar cu lumina focului și a stelelor. Veti vedea însă că după zeci de ani am reușit să-mi rup cătușele. Atunci mi-am dorit mai presus de orice să revăd un crâmpei din bătrânul cer siniliu al Pământului. Să văd un revărsat de zi pe munte. Îmi făcusem de mult un program pentru această primă întâlnire cu planeta. Întâi o baie în apele de safir ale Mediteranei. Apoi o ascensiune pe Negoiul, înalta culme carpatină. Masa la un local din fastuoasa grădină ce înconjură Marea Neagră. Siesta la o partidă de pescuit pe țărmurile Pacificului.

Stai, nu te pripi! îmi șoptea glasul ascuns al îndoiieli. Dacă ecranul aparatului rămâne întunecat, toate speranțele adunate cu grijă nu ti se vor năruî într-o clipă la picioarele uriașei antene? Am rămas un timp obosit, incapabil să găsesc răspuns acestei întrebări. Ochii mei căutau ceva pe ecran. Dar ecranul rămânea negru și mort. Atunci au năvălit amintirile, prinzând

¹ W, Shakespeare ; „Furtuna”, actul V (n.a.)

contururi tot mai precise. Și m-au învăluit, m-au furat din prezent.

„Păianjenul visării parc-ar sui cu frică
Și ar călca pe firul nădejdilor întins,
Care-și destramă vârful, pe cât i se ridică
Un căpătâi în haos, de-o stea de unde-i prins”¹.

Da, i-am răspuns îndoielii, pol trece prin înfrângere. Voi renaște din ea mai puternic, de zece ori, de a sută de ori, până voi reuși. Reveriile mi le-a destrămat vocea lui Cemis, care-mi striga la ureche:

— Dan, e târziu! Te-așteaptă cina. Întâi o masă bună, pe urmă la culcare. Trebuie să amâni experiența pentru mâine.

— Vreau să mă lăsați în pace! am bâiguit ca după un somn lung (poate chiar ațipisem).

— După ce mănânci! interveni și Into, apucându-mă de braț.

— Sunteți brutali și prozaici! le-am ripostat, însă fără convingere. Cei doi izbucniră într-un hohot de râs.

— Nu uita că prozaismul nostru ți-a ajutat să vezi lucrarea terminată!

Veselia lor tonifiantă mă dispuse. M-am lăsat dus, și în curând liftul pneumatic ne cobora prin pilonul antenei. Iar peste câteva minute am fost acasă, sub cupola din Marea Penumbră. Nicăieri pe planetoid nu mă simțeam atât de bine ca sub cupolă. Transparentă în întregime, sprijinită pe o duzină de nervuri metalice, protejată de un câmp antimeteoritic și antiradiant, este locul unde viața se poate desfășura în cele mai bune condiții. Corpul ceresc are un soare fierbinte, care-i

¹ T. Arghezi - „Cînd s-ar opri secunda” în vol. „Versuri”, 1959.

luminează doar jumătate din suprafață. Cealaltă jumătate, cufundată în întuneric, suportă grozavul frig cosmic. Undeva, la granița dintre veșnica zi și noaptea nesfârșită, am ridicat, timp de câteva luni, cupola. Aici avem aer, soare, chiar o oarecare vegetație, care-mi amintește mereu de Pământ. Locul se află departe de celelalte construcții ridicate în emisfera întunecată.

În seara aceea am mâncat într-o tăcere îndărătnică. Into și Cemis au mai sporovăit un timp, apoi m-au condus la vilă. „Vilă”! Câteva camere și o baie. Ca să scap de cei doi, m-am prefăcut că mă culc. Dar nu-mi ardea să dorm. M-am plimbat o vreme sub cupolă. Am stat printre acantele albe, pe malul pârâiașului. Izvorul fusese ideea mea. E drept că ne-a luat multe săptămâni de muncă, dar era necesar întregului peisaj. Da, peisaj, fiindcă dincolo de bolovanii verzi și roșii printre care curge apa se mai alte două coline cu arbuști pitici.

Și-așa... Pârâul susura la picioarele mele. Înserarea molcomă – aici este o seară continuă – m-a îndemnat ca întotdeauna la meditație. Aducerile-aminte reveniră iar, insistente, ca și timpul. Numai că timpul avea pentru mine alt înțeles. Mi-e greu să vă explic, poate vi s-ar părea absurd, dar am impresia că de atunci, de când am venit pe planetoid, și până acum, când vă povestesc toate acestea, a trecut la fel de puțină vreme ca de ieri până azi. De aceea, nu știu și nici nu mă preocupă când s-a petrecut fiecare eveniment. Toate au rămas în memoria mea și-n sufletul meu la fel de vii și impresionante ca-n prima clipă.

De pildă, amintirile despre Pământ... Mai întâi îmi vine în minte examenul de absolvire a Institutului de galactonautică, secția automatică. Trecusem cu succes examenele preliminare. Urma proba cea mai grea:

automatica. Aici fiecare dintre candidați trebuia să prezinte câte un robot construit de el după o concepție originală și destinat anumitor ramuri de activitate. Era hazliu să vezi în fața comisiei tot soiul de mașini, cu înfățișări dintre cele mai ciudate, mișunând de colo-colo ca niște gândaci. Dar la apariția mea toată mișcarea se întrerupse. Aduceam un automat masiv, conceput pentru explorări cosmice speciale, care era în stare să facă o mie de lucruri: să țină ca un greiere, să se descurce în neurocibernetică, să facă pe submarinul, să întreacă pe cel mai bun alpinist, să traducă din zece limbi în alte zece, în sfârșit, se pare că nu cunoștea limite. Am luat cu el nota maximă.

...Alte imagini parcă îmi alunecă prin fața ochilor. O noapte de iunie, încremenită sub argintul lunii, sfârșită de țârăitul greierilor. Chipul unei fete dragi, adormită pe umărul meu. Îi cuprinsesem mijlocul și vedeam cum îi curg raze de lună prin păr, cum îi tremură în gene. O chema Ela și ne căsătorisem abia de trei săptămâni. Iar a doua zi trebuia să plece. S-a răsucit deodată, îngropându-se în pieptul meu și a șoptit prin vis, amețită de bucurie; „Dănuț!” I-am murmurat la ureche gânduri și versuri, ca într-o beție a fericirii, mângâind-o cu răsufarea. A plecat într-o expediție suboceanică de numai câteva ore și nu s-a mai întors.

După aceea? Da, după aceea au urmat Cemis și Into. Parcă-i văd. Cemis blond, celălalt brunet; certăreți, nevoie mare și prieteni nedespărțiți. S-au năpustit într-o zi peste mine:

— Am auzit de dumneata. Și noi avem o idee grandioasă și o mare nevoie de colaborarea dumitale.

Ne-am plimbat toată ziua pe plaja Mării Negre, soarele

ne-a ars îngrozitor, Cemis și Into s-au certat de patru ori, iar eu le-am acceptat propunerea. Pe scurt, era vorba de experimentarea unui aparat. El trebuia construit pe un corp din centrul Galaxiei, fiindcă numai acolo existau condițiile necesare funcționării lui. Vă voi spune mai târziu ce urmăream cu ei. Și roboții mei aveau să efectueze construcția.

Am pornit spre centrul galactic pe bordul navei „Alcor”, înzestrată cu motor gravific. Era o primă încercare de zbor cu viteze supraluminice.

— Nu te-ai culcat încă? Amintirile au fugit speriate.

— Poftim?

— Te întreb de ce nu dormi! mormăi Cemis.

Și eu care credeam că i-am păcălit și voi scăpa de ei! Ce să le spun? Auzeam din spate tropăitul sonor al lui Into.

— Mi s-a părut că aud semnale de alarmă. Cred că a venit după noi o rachetă de salvare.

— Minți, noi n-am auzit nimic!

— Minte! Nici eu n-am auzit! confirmă Into.

— Bine, să mergem la culcare! am cedat eu bătălia.

Mă apăsau sentimente și imagini tulburi. Parcă racheta voastră fuziformă cobora încet, într-un nor de gaze. Iar eu alergam către ea și strigam: „V-am așteptat să veniții. Toată viața v-am așteptat”. Dar voi ați venit târziu, foarte târziu ați mai venit. Vă cunosc de mult. V-am văzut. Uite, știu că sunteți nerăbdători să colindați planetoidul. Dar așteptați încă puțin să vă explic ce se află în fața voastră. Apoi puteți pleca. Să rămână unul singur să-mi asculte povestea. Și nu uitați, în vila mea, pe birou, e un morman de filme și benzi. Să le aduceți pe astronavă. Sunt notele mele și observațiile științifice.

Vă cer puțină imaginație. Iată, gaze înghețate au

acoperit cu granule verzui, ca o zăpadă, suprafața lui „Aurel Vlaicu”. Așa era când am venit noi, un pustiu dezolant, fără piscurile ascuțite ale complexelor energetice, fără cupolele observatorului astronomic. Și nu era nici urmă de viață. Numai liniștea plutea pretutindeni, chinuitoare, netulburată nici chiar de căderea vreunui meteorit.

Aici ne-a adus „Alcor”, uriașa magnetonavă, care purta elemente ale viitorului aparat și 300 de roboți construiți de mine pe Pământ. De acasă plecasem 50 de oameni. În timpul zborului, câmpul magnetic propulsor s-a dereglat pe neașteptate și o parte din forța lui a secționat nava, nimicându-i pe ceilalți membri ai echipajului. Au pierit fără urmă, ca și alți eroi ai Cosmosului. Pe planetoid am reușit astfel să coborâm numai Into, Cemis și cu mine.

După accident a trebuit să luăm o hotărâre: să ne întoarcem sau să continuăm expediția? E adevărat, rămăsesem doar noi trei, însă puteam rezolva sarcina asumată. Into și Cemis erau creatorii marelui aparat. Îl cunoșteau în cele mai mici detalii și ar fi condus lucrările construirii lui. Eu programam robotii, îi supravegheam și le controlam munca. Acești roboți aveau să suplinească absenta tovarășilor noștri. Lucrările ar fi durat de trei ori mai mult decât planificasem inițial, totuși puteau fi terminate. Așa că am hotărât să ne continuăm drumul.

Planetoidul urma să fie ales în centrul Galaxiei, fiindcă pentru funcționarea aparatului nostru este necesară o imensă cantitate de energie. Or, aici puteam folosi energia substanței scurse din inima nebuloasei galactice sub formă de gaz stelar ionizat. După o serie de căutări, planetoidul a fost găsit. Da, vă aflați pe el; e

„Aurel Vlaicu”. Și acum, nerăbdătorii pot ieși în incursiune. Vă rog încă o dată, nu uitați de notele mele.

Noi, cei rămași, să continuăm. „Alcor” nu se mai putea înapoia pe Pământ, fiindcă avea să fie demontat pentru a servi la construcție. Întoarcerea ne-o asigura o micronavă, pe care o luasem cu noi. Prima grijă după sosire ne-a fost să debarcăm micronava și să-i clădim un adăpost contra eventualelor accidente. Roboții l-au executat cu repeziciune, într-un loc ales departe de viitorul șantier. Abia după aceea am construit vila și cupola, apoi am început săparea fundațiilor pentru centrul siderurgic, uzina de aer și centrala de transmutații atomice. Au trecut câteva luni. Uzina de aer fusese terminată, când un eveniment neașteptat ne-a întrerupt munca.

După timpul terestru, era seară. Nu știu de ce, dar mi-e greu să-mi amintesc aceste lucruri, chiar la trecerea a zeci de ani. Cine ar fi putut prevedea că în acele puține secunde voi asista neputincios la o întâmplare dramatică? Cemis și Into lucrau la suprafață. Eu cu o grupă de automate consolidam fundațiile. Deodată robotul de securitate al microrachetei dădu alarma. Sunete specifice, dureros de ascuțite, ni se succedară în căști. Am părăsit lucrul descumpănit, încercând să ghicesc ce pericol ne amenința nava. Cemis, cu vocea lui de bas, mă anunță:

— Pornim spre rachetă, Dan! Te așteptăm acolo. Adu. câțiva roboți de intervenție!

Am făcut calea întoarsă. Am luat cinci mașini și m-am grăbit din răspuțeri spre locul semnalelor. Dar prietenii mei mă depășiseră. Le vedeam siluetele departe în penumbra orizontului. În scurt timp ajunseră la adăpostul rachetei și au coborât înăuntru. În același

moment, solul a început să se frământa. Cutremurul puternic m-a făcut să cad. Am auzit prin-casca lipită de pietre câteva explozii înfundate. Când mă ridicam, dinspre locul unde se aflau prietenii mei a țâșnit o limbă de foc, împrăștiind o lumină sângerie. Focul a crescut instantaneu, a început să împrășteie gaze, care fluierau strident, și iată că din centrul erupției a apărut o bulă uriașă de materie incandescentă. Câtva timp pluti nehotărâtă printre flăcări, apoi o nouă răbufnire extrem de puternică a gazelor a ridicat-o brusc și a azvârlit-o spre înălțimi. Zece-cincisprezece secunde au trecut până când bula să cadă înapoi. O ploaie de stropi galben-roșcați au sărit în toate părțile M-am apropiat cât mi-au permis căldura și emanația de gaze, care avea loc cu puterea unei furtuni. Un crater concav se deschidea ca o rană în terenul planetoidului, clocotind neîntrerupt. Priveam îndelung, insistent, chinuindu-mă să înțeleg, să-mi silesc conștiința să admită existența nenorocirii. Nu mai era nicio îndoială. Prietenii mei, singurii oameni de lângă mine, pieriseră, laolaltă cu adăpostul și micronava. Rămăsesem singur.

Am pornit de câteva ori spre vilă. Apoi m-am întors, mânat de o speranță absurdă. Pe marginea craterului, speranța se spulbera. Și iarăși o luam de la capăt. Nu, totul era adevărat. Rămăsesem singur.

Amintirile zilelor următoare îmi sunt foarte vagi. N-aveam curajul să analizez la rece situația. Durerea continuă îmi adusese o oboseală bolnăvicioasă. O vreme mi-a fost indiferent ce mă înconjură, până și mâncarea. Dormeam mult, agitat, mă mistuia o foame sălbatică. Apelurile insistente ale diferitelor grupe de roboți încetau unul după altul. Nefiind reprogramați, roboții nu știau cum să continue munca, iar în mine continua să-și facă

loc mereu mai mult, ca o apă tulbure, uleioasă, indiferență. După câteva zile însă, ceva mă smulse din apatie. Mă iritau încremenirea și liniștea din jur. Țineți un om normal undeva unde nu există mișcare, nici sunete, nici lumină și peste câtva timp are să-și piardă mințile. Fusesem obișnuit cu fremătătoarea prezentă a vieții și muncii. Și deodată ele dispăruseră. Așteptam încordat un zgomot oarecare, încercam să percep o deplasare a obiectelor în spațiu. Am început să caut acel ceva al vieții cotidiene, obișnuite, care de obicei trece neobservat, dar care se dovedise a fi esențial. Ce era acel „ceva”? În jur aveam întunericul, frigul cosmic, monotona suprafață verzuie, craterul concav, acum înghețat, penumbra, roboții inerti, mormanele de material de pe șantier, cerul fără capăt, stelele mari, nesclipitoare. Nu mă opream nicăieri și nici nu doream să ajung undeva. Am rătăcit în neștire, până când oboseala îmi oprea peregrinările.

La vilă, după o masă luată la întâmplare ațipeam. Coșmare lungi și complicate mă readuceau la viață epuizat. Mă obsedau moartea celor doi, cauzele care au provocat-o. A fost vreo nechibzuintă din partea noastră? Așa cum am constatat ulterior, într-o regiune a planetoidului există un sol poros, oarecum instabil. La intervale regulate, acolo se produc explozii specifice. Pricina lor sunt niște erupții de o intensitate colosală care au loc într-o stea învecinată și în urma cărora regiunea amintită e supusă unei ploi de radiații, concomitent cu o intensificare a câmpului gravific. Sfere de materie topită se ridică împinse de gaze. Poate și datorită forței de atracție sporite. Și tocmai acolo noi ne adăpostisem racheta. E drept, craterele exploziilor anterioare erau acoperite de gaze înghețate, la suprafață

nu exista niciun indiciu care să ne fi avertizat de pericol. Nu, nu noi eram vinovați. Dacă tot corpul expediționar ar fi ajuns pe „Aurel Vlaicu”, poate că specialiștii ar fi detectat primejdia. Poate...

Mult mai grav era că nu mă mai puteam întoarce pe Pământ. Motorul gravific al micronavei conținea o serie de piese prelucrate în uzinele terestre submarine, cu presiunea, magnetismul și elementele chimice existente numai acolo. Așa că orice încercare de a reconstrui nava pe planetoid era sortită dinainte eșecului. Nici să iau legătura cu Pământul nu puteam, deoarece, pentru mijloacele reduse la care ajunseseam, distanța până la planeta natală întrecea cu mult longevitatea unui om terestru. Adevărat că, dacă după o sută de ani n-aveam să ne întoarcem, semenii noștri aveau să ne caute. Dar căutările pot dura multe decenii, fiindcă planetoidul a fost ales aici, la „fața locului”, deci cei de acasă nu știu unde se află.

Eram condamnat să-mi duc existența singur până la venirea salvatorilor și, în plus, amenințat mereu de exploziile periodice de pe planetoid. M-a cuprins deznădejdea. Noroc că uzina generatoare de aer funcționa automat, altfel cu siguranță pieream.

Au mai trecut câteva zile. Mi-am amintit că, la plecare, pe galactodrom se afla un cosmonaut bătrân. M-a strâns în brațe și a zis: „Nu uita, succesul cere multe, multe eforturi. Printre acestea se numără și unul mai puțin luat în seamă, dar foarte important; efortul de a-ți învinge slăbiciunile”. Am colindat de-a lungul șantierului. Nu pricepeam nimic din săpăturile aparent neregulate și materialele răspândite peste tot, pe zeci de kilometri. Fusesem inadmisibil de superficial. De câte ori nu încercase Into să mă inițieze în tainele de amănunt

ale aparatului! Eu de fiecare dată îl făceam să înceapă o nouă ceartă cu Cemis și mă amuzam pe socoteala lor. Roboții erau pentru mine totul. Și acum rătăceam ca o furnică în acest univers complet necunoscut. M-a cuprins furia și am alergat până nu m-au mai ținut picioarele.

Și iar au trecut zilele, și tot așa nu-mi găseam locul. Ce căutam în monotonia peisajului din jur? Îmi era dor de viață și de oameni. Mă închipuiam rătăcind pe străzile orașelor, alături de femei și bărbați. Am rețrăit alături de Ela dragostea noastră îndepărtată. Ce oare n-am mai făcut? Alergam prin încăperile vilei după benzi cu muzică. Am răscolit vrafuri de fotografii, am vizionat zeci de filme, totul cu o febrilitate mistuitoare. Trebuia să-mi găsesc o ocupație. Începui să desenez și să sculpez. Mi-am descoperit talente nebănuite. Din bucăți de lilo plast am reprodus busturile lui Into și Cemis. Șiruri de animale și păsări începură să se îngrămădească peste tot. Dar nici asta nu ținu mult, căci iar mă cuprinsese plictiseala. Am răsfoit planurile și însemnările lăsate de prietenii mei. Și mi-am amintit discuția dintre ei din ajunul catastrofei.

— Vreo zece, doisprezece ani, și gata! spusese Into.

— Eroare! Eroare grosolană! Cel puțin 20, amice! replicase Cemis. Crezi că te afli în condițiile terestre?

— Ba nu, rămân la punctul meu de vedere. În maximum 12 ani terminăm construcția aparatului. Dacă Into afirma ceva, apoi așa trebuia să fie. Dar Cemis nu s-a lăsat! Urmără explicații furtunoase, încărcate de termeni tehnici. N-am înțeles decât un lucru: fusesem un novice închipuindu-mi că exodul nostru extraterestru va dura doar două decenii. O clipă m-am gândit cât mi-ar fi luat mie continuarea construcțiilor.

Am răs; probabil că toată viața. Și nici până la moarte nu le-aș fi terminat. Nu, mai bine să aștept salvarea. Acum distanțele tnu mai înseamnă nimic pentru pământeni. Expediția trimisă de ei mă va găsi.

Totuși timpul se lăsa greu învins. Mohorât, apăsător de tensiunea psihică. Îmi căutam de lucru. Am completat la întâmplare câteva fișe programatice pentru roboti. Le introduceam în centrele lor de comandă și așa-i determinam să se miște.

Ah, nu vă pot descrie patima cu care le urmăream reacțiile! I-am pus să facă lucruri dintre cele mai stupide: să joace șotron ori să se învâртеască în hore românești. Și mișcările lor rigide îmi dădeau senzația că sunt vii, deși această „viață” se reducea doar la o gesticulație fără sens.

O dată am organizat un concurs sportiv, cu o singură probă: alergări. Pista, amenajată într-un coridor, măsura circa 200 m. Am ales roboti de diferite specializări, pentru ca diferența de construcție și mărime să încurce rezultatele. Și iată-mă arbitru și unic spectator al acestei stranie competiții. Prima probă, 100 m plat, a întrunit la start trei atleți: Lid-10, Ko-4 și pirpiriul de Riel-1, specializat în montarea microcentratelor. El a trecut primul linia de sosire, avantajat de greutatea redusă și de o mai mare rapiditate.

Am ajuns din probă în probă la cursa de 5 000 m fond. Aici mi-a trăsnet ideea să particip și eu. I-am ordonat lui Riel să arbitreze și mi-am luat locul printre concurenți. Turele se succedau cu repeziciune. Aveam ambiția să conduc plutonul, dar de fiecare dată mă depășea Org-5. Afurisitul, era mai sprinten ca mine! Mi-a trebuit un efort serios ca să mă detașez de el. Am

câștigat și succesul iluzoriu m-a amețit. Într-o stare euforică, transpirat sub costumul de astronaut, l-am îmbrățișat pe toți componenții lotului. Dar mașinile au rămas inerte. Numai Riel trecea de la un luminofor la altul, stingându-le pe rând. Îi urmăream mișcările. Beția activității fizice mă părăsea și deodată mi-am dat seama de tragismul situației mele. Căutasem în automate complexul vieții de altă dală? Dar ce-mi puteau oferi ele? Acțiunile acestea necontrolate mă împingeau spre dezechilibru. Realitatea mi-a răscolit brutal conștiința, aducându-mi o deznădejde profundă. Am părăsit coridorul fără să văd pe unde calc. Ajuns la vilă, constatai că Riel mă urmase. L-am luat înăuntru, din dorința de a avea pe cineva alături.

2. Marea trecere

Acel „ceva” al vieții cotidiene de pe Pământ continua să mă preocupe. L-am pus pe Riel să construască în fața mea mici mașini electronice, un fel de jucării. Îi aduceam chiar eu materialele. Prezenta lui îmi mai liniștea încordarea nervoasă; urmărindu-l mereu, uitam uneori că sunt singur. Îl ajutam la operațiile mai dilicile. Se încurca și-l muștram ca pe un copil. El nu-mi putea răspunde. M-am hotărât să-l perfecționez, ca să discut cu el și totodată să-l programez să întrebe ceea ce nu știa. Și astfel, în scurt timp, a început să vorbească. Îmi spunea „bună dimineața”, mă invita la masă, se descurca binișor în domeniul vocabularului tehnic. De altfel, avea un program de autoprotecționare, așa că învăța mereu câte ceva. Atmosfera deveni mai veselă în adăpostul nostru.

— Riel, ai grijă! Circuitul central s-a defectat.

El se apuca să controleze, mânuind atent aparatele.

— Din cauza semiconductorilor! îmi raporta. Izolația s-a alterat de la umezeală. Îndată o refac.

Ce copil cuminte era Riel! Se mișca sprinten în jurul meu și, pentru prima dată, mă făcea să zâmbesc. Dar nici noua distracție nu m-a satisfăcut multă vreme. Mulțumirea și impresiile mi s-au banalizat. Îmi trebuia altceva.

— Asta-i o pseudoexistență, Riel! îi spusei într-o zi.

— Nu știu ce înseamnă pseudoexistentă! răspunse el.

— Mai bine că nu știi! i-am replicat. Așa, măcar tu ești liniștit. Mult mai întârzie salvatorii!

După catastrofă urmărisem calendarul automat. Dar acum nu mă interesa cum trece timpul. Îmi lipsea ceva de importanță vitală și încă nu știam ce. Într-o bună zi, Riel a venit cu un luminofor.

— Bună dimineața, Dan! Ia uite aici!

— Ei, ce e? Un luminofor obișnuit.

— Da, dar nu înțeleg de ce adineauri, când îl învăluiau aburii din baie, lumina lui a devenit colorată.

— A, acela este un curcubeu, Riel. Pe Pământ, curcubeul apare după ploaie, când iese soarele.

— Ce este aceea ploaie?

— Apă care se formează sus în aer și cade înapoi sub formă de picături. Atunci plouă.

— Dar aici, la noi, nu plouă.

— Fiindcă nu există atmosferă.

— Ce-i atmosfera?

— Ei, cu tine nu mai termin niciodată! Mai bine lasă luminoforul și pune masa! Discutăm pe urmă.

— Bine. La revedere, Dan! Te chem când termin.

Am rămas pe gânduri. Ce ar fi să-ncerc ceva? Știam că în depozitul de alimente sunt mai multe soiuri de

semințe. Aer aveam din belșug, ploaie puteam crea cu ușurință, iar luminoforul lui Riel ar fi înlocuit soarele. Așa s-a născut sera, care la începuturile ei număra doar câteva spice de grâu, niște maci și pansele galbene. Mai târziu am dat peste semințe de acante albe și roșii și de arbuști.

Mă învăTEAM zilnic în jurul grădiniței, admirând-o. Prin minte mi se perindau parcurile însořitului Pământ. Ce puțin îmi trebuia ca să fiu fericit! N-o să mă credeți, dar floricelele acelea au avut asupra mea o influență neașteptată. Nu mă mai puteam apropia de ele neîngrijit, cu barba stufoasă. Am început să mă rad, să-mi curăț hainele, în timp ce Riel era tot mai contrariat; de ce lui nu-i crește păr și de ce nu-i dau niște pantaloni să-i îmbrace.

Am fabricat un mare ventilator și l-am așezat în capătul aleii. Astfel am avut vânt. Adierea proaspătă răcorea petalele încălzite, legăna tulpinițele și umplea toată cupola de miresme. O dată pe zi, din bazinul special era pulverizată ploaia. Lucrul la amenajarea grădinii a adus un suflu nou în existența mea posomorâtă. M-am apropiat de literatură. Cărțile mă pasionaseră în adolescență, dar apoi le-am considerat doar un mijloc de destindere. Acum aveam revelația cititului. M-am bucurat, am triumfat și am suferit cu toții eroii. Însă Riel o devenit un serios obstacol în calea lecturii mele. Mereu venea să mă întrebe cine știe ce, cu o curiozitate progresivă. M-am răzbunat pe el, „ucigându-l” pentru câteva zile, în care timp i-am perfecționat sistemul de activitate, i-am introdus în creier alfabetul și l-am avansat la gradul de... lector.

A început să-mi citească cu o sânguintă demnă de invidiat tot felul de cărți: proză, versuri, lucrări

științifice. Multe am învățat atunci. Și pentru întâia oară m-au frământat și altfel de gânduri. Îmi lipsea un scop precis și mare, dintre acelea care înnobilează existența umană. Îmi pierdusem timpul cu fleacuri, cu fapte mici, egoiste. Dar când vor veni salvatorii, vor căuta în jur și se vor întreba: „Aici a trăit un om mulți ani? Cum a trăit? Vedem că n-a făcut nimic”.

Ei, și m-am hotărât să las o urmă a existenței mele aici. Nu puteam începe construcția aparatului, însă puteam adăposti materialele, pentru a le conserva până la sosirea următoarei expediții, fiindcă era cu neputință să nu fie trimisă o expediție care să continue experiența. Am început să programez robotii, și aducându-i din nou la viață, ne-am pus pe lucru. Am strâns și depozitat totul în stive, lângă fundațiile deja săpate sau pe locul clădirilor existente numai în proiect. Riel mă însoțea pretutindeni, ca o umbră. Și nu mică mi-a fost surpriza când am constatat la sfârșit că a prins gust să rătăcească de colo-colo și să iscodească ce este în jur. Fiindcă începuse să mă lase singur, l-am atras spre muzică.

Împreună am ascultat sute de melodii, opere clasice, care mă făceau tot mai mulțumit. După o audiție, de unde până unde nu știu, Riel mă întrebă ce este timpul. Ca să-i explic mai bine, l-am dus la calendar. De când nu-l mai consultasem?

Și iată că mă aștepta o surpriză care m-a făcut să mă reazem amețit de robot. Trecuse un an de la dispariția lui Cemis și a lui Into. Nevenindu-mi să cred, am alergat după o oglindă. Am răscolit adăpostul, dar n-am găsit niciuna și m-am văzut nevoit s-o înlocuiesc cu un alt obiect lucios. Da, trecuse un an. Aș fi fost un model ideal pentru El Greco! Fața mi se subtiase, lungindu-se

parcă. Galben, cu ochii îngropați în orbite, revedeam chipul unui străin.

Câteva zile am fost ca bolnav. Cibernosticul mi-a dat o fișă aproape albă – stare psihică: depresivă; cauze: suprasolicitarea nervoasă; tratament: hrană substanțială, somn lung, gimnastică, încetarea oricărei activități. Ultimul punct m-a făcut să râd și m-a înfuriat totodată. Riel a stat mereu lângă mine, îngrijindu-mă, citindu-mi. Așa până în a treia zi dimineata, când a dispărut. Plecase, desigur, într-una din plimbările lui la suprafață. Nu-l mai puteam opri din goana după informații.

L-am așteptat, l-am așteptat... Nu s-a întors. Căutările mele au rămas zadarnice. Probabil depășise zona penumbrei și ieșise în emisfera luminată, unde temperatura este așa de mare încât a topit o parte din roci. Neavând „instinct de conservare” și avid de cunoștințe cum era, automatul s-a dus singur la pieire. Iar eu pierdusem încă un prieten. Bietul Riel! Mă obișnuisem cu dânsul. Îmi fusese drag. Lipsa i-am resimțit-o din plin. Dar pentru prima oară am încercat să lupt cu tristețea, ce-mi da iar târcoale. Și am învins în acest război cu mine însumi. Datorită altei forțe, care m-a sprijinit.

Ierlati-mă! Vă plictisesc cu necazurile vieții mele singuratică. Vorbesc, vorbesc și uit că voi nu îndrăzniți să mă întrerupeți. Puțin a mai rămas însă de spus din această perioadă a existenței mele pe planetoid. Sper că-mi veți îngădui să continui, căci, știu bine, viața nici unui om nu e indiferentă pentru semenii lui, de oriunde ar fi aceștia.

Am rostit un cuvânt: sper. Despre el aș ține să vă spun mai multe, deoarece speranța n-am înțeles-o

profund decât atunci și acolo. Anticii credeau că a fost zămislită în cutia Pandorei. De fapt s-a născut din așteptarea izbânzilor și din încrederea în forțele omului. Speram într-o salvare grabnică, într-o viață mereu fericită. Dar ceea ce m-a făcut să dobor tristețea nu a fost numai nădejdea, ci și altceva. Munca. Acum nu mai puteam trăi ca înainte, amenajarea grădinii și conservarea materialelor îmi deschiseseră ochii. Acel „ceva” cotidian, necesitatea vitală pe care n-o ghicisem era munca. Vă amintesc adevăruri elementare, dar o fac spre deplina voastră înțelegere. Nu sunt lucruri ieșite din comun. Numai că eu am fost în stare să le ignor. Merită să vi le povestesc, ca să vedeți cât eram de slab și cât m-am putut pierde cu firea. Și înainte mă agitasem, colindasem tot șantierul, dar practic nu făceam nimic, căci activitatea, munca, presupune creație.

Riel dispărut, m-am gândit să construiesc în mod special doi roboți, care în primul rând să nu mă lase singur. Trebuia să fie cele mai bune automate din cariera mea de cibernetician, fiindcă doream să le dau ceva din caracteristicile ultimilor mei prieteni, Cemis și Into. N-are rost să vă mai argumentez că o mașină nu va putea ajunge niciodată la perfecțiunea omului. Lucrul acesta-l știți și voi. Deci roboții nu aveau să fie un „alter ego” al prietenilor mei, ci să le suplinească într-o oarecare măsură absența. Asta se reducea la împrumutarea glasului lor, a gesticulației, a trăsăturilor de caracter dominante (cearta permanentă, interesul pentru aparat), și în plus voiam să-i înzestrez cu un sistem complex de autoperfecționare.

Lucrul a durat mult. Creierii cibernetici au înregistrat sute de mii de informații tehnice, au memorat toate schemele marelui aparat. Pentru a le da o idee despre

personalitățile lui Cemis și Into, am folosit un procedeu relativ nou în tehnica fabricării de automate, și anume: impulsurile biocurenților din propriul meu creier. Mai mult de o săptămână am stat sub casca specială, din care porneau zeci de fire spre centralele roboților. Și mi-am amintit cât mai în amănunt toate întâmplările prin care trecusem cu Into și Cemis, discuțiile noastre, reacțiile lor în diferite împrejurări, într-un cuvânt totul, până în ziua catastrofei. În felul acesta, cei doi puteau „reînvia” în mașini, cel puțin în măsura posibilităților.

Și iată că munca a luat sfârșit. Amânând punerea în funcțiune a roboților pentru a doua zi, am dormit, ca niciodată, o întreagă după-amiază. Seara aveam în program muzică. Am ascultat de câteva ori „Apassionata”, o sonată a celui mai mare compozitor vechi al nostru, Beethoven. Îndelungata frământare și luptă a motivelor și a temelor melodice erau parcă episoade ale vieții mele în singurătate: destinul, revolta împotriva lui, din nou destinul și apoi speranța, răbufnind ca o avalanșă, grea, biruitoare, de neînvins. Destinul? Aici, pe „Aurel Vlaicu”, eu eram destinul și nădejdea, și forța vie. Eu, singuraticul, care pășeam tăcut prin adăpost, în urechi cu dramaticele acorduri ale titanului. Măreția muzicii lui mi-a dat aripi, înainte de a mă culca m-am simțit mândru, puternic ca un învingător; și stăpânit de o stranie descoperire: nu fusesem singur niciodată. Oamenii se aflaseră aici lângă mine și, de peste secole și ani-lumină, mă ajutau să nu uit că sunt ca și ei: om.

A doua zi de dimineață am avut o cu totul neașteptată surpriză de la Cemis și Into – vorbesc de roboti. Mai întâi nu i-a uimit nimic din jur, ci s-au purtat foarte firesc, ca și cum trăiseră toată viața în adăpost. Into

începu să se miște brusc. Făcu ocolul încăperii, rotindu-și capul în toate părțile, parcă să se dezmoștească, exact ca celălalt Into, omul. Iar Cemis, de cum intră în funcțiune, mă privi în ochi și strigă cu vocea lui de bas:

— Evrika, Dan! Ieri am terminat calculele pentru construcția antenei. Hai, ia-ți roboții și treci la treabă!

Vă puteți închipui ce uluit am fost. Și totodată m-a înecat o bucurie fără margini: prietenii mei reveneau lângă mine cu proiectele lor grandioase. Dar ce să-i răspund lui Cemis?

— Păi nu mai lucrăm de mult la nimic.

— Deci n-ai terminat nici centrul de transmutații atomice? ! Ascultă, Dan, noi lipsim de la data de 5 aprilie anul trecut. Iar acum este 5 octombrie. Ce ai făcut în exact un an și jumătate?

La 5 aprilie avusese loc catastrofa. Robotii nu știau că „modelele” lor muriseră, nici nu știau de aceste „modele”. Își închipuiau, pur și simplu, că ei au lipsit.

— Fuga pe teren! zise Cemis. Trebuie să aflăm cu precizie stadiul lucrărilor. Dan, ne însoțești.

M-am supus îndemnului, ca unui joc. Și iată-mă obligat să-i însoțesc pe roboti, să le dau explicații, să le suport ocările. O făceam cu supunere, fiindcă un minunat gând încolțise în conștiința mea.

— Îți mai amintești unde hotărâsem să ridicăm antena? mă interoga Into.

— Nu! am răspuns.

— Poftim de-l vezi, Cemis! Și-n planurile mele apare așa clar! Ei, să-ți spun tot eu, amice! Acolo, în marginea de nord a centralei energetice. Trebuia să programezi robotii. Ce-ai făcut?

— Nimic...

— Extraordinar! bubui Cemis. Omul ăsta ne-a

încurcat toate socotelile. Hai, Into! Nu mai putem sta cu mâinile în sân.

V-am spus, la început privisem toate astea ca pe o glumă. Dar au trecut două zile și gândul acela câștiga teren. La urma urmei ce-ar fi să încep construcția aparatului! Venisem pe planetoid pentru a realiza o experiență fără precedent. E adevărat, rămăsesem singurul supraviețuitor al galactonavei. Dar zborul se efectuase, ajunsesem pe „Aurel Vlaicu”, până aici totul reușise. Moartea celorlalți se datora exclusiv unor accidente. În principiu deci nu se strecurase nicio eroare după calculele noastre. Atunci de ce am dezarmat? Două obiecții se ridicau în calea îndeplinirii noului plan. Întâi că nu cunoșteam toate detaliile aparatului; însă o documentare serioasă și îndelungată m-ar fi pus în posesia tuturor datelor. Apoi îmi lipseau deocamdată mijloacele necesare realizării construcțiilor, mai ales oamenii. Dar nu eram eu un excelent făuritor de roboți? Roboții, cel puțin în domenii strict delimitate, puteau înlocui oamenii. Așa s-a procedat de când lumea la automatizarea producției.

Timpul însă era o problemă de primă importanță. Și asta deoarece el se fragmenta în perioadele de acalmie dintre exploziile care se succedau pe „Aurel Vlaicu”. Aceste explozii constituiau o amenințare permanentă și mi-ar fi putut distruge construcția. Totuși, probabilitățile unei asemenea catastrofe erau destul de reduse, deoarece erupțiile avuseseră loc până acum într-o regiune limitată și nimic nu da de bănuț că se vor extinde. Așa că, în ciuda primejdiei neîntrerupte, puteam începe realizarea proiectului. Desigur, nicio piedică de netrecut. Și apoi, muncind, voi găsi scopul mare al existenței mele aici, voi crea, și vremea va trece

pe neobservate. Ba chiar o să mi se pară că salvatorii au venit foarte repede.

— Bravo, Cemis! Bravo, Into! le-am strigat roboților. Voi sunteți materializarea unui gând care,. după câte observ, mă frământa de mult în subconștient. Pesemne că atunci când vă îmbogățeam memoria cu ajutorul biocurenților gândul acesta s-a strecurat prin relee și voi l-ați și reținut. Vorbind cu voi, am vorbit de fapt cu mine însumi. Uite, bucurați-vă, m-am limpezit de teamă și neîncredere și mă supun vouă, gânduri salvatoare!

3. Cele o mie de lumi

De la un timp, toate zilele îmi treceau egal, ca momente ale unei singure zile uriașe, neîntrerupte, cum era pe partea veșnic luminată a planetoidului. Noaptea nu însemna întuneric, ci somn, iar somnul îmi era programat, la fel ca mesele și distracția. Asta până într-o dimineață în care m-am trezit cu senzația că se întâmplă ceva ieșit din comun. Primul meu gând a fost că sosește o astronavă de salvare. M-am stăpânit din răspuțeri să nu părăsesc adăpostul fără a fi executat conștiincios câteva exerciții de gimnastică. Îmi erau absolut necesare pentru îndeplinirea activităților de peste zi. Apoi am dejunat cât mai liniștit cu putință, ceea ce am reușit, fiindcă Into, în ciuda spiritului său de observație, nu mi-a remarcat nerăbdarea.

În sfârșit, lăsându-mi roboții acasă, am ieșit. Îmi tremurau picioarele și pășeam încet, ca după o boală. Nu mai țin minte cum am trecut prin toate coridoarele și trapele. M-am pomenit deodată afară, privind în jur cu un amestec de curiozitate și teamă. Încotro să caut racheta? Mă zăpăcisem. Stăteam la hotarul dintre

lumină și întuneric și nu știam de unde să încep. Există pe undeva vreo schimbare? Aș fi fost capabil s-o observ, căci în lungul șir de ani de când eram aici învățasem toate colțișoarele planetoidului. Pe partea luminată, atât cât vedeam eu, nu se schimbaseră nimic. „Soarele” dogorea constant la zenit, răsfrânt în bălțile multicolore de rocă topită. Și abia atunci, parcă trimisă din afară în creierul meu, mi-a venit ideea, logică de altfel, că o rachetă n-ar putea coborî decât pe terenul solid de pe cealaltă emisferă, întunecată, a planetoidului.

Nu sunt sigur că înțelegeți bine toată această povestire a mea, mai ales venind de pe o altă planetă decât Pământul. Multe dintre faptele și gândurile mele vă vor părea de neînțeles, și nici nu am posibilitatea să vi le fac mai explicite. Automatele de tradus pe care le folosiți, oricât ar fi de perfecte, transformă în mod fatal o parte din frazele mele în pasaje obscure, căci suntem pe trepte de civilizație diferite, deci limbile noastre diferă ca expresivitate. Se mai adaugă faptul că ne referim la universuri de viață deosebite, și, în afară de asta, chiar eu, privind din perspectiva timpului, nu-mi pot explica unele dintre stările și acțiunile pe care vi le înfățișez. Va spun toate acestea ca să luați din povestire numai ceea ce este esențial și comun tuturor ființelor raționale ale universului, adică ceea ce înțelegeți și voi foarte bine, lăsând amănuntele pentru semenii mei de pe Pământ, dacă vreodată cuvintele mele vor ajunge și la auzul lor.

Așadar, am pornit spre emisfera întunecată a lui „Aurel Vlaicu”. La început încet, apoi am luat-o la fugă. Am obosit fulgerător. Genunchii îmi slăbiseră și mă dureau, au început să mă doară toți mușchii, până și brațele mișcate în ritmul alergării. Aveam mai multe vehicule, destul de rudimentare, dar care îmi ajutau în

timpul deplasărilor pe șantier. Pând să ajung la adăpostul celui mai apropiat, în conștiința mea a pătruns o nouă certitudine: bătrânețea. Așa era, îmbătrânisem. Oare câți ani aveam? De câți ani dura construcția acestei colosal de mari și complicate instalații? Le pierdusem de mult socoteala.

Da, am avut multe revelații în ziua aceea! Abia respirând, m-am suit în vehicul și am pornit către marea antenă a instalației, de unde speram să descopăr mai lesne presupusa astronavă a salvatorilor. Înaintam destul de încet, astlel că am avut timp să-mi limpezesc gândurile. Eram preocupat să calculez de când mă aflu pe planetoid, de aceea, probabil, nu am remarcat că pe tot șantierul domnea o beznă desăvârșită. De obicei drumurile de acces și construcțiile importante erau împânzite de proiectoare pentru folosul meu exclusiv, căci robotii se conduceau după semnale radio. Acum reflectoarele nu mai funcționau și mi-am condus vehiculul la lumina farurilor lui.

V-am mal spus, am lăcut unele lucruri inexplicabile și pentru mine. În drum am dat peste câteva grupuri de roboți nemișcați, care se opriseră din lucru, dar nici ei, nici bezna de pe șantier nu mi-au ajuns la înțelegere decât mai târziu, când mă aflu pe platforma antenei, la peste zece kilometri înălțime. Atunci abia văzând planetoidul întreg cufundat în noapte, am avut a doua mare revelație: construcția mării și complicatei instalații luase sfârșit.

Nu, nu venise nicio astronavă după mine. Pur și simplu, pe „Aurel Vlaicu” era din nou tăcere. Vibrația imperceptibilă a solului excavat, lovit și mutat din loc încetase, și în adăpostul meu era din nou liniște. Liniștea aceea densă, parcă solidă, care mă îngrozise în

primele luni de singurătate și care-mi rămăsese încă vie în fundul conștiinței. De aceea, roboții se transformaseră iarăși din forțe inteligente în mormane metalice inerte, de aceea întrerupseseră circuitele de alimentare a tuturor agregatelor de pe șantier, inclusiv a proiectoarelor. Vă veți întreba cum n-am știut data exactă a terminării construcției, dar puneți-vă în locul meu și veți recunoaște că mi-a fost imposibil. Eram singurul proiectant și executor a sute de clădiri și de aparate, trebuia să trec zilnic prin sute de locuri, să verific de zeci de ori lucrul unei armate de roboți, să veritic prin sondaje și dacă datele culese de Cemis și Into sunt riguros exacte. Și, nu uitați, eram singur. Îmi dădeam seama de progresul muncii doar la întocmirea noilor programe pentru automate. Atunci hașuram pe marele plan alcătuit de prietenii mei, Into și Cemis, elementele construite.

Stăteam rezemat de balustrada platformei și în noaptea de dedesubt îmi simțeam zecile de ani ai vieții concretizați în metal, în plastic, în piatră, în obiecte dure sau transparente, lichide sau colorate, dintre care unele numai bănuite, niciodată văzute. Era ca o forță în stare încă latentă, însă uriașă, covârșitoare. În instalația aceasta, întinsă pe zeci de kilometri pătrați, uimitoare prin puterea și ingeniozitatea ei, nu era însă doar viața mea sau a lui Into, a lui Cemis, sau a tuturor celor de pe galactonava „Alcor”, ci miliarde de alte vieți, ale strămoșilor noștri, și milenii întregi de gândire, de experiență și activitate creatoare. Credeți-mă, ce vă spun acum nu sunt cuvinte mari – la noi, pe Pământ se mai folosesc uneori asemenea cuvinte căutate pentru a se trezi o reacție puternică la ascultători. Eu încerc să vă redau tot ce simțeam rezemat de balustrada aceea. În

acest timp îmi treceau mereu prin minte serii de cifre și amintirile unor întâmplări, fiindcă undeva, în subconștient, mai încercam să aflu de câți ani am debarcat pe „Aurel Vlaicu”.

Curios însă că nu am încercat niciun fel de emoție. Aveam conștiința muncii împlinite și o mare satisfacție, dar emoție de loc. Am privit cerul încețoșat în toate direcțiile de norii lăptoși ai Galaxiei și parcă din noaptea când hotărâsem să încep construcția și până acum nu trecuse decât o clipă.

*

Stau lângă cei doi roboți ai mei și-mi deapăn amintirile parcă aş povesti cadre de film văzute în acest moment, ca și cum nu eu aş fi eroul acestor întâmplări, ci un altul. Unele secvențe îmi par nefirești; aş crede că le-am descoperit și la alți oameni, din alte lumi, cu o altă structură. De pildă, în vârful antenei am continuat să-mi calculez vârsta. Era o copilărie. Ar fi fost de ajuns să privesc calendarul automat din adăpost ca să aflu rezultatul exact, în ani pământești. Dar, nu, eu mă încăpățânam să socotesc singur. Am ajuns astfel la o nouă descoperire. Parcă am mai spus că ziua aceea a fost bogată în revelații, Mai întâi mi-am dat seama, în sfârșit, că mi-e imposibil să fac un calcul cât de cât exact. Timpul trecuse fără să-l simt. În orice caz, erau ani mulți de când începusem construcția – douăzeci și cinci sau treizeci. Apoi am comparat imprecizia mea cu groaza din primele zile de singurătate, când măsurăm fiecare oră și o simțeam că abia se târăște. Parcă aici, în centrul Galaxiei, ar fi existat și pentru mine un alt sistem de referințe, cu noi unități de măsură, total diferite de cele terestre. Și, în sfârșit, am știut iarăși că ce mă făcuse să supraviețuiesc singurătății, să uit de

timp, să nu observ că am îmbătrânit, era munca.

Nu știu cât am stat pe platforma aceea. Îmi împărțeam timpul în ore, în zile și nopți, dar pe „Aurel Vlaicu” era numai noapte ori numai zi, încremenite și ele ca și tot ce mă înconjură. M-au trezit din gânduri Cemis și Into, care mă căutascră peste tot, îngrijorați că stau atâta vreme singur.

— Uite-l! strigă Into de departe, înainte să fi coborât lângă mine. Ce tot faci aici, Dan? Glasul cald, care-mi aminti de prietenii morți, m-a făcut să tresar. Simțeam nevoia unei prezențe căreia să-mi destăinui frământările.

— V-ați plictisit acasă? i-am întrebat.

— Nu ne-am plictisit, dar prietenul meu, nesperios cum e, îmi tot da zor să plecăm după tine! mă lămuri Cemis. Vrei să spui că nu-i așa? se adresă arțăgos lui Into.

Au început să se angajeze într-o discuție „aprinsă”, după cum, de altfel îi programasem eu însumi. „Cearta” lor m-a readus la realitate.

— Haide, le-am spus, lăsați sfada, azi s-a întâmplat ceva neobișnuit. Puteți ghici? Adică, nu, va informez tot eu, că iar vă încăierăți. Azi a luat sfârșit construcția instalației noastre.

— Vrei să spui a „instalației mele”! sări Into ca ars. Dan, tu știi bine că eu, Into, am avut ideea acestui aparat. Nu pricep ce amestec aveți voi aici. Să fim înțeleși!

Într-adevăr, din propria mea vină, uneori era imposibil să port o discuție cu roboții.

— Să mergem, mă îndemnă Cemis, e timpul să mănânci! S-a făcut ora 11.

— Azi n-am să mănânc! m-am împotrivit. Trebuie să fac un control general al instalației. Și-apoi îmi e dor de

acasă.

— Vrei să fii acasă? preciză Cemîs. Dar asta te rugăm și noi. Te-așteaptă prânzul.

— Nu aici, acasă, dincolo, pe Pământ...

Iar pe Pământ? interveni Into. Dan, ce e Pământul ăsta? Cum e și unde? Arată-ne încotro să-l căutăm?

M-au iritat aceste întrebări, altminteri îndreptățite. M-au tăcut să simt uriașa distanță așternută între mine și mult visatul „acasă”. Unde era Soarele în noianul de aștri multicolori? Ca o floare cu rădăcinile rupte, zadarnic încercasem să încolțesc din nou în pământ străin. Nu, acum știam că, orice făcusem în cursul deceniilor de singurătate, gândul meu trăia alături de oameni, pe planeta mea depărtată. Crezusem că ridic marele aparat pentru mine. Însă de fapt îl ridicasem pentru ei. Deocamdată nu voiam decât să văd Pământul, nimic altceva. Dorința aceasta o purtasem în mine o jumătate din viață, dar deodată ea devenise realitate. Puteam să-mi văd Pământul!

O înfrigurare puternică îmi furnică degetele.

— Am să vi-l arăt. Măine chiar. Veniți cu mine să cercetăm instalația! le-am poruncit roboților.

— Și masa? mai încercă Into să mă convingă.

— Azi, fără masă. Voi aveți energie destulă în acumulatori, iar eu n-am nevoie. Aduceți vehiculul!

— Vezi, Cemîs, șopti Into, și mai pretinde că el ne-a creat pe noi. Vezi cum ne înșală? El e ciudat, altfel decât noi, rareori îl putem înțelege. Și în orice caz am impresia că-i suntem superiori. Spune, tu în locul lui ai fi renunțat la mâncare?

Verificarea construcțiilor mi-a luat mai mult de o zi, în mare parte și din cauza întunericii. Proiectoarele șantierului erau insuficiente. Atunci mi-a venit ideea să

montez în vârful antenei un uriaș cosmofar, care să lumineze toată emisfera umbrită a lui „Aurel Vlaicu”. Când, în sfârșit, am terminat inspecția, de la convorbirea mea cu robotii trecuseră peste 50 de ore. Urma să pun aparatul în funcțiune.

A sosit momentul să vă dau mai multe relații despre acest aparat, pe care-l pomenesc la tot pasul, mai ales că, dacă nu mă înșel, v-am vorbit foarte vag despre dânsul. Da! Cemis, care înregistrează tot ce vă povestesc mă aprobă: v-am vorbit foarte vag. Oricum, detalii tehnice nu vă dau, fiindcă le puteți afla singuri la cercetarea instalației. Să vă explic numai scopul său.

Mai întâi trebuie să știți că mi-a fost necesară o cantitate imensă de energie, pe care am obținut-o, după cum v-am spus, din gazul stelar ionizat. O uriașă mașină de pe planeloid transformă energia electrică în energie gravitațională, sub forma unei raze ascuțite. Această rază poate ajunge cu viteze mult superioare vitezei luminii, într-un timp fantastic de scurt, la cele mai îndepărtate lumi din Galaxie. După emiterea razei, un receptor prinde imaginea formată de ea. În funcție de obiectele întâlnite, unda gravitațională își schimbă frecvența, ceea ce determină aspectul imaginii vizuale. În felul acesta, aparatul îmi servește la detectarea corpurilor cerești pe care există viață și, totodată, este capabil să-mi redea imaginile acestei vieți. Înainte de a încerca să-l pornesc am privit calendarul automat din adăpost. De când începusem construcția nu se scurseseră treizeci de ani, cum credeam eu, ci aproape de două ori pe atât. Deci atinsesem respectabila vârstă de peste 90 de ani și-mi mai rămânea de trăit vreun deceniu după durata medie a vieții pe Pământ. Constatarea a reușit să mă sperie și, din pricina

spaimei, am ajuns să mă îndoiesc și de rezultatele îndelungatei mele munci. Am ezitat să ating declanșatorul. Totul fusese pregătit: energia clocotea în transformatori, antena concavă se rotea la zece kilometri deasupra solului înghețat, generatorii vuiau în plină funcțiune. Un singur gest mai era necesar. N-am reușit să-l fac. Eșecul ar fi fost zdrobitor. Roboții m-au suit cu forța în pat și mi-au dat somnifere, dar n-am închis ochii o clipă.

Gândul meu a fost toată noaptea la cei de acasă. Parca aș fi vrut să previn eventuala nereușită a construcției, să-mi iau revanșa măcar cu imaginația pentru cazul că nu-mi voi mai revedea Pământul. Un bătrân singur pe un planetoid, unde în toată viața n-a reușit să se acomodeze, își recapitula existența. Se spune că oricare om face la fel în pragul morții, dar pe mine mă aștepta o alternativă mai chinuitoare: victoria sau înfrângerea, împlinirea sau nereușita unei vieți. În clipele acelea m-am simțit mai singur ca oricând. Ați văzut, desigur, la voi pe planetă sau în cursul expedițiilor cosmice cascade, căderi de apă de la mari înălțimi, aceste grandioase simfonii sonore și vizuale, în care fiecare strop, oricât de mic, al fluviului pulverizat își are rostul lui, bine stabilit în măreția ansamblului. Vuietul colosal care dă impresia de masivitate și forță, curcubeele împletite ca niște ghirlande multicolore sunt opera picăturilor, care toate odată alcătuiesc ceva invincibil. Dar luați fiecă picăiură în parte, faceți-o să cadă în exact aceleași condiții, dar separat de celelalte, și veți vedea că nu valorează nimic, că prăvălirea ei în prăpastia amețitoare va trece neobservată. Care e contribuția mea personală la ridicarea aparatului? Eu doar l-am construit. L-au conceput și fabricat ceilalți.

Știu că am efectuat o muncă titanică. În condiții normale, ea m-ar fi depășit. Cu siguranță că acest efort supraomenesc e rezultatul condițiilor neobișnuite în care am fost nevoit să-mi duc existența. Și, în același timp, acest efort îmi era necesar. Ca și sfropul de apă, luat singur, eu nu însemn nimic. Ceilalți mi-au dat și perseverența, și speranța, și forța.

Toate acestea mi-au trecut prin minte laolaltă cu permanenta conștiință că aparatul mă așteaptă. Am fost atât de tare încât nu m-am repezit să-l pornesc decât la venirea „dimineții”.

La ora șerpțe, Cemîs și Into au intrat să mă trezească. Urmă un fei de ceremonial la care, ca și altădată, m-am supus cu plăcere. O conversație de zece minute avea menirea să alunge definitiv somnul. După care, roboții s-au retras, lăsându-mă să intru în baie. Am rămas îndelung sub duș, ca să-mi limpezesc gândurile și să mă spăl de oboseală. N-am mai avut răbdarea să iau gustarea de dimineață. Am alergat la cupola de pe platforma antenei. Roboții așteptau în spatele meu. În momentul acela am fost sigur de reușită. Înainte nu eram. Probabil din pricina spaimei. Am verificat îndelung și minuțios indicatoarele. Pe ecrane auxiliare am urmărit comportamentul mașinilor, cele două antene secundare, gigantica antenă de dirijare, pe care mă aflam, și deodată mâinile mi se încleștară sigure pe maneta din centrul panoului și o împinseră până la refuz. Fluxul de gravitoni se năpusti, viscolind bezna ostilă a spațiului cosmic. Ca să ajungă până la Pământ nu le trebui decât o fracțiune de clipă. Totul fusese calculat din seara precedentă și știam precis că Pământul va fi încadrat de undele aparatului. Mi-am ațintit ochii la ecranul mare cât peretele curb al cupolei.

În cincisprezece secunde, pe ecran s-a conturat planeta mea natală.

Mi s-a oprit respirația. Imaginea Pământului s-a mărit de la zece centimetri la zece metri, apoi marginile planetei s-au mistuit peste perimetrul ecranului. Nu știam ce să privesc mai întâi. Ochii mi se acoperiseră de ceva tulbure, care m-a umplut de groază.

Dar nu, nu începusem să orbesc. Erau lacrimi. Aici nu mai e necesar să vă dau nicio explicație. Fără îndoială, înțelegeți totul: indiferent de unde veniți, care lume v-a născut, ce fel de stea vă încălzește ogoarele, lucrul acesta îl înțelegeți de minune.

Am lăsat să-mi picure lacrimile, să-mi brăzdeze obraji. După trecerea lor, ca după o ploaie, ochii mi-au devenit limpezi și, dacă-i pot numi astfel, liniștiți. Pământul se rotea pe ecran, cu lumina căzându-i, așa cum îl vedeam eu, din dreapta. Noaptea se retrăgea încet. Mi-am apropiat emisfera nordică până ce imaginile s-au conturat în detaliu, ca și cum aș fi plutit într-un elicopter la 500 de metri altitudine. Vedeam munții albi ai Alascăi, taigaua siberiană. Vor urma valurile de grâu legănate de pe uriașele stepe rusești. Apoi, după alte meridiane, se vor apropia de lumină minunatele mele plaiuri românești. Desigur, totul se petrecea extrem de lent, căci planeta mea se rotește cu cincisprezece grade într-o oră. De aceea, în așteptarea dimineții am avut răgazul să-i comand lui Cemis dejunul, pe care l-am devorat cu poftă. Mă liniștisem și foamea se făcuse simțită. Cemis mă contrazice, observând că nu eram de loc liniștit, ba chiar mai agitat decât în seara precedentă pornirii aparatului. Into e de aceeași părere, și m-au convins.

Peste vreun ceas, deasupra ținutului în care mă

născusem se lumina de ziuă. Am asistat cum se aprind ca niște facle piscurile Munților Carpați. Aveam impresia că nu razele soarelui coboară în jos, pe coastele lor, ci ei se ridică din noapte ca dintr-un ocean negru spre lumină. Crestele se ridicau parcă mai repede, trăgând după ele, ca pe o haină, întâi jnepenii lipiți de pietre, apoi pădurile de un verde întunecat și greu al coniferelor. Aici părea să nu se fi schimbat nimic în toți cei peste 200 de ani scurși de la plecarea lui „Alcor”. Până și pe culmea Ceahlăului mai exista, dominând văile din jur, marea cupă a radiotelescopului cu care și eu am cercetat în tinerețe depărtările tainice ale Căii Lactee. Mă plimbam cu aparatul pe drumurile largi, betonate unde umblasem odinioară. Și, în acele momente, așa cum prevăzusem, m-a înăbușit emoția. Totul a pornit de la o imagine neașteptată, pe care nici nu visam s-o mai întâlnesc, care chiar în amintirea mea rămăsese confuză, fragmentată în detalii ce nu se mai uneau într-un tot.

Mi-am revăzut casa singuratică, agățată pe o platformă de piatră deasupra unei prăpăstii adânci, casa în care m-am născut și am copilărit până la începerea școlii. Tata o ridicase aici, fiindcă cerceta pe vremea aceea structura geologică a Munților Vrancei, dar, cu toate că studiul ținuse mai puțin de un an, nici el, nici mama n-au mai plecat în altă parte, atât de mult le-au plăcut împrejurimile. Țin minte că de pe acoperișul acesta terasat, mărginit cu o balustradă înaltă urmăream zborul vulturilor în prăpastie. Mama, mereu cu frică să nu cad într-o zi, mă asigura că am să zbor și eu ca vulturii, dar mai târziu, când voi fi mare și-mi vor crește și mie aripi. Pe cosmodrom, la plecarea lui „Alcor”, mi-a amintit de această poveste și m-a făcut să mă

tulbur căci știam că va muri înaintea întoarcerii mele, dar ea n-a scos o lacrimă, ca să-mi facă mai ușoară despărțirea. Da, îmi crescuseră aripi ca ale vulturilor și m-au purtat tare departe, mai departe decât pe oricare vultur și pe oricare om.

Deasupra casei, pe un postament metalic arcuit în afară, se afla o statuie, un Icar cu aripile întinse, gata parcă să pornească spre cer. Privea în sus cu capul dat pe spate și avea ochii închiși, dar nu morți, căci din ei i se răsfrângea pe chip marea voluptate a zborului. Iar chipul acesta de bronz răsfrângea trăsăturile mele, așa cum le aveam în tinerețe. Casa fusese transformată în muzeu.

Poate nu mă veți crede, dar statuia aceea nu mi-a părut nepotrivită, adică fără rost, deși eu trăiam. La noi, pe Pământ se ridică monumente doar în amintirea celor morți care în timpul vieții au adus faloase omenirii. Pentru cei de pe planeta mea, și eu pierisem, ca și tovarășii mei, și poate tot ce am realizat în cursul vieții pe „Aurel Vlaicu” lor le va rămâne necunoscut. În schimb, iată că voi ați găsit planetoidul, astfel că descoperirea minunatului aparat a ajuns în mâinile voastre; asta înseamnă că cel puțin vouă v-am fost cu adevărat folositor.

Îndată ce raza aparatului a coborât pe urma soarelui în câmpie, schimbările pe care le așteptasem au apărut una după alta. Adeseori mai recunoșteam locurile doar după așezarea lor geografică. Multe orașe împetritaseră peisajul; lanurile de grâu fuseseră împinse până pe coastele lanțului muntos și peste tot domnea o mișcare neîntreruptă. Am văzut, prima dată după șaiszeci de ani. grupuri mari de oameni și străzi largi, inundate de vehicule, mărginite de șiruri de case. Am văzut cum

intră oamenii pe porțile uzinelor, cum ies cu mașinile în câmp, să-și culeagă recolta, cum își încep pretutindeni munca și credeți-mă că scenele acestea, cu care suntem obișnuiți dintotdeauna, sunt lucrul cel mai frumos și mai înălțător al tuturor oamenilor, din toată Galaxia.

*

Am descoperit sute de lumi vii, cu uriașe diferențe de structură și dezvoltare. Ele sunt împrăștiate fără nicio regulă în cele mai diverse colturi ale Galaxiei. M-am convins cu propriile mele simțuri că viața poate apărea în cele mai neobișnuite condiții și că practic îmbracă o infinitate de forme. Oricare fantezie apriorică referitoare la asta, orice părere preconcepută riscă să fie întrecută sau infirmată. La noi, pe Pământ, aveam informații încă foarte sărace despre diversitatea colosală a corpurilor cerești. Dozajul elementelor alcătuitoare, prezența sau absența unor compuși chimici sunt determinante pentru condițiile de pe respectiva planetă și pentru corpurile ei vii, dacă există acolo. Desigur, aparatul genial al lui Cemis și Into poate furniza mai multe date și infinit mai ușor decât putem noi culege prin zboruri cosmice în zeci de milenii. Eu m-am folosit de instalație doar vreo cinci ani și am găsit aproape o mie de lumi în care a apărut viața, la câteva dintre ele, destul de multe, ea culminând cu ființe raționale.

Extrem de important e însă altceva. Aceasta a constituit o mare descoperire, la care nimeni dintre noi nu s-a gândit, nici proiectanții aparatului. Acest lucru țineam să vi-l comunic în mod deosebit vouă, celor care l-ați găsit pe „Aurel Vlaicu”, și aproape că tot ce v-am povestit e doar o introducere la ceea ce vă voi spune acum. După cum ați auzit – iar materialul strâns de mine va dovedi cu prisosință – lumile sunt extrem de

diferite; în așa măsură că uneori sunt opuse una alteia prin condiții și forme de viață. Dar acolo unde există ființele raționale deosebirile acestea se șterg.

Aș dori să mă înțelegeți foarte exact. Asemănarea ființelor raționale nu ține de aspectul lor fizic. Deși, în linii generale, ele sunt construite după principii identice, cum ar fi simetria bilaterală, organe de simt care să le dea senzația de spațiu, perechi de membre adaptate pentru muncă, totuși au și multe particularități personale, irepetabile, determinate de condițiile lumii lor. Asemănătoare însă până la identitate sunt caracteristicile lor umane, adică ceea ce-i diferențiază de celelalte viețuitoare.

Descoperirea de care vă vorbeam este că viața, prin apariția omului, ajunge la o nouă treaptă de dezvoltare; că omul constituie saltul calitativ al acumulărilor de până la el și că acest salt pe care diversele naturi îl fac pe diverse planete duce la unificarea vieții în univers. Voi știți că fiecare dintre noi suntem deosebiți de planetele și animalele planetei noastre, le suntem superiori. Dar aceasta nu înseamnă că suntem deosebiți față de toate ființele întregului Cosmos. Nu. Ne asemănăm celorlalți oameni de pe celelalte corpuri cerești. Prin aceasta noi depășim diferențele dintre lumile noastre, reușind, pe de o parte, să constituim în datele ei fundamentale sinteza lumii din care am provenit și, pe de altă parte, să realizăm o deplină unitate a vieții pe scară galactică. Ne diferențiază elemente anatomice și fiziologice mai puțin importante și ne unesc munca, viața în societate, evoluția mai întâi biologică și apoi istorică, modul de a gândi și a simți, setea de cunoaștere, într-un cuvânt, ceea ce noi, pământenii, numim general umanul. Unitate în

diversitate, o dată unitate prin esența materială a lumilor noastre, a doua oară prin esența noastră spirituală și afectivă, derivată din prima și unică în ce are ea mai general, așa cum unică e și materia.

Exemplele care m-au condus la această concluzie sunt numeroase. Voi care aveți mai mult timp decât mine, să studiați materialul pe care eu numai l-am cules, veți face constatări și mai interesante decât ale mele.

La periferia Căii Lactee, în partea opusă Pământului, se află o mică planetă ce se rotește în jurul unei stele albastre. Planeta e lipsită de apă, adică aceasta se găsește doar în compuși, deci în proporție infinit mai mică decât pe Pământ. O suprafață de uscat se întinde de la un pol la altul, întreruptă într-un singur loc de o mare, redusă ca dimensiuni și care nu conține apă, ci o soluție vâscoasă de minerale în stare fluidă. Locuri unde nu plouă niciodată, unde norii sunt alcătuiți din gaze opace, a căror compoziție n-am reușit s-o determin, unde căldura atinge valori de sute de grade au dat naștere vieții. Pe Pământ au existat odinioară regiuni cu asemenea condiții, dat acolo viața, cel puțin în forme superioare, era cu neputință. Și asta fiindcă în toate organismele pământene elementul alcătuitor cu cea mai mare pondere este apa.

Pe planeta despre care vorbesc, materia vie e alcătuită din cristale niște cristale cu structură proprie, în care se petec ardori intense cu ajutorul oxigenului atmosferic. E straniu să vezi plante lipsite de frunze, păduri întregi de uriașe ace cristaline, în care lumina soarelui albastru se reflectă în irizații multicolore. De departe se conturează pe orizont un mare curcubeu ce se arcuiește până către zenit, și atunci știi că jos, sub toată întinderea lui, e o pădure. Oare ce sunete aspre sau, dimpotrivă, ce

simfonii cântă vântul la trecerea printre trunchiuri? Am văzut copacii îndoindu-se până la pământ, ca niște valuri de la mine de-acasă, la fel de străvezii ca și ele și tot atât de impetuoase. Oare nu mă înșelasem și de fapt în aceste coloane străvezii se ascundea apă? Dar nu, totul este acolo mineral, începând cu florile cele mai delicate și terminând cu oamenii. Căci pe acel diamant cosmic se află oameni. După sistemul de măsuri terestre, ei ating patru metri înălțime și trebuie să cântărească aproximativ o tonă. Cred că e greu să vă imaginați asemenea dimensiuni, forța mâinilor lor de piatră care sunt în stare să spargă stâncile. Fotografiile luate de mine după ecran sunt concludente. Și totuși după anumite legi ale echilibrului și proporțiilor, legi care rămân să fie amănunțit studiate, lumea „Diamantului Cosmic” are relativ puține trăsături proprii numai ei. De aceea, oamenii de piatră se aseamănă celorlalți oameni. Mersul lor e un dans și un zbor, așa mlădiu și atent cum nu mi-am putut imagina. Închipuiți-vă corpurile lor de o tonă unduindu-se de parcă toți ar fi niște remarcabili balerini și, în același timp, dând dovadă de o forță covârșitoare.

Au ajuns la treapta de civilizație a zborurilor în Cosmos. Rachetele lor colindă sistemele astrale învecinate, parcurgând distanțe uriașe cu ajutorul unui combustibil mai puternic decât cel nuclear. Au foarte mulți sateliți artificiali în care efectuează experiențe și cercetări cu caracter științific. Pe un asemenea satelit, cel mai îndepărtat de planelă, se găsea acum vreo patru ani o tânără pereche. I-am urmărit pe cei doi săptămâni la rând, cu un ciudat amestec de duioșie și tristețe, cu amintiri ale propriei mele tinereți, acum îndepărtată și ștearsă, ca dintr-o altă lume.

Erau singuri pe satelit și se iubeau... Așa cum am făcut-o și noi, cum iubesc pentru prima oară doi oameni. Ei bine, dragostea lor, mângâierile lor e tot ce am văzut mai gingaș și mai delicat în toată viața mea și în toată Galaxia unde trăim. Nu i-am filmat –, chiar de la această depărtare și chiar fără știrea lor, am fost un martor inoportun al mângâierilor acelora și-am dorit să fiu și singurul martor. Semenii ai mei de pe Pământ, poate numai razele Soarelui trec peste undele mării așa cum degetele de piatră ale lui mângâiau umerii de piatră ai fetei.

După un timp, fata a plecat într-o expediție cosmică a plecat, fără el. Am asistat la despărțire. Ea a rămas lângă iubit până în ultima clipă, iar ceilalți cu o înaltă înțelegere au venit s-o ia de acolo, de pe satelit. Au fost tari amândoi. S-au despărțit repede, dar nu grăbiți; dragostea lor a rămas ca o taină, pe care n-au știut-o decât el și încă un bătrân aliat departe și care s-a emoționat laolaltă cu dânsii. După aceea a trecut multă vreme. Băiatul lucra pe satelit și o aștepta. El își dorea iubita, însă, deși îi venea din ce în ce mai greu fără dansa, n-a întrerupt munca nicio clipă și n-a fost nici deprimat, nici nerăbdător s-o revadă. Știa, fără îndoială, să aștepte. M-am gândit că, având exemplul lui în urmă cu vreo 60 de ani, n-aș fi ajuns aproape de pragul demenței și poate nu pierdeam atât timp cu ezitări până să încep construcția aparatului.

Dar să nu mă mai pierd în divagații. De la acele întâmplări au trecut vreo patru ani și aproape uitasem de perechea oamenilor de piatră, când iarăși am dat peste „Diamantul Cosmic”. Fata nu se întorsese, și el tot aștepta. Atunci mi-a venit ideea să caut astronava ei, să-i aflu soarta. Totul îmi era cu puțință, și apoi mă

cuprinse îngrijorarea pentru fată.

Am dibuit mult după astronavă și când, în cele din urmă, am descoperit-o n-am mai găsit în ea decât un singur supraviețuitor, un bărbat care se întorcea acasă cu vestea înfrângerii. Nu-mi închipui unde și cum au pierit ceilalți. Pe rachetă nu existau nici cadavrele lor.

În ziua aceea și în celelalte care au urmat am fost parcă bolnav. Cemis și Into n-au mai reușit să se înțeleagă cu mine. M-am simțit neputincios din cale-afară, fiindcă n-aveam la îndemână niciun mijloc prin care să-l anunț pe băiat că așteptarea lui e zadarnică. Dar într-o noapte de nesomn, calculând timpul necesar expediției pentru ducere și întoarcere, căci știam lungimea drumului și viteza rachetei, am constatat că acest timp trecuse de mult și deci că tânărul știa tot și părăsise orice speranță. Am observat abia atunci că seara, când satelitul intra în umbra planetei, el contempla îndelung steaua de unde fata nu se mai întorsese. Dar dimineța își relua munca lui singuratică, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, parcă fata nu murise, ci se afla lângă el, privindu-i mâinile îndemânatic cum aleargă în jurul aparatelor. Și am avut convingerea că va trăi cu amintirea ei, liniștit și modest ca și până atunci, fără a mai iubi pe nimeni. Însă tot așa singur și puternic ca după înduioșătoarele clipe de dragoste. Dragostea fetei rămăsese în el pentru totdeauna.

În altă parte a Galaxiei – toate detaliile se găsesc în notele mele, pe care Into și Cemis vi le vor înmâna – am descoperit o lume pentru ai cărei oameni „lumina noastră albă” era înlocuită de altă gamă a undelor electromagnetice. Apoi am dat peste planete cu suprafața formată dintr-un singur ocean. Chiar și acolo

cred să fi interceptat apariția unei vieți gânditoare, căci din adâncuri ieșeau astronave. Aproape de inima Galaxiei noastre am găsit un sistem solar înconjurat de o gigantică plasă de care undele mele au ricoșat. Unele indicii mă fac să cred că acolo ar exista o lume alcătuită din antisubstanță. E uimitor cum... dar, o clipă, se întâmplă ceva... E o dereglare a conducerii principale de energie. Trebuie să mă duc imediat acolo. Into, Cemis, rămâneți aici! Mă întorc în zece minute.

*

Se auziră aparatele de înregistrare și foșnetul microbenzii derulate în gol. Apoi Cemis și Into opriră magnefoanele și în cabina astronavei se așternu tăcerea. Nimeni dintre cei prezenți nu îndrăzni să înceapă cu întrebările. Atunci, prin trapa grea își făcu apariția Lux, mecanicul navei, care fusese în cercetare pe planetoid.

— Ei, restul povestirii a fost tot așa de interesant? întrebă el. Eu am răscolit instalația bătrânului Dan în căutarea notelor de care amintește mereu. Dar acolo n-a mai rămas nimic întreg.

Ra își întoarse fața spre hublou. Într-adevăr, greu să mai poți reconstitui aparatul acela miraculos, care îți dă putința să vezi lumile din Galaxie. Totul era un morman de ruine, ca în urma unor explozii formidabile.

— Poate a fost o explozie la mijloc! lansă ea timid această ipoteză. Să știți că așa e. După moartea lui Dan, energiile scăpate de sub control și acumulate progresiv au putut da naștere unei explozii de asemenea proporții.

— Ascultă, Cemis! zise și pilotul cel tânăr. Unde e stăpânul vostru, Dan? A murit?

Robotul așteptă să i se traducă în limba pământească, apoi se gândi o vreme.

— Folosești și tu cuvântul acesta, repetat adesea de Dan. Ce înseamnă „a muri”? Știu că omul rămâne nemișcat și e rece ca noi când ni se termină acumulatorii. Dar atunci vine cineva și ne aduce alți acumulatori. Into și cu mine credem că așa vi se întâmplă și vouă.

— Desigur! întări Into. Dacă la asta vă referiți, aflați că Dan n-a murit. S-a ascuns. Acesta e adevărul, deși nu cunoaștem nici noi motivele. Iată cum s-a întâmplat. De câteva zile, după ce ne montase fiecare câte un magnetofon sub carcasă, el a început să-și povestească viața. Spunea că probabil va muri înainte de a-l salva cineva.

— Privea mult spre Pământ și adeseori în ochi îi luceau picături sărate și limpezi pe care el le numea lacrimi! completă Cemis. Apoi s-a avariat conducta aceea și el a fugit s-o repare. Nu s-a mai întors. Când am pornit pe urmele lui, nu i-am găsit decât hainele, arse pe jumătate, și în ele un praf negru care mirosea urât.

— Asta era lângă tabloul curentului de înaltă tensiune, ai uitat să spui! interveni iarăși Into. Nu știm de ce când s-a ascuns Dan a lăsat hainele acolo. L-am strigat și l-am căutat săptămâni la rând...

— Nouă săptămâni! zise Cemis. Apoi am făcut ce ne-a învățat el, ne-am ascuns în adăpostul blindat pe care ni-l construise special, ca să ne ferească de deteriorări, și v-am așteptat. După zece ani, unsprezece luni și cinci zile ni s-au isprăvit acumulatorii și nu mai știm ce s-a întâmplat.

— Voi mai căutați, poate că Dan se arată iar dacă vă vede, fiindcă v-a așteptat toată viața. Spunea că a trăit o mare tragedie în singurătatea lui.

— Nu e adevărat! se împotrivi Ra. El a dus cea mai înălțătoare viață cu putință.

— Tu pricepi, Cemis?

— Nu. Dar tu?

— Ascultați-mă bine! Când vă spunea cuvintele acelea, Dan era într-adevăr copleșit de singurătate. Pe urmă însă a uitat-o, întâi fiindcă muncea, după aceea fiindcă s-a bucurat și a suferit alături de toți oamenii din Galaxie. El a trăit într-o mie de lumi deodată. Viața lui și-a atins scopul și el a murit fericit. Până și moartea n-a mai însemnat nimic, deoarece eroismul lui a făcut-o neputincioasă...

— Aha! exclamă Cemis, care înțelesese totul în felul său. Dacă el și-a putut înfrânge defecțiunea, înseamnă că avea ca și noi un program de autoperfecționare. Ei, pentru asta îl apreciez nespus de mult. Nu-i așa, Into?

Ra se întoarce cu spatele înciudată, în hohotele de râs ale celorlalți.

— Dar oare a văzut el cu adevărat toate acele lumi? întrebă pilotul cel tânăr. E drept că aparatul a existat. E drept că el a văzut planefa noastră oceanică. Dar celelalte lumi?

— Poate că multe dintre ele n-au fost decât rodul visărilor sale? Poate că „Diamantul Cosmic” nici nu există? Ce păcat că nu i-am găsit însemnările! zise pilotul bătrân.

— Și, planeta lui, Pământul, unde se află? întrebă iar cel tânăr.

— Vezi, replică bătrânul după o vreme, cred că asta are acum mai puțină importanță.

FÂNTÂNILE

(1966)¹

— Nu cred! repeta Scepticul, trăgându-se de ureche.

— M-am obișnuit cu neîncrederea ta, răspunse Prudentul. Dar au trecut patru ceasuri.

— Neconcludent. În cușca noastră astrală timpul n-are importanță. Aici stă pe loc.

— Mai bine să începem cercetările decât să moțăim pe sofa, ca tine.

— Imprudent, de prudent ești, Prudentule! Așteaptă să ne revenim după zbor! Ia pildă de la Taciturn. E la o nouă porție de arahide.

— Mda! confirmă pasiv Taciturnul.

— Primul cuvânt pe care-l rostește! făcu solemn Scepticul,

— Se poate! mormăi mângâtorul de alune. Meditez.

— La ce? întrebă Prudentul și clipi repede. Eu nu înțeleg nimic.

— Întreabă-l pe Visător, I-auzi cum fredonează. Pesemne că viziunile lui au devenit muzicale. În postura ta de babă cicălitoare nu riști nimic readucându-l printre noi, dragă Prudentule!

— Mulțumesc!

Prudentul străbătu cabina până la al patrulea membru din echipaj:

— Ascultă, Visătorule, am vrea o ipoteză. Melodioasa ta bombăneala nu e ce ne trebuie.

¹ CPSF 278

— Solfegii psihice, mio caro! Dar e inutil să insiști. Mă aflu într-o stare exagerat contemplativă. Încerc să vad dincolo de imaginile ecranului.

— Dincolo? Nu-ți ajunge peisajul ăsta stâncos? Speri, cu un catren liric, să animi pietroaiele? Sunt sterpe, vrea sterpe ca să-ți poată răspunde.

— Așa! făcu Visătorul. Bun! Am uitat de mesajul lui Ad!

— Ah, mesajul? se trase tar Scepticul de ureche. Poftim! Suntem aici ca să-l verificăm. Iar planeta e pustie și banală.

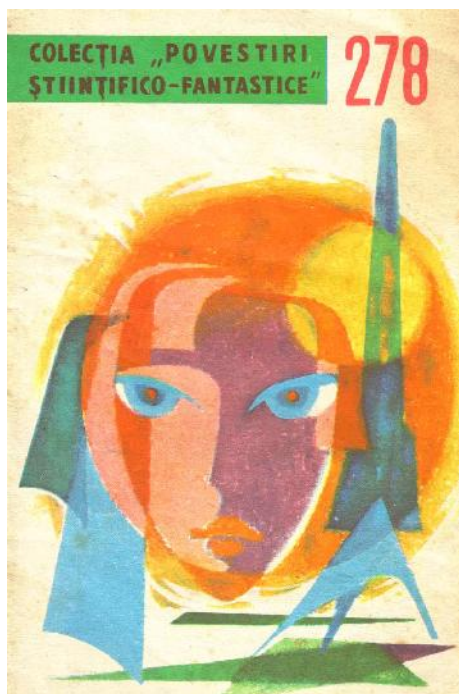
Ad bănuia – oameni. Noi vedem – pietre. Nu atmosferă, nu apă, nu plante. Și tu îi dai zor: mesajul.

— Domol! clipi Prudentul. Ești sigur?

— Mă ofer să recapitez! spuse Visătorul. Deci acum trei ani, un cosmonaut, Ad, trecea cu nava la un parsec de planeta asta, zburând cu viteza luminii.

— Și un meteorit a perforat blindajul! se strâmbă Scepticul. Și Ad a ieșit să-l lipească. Și i-a venit un fel de amețală. Și a avut senzația unei căderi. Uf!

— După care ne-a adresat un mesaj. Ce transmitea el? Vă amintiți? „Lucram ancorat de rachetă. În jur, Universul obișnuit, de toate zilele. Dar deodată în mine se clătină ceva. Simții că mă scufund, ca într-o fântână fără capăt, fiindcă nu-mi mai puteam depărta mâinile de trup și mi se făcuse pe neașteptate frig. Senzația căderii era atât de puternică, încât privii speriat astronava,

așteptându-mă s-o văd cum rămâne în urmă, deasupra capului meu. Dar ea nu s-a dezlipit de lângă mine. Întors la bord, m-am supus examenului de rigoare, însă medicii-roboți mi-au confirmat sănătatea. Totuși aparatele înregistraseră un flux de energie, venind dinspre o planetă. Regret mult că programul de zbor nu-mi îngăduie o escală pe planeta aceea. Voi sunteți în drum spre Pământ; faceți un ocol și cercetați-o! Acolo sunt oameni. Mesajul lor s-a adresat conștiinței mele, psihicului meu. Căutați-i!”

— Și mai ales găsiți-i! spuse sarcastic Scepticul. Dacă aveți unde. Oamenii lui Ad sunt simple năluci. E clar.

— Nu, pentru mine nu-i clar. Eu cred în visul lui Ad.

— Ce putea replica un visător ca tine? Atunci cum îți explici că nevăzuții n-au acționat și asupra noastră? Doar ar fi trebuit să ne legene cu senzații ametoitoare, nu? Paradoxal, însă niciunul dintre noi n-a... căzut în fântâna!

— Pentru că niciunul n-am scos nasul din navă! constată domol Taciturnul.

— Ai dreptate! Și totuși...

— Măi, oameni buni! interveni Prudentul. Hai să cercetăm! Poate sub scoarță se ascund nevăzuții. Tu ce zici, Taciturnule?

— De acord! strecură acesta, între două ronțaituri.

Se făcu tăcere.

— Fie! abandonă Scepticul. Trimiteți-l pe „Pip”, sonda-cârțiță. Dar susțin încă o dată: aici nu există nimic. Toate mașinile de la bord au dat același răspuns: zero!

— Eu îl chem pe „Pip”. Faceți prea multă gălăgie.

— Tăcut, tăcut, dar când e vorba de treabă ne-o ia înainte, îl laudă Visătorul.

Difuzoarele începură să piuie ca puii de găină...

— „Pip” a ajuns la 800 de metri, anunță Prudentul, clipind. Oare nu-i prea adâncă fântâna?

— Te sperie profunzimea? insinua Visătorul,

— Nu. Eventualul eșec.

— Întoarce-l pe „Pip” la suprafață. De ce să nu rămânem la suprafață? E mai frumos. Nu cere efort.

— Lăsați poezia! interveni Scepticul. E ora când trebuie să știm.

— Ia vezi, Taciturnule! Robotul a amuțit.

— Și pentru vecie. Adio, „Pip”! Mă duc după alune.

— Chiar nu mai poate fi salvat? se miră Visătorul,

— Mofturi! zise Prudentul. Era fatal să se strice la adâncimea aceea.

— Alt robot, altul, până vom afla! strigă Visătorul.

După o oră, al doilea robot reveni la bord.

— În sfârșit, ăsta-i teafăr! bombăni Prudentul. Ascultăm, Roby!

— Am cercetat întreaga planetă. Nici urmă de viață.

— Ei, și-acum gata! își smuci Scepticul urechea hotărât. E timpul să plecăm. *Ex nihilo nihil*.

— Ba nu, ba nu! sări Visătorul. Mintea caută dincolo de palpabil. Și dacă el nu ne mai oferă drumuri, mintea deschide singură poarta cunoașterii.

— Teorii! Fleacuri! ripostă celălalt. Întotdeauna ai fost așa!

— Să vedem! Să mai căutăm! ceru Prudentul.

— Desigur, ironiza Scepticul. Încă un an, încă doi, nu?

— Hm! se auzi din ungherul unde Taciturnul mânca arahide.

— Bine. Eu am ieșit, hotărî Visătorul.

— Unde? întrebă bănuitor Prudentul.

— Afară.

— Nu. Consider că nu e cazul. S-ar putea...

— Mă plictisești N-a spus robotul că nu-i nimic? Și nu l-ați crezut?

— Atunci?

— Eu sunt om, nu robot. Eu voi găsi!

— Ha, ha! bătu în masă Scepticul. Dumnealui va găsi! Cu ochii dumnealui imperfecti. Cu auzul limitat. Cu mâinile blindate de mănuși. Succes, succes, prietene!

— Nu poți înțelege. Eu am suflet, auzi? Eu visez, Eu simt. Tu și Roby...

— Ia, te rog!

Ronțăitul alunelor încetă o clipă:

— Ai grijă!

— Tocmai! spuse Prudentul, agățându-se îngrijorat de cuvinte. Nu crezi că riscul...

— Nu cred. Salutare!

— Nu uita să ne scrii! zâmbi bonom Scepticul.

Visătorul ridică din umeri și Scepticul ridică din umeri, apoi primul ieși întâi din cabină, pe urmă din rachetă.

— Cum e? apelă Taciturnul la microfon.

— Nimic deocamdată. Pietre seci. Și le bate soarele.

— Senzațional! aplaudă Scepticul.

— Stai! Țineți-mă! Cad! strigă Visătorul și se văzu cum apucă stâncile, crispându-se de ele.

— Cum cazi?

— E o fântână! O fântână adâncă și cad și nu văd apa, prieteni!

— Rezultatele visului! se ciupi Scepticul de ureche, triumfător.

— Fără capăt fântâna, fără fund! Cât se poate cădea într-o fântână?

— Dar nu cade mormăi Taciturnul. E pe stânci.

— Nici Ad nu căzuse! își aminti neliniștit Prudentul.

— Ad! Un nebun aruncă o piatră! sări arțăgos Scepticul. Și Visătorul atât aștepta.

— Ești crud, dădu din cap Taciturnul.

— Așa crud, când nu ne convine adevărul, e crud. Bravo!

— Visătorule, revino-ți în fire! Prieteni, ce-i de făcut? se agita Prudentul.

— Mă duc la el.

— Nu, Taciturnule. Un robot. Cel de adineauri. El a mai fost, el știe. Hai, Roby, fugi repede! Mai cazi?

— Tăcere! șopti Visătorul. Am închis ochii și văd. Văd, văd! Înțelegeți? Și tu, Scepticule? E lumea! Văd lumea, lumea lor, lumea noastră...

— El are vederea mai ageră decât noi, începu să se liniștească Prudentul. El vede departe, viața lui e în ochii lui.

— Ești culmea! se necăji Scepticul.

— Aici sunt oameni, spuse Visătorul.

— Ca noi? întrebă cu interes Taciturnul.

— Parcă știu să spun? Îi poți vedea numai cu pleoapele închise după ce-ai căzut în fântână. Aparatele noastre, lumina noastră sunt oarbe. Dar ei există, așa ca noi și ca stelele.

— Nu cred...

— Cu atât mai mult cu cât nu crezi.

— Roby, mă auzi? Adu-l înapoi! Se va trezi el, vă asigur!

— Să plec, prieteni? întrebă timid Visătorul. Îmi faceți semne să plec?

— Haide, omule! spuse robotul și-l luă de mână.

— Cum ai ajuns în fântâna mea, Roby? Și cum ieșim? Mai vreau să rămân, tu nu pricepi asta. Deși ei mă alungă... Vai, dar florile? Dar oglinda mării? Pentru ce

să le las?

— Care flori, omule? Aici e doar piatră.

— Cum nici fântâna?

— Nici fântâna.

— Aşa-i, tu eşti robot! De aceea nu vezi. Eşti robot...

Bine, mergem!

— Pregătiţi maşiniile medicale! spuse Scepticul.

— Da, da! aprobă Prudentul, grăbit să execute porunca.

— Încet, omule! mormăi robotul. De ce ții ochii închiși?

— Trecerea la lumină e dureroasă! răspunse Visătorul. De-aceea.

— Condu-l în sala de operații, Roby!

— Să aibă ceva? întrebă Taciturnul.

— E nebun. E acolo un lucru care te duce la nebunie.

O să-i treacă imediat. Ah, ce-am să râd!

— Dar dacă, într-adevăr...

— Fleacuri! Invizibilii nu există! Ce spun aparatele, Prudentule?

— De necrezut! veni derutat răspunsul. Stare absolut normală.

— V-ați convins? Totul a fost o iluzie. O simplă iluzie, ca și la Ad. Ce-nseamnă aiureala asta, Visătorule?

— Am văzut... Lumea lor, ca a noastră. Doar din altă substanță, din cu totul altă substanță. Numai că eu am văzut, și acum știu. Visătorul deschise ochii încet, se încruntă puțin și se ridică de pe masă.

— Asta-i! zise el, încrucișându-și mâinile.

— Să ni se arate, atunci!

— Cred că racheta e pentru ei impenetrabilă.

— Și ce, va trebui să ieșim cu toții?

— N... nu! bătu în retragere Prudentul.

— Nu vă sfătuiesc! i se alătură Visătorul.

— De ce? Recunoști că ne-ai înșelat? se înfipse Scepticul în fața lui. Visătorul întinse mâinile, îl dădu la o parte și porni nesigur spre cabina centrală. În drum se lovi de scaunul Prudentului; fu cât pe-acți să cadă.

— Le-mprăștiati peste tot! bombăni el nervos.

După care, ajuns lângă ecran, se așeză în fotoliu.

— Răspunde, imaginație dezlănțuită! Ce să credem? insistă Scepticul.

— El nu ne-nșală! zise Taciturnul. Visurile mari sunt mereu adevărate. Eu am să ies, ca să vă dovedesc.

— Prietene, nu! Am orbit! îl opri Visătorul.

— Cum?

— Prin ochii mei nu mai trece lumina noastră. Și nici a lor. E întuneric.

Prudentului i se tăie răsuflarea.

— Groaznic! Și doar i-am spus, vă amintiți că i-am spus! își frânse el mâinile.

— Cea mai bună dovadă că nu m-am înșelat! constată, acum calm, Visătorul.

— Ești absurd! Iartă-mă, zise Scepticul. Te-ai înșelat. Oamenii nu te puteau schilodi, tocmai fiindcă sunt oameni. Ai orbit din pricina unei forțe naturale. Asta înseamnă o dată mai mult că invizibilii sunt năluciri; altfel te-ar fi protejat.

— Scepticule, dar el... pretinde că i-a văzut, îl întrerupse înfiorat Prudentul.

— Eu nu cred.

— Asta nu-i argument, remarcă Taciturnul.

— Ai tu un altul, mai valabil?

— Da. Verificarea. Am să mă duc chiar în locul unde a stat Visătorul. Fapta urmează visului și, dacă a greșit, îl îndreaptă.

— Ajunge cât am aflat. E suficient. Să nu pățești ca el!
îl întrerupse Prudentul.

— Vrei să mă împiedici?

— Te avertizez. Dacă m-ar fi ascultat, și Visătorul scăpa.

— Aș fi rămas nefericit tot restul vieții, interveni acesta.

— Gata, plec.

— Ia măcar robotul, îl sfătui rece Scepticul. Să aibă cine te conduce înapoi.

— Îți voi aduce dovada, răspunse Taciturnul. Curaj, Visătorule! Am să le cer ochii tăi înapoi. Poate-am să orbesc și eu, dar am sa-i văd. Va fi de ajuns ca să probez adevărul tău și-al lui Ad. Să nu vă atingeți de arahide că aveți de-a face cu mine. La revedere!

— Cel mai lung discurs al lui, șopti duios Visătorul.

— Nu te duce, nu te duce! se tângui Prudentul. Ați uitat glasul rațiunii?

Apoi clipi repede și-și aprinse o țigară. O singură dată mai fumase, în tinerețe, când era amenințat să piară în văpăile perfidului Algol, unde nimerise din neglijență.

— Degeaba! mormăi Scepticul. E deja afară.

— Vorbește, prietene! Îi vezi și tu? Există?

— Cad... Fântâna. Adâncă fântână! Mie nu mi-a fost frică niciodată.

— Și cum... Ce simți acum, când nu mai poți vedea? întrebă Prudentul cu fereală pe orb.

— Are timp să se gândească la greșeli! interveni Scepticul, frecându-și din nou urechea.

— Ce să simt? Parcă aș dormi. Ochii mi-au rămas agățați de Constelația Lebăda. Și trec în zbor peste lume, și povestesc despre oamenii lui Ad. Și ce dacă nu se mai întorc la mine, când, în inima mea freamătă

Universul?

— Poezie livrescă! Asta te pierde. Rămâi cu picioarele pe pământ, băiete! bombăni agasat Scepticul.

— Nu mai înțeleg nimic se văită Prudentul, luându-se cu mâinile de cap. Începu să tușească – se înecase cu fumul.

— Tăceți! Îi aud, spuse deodată Taciturnul. Aud valuri și foșnete de iarbă. Și parcă pașii lor pe lângă mine. Se leagănă florile, Visătorule, și unduie marea. Halucinant!

— Iată cuvântul! Urechea Scepticului semăna acum cu o pânză cutremurată de furtună. Halucinați amândoi. Și mai vreți să vă credem.

— Ce dacă nu mai am ochi! triumfă Visătorul. E acolo, acasă, o fată. Știți, începusem să cioplesc o statuie. O continuă ea. Cu ochii ei negri, imenși, ca ai oamenilor nevăzuți. Visul nu se împiedică niciodată.

— Hotărât, eu nu mai am ce căuta aici, se ridică Prudentul de pe scaun. Nebunia voastră e absurdă. Zadarnic vă mai dau sfaturi.

— Un singur lucru ne rămâne: să plecăm de-aici! conchise Scepticul.

— Exact asta vream să spun și eu! își frecă palmele fumătorul.

— Nu credeți. Și vă e frică, spuse orbul încet și trist.

— Am terminat! i-o reteză Scepticul. Roby, vino cu Taciturnul!

— Haide, omule! îi zise acestuia robotul și-l luă de mână.

— Unde mă duci? Aici e muzică. Muzica vântului, a pașilor... Auzi?

— Care muzică, omule? Aici e doar piatră.

— Tu nu auzi. Tu ești robot. Ești robot... Bine, mergem.

— În fine, plecăm! Prudentul își zvârli ca un scamator chiștocul; se bucura grozav.

— Va să zică, nu credeți? repetă și mai posomorât Visătorul.

— Nu! răspunse în ciudă Scepticul.

— Du-te afară atunci! strigă Visătorul, tremurând de enervare. Du-te afară, doar nu ești fricos! Du-te! Ai să te convingi odată pentru totdeauna!

— Da. E o soluție, conveni Scepticul, uitând brusc de propunerea lui anterioară.

— Cum? făcu îngrozit Prudentul. Iarăși?

— Ai venit, Roby? Ia zi, Taciturnule, nu te-ai înșelat?

— Vorbești inutil. Acum sunt surd.

— Surd!?

— Vă ghicesc după mișcarea buzelor. Am surzit. E prețul cunoașterii.

— Scepticule, ce-nseamnă toate astea? întrebă palid Prudentul. Răspunde! Doar noi doi suntem întregi, doar pe noi încă nu ne-au atins nebunia și infirmitatea.

— Uite, vezi?... răspunse încet Scepticul. Dacă el e surd, s-ar părea că invizibilii există... Nu te bucura, Visătoriile! Nu sunt convins. Emit doar o ipoteză.

— Atunci e cazul să plecăm cu adevărat! decise Prudentul. Schilodirea celor doi e un avertisment serios. Prezența noastră aici nu-i pe placul nălucilor. Ei doresc să plecăm, să dispărem.

— De ce? interveni categoric Visătorul. Fiindcă vrei tu? Ei ni s-au arătat. Au luat legătura cu noi.

— Tocmai! făcu Scepticul. L-au surzit pe Taciturn, fiindcă avea cel mai fin auz. Operația s-a produs într-o secundă. Înseamnă că nevăzuții cunosc perfect structura noastră anatomică, pot interveni asupra ei, modificând-o. Cum au ajuns la această cunoaștere?

— Cercetându-l pe Ad acum trei ani.

— De la un parsec depărtare? Aberații! se împotrivi Prudentul.

— Ba nu. Asta denotă că ne sunt superiori în civilizație. Implicit, că nu ne vor răul. Iar voi n-aveți încredere întrânșii! argumentă orbul.

— Nu e exclus să ai dreptate. Tu ai orbit, dar i-ai putut vedea. Taciturnul e surd, dar i-a auzit. Ceva îmi scapă însă în comportarea lor. S-au adresat organelor voastre celor mai bine dezvoltate. Apoi le-au scos din funcție.

— Ori nu le-au mai putut repune în funcție! zise Prudentul. Deci, oricum, contactul cu ei ne dăunează. Să ne întoarcem, prieteni. Să cerem ajutor Pământului.

— N-ai încredere în invizibili, repetă uimit Visătorul.

— Nu putem pleca nelămuriți, își tortură Scepticul urechea. Am admis, ipotetic, că ei există. Dar trebuie să verific. Deocamdată nu cred.

— Nu-i vine să creadă? întrebă șovăielnic Taciturnul. Să se ducă și el.

— Ar trebui să aflu. Altfel..

— Oprește! strigă din toate puterile Prudentul. Ne ajunge cât știm. Tot ce-i mult nu-i bun. Te lași convins? De cine? De ce? Și eu?

— Bietul om! zise orbul.

— Muzica, muzica aceea... își aminti surdul. Câtă dreptate aveai, Visătorule!

— Ce face Scepticul, Prudentule? întrebă orbul.

— A ieșit.

— Pariez, zise Taciturnul, că și el își va pierde cel mai dezvoltat simț: cel tactil. Scepticul întâi pipăie și-apoi crede.

— Da, surâse orbul. Va simți atingerile

necunoscuților.

— Ascultă, Visătorule! interveni Prudentul. Cu ce greșesc eu? Explicați-mi! Prudența e doar mama înțelepciunii.

— Depinde de înțelepciune.

— Cad în fântână! se auzi glasul Scepticului.

— Cum asta? spuse ironic Visătorul. Și crezi cu adevărat?

— Nu cred. Sunt pe pietre. Dar cad. Și chiar în fântână. De ce m-o fi durând urechea? Absurd! Iar acum simt.

— Exact cum prevăzusem, constată mulțumit orbul. Ce simți?

— Vântul. Îmi zburlește părul. E răcoros. Aberație! În costum nu e vânt. Miroase a fân proaspăt. O mână îmi mângâie tâmplele. Ce mână, m-am prostit? A cui mână? Pot să jur că e o femeie. Și de unde iarbă sub mine, că adineauri pietrele mă înghioldeau în coaste? Iarbă? Catifea nu alta. Iar aici e o ureche, e un chip. Îl simt cu degetele, deși am apucat un pietroi. Vrăjitorie! Totuși, cum să nu crezi? Ajutor! Roby, ajută-mă!

— Haide, omule!

— S-a isprăvit. Nu mai am simț tactil.

— Să te iau în spate?

— Da. Repede! Oh, pământul vine peste noi! Ba nu, cerul! Stâncile!

— Închide ochii, Scepticule! îl sfătui orbul. Te liniștește.

— Teribilă amețeală!

— Și-a pierdut simțul tactil, constată Prudentul, parcă neconvins. Se încleștă apoi de scaun, privind repede în jur, și tuși îndelung, chinuit.

— Ei sunt aici, sunt aici! spuse pe neașteptate surdul.

— Ce sens au astea? se întrebă Visătorul, La ce bun să rămânem infirmi? Organismul nostru pare întreg, dar nu e. Hm! Taciturnule, tu ronțai arahide?

— El.

— Știu eu că acum se gândește! Știu! Și tu, ce te plimbi, Prudentule? Pari neliniștit.

— Roky, încet! se făcu Prudentul că n-aude. Să nu-l lovești! Ți-e rău, Scepticule?

— *E pur si muove!* replică acesta, răsturnându-se în pat. N-aș fi crezut în ruptul capului.

— Mda! Mi se pare... mă auziți, prieteni? Mi se pare că e rândul Prudentului.

Fumătorul scoase, tremurând, o nouă țigară. A rămas întreg, dar singur. Și totuși trebuie să iasă și el. Nu i se va întâmpla ceva mai rău decât celorlalți. Are să-i vadă și pe necunoscuți, Lumea acestora e fascinantă. Dar lui îi e teamă, îi e teamă, fiindcă străinii nu pot repara infirmitățile – pesemne nu se pricep. Iar riscul de dragul riscului e fără sens. Cine o să conducă racheta pe drumul întoarcerii?

Frica-i tot mai puternică. „Nu va cunosc. Nu știu unde se opresc puterile voastre. Teamă mea e justificată, omenească!”

— De ce taci, Prudentule? mormăi surdul.

— Plec și eu. Trebuie să-mi părăsesc prudența. De dragul vostru o fac. Ca să fiu egal cu voi și în nenorocire.

— Nu te obligă nimeni! răspunse într-o doară orbul.

Însă Prudentul nu se mai afla în cabină. El ajunsese afară, încordat, cu presimțirea unei catastrofe. La început nu simți nimic. Dar nici după aceea. Privi uimit în jur. Ascultă. Își pipăi scafandrul. Totul era normal, ca în interiorul astronavei.

— Credeți că racheta e pentru ei impenetrabilă? întrebă în acea clipă Scepticul, uitând că Taciturnul nu aude.

— Acuma nu! replică Visătorul. Mi-am schimbat părerea. Nu ne pot însă obliga să luăm legătura cu ei. Faptul că ieșim, lăsându-i să acționeze asupra noastră, înseamnă că ne oferim, conștienți de risc.

— Așadar, știu că intervențiile lor ne aduc infirmitatea?

— Da. Ei știu totul. Ei ne-au chemat, ei ne așteptau. Ei s-au pregătit pentru întâlnire.

„Nu ajunge să ieși! înțelese brusc Prudentul. Trebuie să și vrei întâlnirea. Eu n-am vrut-o – ei mă ocolesc”. Din fundul inimii răbufni atunci în el o tristețe obositoare, învaluindu-l cu tăceri cenușii, ca stâncile fără glas de sub rachetă.

— Nu e adevărat! zise revenind în cabină.

— De ce?

— Pentru că nu i-am văzut, nu i-am auzit, nu m-au mângâiat. Vă înșelați în mod cert.

— Ești sigur?

— Ce spune? se interesă nedumerit Taciturnul.

— E o greșeală, e precis o greșeală! se auzi dinspre pat.

— Cum, Scepticule, dar îți confirm presupunerile dinainte. Ai dovada, sunt întreg, cu mâinile, cu ochii, cu urechile mele! Tu ce vrei?

— Eu vreau să existe. Eu i-am simțit. Și orbul, și surdul. Tu ești întreg, dar singur.

— Nu vă amăgiți. Pornesc motoarele navei. Pregătiți-vă!

— Aș crede mai degrabă că nu existăm noi...

— Vine cineva! strigă surdul, sărind în picioare. Aud

bine, sunt pași. Ca aceia de afară.

— Nebunie! clipi înfricoșat Prudentul.

— Miroase a fân, declară cu ochi strălucitori Scepticul.

— S-a făcut lumină! șopti orbul, înfiorându-se. Intră un om prin ușa închisă. O, dar e EA! Fata din fântână! Bun venit, fată din fântână! Credeam că nu te mai văd. Buzele i se mișcă. Ce întreabă, Taciturnule?

— Aud, aud! întreabă dacă nu ne sperie infirmitatea, repetă surdul, care-și legăna capul, parcă în ritmul unei muzici. Dar ce e asta, infirmitate?

— Îl mângâie pe Sceptic! anunță vesel orbul.

— Mâna de femeie de-afara... Ce liniște...

— Să nu ne supărăm că ne-au răpit temporar simțurile! murmură Taciturnul. Dar altfel nu puteau, pentru că substanța din care sunt ei alcătuiți e cu totul diferită de a noastră și nu poate fi pusă în evidență decât prin acțiuni asupra creierului și psihicului nostru, I-au cercetat pe Ad și pe „Pip”.

— Cât de frumoasă-i fata din fântână!

— La primul contact cu dâșii, pământeni au senzația căderii. Ei ne-au deconectat ochii, urechile, simțui tactil, spre a elibera scoarța de senzațiile acestor organe. Atunci n-am mai perceput realitatea lumii noastre. Dar prin canalele astfel deschise ne-au trimis impulsuri cerebrale, cu imaginile lumii lor. Aceste imagini nu s-au mai suprapus pe ale noastre, cum s-ar fi întâmplat dacă ne lăsau simțurile întregi.

— Și e singurul mod de a-i simți? întreabă cu interes Scepticul.

— Nu. Să construim aparate la sistemul lor de referință. Aparate sensibile la substanța lor, care pentru noi pare penetrabilă.

— Bine, dar planeta? zise nedumerit Scepticul.

Planeta e din materie de-a noastră.

— Pe ea a fost adusă cândva substanța lor. Nu intră în niciun fel de reacții cu planeta, care servește doar ca suport.

Deocamdată – atât. Restul, la întrevvedere viitoare. Cum ai spus, fată din fântână? A ! Să-l menajăm pe Prudent. E bolnav de neîncredere și de teamă. Să nu le vorbim pământenilor despre ce i s-a întâmplat.

— De ce nu mă mai mângâie?

— Chiar vrei să pleci? strigă Visătorul.

— Da, trebuie să plece. Ne-a obosit prea mult, și nu e bine, tălmăci surdul. Tot ca să ne cruce au acționat pe rând asupra simțurilor noastre, alegându-le pe cele mai dezvoltate la fiecare. Ne cheamă stăruitor să revenim.

— Adio, fată din fântână!

— Ba nu! zise Visătorul. La revedere! Ah, ochii! O explozie de lumină solară! Văd ! Văd din nou!

— De ce țiți așa? tresări Taciturnul. Mă asurzești.

— Deci pot și eu pipăi! deduse satisfăcut Scepticul. Oho! Bine e când stau pereții la locul lor! Prudentule, pornește tu racheta, vrei?

— E cumplit că nu înțeleg! rosti obsedat Prudentul. Aș vrea să îndrept ceva și nu înțeleg de ce nu se mai poate. N-are să se mai poată nicicând...

...Și racheta veni pe Pământ, aducând rezultatul experienței. Nu știm numele rachetei, nici dacă în ea au fost patru cosmonauți sau numai unul. Dar se obișnuiește să se creadă că au fost patru, și asta pentru că, spune legenda, ultimul dintre ei, cel care prea târziu își părăsise prudența, odată întors acasă s-a apucat de o stranie îndeletnicire: săpa fântâni. Pământenii n-au înțeles niciodată la ce-i folosesc fântânile. Omul spunea însă mereu că el caută ceva; și căuta cu adevărat, până

când ajungea la apă. Iar atunci apa fântânii îi oglindea, inaccesibil, cerul; întotdeauna cerul – dovadă a faptului că ne plătim greșelile chiar dacă suntem învingători.

PLANETA UMBRELELOR ALBASTRE

(1969)¹

Divertisment științifico-fantastic ce se dorește un simplu proiect de farsă cinematografică

PERSONAJELE:

TUNING CLIT – psihiatru
VEL GENAR – pilot clasa a doua
ADA – doctor în medicină, soția lui
DARN DOWN – multiplu campion sportiv
MARY – inginer electronist, soția lui
FALANGA DOGMATICILOR
d'ARTAGNAN, ATHOS, PORTHOS, ARAMIS – iluștri și cunoscuți mușchetari
Papa PILLARD – hangiu
Moș LAPIN – braconier
HILFE – comandantul gărzii
MICHELET – abate, având și numeroase alte profesii
de l'ÂME GRISE – abate, reprezentantul cardinalului, cunoscut și sub numele de MILLESCROIX.
REGELE
REGINA
PAUVRELIEU – cardinal
CĂLĂUL – cu ajutoarele sale
Roboți, mușterii, slujnice, gentilomi, soldați, rândași etc.

Acțiunea se petrece în anul 2169 – nefiind exclusa nici probabilitatea unei date anterioare.

¹ CPSF 356-359

*Mărire, slavă ție, Satan, în înălțimi
De ceruri, unde rege ai fost, și-n adâncimi
De iad, în care-acuma învins, visezi în tihnă:
Ia-mi sufletul aproape de tine, spre odihnă.
Sub arborele științei, când fruntea-ți de erou
Sub crengile-i luci-va ca într-un templu nou!*
BAUDELAIRE, „RUGA”¹

*Viitorul și trecutul
Sunt a filei două fețe...*
M. EMINESCU, „GLOSSĂ”

1

Laboratorul psihiatrului Tuning Clit. Peretele din fund e acoperit în întregime cu ecrane – pătrate, circulare, dreptunghiulare, elipsoidale, ovale, concave, plane și convexe – de diferite culori. Se înserează. Lumina zilei, distilată prin filtre nevăzute, ajunge înăuntru descompusă, îmbinată în nuanțe cât mai stranii, dar cu efect cât mai plăcut. Dedesubtul ecranelor, un masiv pupitru de comandă, impresionant și complex, cu toate elementele care fac faima acestor instalații. În dreapta, zece roboți antropomorfi, aliniați ca la paradă își mișcă brațele, antenele și ochii telescopici, gata să intre în acțiune la cel mai mic semn al stăpânului. Podeaua, un superb mozaic din pietre prețioase, înfățișează momentul palpitant al trecerii astronavei „Năluca” prin înflăcăratul Aldebaran. Pe prora rachetei, în mijlocul

¹ Litanii către Satan - trad. Serban Bascovici.

uraganului de foc ce-l lasă indiferent, șade într-un jilț profesorul Clit. Vârsta și-a lăsat din plin amprenta pe înfățișarea sa, altădată impunătoare.

Se gândește absent la ceva, dar îl tulbură un strănut sonor, ce trezește ecouri în gigantica încăpere. Unul dintre roboți parcurge instantaneu distanța până la fotoliu și pulverizează în nările profesorului un nor de lichid antiseptic, cu miros de violete. Bătrânul se strâmbă cât se poate de urât, din cauza

junghiului teribil ce i-a străbătut rotulele, tibiile, peroneele și tarsienele ambelor picioare. Oftând, pipăie cu mâna după butonul alb, instalat chiar în brațul jilțului. În sfârșit, îl găsește. Nervos, apasă pe el de câteva ori. Pe ecranul central, pâlpâie niște lumini.

— Vă ascult, maestre! răsună, cu politețea cuvenită, vocea unui bariton – chip fermecător, umeri atletici – apărut pe ecran.

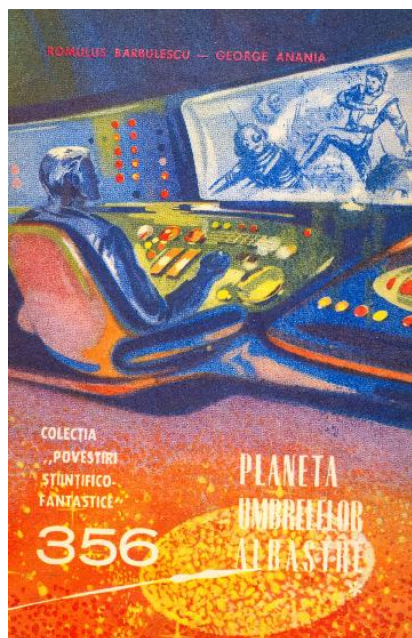
— Reumatism, tinere! De la ploaia de ieri, se vaită Tuning, al cărui glas subțirel tremură, nehotărât, în aer. Ce-mi recomanzi?

— Folosiți cu toată încrederea noul nostru ciberdoctor „Hippocrat-7007”, specialist în tratarea afecțiunilor ce...

— A, nu m-ai înțeles! Nu vreau iar o mașină! Sunt un biet moșneag, prietene, mi-e dor de oameni.

— Maestre! răsună vocea, încărcată de reproș.

— Nu te lua după poze! O vezi? ridică o revistă. Câți ani crezi că aveam aici? Vreo patruzeci. Dar de atunci,

tinere prieten, a trecut un secol. Sunt bătrân, iar în casa asta există trei duzini de automate. Fii rezonabil, te rog...

— Altceva, stimate maestre, noi nu avem. Noi...

— Ignorați istoria, asta e! Adică subtextul ei, civilizația. Vă spargeți capul cu probleme rezolvate demult și mai simplu.

— Ma...

Tuning întrerupe legătura: „Firoscoșilor!” bombăne. Cu gest pripit cheamă robotul de adineauri:

— Strachina mare, cu ionizări. Și, vezi, apa să fie ceva mai fierbinte, drăguță! Automatul iese val-vârtej. Bătrânul apasă pe alt buton. Gata pregătirile?

— Gata, domnule profesor! răsună glasul unei femei.

— Când se va declanșa faza finală a crizei? își freacă el genunchii.

— La aterizare sau imediat după aceea. Reacțiile neuronilor parietali se intensifică peste prevederi. Prognozele...

— Administrați-i un calmant hipnotic, să nu facă vreo boroboacă la coborâre. După aia... potopul!

La o biocomandă, toate ecranele intră în funcțiune, iar fotoliul, plutind, se apropie de pupitru. Se transmite imaginea diverselor zone ale creierului cuiva, cu neuronii în plină agitație. Pe ecranele superioare apar vederi în relief de pe cosmoportul AXB-6, unde e așteptată sosirea navei de cursă „Boreas”,

2

Cosmoportul AXB-6. Automate, pasageri, roboți, astronave, mașini cibernetice și trenuri de bagaje. În spirala turnului de comandă licăresc lumini policrome.

Pistele aeriene par niște panglici gălbui ce se pierd la orizont. O voce gravă izbucnește de peste tot, anunțând: „Atențiune! Atențiune ! Nava-accelerat «Boreas», din direcția: Omicron-8 – Pluton – Jupiter sosește în stație la platforma aeriană șapte. Repetăm. Nava...”

Racheta își face apariția, aterizează, ușile se deschid, scările coboară, pasagerii descind; din cabina conductorului iese Vel Genar, pilot clasa a doua, cunoscut pe toate liniile sectorului, de când cu accidentul din vara trecută. Tânăr, înalt, păr negru, ochi albaștri, mișcări elegante – ca în ilustratele companiei „International Lines of Space”. Se strecoară abil prin forfota macaralelor de transbordare. Se aruncă din mers pe prima bandă rulantă orizontală care-l duce până în fața șefului de pistă. Salută respectuos. Mâna îi tremură ușor, în vreme ce dă laconicul raport: „Nimic de semnalat!” Fără să scoată niciun cuvânt, șeful pistei răspunde la salut și pleacă.

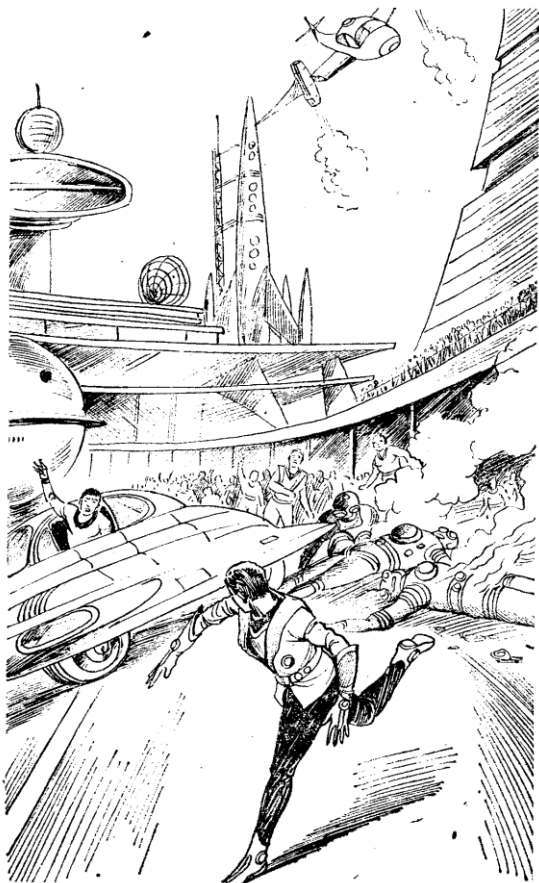
Vel Genar răsuflă adânc. Privește împrejur. Zâmbește. Se îndreaptă spre aceeași bandă rulantă care-l transportă din nou lângă rachetă. Introduce două degete în gură, fluieră scurt, năpraznic. Din navă, printr-un hublou rotund, își face apariția un fotoliu zburător. Plutește lin, aterizând lângă pilot. Acesta se așază pe el, apasă pe maneta din dreapta, înălțându-se în văzduh. Dirijându-și mașina, Vel Genar ajunge în prora navei, acolo unde numeroși roboți descarcă bagajele călătorilor. Așteaptă răbdător să apară și valiza lui, după ce s-a convins dintr-o privire aruncată automatului de distribuție de pe platformă că numărul valizei sale nu fusese înregistrat. În sfârșit, iat-o: un cufăr de lemn, destul de impozant, legat cu o curea ca să nu se deschidă. Pilotul face un salt, smulge cufărul, îl

cumpănește în mâini și-l aruncă pe umeri. Robotul cel mai apropiat încearcă stângaci să i-l ia. Genar îi lovește – cu piciorul – centrala de comandă. Mașina scoate un nor de fum și cade grămadă. Alte mașini, dereglate de acest flagrant act irațional, fug, rostogolindu-se de pe platformă.

Genar, cu povara sa pe spate, urcă în fotoliu, manevrându-l dibaci cu un picior. Aterizează ușor și pornește senin, cu cufărul pe umeri, spre ieșirea din cosmoport.

Un tânăr miop, savurând deliciile unei înghețate pe care o studiază din când în când cu atenție, vine din sens opus. Neatent, se izbește cu fruntea de muchia cufărului. Înghețata îi cade în manșeta din stânga a pantalonilor.

Tânărul ridică ochii, clipește nedumerit, își scoate ochelarii, și-i șterge îndelung de reverul hainei, îi pune la loc, deschide gura și rămâne într-o atitudine nu prea inteligentă, dar expresivă. Pilotul, cocoșat sub ladă, îl dă binișor la o parte. Celălalt îl lasă să treacă, apoi se repede din nou înaintea lui și din nou e dat la o parte.

În momentul reluării scenei pentru a patra oară, câțiva copii sar din căruciorul automat care-i ducea la microracheta lor și se iau după cei doi, țipând de bucurie. Vel Genar se angajează pe autostrada spiralată ce coboară spre oraș. Mașinile ce gonesc pe cele 30 de benzi de circulație încep să-și piardă direcția – șoferii s-au zăpăcit.

Cinci bărbați ies din restaurantul apropiat, urmați de alți 15 gură-cască și se alătură copiilor și tânărului miop. Alaiul se oprește în fața lui ZK-22510, agentul electronic ce dirijează circulația în această zonă. Genar surâde perfid.

— E sportiv? întreabă o femeie îmbrăcată în verde.

— Poate! răspunde un tip cu mutră posacă și priviri bănuitoare. O fi vreun sport nou.

— Ba nu-i sportiv! îi contrazice categoric o stewardesă de pe linia Marte-Jupiter-Saturn (aer războinic, ochi imenși și brățări de aur la picioare). E pilotul Vel Genar.

Uimire și, la periferia grupului, comentarii în șoaptă.

— Atunci cum se explică, duduie, comportarea asta irațională? izbucnește, ațâțată la culme, femeia verde.

— Ce-a zis, ce-a zis? se interesează comentatorii periferici.

— Comportare irațională! Comportare irațională! lărmuiesc cu glas tare puștii și se prăpădesc de râs.

Cuvintele dau ocol mulțimii ce sporește mereu, apoi pătrund în automobile și pornesc, cu 500 la oră, în toate direcțiile. ZK-22510 îl măsoară pe Genar, își scotocește memoria, căutând sensul faptei acestuia, nu-l găsește, declanșează cele cinci sirene de alarmă, aprinde farurile, oprind circulația șoselei, se dereglează. Începe să fumege ca un vulcan și rămâne inert, cu instalația arsă.

Tânărul cu figură posomorâtă își croiește drum printre

curioși și o rupe la fugă ca un bezmetic, fără să mai privească înapoi. Circulația e paralizată. O mie de oameni îngroașă rândurile celor din jurul pilotului și pornesc mai departe cu el, în jos...către oraș.

3

Psihiatrul Tuning Clit hohotește cu glăsciorul său anemic, de parcă ar chițcăi un șoarece. Se amuză, privind pe ecran convoiul impunător ce-l urmează pe Genar. În urmă se vede o coloană de fum de la roboții înșirați pe parcurs și care au luat foc unul după altul. Prin ușa mascată din peretele laboratorului apare mașina-robot, aducând „strachina cu ionizări”, aparat întrebuințat în terapia bolilor reumatismale, construit după ideile psihiatrului. (Semăna cu un lighean, în care savantul făcea băi fierbinți, concomitent cu iradierile ce le primea din aparatura instalată pe fundul originalului instrument de fizioterapie.) Strecurându-se atent sub pupitru, robotul îl descalță pe profesor, îi vără picioarele în apă, apăsând apoi pe butonul marginal al aparatului. Sonerie, după care o voce alarmată:

— Stimate maestre, mă iertați, un caz ciudat, pilotul Vel Genar din orașul nostru cară un geamantan în spate. Refuză orice ajutor al automatelor. Aici centrul de profilaxie și de apărare a sănătății. Bănuim că Genar e bolnav. Ce ne sfătuiți?

— Să nu vă treacă prin cap să dați alarma! îi sfătuiește maestrul. Pe ecranele laboratorului se constată cu ușurință că procesele fiziologice din creierul pilotului s-au intensificat la maximum.

— Să n-apară complicații! se neliniștește colaboratorul invizibil al lui Clit

— Nu-i cazul! răspunde acesta, surâzând fericit. Baia își făcuse efectul.

4

Deasupra orașului coboară ceața fosforescentă care-l va ilumina până-n zori. Genar se odihnește; și-a lăsat jos cufărul greu și-și șterge mulțumit sudoarea. Mulțimea îi dă târcoale. În jur, nici urmă de automate. Instinctul de conservare le-a dictat să se ascundă pe după copaci și tufișuri, de unde apar antene și ochi răzleți.

Omul care-a zăpăcit urbea se gândește visător la ceva. Matroana în verde îi trage pe cei doi puști lângă dânsa și, aplecându-se peste ei, le șoptește ceva la ureche, apoi se ascunde, cât poate mai demn, în spatele stewardesei agresive.

— Nene, strigă puștii care sughiță de-atâta râs. Nene, ce ți-a venit matală să strici mașinile? Nene, ce ți-a venit matală să strici mașinile?

— Pentru că nenea nu le mai poate suporta, răspunde cu blândețe pilotul.

— Nene, ce ți-a venit matală să strici mașinile? strigă puștii mai departe, pe rând, grozav de mândri și de veseli.

Genar surâde și el, își ia lada și pleacă iar, singur.

Mulțimea a căpătat un răspuns și nu mai știe ce trebuie să facă, dar în orice caz nu-l mai secondează, ar părea niște caraghioși, nu?

— Nene, ce ți-a venit matală...? orăcăie băiețelii până ce doamna verde pune mâna pe amândoi și le dă o mamă de bătaie.

Zadarnic protestează roboții în cor... Ușa lui Tuning se deschide larg și în feeria de culori a laboratorului se ivește o mare pată neagră. Șaisprezece indivizi, înșirați pe patru rânduri și îmbrăcați cu multă sobrietate, pășesc în cadență spre fotoliul unde bătrânul își șterge picioarele pirpirii, înroșite de baie. Este faimoasa și temuta „Falangă a Dogmaticilor” din Academie, un grup de mucegăiți, tipicari și înecați în rutină, al căror Unic scop este acela de a înăbuși progresul în fașă. Apariția lor îi provoacă profesorului un acces de veselie stăpânit cu greu.

— Ce vă aduce la mine, stimați colegi? se interesează el ceremonios și grav.

Falanga a încremenit la vederea straniei îndeletniciri a amfitrionului; rostește un foarte contrariat „Pardon!” și face stânga-mprejur.

— A, nu, vă rog, nu mă deranjați cu nimica! îi oprește vocea și mai gravă a lui Clit. Să continuăm!

Falanga revine cu frontul spre psihiatru, tocmai la timp pentru a asista la o scenă năstrușnică: un robot mititel se repede într-una să-i șteargă acestuia picioarele, până când Clit, enervat, îl trânteste de mozaic și-l face bucăți.

— E o epidemie! șoptește Al Șaisprezecelea Dogmatic către Al Doisprezecelea, din fața lui.

— Există pericolul contaminării! deduce Al Doisprezecelea la urechea celui de-Al Optulea.

Falanga se retrage cu cinci pași, intenționând să treacă, după vizită, pe la primul Centru antiseptic.

— Așadar, vă aduce la mine...? repetă Tuning, a cărui ureche n-a scăpat nimic din schimbul de cuvinte.

— Vel Genar! anunță Primul Dogmatic, cu o voce lugubră.

— Aha, v-a dat de furcă! chicotește gazda, trăgându-și ciorapii.

— Distruge mașinile, automatele! îl denunță Primul.

— Stârnește panică în oraș! se amestecă Al Doilea.

— Distruge mașinile, automatele! repetă Primul ca o mașină distrusă.

— Și ce vedeți rău în asta? replică psihiatrul, care și-a legat și ultimul șiret. Dumneavoastră, colega, nu vi s-a acrit niciodată de ele?

Falanga holbează cei 32 de ochi la auzul acestor cuvinte îngrozitoare. Tuning devine brusc serios:

— Vel Genar e bolnav. Îl urmăresc de mult și știu cum poate fi vindecat. A suferit un șoc psihic în timpul accidentului său din Cosmos.

— Deci e... nebun? se sperie de-a binelea Primul Dogmatic.

— Dacă vreți! Un nebun înțelept însă. Nu înțelegeți, așa-i? Vă rog, aș vrea să lucrez!

Face un semn automatelor care se grăbesc să deshidă ușa. Vizitatorii se retrag, țepeni de indignare, urmați de robotul ce duce triumfător ligheanul.

6

Acasă la Genar. O vilă singuratică, între grădini, la marginea orașului. Interior simplu, cu mobilă puțină; se vede efortul locatarilor de a reduce lucrurile la strictul necesar. În schimb, multe tablouri alese cu gust rafinat – picturi celebre, reprezentând mai ales peisaje extraterestre. Fac parte din colecția Adei, soția pilotului. Mai există și o bibliotecă impunătoare, unde, lângă

microfilme, se aliniază ordonat și cărți foarte vechi, tipărite pe hârtie – colecția lui Genar. Două terase mărginite de grupuri statutare, cioplite în marmură, printre care cresc anapoda cactuși pitici și alte plante completează modesta locuință.

Ada, în bibliotecă, împletește ciorapi, cu agilitatea unui prestidigitator. E mai tânără decât soțul ei, înaltă, brună, aer energic și hotărât.

Locvorobotul de la intrare anunță sosirea lui Genar. Ada lasă lucrul și așteaptă. Vel intră obosit, pune jos lada și răsuflă adânc:

— Bună seara, Ada!

— Bună seara. După veselia ta, se pare...

— Exact! Am venit pe jos de la cosmoport, cu afacerea asta în spate. Orașul e la pământ!

— Vel! Tot n-ai vrut să renunți?

— Să renunț? își desface cravata, din care ies o puzderie de scânteii electrice. În ruptul capului, draga mea!

— Și oamenii? Ce-au zis?

— Erau așa de zăpăciți cu toții! Cred că n-au prea înțeles mare lucru. Ada, ce grozav o să fie dacă izbutim! Vom începe cu un exemplu grăitor: să distrugem întâi mașinile noastre.

— Zău, tu...

— Știu, nu ești de acord. Dar ai să vezi, ai să vezi ce bine o să ne fie fără ele! Accidentul acela mi-a deschis ochii. Să-ți mai explic o dată?

— Am impresia că exagerezi!

— Eu sau voi? Ada, perpetuăm o greșeală care a și început să ne coste. Blestemata asta de comoditate...

— Atunci, hai să distrugem tot orașul, cum zice Darn! Să distrugem rachetele, automobilele, aparatele de ras și

ascuțitorile mecanice!

Genar își scoate haina, se așază lângă soție și-și reazemă capul de spătarul fotoliului.

— Bine, s-o luăm și altfel. Câte automate există în medie la casa unui om? Ai habar?

— Noi avem doar șase.

— Noi nu suntem oameni ca toți oamenii!

— Nu striga, te rog!

— Noi suntem niște nebuni, care vor să arunce omenirea în aer! Ascultă, mergeam cu geamantanul în spinare. O mie de curioși m-au însoțit vreme de trei ceasuri, repetând numai două cuvinte: „Comportare irațională”. Dar n-a fost unul care să mă-ntrebe: „Ce-ai de gând?” Am lăsat după mine un cimitir de roboți...

— Probabil erau convinși că imediat ce vei ajunge acasă rudele te vor duce la un medic... Hai, hai, am glumit! La casa omului există acum în medie cam o duzină de automate.

— Și câte dintre ele îi sunt necesare? Poate un sfert. Restul e balast și balastul crește zilnic, alarmant. Avem mașini care ne despersonalizează. Nu crezi? Mașini dezinfectante: strănuți – îți aruncă în nas un nor de bactericide; te zgârii – zece soluții regeneratoare; te doare capul – dușuri cu raze. Mai rămâne să ne spună povești când ne plictisim. Dacă e cald, nu mai poți deschide fereastra: ai instalații de aer condiționat. Dacă vrei să miroși o floare, te asfixiază mașina-parfumerie. Faci baie – mașina de masaj îți rupe coastele. Așteaptă, nu râde! Legea minimului efort e aplicată strâmb și ne înlănțuie.

Mașini de lustruit pantofii, mașini de întâmpinat vizitatorii, mașini de aprovizionare cu alimente, mașini de proiectat microcărțile, mașini de strâns patul,

bucătari electronici, medici electronici, șoferi, piloți, agenți de circulație, doici – ai auzit? –, doici electronice! Batiste-roboți, mănuși-roboți (își arată cravata), cravate-roboți, care se înnoadă singure, pantofi-roboți, ce te duc oriunde vrei în patru ritmuri de mers: plimbare, mers normal, mers grăbit și fugă... Scaune automate – se mulează după corpul solicitantului. Haine automate – cedează căldură sau te fac să crezi că ești în frigider, după dorință. Tablouri automate – își schimbă desenul și culoarea în funcție de gusturi. Iată, Ada, mașinile care ne fac viața ușoară și plăcută! Iată de ce, din dorința, firească altminteri, de a ne ușura și a ne înfrumuseța viața, vom ajunge curând, curând să avem dinți electronici, ochi electronici, inimi electronice, dorințe și satisfacții electronice!

— Vai, cum exagerezi! Dragul meu, de ce crezi că, totuși, automatele astea nu le fac celorlalți oameni reale servicii?

Genar sare din fotoliu și se plimbă agitat.

— Diferența dintre noi, Ada, e că nici tu și nici altcineva n-a fost cu mine în momentul fericitului accident cosmic. Nu știți ce înseamnă să trăiești două luni fără nicio mașină. Să faci focul, un foc adevărat, cu lemne adevărate! Să mânânci conserve încălzite pe cărbuni și pe urmă să citești. O, să citești lângă foc!... Adormeam cu gândul la tine și te-am visat. Aici robotul „Morfeu” mă pune să visez ce vrea el. Priveam stelele. Mergeam pe jos zeci de kilometri. Nu, Ada, undeva oamenii greșesc și trebuie să îndreptăm greșeala asta. Automatele nu ne folosesc. Bunicii ne-au învățat să le utilizăm pretutindeni, iar noi i-am ascultat fără să discernem. Acum, uite, ăștia ne sufocă!

Genar cheamă cu un gest unul dintre roboți, îl

întoarce cu spatele și-i dă un pumn peste centrala de comandă. Mașina cade fulgerată.

— Oprește-te, Vel! Tu propui renunțarea la automate, dar cu ce le înlocuiești? Oamenilor trebuie să le dai ceva în schimb, să le lași măcar câteva...

— O viață fără complicații inutile, fără corsetul unei comodități înrobitoare și cu...

Restul cuvintelor se pierde în zgomotul infernal scos de instalația de climă artificială. Un nor de fum înecăcios se revarsă în încăpere.

— Genar, mă sufoci!

— Am deschis ferestrele. Ce vrei, orice început e greu. Mai bine aș fi scos-o din priză...

— Vel! glasul Adei tremură de încântare. Uite stelele, Vel!

— Contemplă-le! E primăvară, ai aflat? Simți aromele florilor?

— Simt aromele automatelor arse.

— Totdeauna prozaică! Stai, mai am nițică treabă și în grădină...

Se aude ușa dinspre terasă, apoi biblioteca se cufundă în întuneric. Vocea Adei:

— Hei, ce faci? Nu mai avem lumină!

— Zi mersi! Nu mai avem mașini!

7

Dimineața, în același loc. Ferestrele, uitate deschise, aduc parfumul trandafirilor și imaginea unui splendid răsărit de soare. Ada, în fotoliu, privește fascinată zorile. Intră Genar, într-o haină de casă. A dormit prost.

— Te-ai sculat, Vel?

— Nu-nțeleg cum poți sta în frigul ăsta! Și ce taci

acolo?

— Privesc. Vino, răsare soarele...

— Zău? Nu mi-aș fi-nchipuit.

— Nu fi răutăcios! Tu îl vezi toată ziua, din aeronavă.

Poate nici nu-i mai dai atenție. Pe când eu, de aici, dintre ziduri îi duc dorul.

Pilotul se împiedică de rămășițele pământești ale robotului casnic, îl ia în brațe cu un efort și-l aruncă pe geam.

— Abia acumă îmi dau seama, Vel, câtă dreptate ai avut! E ceva, ca o ușurare. Și aerul e-atât de proaspăt, simți?

— Simt ceva care-aduce a foame.

— Totdeauna prozaic!

— Măcar atâta puteai să faci și tu, ceva de mâncare. N-am pus nimic în gură de ieri de la prânz.

— Dacă te-ai apucat să sfârteci bucătarul electronic! Îi comandasem cina și chiar începuse s-o prepare.

— De ce nu m-ai avertizat? Ori să-i fi dat comanda mai devreme. Ce sistem e ăsta, vine omul de la drum și nu găsește la el în casă o coajă de pâine!

— A, asta vrei? Au mai rămas niște resturi de friptură de la prânz. Dar, știi și tu, nu-i recomandabil. Mâncarea veche se alterează.

— Prostii! strigă fericit Genar și fuge la bucătărie.

Niște bătăi violente izbucnesc la ușa dinspre stradă. Speriată, Ada se grăbește să deschidă. Revine cu Darn Down și Mary Wilde, un soț și o soție complet opuși ca fizic și temperament. El, un Hercule de vreo 30 de ani, un balot voluminos de oase și mușchi, plesnind de forță și vitalitate, cu ochii ascunși după sprâncenele ca niște streșini, o claie de fân care-i, ține loc de păr, două ciocane mecanice în loc de mâini și o pereche de turnuri

în loc de picioare. Pare făcut să lovească și să dărâme, iar când vorbește parcă tună și fulgeră. Mary e o tânără mărunțică și mioapă, în orice caz sfioasă și delicată, ca o jucărie, rămânând o taină faptul că soțul ei, în preajma căruia stă mereu, n-a sfărâmat-o până acum.

— Bun găsit! bubuie Darn Down.

— Bună dimineața! Vă așteptam.

— Dar ce, vi s-a stricat locvorobotul? ciripește Mary, cu voce suavă.

— L-a... l-a revizuit Vel, ieri! Așezați-vă pe unde apucați.

— Mary, ți-am spus eu! tună înveselit Darn.

— Închipuie-ți, Ada, v-am sunat toată seara. Darn prevăzuse că Vel distruge mașinile și azi dimineață m-a luat pe sus să venim la voi.

— Ați distrus admirabil! constată Uriășul, privind instalația de climă artificială. Ei, erou, felicitări!

Genar a apărut în ușă, mușcând primitiv dintr-un cotlet.

— Bine-ați venit! Vă place?

— Ehe, eu te-am întrecut! Ia zi tu, Mary!

— O să vă rugăm să ne găzduiți la voi un timp. El ne-a dărâmat vila.

— Cine? Darn ?

— Nu te mira, Ada! Chiar așa, am făcut-o bucăți. În trei ceasuri. Era îmbâcsită de mașini, până și în pereți. Dacă tot a hotărât Vel să scăpăm de ele...

— Stai, mă smintitule! Nu în felul ăsta.

— Ce, dai înapoi? Dă înapoi, Ada?

8

Laboratorul psihiatrului. Ecranele de sus, de lângă

tavan, redau imaginea locuinței lui Genar. Tuning urmărește discuția, privind atent la tot ce se petrece pe ecrane.

Genar: Vrei să rămânem în stradă cu toții?

Darn : Vă privește. Eu știu că o treabă e bine s-o faci până la capăt. Asta e! Ia, dați-mi ceva de-ale gurii! Mi-a trezit pofta Vel. Și, oricum, să faci o casă harcea-parcea nu-i o bagatelă, cere un serios consum de energie.

Pe Tuning Clit îl pufnește râsul, văzând cu câtă ardoare se umflă în pene eroul de pe ecran...

Genar: Nu mai avem nimic. Dacă vrei, osul cotletului.

Darn: Haida-de! Cum nimic?

Ada: Bucătarul zace în lada de gunoi.

Darn: Am impresia că istoria asta cu mașinile se cam împotmolește pe undeva. Voi ce credeți?

Genar: Vrând-nevrând, până la urmă suntem nevoiți să apelăm la automate. De la ele luăm mâncarea și hainele...

Darn: Atunci, ce facem?

Genar: Zău că la asemenea urmări nu m-am gândit!

— Cred și cu că nu te-ai gândit! replică Tuning cu voce tare. Altfel nu făceai atâtea prostii. Întrerupeți emisiunea! ordonă el automatelor nevăzute.

— Maestre, se aude o voce în veșnicul difuzor, „Falanga Dogmaticilor” a scos o carte împotriva dumneavoastră și a anunțat un ciclu de conferințe publice cu tema: „Falsele dileme ale pseudoștiinței adepților școlii de psihiatrie a maestrului Tuning Clit”.

— Aha, aha! se întărită ca un motan bătrânelul. Bravo! Ai grijă de laborator, să nu ne trezim cu vreo surpriză. Alerg acasă la Genar. Auzi, mucegaiurile!... Mașini ruginite!..

Acasă la Genar, cele două familii caută o soluție. E o liniște ciudată, fiecare scormonindu-și gândurile. La geamul deschis a și apărut Clit. E vesel ca niciodată.

— Ce se-ntâmplă aici?

— Maestrul Tuning! exclamă în cor și uimiți soții Genar, uitând, evident, să-l mai salute pe ilustrul și neașteptatul musafir.

— De unde ați aflat ce se-ntâmplă? își revine Ada.

— Ai sosit tocmai la timp, adaugă Vel. Bun-venit! Intră!

— Aș fi preferat ușa, dar cum e stricată, mă conformez situației. Și psihiatrul pătrunde în încăpere pe fereastră. Ce vreau să vă-ntreb? zice el în loc de bun-găsit. A, da! Cutremurul de azi-noapte a adus pagube mari? Știți, eu am somnul greu și n-am simțit...

— Ce cutremur? se miră Dara Down.

— Cel care v-a distrus instalațiile. Bine că a scăpat măcar casa.

— A, nu, stimate maestre, își umflă pieptul Darn. Comiteți o eroare. El, Genar, adică noi... Le-am făcut inofensive.

— Nici nu v-am prezentat. Prietenul nostru, Darn Down, coleg de școală cu Vel, și soția lui, Mary Wilde.

— Imbatabilul Darn Down? zâmbește cu bonomie moșneagul. Cine nu-l cunoaște pe campionul mondial de box și lupte libere? Încântat!

— Maestre, roșește atletul, de fapt meritul meu... Ce să mai vorbim, dacă e ceva de dărâmat, eu mă ofer bucuros!

— Îmi amintesc, presa observa că dumneata nu-ți învingi adversarii, îi dărâmi. Presa... Apropo, ce-i cu voi, Genarilor? Mi-au ajuns la urechi niște zvonuri ciudate.

— Zvonuri? se bucură Vel.

— Da, un anume pilot ar fi comis un act irațional. Ia stai, mi-am spus, să verific. Bănuiesc că-i o rușinoasă încercare de calomnie. Hai, povestești-mi cum a fost? Mai întâi să luăm loc.

— Încă o dată, iertați-mă! se scuză Ada. Mi-am uitat îndatoririle, suntem nițel zăpăciți.

— Ceea ce înseamnă că trebuie să mă aștept la noutăți.

— Povestea e cam lungă, îl avertizează Genar.

— Am timp.

— În urmă cu doi ani, nava de mărfuri „Elephant” pilotată de mine a suferit un accident. Toată lumea fusese convinsă c-am pierit.

— Știți, maestrul Clit a fost atunci singurul om care a susținut cu tărie că Vel trăiește intervine Ada, adresându-se uriașului și soției sale, Mary.

— Singurul om?... Și pe ce se baza această..minune? întreabă Mary, întorcându-se respectuoasă spre savant.

— Nu-i nicio minune, ia cuvântul Genar. Sunt cunoscute amplele studii întreprinse de maestrul Clit asupra câmpurilor de biounde...

— Și ce-i cu asta? îl întrerupe Down.

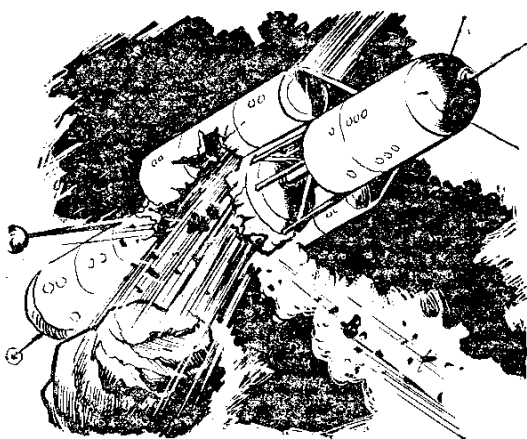
— Orice om viu, prietene, gândește... Scuze, maestre! îmi permiteți să dau câteva explicații banale?

— Te rog!

— Și gândind emite un anume câmp de biounde. Aceste biounde emise de creierul meu au fost captate de aparatele maestrului Clit. E simplu. Așa am fost salvat.

— Da, dar nu-mi mai amintesc de amănuntele accidentului...

— Iată, racheta s-a avariat. M-am ciocnit de un asteroid. Cabina s-a făcut țândări, laolaltă cu radioastralul. Noroc că purtam scafandrul cosmic. N-am mai putut lansa niciun semnal, iar racheta de intervenție, trimisă după mine, nu m-a zărit și s-a întors la bază. De unde s-a tras concluzia că m-am prăpădit.

— Maestrul Tuning...

— Bine, continuă! îl zorește bătrânul, întrerupând-o pe Ada.

— Compartimentele cu bagaje scăpaseră și aer

aveam berechet în rezervoare. Astfel că două luni am dus o viață de robinsonat.

— Asta ce mai e? ciripește timid Mary.

— Odinioară, un om pe nume Robinson Crusoe a fost aruncat de furtună pe o insulă pustie, unde a trăit multă vreme singur.

— De unde știi?

— Printre mărfurile din navă se afla și un cufăr cu cărți, niște cărți străvechi, tipărite pe hârtie. Le-am citit pe toate, din scoarță-n scoarță. La întoarcere, după ce-am fost salvat, am aflat că stăpânul lor navighează spre Sirius. Cum altcineva n-a venit să le reclame, le-am luat la mine. Vă interesează?

— Cum nu? zice psihiatrul. Să le vedem! Aha! „Robinson Crusoe”, „Ivanhoe”. Interesant! Ia te uită, și ciclul Winetou, „Ultimul mohican”... Dar asta? „Cei trei mușchetari”, „După douăzeci de ani”... Omul tău e un maniac, dragă Vel! A adunat numai cărți de aventuri.

Curios; unde le-a mai găsit? Credeam că ale mele sunt unicele exemplare. Pe vremuri, literatura aceasta era citită doar de copii.

— Cum, se miră Ada, și dumneavoastră le-ați citit?

— Mă interesează istoria.

— Am și vreo câteva cărți numite... un moment... da: științifico-fantastice, spune Vel. Un soi de anticipații de-ale noastre, dar altfel. Mi-au plăcut mai puțin, vă spun îndată de ce.

— Nu, dragă Mary, întrerupe Darn, nu vreau să le văd pe toate. Sunt scrise într-o limbă imposibilă. Poftim cuvinte: *turnir*, *mo...mocasini*, *trin-chet* – asta ce-o mai fi?

— Numele unui catarg de corabie, lămurește Clit. Sper că măcar te-au distrat, Vel?

— Nu numai atât. De bună seamă că multe lucruri nu le-am priceput decât vag. De exemplu: niște cavaleri care se chinuiau să învețe cum se luptă și se ucid; niște intrigă de curte între regi și regine, cu un cardinal și.. Mă rog. Oamenii ăștia se plictiseau de moarte. Un mecanism grozav de complicat. Și pe urmă – brr! Omoruri, războaie!...

— Atunci cum de ți-au plăcut? se uimește Mary.

— Oamenii trăiau mai mult în mijlocul naturii. Mai clar: trăiau fără mașini și era minunat. Am avut străbuni viteji, căliți, robuști. Călăreau. N-au suferit de guturai și hemoroizi, ci doar de rănilor căpătate în luptă. Natura sălbatică le era prieten. Nu cultivau florile și copacii în sere. Ce să vă mai spun? Norocul, a făcut ca în lunile acelea să trăiesc și eu aproape ca dinșii.

— Și-ai fost mulțumit? se interesează Tuning.

— Fericit. Aprindeam focul cu mobilierul rachetei...

— Admirabil! mârâie Darn. Focul! și face un gest nedefinit.

— Voi nu știți ce poem e un foc adevărat... La întoarcere, mă bucuram că vin printre oameni, și când colo am venit printre mașini. Mă îngrozește diferența între viața mea de acolo și cea de-acum. Dumneata, Tuning, trebuie să-ți dai seama. Deodată m-au prins cătușele unui confort rău înțeles. În curând toți mușchii au să ni se atrofieze.

— Ești sigur? se sperie campionul de box.

— Suntem exact cum ne descriu vechile cărți științifico-fantastice: un morman de automate din care mai ies, ici-colo, câte-o mână sau un picior omenesc și rareori câte-o ureche. Dacă așa stau lucrurile, la ce ne mai trebuie oare suflet și simțire? Să le extirpăm! Să le extirpăm, ca pe orice apendice inutil.

— Da! se înflăcărează Darn. Să le extirpăm! Să le... Adică invers! De ce râdeți?

— Și ce propuneți voi, Genar? întreabă Clit.

— Să nu ne mai automatizăm existența.

— Depinde, îl oprește Ada, depinde în ce fel ne-o automatizăm.

— Ada nu e întru totul de acord cu ideile noastre.

— Dar dumneata, Mary? se interesează bătrânul.

— Mie, ca om de știință, mașinile îmi sunt necesare... La laborator. Soțul meu are altă părere. Supermașinismul ne înăbușă. Am fost de acord cu el. I-am cerut totuși să mi-o demonstreze. Prima demonstrație a avut loc: nu mai avem vilă, nu mai avem mașini... Avem aer, mâncăm aer...

— Ieri, văzându-mă cu o valiză mare în spate, oamenii m-au crezut nebun, se spovedește Vel. Iar acum ne-am împotmolit. Mary, fără ironii!

— De ce? Sunt obiectivă.

— Aici, în oraș, adică pe Pământ nu putem trăi fără

mașini, încearcă să-l lămurească Ada: lumina și toate celelalte, hrana ni le luăm de la ele sau cu sprijinul lor. Uite! Vel a stricat aseară bucătarul electronic și-acum flămânzim. Aș vrea eu să gătesc, dar de unde alimente? Să apelez tot la Centrul cibergastronomic?

— Trădare! mormăie Down.

— Dă-ne un sfat, maestre Clit! Ada, nu-i tratezi cu nimic pe musafiri?

— De când au venit mă întreb ce le-aș putea da. Scuzați-mă un moment, să caut! și iese.

— Nu m-am gândit niciodată la ideea voastră. Deși acum, ascultându-vă, îmi vine să cred că aveți dreptate. Adică să scăpăm de mașini...

— De toate mașinile! strigă Darn categoric.

— Ba nu, doar de roboții inutili, îl temperează Genar.

— Nu prea vă-nțelegeți. Totuși ceea ce este important o să vă puteți argumenta punctul de vedere. De-acord?

— Exact! aprobă cei doi bărbați.

— Atunci iată ce vă propun: luați-vă zborul!

— Încotro? intră Ada cu o tavă. Am găsit niște răcoritoare și ceva prăjituri. Serviți!

— Uh! Ce-i asta? se strâmbă Down. Suc de portocale?

— Cu ananas.

— Pune-i și lămâie, să fie ceai.

— Adevărat, recunoaște gazda, e oarecum cald, nu mai avem frigider.

— Deci primele rezultate sunt cam vagi, conchide Clit.

— Ții să ne ironizezi, maestre.

— Să vă ajut. Ziceam să plecați. Cred că soțiile voastre vă pot întovărăși.

— Dar unde? ciripește Mary din nou.

— Pe o planetă descoperită recent. Are condiții prielnice vieții, dar n-a fost încă populată. Planeta

Umbrelor Albastre. Rămâneți acolo o vreme, să zicem un an... E mult?

— E bine!

— Fără nicio mașină. Ca strămoșii voștri.

— Minunat! strigă uriașul. Auzi, Mary?

— O echipă mare de actori reconstituie acolo universul Europei din secolul XVII, din vremea mușchetarilor. Veți trăi în mijlocul lor.

— Splendid! E o epocă imediat anterioară mașinismului.

— Vă avertizez însă! Glasul moșneagului sună hotărât:

Nici măcar o secundă nu veți putea ieși din atmosfera timpului. Veți participa la o experiență științifică pentru a cărei rezolvare se apelează la arta condiționării, deci a interpretării. Actorii au fost condiționați după toate principiile moderne în așa fel încât arta lor va atinge perfecțiunea. Să nu vă mire că amintesc aici de artă. Arta adevărată se bazează pe elemente științifice, ba chiar pornind de la sisteme de matematici superioare, abstracte. În jocul vostru deci nu trebuie să existe nicio greșeală. Orice abatere de la acest joc va fi interpretată ca un act de nebunie, cu consecințe greu de precizat. Să nu uitați că veți trăi într-un ev primitiv. Va trebui să luați totul foarte în serios, de la galanteriile curții și până la dueluri. Poate va trebui să vă apărați viața, poate va trebui să ucideți...

— Maestre! se îngrozesc femeile în cor.

— Tăcere! Sunt regulile jocului. Morții vor fi reanimați, nu le duceți grijă. Sunt și dezavantaje în epocile voastre de glorie, ați uitat? Acum, băgați de seamă! Va trebui să faceți dovada că puteți trăi fără mașini, fără nici cel mai mic mecanism. Veți avea muschete și ceasornice, dar nu

mai mult.

— Înțelegem....

— Ei, vă încumetați?

— Mai e vorbă! mormăie Down, încleștându-și pumnii.

— De bună seamă! strălucește Genar.

— Poate că merită, încă mai șovăie Ada.

— Dar dumneata. Mary?

— Dacă zice Darn...

— Atunci ne-am înțeles. Așteptați-mă două săptămâni, să pun la punct expediția. Și mai e ceva, Genar! Adu-ți alte mașini. e păcat să vă chinuiți atâta timp fără ele. Dispare pe fereastră.

— Nu admit alte mașini! bubuie uriașul, trântind un pumn în primul fotoliu găsit, care sare din încheieturi. E o inconsecvență egală cu lașitatea! continuă el.

Vila tremură, vibrează.

— Vrei s-o faci praf și pe asta, dragul meu? cântă Mary.

— Ia... iartă-mă! șoptește bietul atlet, liniștit ca prin minune.

10

Unul dintre coridoarele Academiei din oraș – mostră do arhitectură sobră și încărcată, numai clasicism și tăcere, și, ici-colo, grupuri de oameni respectabili și respectați. În mijlocul culoarului, trecerea lui Clit e barată de o delegație a Falangei, compusă din Al Patrulea, Al Optulea și Al Doisprezecelea Dogmatic,

— Salutare, stimați colegi! mustăcește Tuning.

— Auzim că pui la cale o nebunie, îl admonestează Al Patrulea.

— Specialitatea mea, replică iute psihiatrul. Un

experiment.

— Te-ai gândit cât are să ne coste? vine la rând Al Optulea și batista-robot îi iese singură din buzunar, la o comandă cerebrală. Îi șterge fruntea și-i suflă nasul.

— Ei și?... se amuză Clit.

— *Tarde venientibus, ossa!*¹ strigă revoltat Al Doisprezecelea, socotind să-l dea gata, deși nu prea e sigur cum se traduce dictonul.

— Vă cedez oasele cu dragă inimă.

— Dar oamenii, oamenii? se înăbușă Al Optulea, care nu mai poate scăpa din batistă – i se vâără în urechi și pe după guler.

— Lăsați oamenii în pace.

— Pe... planeta aia? Terorizați de niște... niște...

— Întocmai. Și vor aduce rezultate pozitive.

— S-o crezi! Am trimis o hârtie la Președinte. Ești periclitat.

— Trebuie să riscăm. Orice experiență ascunde un coeficient de risc.

— Nebunie!... Curată nebunie!...

— Pentru sănătatea voastră fizică și psihică, pentru liniștea și fericirea celor care nu le au încă, pentru niște oameni pe care suntem obligați să-i ajutăm.

— E inuman, psihiatrul! sforăie batista, care a luat-o în sus, spre chelie. Vom cere o comisie de expertiză.

— Dacă vi se strică într-o zi mașinile, o să vă spânzurați cu cravatele automate! Nu înțelegeți că și pentru voi șaisprezece, mă lupt? Pe curând, respectabili colegi?

¹ Celor veniți târziu li se dau oasele ospățului(lb.latină)

Intervalul cerut de Tuning a trecut. Grupul lui Genar aşteaptă în grădina vilei. E o dimineaţă posomorâtă. În depărtare se aude tropotul unor cai, patru umbre sar zidul nu prea înalt al grădinii şi tot atâţia călăreţi apar pe alee. Poartă haine pestriţe, pline de fireturi şi dantele, cizme înalte, răsfrânte peste genunchi, pelerine largi le flutură pe umeri, spade lungi atârnă de eşarfe, pălării splendide, cu pene le ascund chipurile.

Descalcă sprinten şi înaintează cu animalele de dârlogi. O reverenţă desăvârşită face panaşurile să măture nisipul. Apoi feţele celor patru se ridică semeţ; ochii le scânteiază, plini de îndrăzneală şi siguranţă.

— Omagiile noastre doamnelor, rosteşte unul dintre ei, frecându-şi urechile ca să şi le-mbujoreze şi ţinându-şi mâinile ridicate, să nu li umfle vinele.

— Domnilor, intervine alt bărbat, falnic, se cuvine să ne plecăm spadele în faţa acestor doi bravi gentilomi, în slujba cărora ne punem de azi înainte viaţa, onoarea şi vitejia.

Clasicul salut al muşchetarilor este scurt, precis şi impresionant.

Cele două familii s-au ridicat uimite de pe fotoliile în care şedeau, neştiind ce trebuie să facă. În această clipă grea se iveşte şi Clit. Un oftat de uşurare, scăpat fără voie, dovedeşte cât de necesară îi era prezenţa. Necunoscuţii, după ce şi-au ascuns sub pelerine spadele lucitoare, cu gesturi elegante şi gingaşe sărută mâna femeilor. Apoi, întorcându-se spre soţi, se înclină cu sobrietate, mândri şi provocatori.

— Cei trei muşchetari! bâiguie, în sfârşit, Genar.

— Cea mai mare satisfacţie a unui gentilom e să afle că faima isprăvilor lui trece din gură în gură şi-l

întâmpină la porțile unde se oprește, spune același bărbat, falnic, poate cel mai mândru din grup, a cărui înfățișare orgolioasă trădează un om deprins mai degrabă să poruncească. Da, domnule, ni se spune cei trei mușchetari sau cei trei nedespărțiți, cum vreți s-o luați. Domnul d'Artagnan e deocamdată ostaș în gardă, însă cu suflet de mușchetar, de aceea ar fi poate mai nimerit să ni se spună „cei patru”. Însă tradiția, domnule, tradiția!...

— Pe dumneavoastră vă cheamă Athos, așa-i? întreabă Genar, încântat. Iar dumnealui, care-și ține mâinile ridicate, trebuie să fie Aramis.

— Întocmai, domnule, răspunde acesta, și mușchetar de ocazie, căci vocația mea adevărată e preoția. Sunt un umil vânător din oastea Domnului, ca și Nimrod.

— Urișul de colo bănuiesc că trebuie să fie Porthos.

— E cel mai mare adevăr rostit de o limbă omenească, pe legea mea! confirmă uriașul, răsucindu-și țănoș mustața.

— D'Artagnan, ieși, te rog, în față, dumneata, cel mai tânăr și mai înțelept dintre noi! Degeaba te ascunzi, aerul dumitale șiret, de gascon, se vede de la o postă, zice Athos. Iată, domnilor, omul care i-a jucat nu știu câte renghiuri pehlivanului de cardinal, și mi-aș da un an din viață ca să vă pot arăta turbarea monseniorului când îi aude numele.

— Ei vă vor însoți pe Planeta Umbrelor Albastre, intervine Tuning Clit. Au să vă ajute să treceți mai ușor peste perioada de acomodare și, pare-mi-se, veți avea împreună și niște aventuri.

— Așteptăm să cunoaștem numele domnilor, răsună glasul lui Athos.

— Și, dacă se poate, și pe-al doamnelor, șoptește,

smerit, Aramis.

— Cred că doamnele și domnii sunt dintr-o țară îndepărtată și nu cunosc legile cavalerismului, încearcă să-i scuze d'Artagnan.

— Gata, anunță Tuning înveselit, a-nceput jocul! Același sfat, dragii mei, înainte de a vă lăsa în compania acestor strașnici seniori: jucați cât se poate de serios! Nu vor înceta nici în somn să fie mușchetarii lui Ludovic al XIII-lea, iar încercările voastre de a-i scoate din rol vor eșua. V-am explicat toate astea. Pentru reușita experienței voastre e bine să nu le uitați. Și-acum, hai, prezentați-vă!

— Numele meu e Darn Down.

— Gentilom de paie! îl repede Athos pe nefericitul campion. Ce reguli ale unei bune-cuviințe pocite te fac să uiți a da întâietate doamnelor? Pe cinstea mea că-mi ies din fire.

— Ce-i asta, maestre Clit?

— Politețea secolului al XVII-lea. dragă Genar, adică primul contact cu istoria. Jucați, doar ați intrat în horă!

Femeile se recomandă timid, prilejuind noi reverențe, care le încântă. Bărbații sunt salutați la fel de scurt ca și înainte, apoi mușchetarii își leagă caii de copacul cel mai apropiat și cu infinite invitații și înclinări se așază alături de gazde în fotolii.

— Am aflat, domnilor, că trebuie să vă însoțim undeva, începe d'Artagnan, netezindu-și părul lung și negru. La ce vă pot folosi spadele noastre?

— Fiindcă ele se numără printre cele mai strașnice spade din regat, domnule, țineți minte, intervine Porthos.

— Domnilor, ia cuvântul Clit, oamenii pe care-i vedeți au o însărcinare de mare răspundere, de la însăși...

— Sșșșt! îl obligă Aramis la prudență. De la maiest...

— Exact. Dumnevoastră îi veți însoți, veghind ca niciun fir de păr să nu li se clinească!

— Mai ales acele fire lungi și ondulate, care cu atâta grație se revarsă pe umerii rotunzi ai doamnelor... Fiți fără grijă! murmură Aramis, ca un pișicher ce e.

— Ca să vă fixați în epocă, se întoarce Clit spre cei patru soți, studiați cu atenție romanele din ciclul mușchetarilor. Le are Vel.

— Sunt actori desăvârșiți! se minunează Mary.

— Luați pildă! Și ne-am înțeles, Genar! Nici cea mai mică mașină! Să nu care-cumva să vă prind!

— Cum? Când noi abia așteptăm să nu le mai vedem?

— Bine. Domnilor, următoarea întâlnire, în regatul francez de pe Planeta Umbrelor Albastre. O planetă de poveste, total necercetată, cu mii de umbrele, uriașe umbrele... Și acum atenție! Vă expun planul principalelor voastre acțiuni. Veți debarca pe planetă împreună cu mușchetarii. După ce coborâți din astronavă va trebui să căutați la nord hanul lui Pillard, hangiu renumit. Acolo vă vor aștepta mușchetarii. Împreună o să faceți o vizită regelui și reginei. Sarcinile voastre viitoare le veți primi acolo, la palat. Desigur, pe parcurs mai pot interveni și alte întâmplări. Acționați după cum vă taie capul. Am încredere în voi... Ah!... Era să uit! Va trebui să intrați în anonimat, ca să spun așa. Darn se va numi *maître Nigaud*, Vel, *seigneur Perroquel*, iar voi, fetelor... Mă rog, n-are importanță. O să aflați și voi cum vă numiți. Asta e tot!... Rămâneți cu bine!

Fluturările panașelor produc o boare de vânt parfumat, apoi cavalcada se derulează în sens invers.

— A început! mugește vesel Darn, apucă fotoliul lui Mary și-l aruncă în sus, cu soție cu tot.

O flacăra prelungă, sângerie se ridică spre cerul întunecat. E astronava care se întoarce pe Pământ. Mary oftează fără voie, întinzând mâna după Darn, să se convingă că e lângă ea. Bezna compactă creează o anumită stare de neliniște, mai întotdeauna nemărturisită, dar normală pentru orice om care coboară pe un pământ necunoscut.

— Ne aflăm deci pe Planeta Umbrelor Albastre! spune într-o doară Vel Genar.

— Va să zică, abia peste un an... murmură Ada.

— Crezi că mai bine rămâneai acasă? o întreabă Genar, nesigur, încercând să mai zărească ceva în afara cailor ce așteptau aproape.

— Nu știu! Haideți la cai, să nu se sperie și să fugă.

— Principalul e să ne amintim că nu ne paște niciun pericol! zice filosofic Darn, pare-se cel mai indiferent dintre toți.

— Mă rog! Ce mai așteptăm? strigă Mary cu glas subțire. Să ne cadă dantela de la pantalonași? Mai bine tremurăm pe cai!...

Replicile s-au schimbat într-un întuneric desăvârșit – pe Planeta Umbrelor Albastre e noapte. Cei patru nou-veniți încalecă anevoie, chinuindu-se. Îmbrăcămintea le foșnește mereu, parcă ar sufla vântul.

— Darn, nu-ți mai bate calul de pomană! Pe întunericul ăsta e și periculos să pornim la drum.

— Hanul se află spre nord, așa spunea comandantul navei. Dar unde-o fi nordul, poți să-mi spui? Uf, și calul ăsta nu vrea să facă un pas, măgarul!

— Lasă-l în pace! se aude glasul Adci. Și al meu a

încremenit.

— Darn, mi-e frig! scâncește Mary.

— Frig? râde uriașul. Cu atâtea haine? Mă mir cum mai reușiți să vă mișcați sub ele.

— Corsetul, corsetul este insuportabil! se văietă Ada. Mă înăbușă.

— Frumos ne-a garnisit maestrul! intervine Genar. Și zâmbetul său la despărțire!... Nu mi-a plăcut de fel.

— Pe mine m-a impresionat când flutura batista! exclamă sentimentală Mary. Un gest atât de vechi și frumos!

— Auzi ce idee, să coborâm pe planetă noaptea! Parcă visez urât. Atenție, dragii mei! Dacă mai stau mult proțăpît pe cal mi se despică trupul! Picioarele mi-au înghețat!... Moșulică e un zănatic.

— Darn, termină cu insultele! caută să se impună Mary.

— Ce insulte? V-a îmbrăcat ca la circ! Rochii până-n călcâie și pline de broderii de aur, pe puțin zece kilograme fiecare. Pantalonași de dantelă, pelerine de catifea, pantofi model Ludovic al Nu-Știu-Câtelea, bonete ca ale sugarilor, părul răsucit într-o mie de bucle și niște decolteuri!... Hm! Niște decolteuri!

— Ei, bravo! se indignează Mary. Abia ne-au proporționat mai bine siluetele. Și decolteurile sunt nostime, tu, Ada, nu-i așa?

— Da, fac frumos!

— În schimb ei... Hi, hi, hi! chicotește soția mignonă.

— Parcă voi sunteți mai cu moț, replică Down. Ăsta-i vodevil, nu experiență științifică!

— Așa era moda pe-atunci, în secolul al XVII-lea, încearcă să-i împace Genar. Dacă Darn și-ar...

— Ba pardon, numele meu e *maître* Nigaud! Nu știu

ce-nseamnă, dar sună frumos, ca și al dumitale, *seigneur Perroquet!*

— Linişte! Răsare soarele...

Lumina vine pe neașteptate – rotație rapidă a planetei –, se cațără pe povârnișul munților de la orizont, strălucește acolo o secundă, adunându-se tot mai înaltă și deodată se revarsă, spumegând, la vale, într-o ceață argintie, compactă; linia dreaptă a culmii muntoase o reflectă ca o colosală oglindă semicirculară, parcă un

miliard de focuri s-ar fi aprins în același timp, între cer și pământ, și din fiecare flacără se deschide un curcubeu superb, pe care ești tentat să-l prinzi în palmă, atât pare de aproape; iar bolta de deasupra capului capătă o suavă culoare albastră, care spre răsărit are nuanțe verzi, străvezii, ca smaraldul, și în partea opusă altele, grele, de ultramarin.

— Ce lumină ciudată!

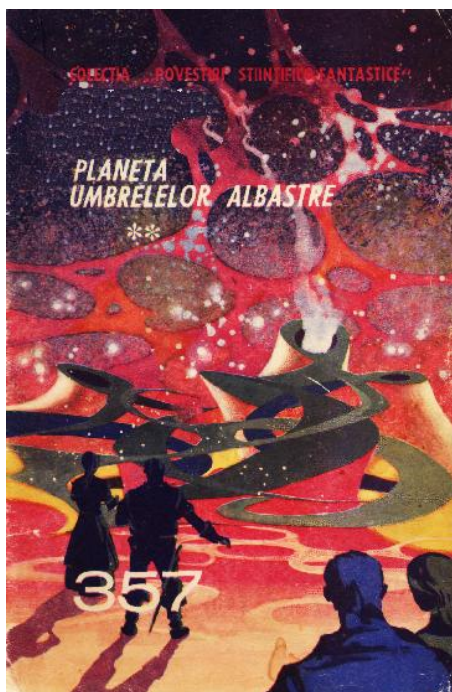
— Și munții, o minunăție! Ne înconjură din toate părțile, ca un crater lunar, observați? Valea poate să măsoare până la 200 de kilometri în diametru.

— Parcă am fi în fundul unui castron!

— Nu prea fericită metaforă, Nigaud! remarca Vel. Cred că ți-e foame.

— Aș mânca un berbec întreg... ca un porc!

— Să-ți fie rușine, sălbaticule! îl pune Mary la punct. Mai bine uită-te cum arăți!

Amândoi soții sunt îmbrăcați oarecum la fel: surtucuri verzi, cu mâneci largi, garnisite cu dantelă, pantaloni strâmți, galbeni, croiți din țesătura de mătase cunoscută sub denumirea „aimable”, ciorapi lungi până la genunchi, măslinii, pantofi bonți, cu catarama de argint. Down, recte Nigaud, are o mustață mare, ca o perie de ghetă, iar Genar-Perroquet – favoriți, mustață în furculiță și cioc. Părul lung și l-au împletit într-o coadă pe spate și și-au pus deasupra tichii tot verzi, de negustori.

— Mda, nu prea suntem arătoși!...

— Vel, deasupra noastră e o pânză de apă, îi trezește Ada. Concavă, ca o lentilă, și se sprijină de culmile munților.

— Formidabil! strigă Genar. Una dintre umbrelele... Din cauza asta planeta se numește... Dar... dar e un paradox! Apă în loc de *cer*! Adică, ce apă! Mare!...

— Așa se explică și prezența curcubeelor.

— Cum stă acolo și nu cade pe pământ? Ce forțe teribile susțin calota? Stați ! Poate că nici pământul ăsta nu e pământ!

— Întrebă-mă să te-ntreb! răspunde Down posac.

— Curios! Ce presiune să aibă aerul? N-ai uitat vreun barometru prin corsaj, fetelor? Curată bătaie de joc să ai asemenea fenomen sub nas și să nu-l poți analiza! Clit e un monstru.

— Ți-amintești ce-a spus, planeta e necercetată.

— Și....actorii ăștia, mușchetarii ăștia nu sunt de loc curioși să afle mecanismul Umbrelor?

— Dragă Vel, pe vremea lor nu se făcea știință la nivelul actual!

— Când o să te condiționezi și tu să nu mai fii atât de curios? Sau vrei să debitezi numai prostii? atacă Ada.

— Aș, sunt contemporanii noștri. Bătrânul vrea să ne tragă pe sfoară, numai că nu-i merge. Poți să te antrenezi pentru o mie de spectacole și în cea mai rigidă atmosferă de epocă, dar nu poți trece indiferent pe lângă o minune ca această Umbrelă! Trebuie să-i trag de limbă! Ne vor spune tot!

— Dacă nu mă-nșală memoria, când am plecat de-acasă ne propusesem anumite rețineri, insinuează Ada.

— N-ai înțeles? intervine Darn, aspru. Fără probleme științifice și fără mașini! Altfel ai de-a face cu mine! Asta e! Și-acum, încotro ne îndreptăm, Ge... pardon, Perroquet?

— Ție când îți intră ceva în cap devii un pisălog insuportabil... Ții atât de mult la numele ăsta? Și de unde vrei să știu eu... încotro?

Grupul debarcase aproape de munți, înspre est, la marginea unei păduri întinse. Nordul se afla în stânga, unde un șir de stânci nu prea înalte închideau orizontul, formând un unghi drept cu liziera pădurii.

— Într-acolo! arată Genar acel punct, liniștindu-se brusc. Acolo trebuie să fie și hanul. Să mergem!

— Noi ne vom ridica puțin malacoavele! se scuză Ada. Altfel nu putem călări. De-a curmezișul șei e dificil. Ne iertați!

— Prima și ultima oară! le avertizează Perroquet. Dacă vă văd caraghioșii ăștia, vă pierdeți toată stima lor!

— Amazoane în pantalonași cu volănașe! se indignează Nigaud. Asta n-o să i-o iert lui Clit niciodată.

13

— Hugh! Hao ! Howk! Ua-ua-ua-ua!

Darn a citit toată colecția de cărți vechi a lui Genar și-

și etalează cunoștințele onomatopeice despre triburile pieilor-roșii. Caii, dezlănțuiți în galop, mănâncă pământul și, în ciuda antrenamentelor făcute acasă, călăreții saltă destul de caraghios pe bielele animale.

— Ce răcnești așa, omule?

— Pentru ce simt, nu-mi ajunge toată câmpia. Ah, ce viață, ce viață, dragii mei! Parcă m-am născut a doua oară.

— Nu poți scăpa un om serios în mijlocul naturii, râde fericit Genar, că a și dat în mintea copiilor.

— Iuhuu! Hai, fetelor, țineți-vă de sârmele rochiei, că acum zburați ca niște parașute!

— Genar! Perroquet! Să ne oprim, ne iese sufletul! strigă Ada.

— Aici, sub curcubeu! E bine? Stai, căluțule, oprește-te!

Genar descalecă dintr-un salt și se trânteste în iarbă, cu fața-n sus. Ceilalți îl urmează.

— Frumoasă goană! Trei ceasuri.

— Cu frumoase urmări. Priviți la Down!

— Asta zic și eu adaptare la mediu, se clatină uriașul pe picioarele curbate. Mai trist e că nu pot călări decât pe... partea dreaptă!

— Nigaud, te rog! Fără grosolăniei! îl amenință Mary.

— Iartă-l, Mary, e ultima grosolănie. De-acum nu va mai vorbi decât în paranteze, îi arată Vel picioarele soțului și râde în hohot. Băiete, scoate zăbalele cailor și lasă-i să pască. Sper că salata asta nu-i otrăvitoare și va fi gustoasă fără oțet și fără ulei.

— Nu vezi decât pericole! Uiți, ce ne-a spus Tuning? Planeta e blânda ca o pisicuță.

— Până-și scoate ghearele.

— *Seigneur* Perroquet, tresare Ada, știi că acest

curcubeu, unde ne-ai adus, e un izvor în toată legea?

— Văd, replică Genar calm. Iese din pământ și curge în sus, arcuindu-se spre munte, până pătrunde în Umbrelă. Ca un gheizer.

— Nu te uimește?

— Renunț, draga mea. Nu mă interesează. Altfel, lipsit de posibilitatea cercetării, aş înnebuni.

— Exagerezi! Și Paranthropus s-ar fi interesat măcar dacă apa e bună de băut.

— E bună, e bună! Nigaud, du-te și adapă caii!

— Pardon, *seigneur* Perroquet! Eu nu mai rezist. Am dreptul să mănânc ceva, nu? Și, întins cu fața în jos, Darn ronțăie lacom din iarba grasă, spre stupefacția veselă a celorlalți. Asta zic și eu salată verde, bombăne el cu gura plină.

— Asta zic și eu întoarcere la natură! râde Ada. Pofțiți la masă, domnilor!

14

Călăreții s-au oprit la intrarea unei fortărețe de piatră – hanul –, o clădire cenușie, solidă, răsărită parcă din pământ la răscrucea aceea de drumuri. Singura poartă, de stejar, e ferecată cu șine late de fier, groase și în perfectă stare. Un zid exterior, înalt de vreo patru metri, străpuns din loc în loc de ferestruie înguste, zăbrele, pare menit să facă față oricăror atacuri. Deasupra porții se ridică un mic turn, de unde se poate tăia cheful asediatorilor de a pătrunde înăuntru prin acest unic drum de acces. Acum, porțile sunt larg deschise. În dreapta, într-un cârlig ruginit, atârnă firma, urgisită de vremuri: „Au Point du Jour”. În curte se văd câteva calești și un faieton negru, lăcuit. Cu mânecile suflecate,

doi rândași agită tot atâtea măhuri din nuiiele, ridicând nori de praf. Grupul lui Genar intră în han odată cu un al cincilea călăreț, înveșmântat într-o haină sobră de preot, cu gluga trasă mult peste ochi și al cărui cal, prăfuit, abia își mai trage sufletul. La apariția lor, în ușa sălii mari, din fundul curții, iese un bărbat înalt, brunet și zdravăn, având încinsă peste burtă o cârpă soioasă și un coșcogea pistol la centură.

Perroquet coboară sprinten și înaintează cutezător:

— Hola, papa Pillard, bine te-am găsit..

— Prea cinstite doamne și slăviți cavaleri, bun sosit în pașnicul nostru han i se urează patronul, cu ochii țintă la necunoscutul în sutană. Vă cer să mă iertați câteva clipe, după care sunt sluga dumneavoastră. Hei, Jean, Baptiste, Leon! Aveți grijă de caii domnilor!

— Cred că prietenii noștri, mușchetarii maiestății-sale, te-au înștiințat că-i așteptăm, continuă imperturbabil Perroquet.

— Chm, chm! se îneacă hangiul fără veste și dispare din ușă parcă bătut de vânt.

Trei rândași se reped și-i ajută pe ceilalți să descalece, inclusiv pe individul cu haine preoțești, care privește lung la noii veniți, dându-le ocol și măsurându-i din cap până-n picioare.

— Hei, Nigaud, ce-ai rămas de lemn? strigă Genar.

— *Seigneur* Perroquet, rănilor ultimei bătălii nu mi s-au vindecat încă, se vaită Nigaud. Abia mă mai mișc, și se ține cu mâinile de locul unde spatele își schimbă denumirea.

— Lasă, lasă, o bărdacă de Clos-Vougeot¹ și o pulpă de berbec rumenită cu tot respectul sunt tocmai leacurile de care ai nevoie.

¹ Podgorie din sudul Franței.

— Înălțimea voastră mi-a citit gândurile, pe legea mea. Doamnelor, după dumneavoastră!

Pătrund în sala mare a hanului, laolaltă cu preotul, de care se ciocnesc în ușă și care-și vâără gluga sub nasurile bărbaților, scrutându-le chipul. Are ochii nesuferit de verzi și aprinși, ca ai pisicilor.

— Cine e popa ăsta? murmură Vel după ce s-au așezat la masă. L-ați mai văzut undeva?

— Cine-a zărit picior de om până să ajungem la han? îi replică Ada.

— Cum, uiți de tipul care pândea la marginea pădurii? îi amintește Darn. Mutra aia respingătoare din tufișuri?

— În orice caz nu-i tot ăla, spune și Mary.

— În afară de friptură de berbec, pe-aici miroase și a aventură. Nu crezi, *seigneur* Perroquet? atrage atenția Ada, oarecum alarmată.

— Prostii! Trăiești sub influența cărților citite, bombăne Genar, gândindu-se la ceva.

— Pe mine mă scuzați un moment, se ridică Nigaud. Știți, rănille, iarba și apa de izvor...

— Puteai tu să nu fii grosolan? se strâmbă Mary și aruncă priviri furișe prin sală, ținând, evident, să fie remarcată.

Uriașul râde și iese. Se îndreaptă spre grajduri, în dosul cărora se află două șire lungi de paie. Se oprește lângă una, apoi i se văd numai umerii și capul plecat în jos. Deodată tresare. Din apropiere se aude glasul hangiului:

— Sfinția-voastră, vă așteptam! Sfânta Fecioară să ne aibă în buna ei pază!

— Domnul Hilfe a venit? întreabă o voce autoritară.

— De mai bine de două ceasuri. E în camera de onoare de la catul al doilea, tocmai îl judecă pe bătrânul

Lapin, știți, braconierul. L-a prins asupra faptului...

— Termină pălăvrăgeala, hangiu! Cine sunt străinii care-au intrat cu mine?

— Să mă trăsnească Cel-de-Sus dacă știu ceva, *serenissime*! Niște călători!

— Vorbeau despre mușchetarii regelui, Pillard! Nu-mi fă pe prostul! De altfel Michelet i-a urmărit și mi-a raportat. Cum îi cheamă?

— Sfinția-voastră, n-am să vă ascund nimic. Acum două nopți și două zile jumătate au venit la mine trei mușchetari și un soldat din gardă. Nu mi-au spus numele...

— Fie de treizeci și trei de ori blestemați! Îi cunosc eu bine! Continuă !

— Mi-au spus... m-au anunțat că vor sosi două doamne și doi cavaleri pe care i-au descris în amănunt. Mi-au cerut să-i găzduiesc așa cum se cuvine, fără să le pun întrebări, că de nu îmi dau jos, cu spada, urechile.

— Nerușinații!

— Ce să fac, înălțimea voastră, să rămân fără urechi? Și-apoi nu mă pot pune rău cu maiestatea-sa, vreți să mă suie-n furci?

— Va să zică am nimerit bine, exclamă necunoscutul.

— Trebuie să înțeleg, *serenissime*, că și înălțimile voastre sunteți pe urmele străinilor?

— Mai încet, ticălosule, să nu dăm de bucluc! Ești isteț ca un diavol. Așa e, află că cei doi indivizi îmbrăcați ca niște măscărici sunt ultimii descendenți ai marchizului Fil de Toile, iar doamnele care-i însoțesc nu sunt decât baroana de la Rose și ducesa du Muguet.

— Călătoresc incognito, sfinția-voastră? Și mușchetarii?

— Hm! Trebuie să-ți spun tot. Dar ai grijă, Pillard,

dacă suflă o vorbuliță!... Mâna cardinalului e lungă, ține minte!

— Mut ca un cimitir, înălțime!

— Atunci, ascultă! Regina, care întotdeauna a vrut să scape de monseniorul Pauvreliu, cardinalul nostru...

— Fie-i numele slavii, *amen!*

— ...are nevoie de bani, bani mulți pentru planurile ei. Marchizul Fil de Toile a ascuns în munți, într-o grotă, argintul și aurul adus de două corăbii din Lumea Nouă. Singurii cure știu locul ascunzătorii sunt cei doi nătărăi de nepoți, Nigaud și Perroquet. Ei vor să dea totul în mâna reginei...

— Și doamnele?

— Femeile reginei, prostule! Vor să afle unde e grota. Iar mușchetarii trebuie să-i păzească pe toți patru.

— Bine zis, să-i păzească! Înălțimea voastră, am presimțirea că în seara asta prea cunoscuta liniște a hanului meu o să fie tulburată de o încăierare. Domnul să mă aibă în pază! Că nu degeaba omul monseniorului, Michelet, pândește în pădure, și nu de florile mărului a venit aici și cavalerul Hilfe, căpitanul gărzii elvețiene, cu zece ostași, și acum și sfînția voastră...

— Dacă ești prudent și stai cuminte, totul se termină repede și pe tăcute.

— Da' de unde. O să iasă un balamuc! Nu-i cunoașteți pe zurbagiii de mușchetari, se vede treaba.

— Am înțeles, pungașule. Ține și fii rezonabil!

Se aude sunetul unei pungi bine garnisite și pomelnicul de mulțumiri ale hangiuului, apoi două umbre se strecoară spre curtea hanului: papa Pillard și... omul în haină preoțească. Darn Down îi lasă să se depărteze, întorcându-se într-un suflet la tovarășii săi, care-au și început să mănânce.

— Ia ascultați ce mi-a fost dat să aud la paie...

15

— O problemă de gravitație, ascultă-mă pe mine! De levitație, mai bine zis. Ar trebui să ajungem pe culmile munților, unde se sprijină calota de apă, acolo e dezlegarea.

Mary se foiește pe scaun, chicotind vesel; Ada e obosită și simte că i se închid ochii, iar Darn s-a grizat și are chef de ceartă.

— La dracu' toate umbrelele din lume! Important e c-am nimerit-o strașnic și n-am de gând să mă întorc pe Pământ nici peste șapte ani. Vinul mai ales... vinul e formidabil. Prozit!

— Chiar crezi că ne amenință vreo primejdie? întrebă Ada. Sunt niște caraghioși, Vel, oameni în toată firea și să... Copilării!

— Nu-i cunoști pe actorii! Oricum, ei se pregătesc pentru o suită de spectacole, muncind cu seriozitate în atmosfera asta de epocă. Chiar, ce părere or fi având despre Umbrele? Papa Pillard! Hangiule !

— Domnule cavalier?

— Ia-ți un scaun și hai să golim o sticlă în sănătatea dumitale! Vreau să te-ntreb ceva.

— Eu nu știu nimic, domnule! Pe ochii mei, mă iscodiți degeaba.

— Stai, frate, lasă-l pe cardinal!...

— Sfinte Antoane! Ați și aflat? Fie-vă milă, cavaliere, nu mă nenorociți!

— Gata, gata, termină cu jocul, vreau să vorbim serios. Voi cum vă explicați fenomenul cu apa asta care curge în sus?

— Păi încotro să curgă, domnule? râde hangiuul, pe jumătate ușurat, pe jumătate neîncrezător. Să curgă în jos?

— Omule, lasă gluma, noi abia am venit de pe Pământ și suntem nedumeriți. N-aveți aici ingineri, cercetători științifici cu aparate de măsură?

— Ce limbă vorbiți, Maică Preacurată? Nu înțeleg o iotă! Ingineri ? Ăștia sunt de-ai regelui, sau...

— Ascultă, nu-ți bate joc de mine! N-o s-audă nimeni ce-am vorbit, e o simplă curiozitate. Cum se susțin Umbrelele?

— Domnule cavaler, sau vreți să râdeți, sau...

— Care e numele dumitale adevărat, hangiuule?

— Pillard, din tată-n fiu. Ținem hanul ăsta de un veac și mai bine.

— De un veac? Ai înnebunit?

— Ha, ce-ți spuneam eu? râde Darn zgomotos, acompaniat de soția lui, a cărei veselie continuă devine suspectă. N-o scoți la capăt cu ăștia, moș Tuning a avut dreplate.

— De necrezut! Pillard, unde ne aflăm noi acum? Pe ce pământ, spune măcar atâta!

— În regatul Franței, domnule! Nu știați? La miazănoapte e Englitera, la asfințit Spania...

— În sănătatea dumitale! îl întrerupe amuzat Genar, convingându-se și după zâmbetele celorlalți că nu era nimic de făcut.

Din curtea hanului izbucnesc pe negândite țipetele răgușite ale unui bărbat și mai multe sudălmii, printre care se amestecă porunci date de cineva cu voce autoritară. „Ajutor! Fie-vă milă! Călăilor!” strigă răgușitul.

— Ce se-ntâmplă? devine atent Darn.

— O nimica toată, domnule, explică politicoș hangiuul. Un braconier din împrejurimi, moș Lapin, a fost prins de gardă punând capcane în pădurea Prințului și acum își ia pedeapsa.

— Ce pedeapsă?

— Douăzeci de bice, ca de obicei.

— Asta niciodată! sare Darn, clătinându-se. Cum, pentru că a vrut să mănânce?... Imposibil! Chiar așa de ticăloși ați ajuns aici? Ei, lasă, v-arăt eu!

— Domnule, nu vă pierdeți cu firea! Hilfe, căpitanul gărzii, e un om îndrăcit, ar fi în stare...

— Sunteți nebuni cu toții? Doar n-o să biciuiți un bătrân în fața mea! Nu, nu, nu!

— Nigaud, fii rezonabil! Nu ne-a spus Clit?... Actorii...

Însă Darn nu mai aude. Din câțiva pași e la ușă, pe care o deschide și contemplă spectacolul din curte. Moș Lapin, gol până-n brâu, a fost culcat cu sila pe o bancă și doi elvețieni zdraveni îi leagă mâinile pe dedesubt, ca să nu se poată ridica. Un al treilea își pregătește biciul lung, din fâșii de piele împletite, afundându-l într-un ciubăr cu apă. Alți doi ostași asistă mulțumiți la aceste preparative.

— Blestemaților! țipă bătrânul, căruia vederea lui Darn Down îi dă puteri noi. Auziți, domnule, pentru doi iepuri nenorociți să încasez douăzeci de bice! Am luptat în 11 războaie pentru rege și biserică și-am ajuns, om bătrân, să mă bată ca pe un câine!

Scap eu de-aici, domnule Hilfe! Te prind eu în vale, la poteca domnișoarei Angelette!

Darn pătrunde în curte, apropiindu-se de soldații care leagă mâinile moșului. Îi apucă de ceafă, izbindu-i cap în cap, până le turtește coifurile. Cel de-al treilea îi atinge în acest timp patru bice zdrene, stârnind nori de praf din surtucul său verde. Down se întoarce, îi smulge biciul și începe să-l bată pe elvețian cu codiriștea în cap. Moș Lapin și-a desfăcut legăturile și se folosește de bancă cu foarte multă îndemânare și precizie, cotonogindu-i pe cei doi spectatori.

— Nu-i rău, nu-i rău! face socoteala Genar, venit să privească. Doar nu suntem de paie! Măcar pentru refuzul grosolan de a ne explica ce-i cu umbrela.

— Frumos început pe drumul sălbăticiei! reproșează Ada, sever. Așa, vă întoarceți precis la instincte!

Genar nu aude, iar de la fereastra catului al doilea căpitanul Hilfe nu întârzie să vadă prăpădul din curte și să ia măsurile de rigoare:

— Gardă! Hangiule ! Pe ei! ordonă furios.

Șase ostași cu forțe proaspete și tot atâția rânđași se reped din toate părțile. După o luptă scurtă și înverșunată îi pun pe răzvrățiți la pământ, legându-i fedeleș.

— Bestii! spumega campionul.

— Douăzeci de lovituri pentru fiecare! comandă Hilfe. În numele legii!

— Domnule, intervine Genar, ridicând privirile, influențat desigur de tonul amenințător al căpitanului, domnule, vă rog! O simplă neînțelegere a dat naștere acestui regretabil act de violență. Prietenul meu și-a închipuit că aveți, într-adevăr, intenția să-l loviți pe bătrân. Asta e tot, n-a priceput că dumneavoastră vă

jucați rolurile cu pitoresc și trăire autentică, în sfârșit, ce s-o mai lungesc, repetiția interpretată magistral l-a convins atât de puternic, încât...

— Evident, evident! îl umflă râsul pe căpitan. Și repetiția asta o să-i bage mințile-n cap! Numai ține-ți gura că de nu îți pironesc limba în stâlpul porții! Hai, ostași, executarea!

Elvețienii îi sfâșie lui Darn haina, îl întind pe bancă și așteaptă semnalul de începere. Lângă Hilfe a apărut la geam și necunoscutul în straie de călugăr. Îi șoptește celuilalt ceva.

— Cum? face Hilfe. Chiar așa? Atunci să-i lichidăm pe amândoi, înălțimea voastră! Ce să-i mai așteptăm și pe ceilalți patru... Cum ați zis?

— Demnitatea mea de om e călcată în picioare, strigă Nigaud ținut zdravăn de soldați. Actul dumitale e bestial și umilitor.

— Domnilor, propun ca gluma să se termine, ia cuvântul din nou Genar. Nu-l puteți include în spectacolul pe care-l pregătiți. Nu-și cunoaște rolul.

— Bine, serenissime! replică Hilfe. Dați-i drumul, băieți!

Biciul şuieră prin aer și brăzdează spinarea lui Darn.

— E oribil, Vel! strigă Ada cutremurată. Trebuie să facem ceva!

— Își trăiesc cu pasiune rolurile. Suntem depășiți de joc.

— Respectul pentru om... Au! Libertatea individuală... Ghim! Noblețea sufletească... Ah! Muștrările de conștiință... Aoleu! se tânguie bietul Nigaud.

— Țineți-vă bine, domnule, abia v-au tras cinci, îl îmbărbătează calm Lapin, care primește loviturile de bici cu indiferență. Dracu v-a pus să vă băgați nasul unde

nu vă fierbe oala? Asta mai rău i-a înfuriat. Eu m-am obișnuit. Primesc porția săptămânal. Aș putea spune că nu mai știu dacă alerg după iepuri sau după bătaie. Dumneavoastră însă... de! spate subțire, fin...

— Ce-am să mă fac cu el? își frânge inimile Mary. Vai, și toți ziceau că ăsta era secolul galanteriei și al cavalerismului...

— E monstruos! se frământă Genar. Și nu putem interveni... Riscăm. Să ne fi înșelat așa tare?

— Mușchetarii! geme Ada. Ei or să ne ajute să-i dăm de capăt întregii povești. Sunt singurii noștri aliați. Nu mai plânge, Mary, că tot nu rezolvi nimic. Darn rezistă cu curaj...

Ah!... Vail... se aude scâncetul lui Darn. Scap eu de aici! Vă calc în picioare, vă pulverizez... vă rup oasele...

— Mușchetarii? repetă Genar absent. Au treburi mai importante, nu le arde lor de... Ce e asta, papa Pillard? Te credeam prieten.

— Oamenii cardinalului, domnule! răspunde rece hangiul. Ce pot să fac?

16

Se apropie amiaza și căldura aduce în han somnolență și liniște. Slujitorii cardinalului s-au închis să țină sfat, cu excepția a doi soldați care, sub pretextul că beau veșnica lor bere la o masă sub umbrar, pândesc venirea mușchetarilor. Odaia ocupată de soții Down e plină de gemete și blesteme, cum se-ntâmplă în asemenea situații.

— Canaliile! abia mai suflă campionul. Nu-mi ajungeau bătăturile lăsate de cal! Nemernicii!

— Vel, crezi că Tuning a pus vreo iscoadă pe urmele

noastre? se interesează Ada, practică și pozitivistă ca totdeauna.

— Atât ne-ar mai lipsi. De ce?

— Mă voi opune prescripțiilor lui! și scoate din corsaj, o, decolteurile, ce de taine mai pot ascunde! un tub de material plastic roșu.

— *Paradolor!* se extaziază, Darn. Panaceul universal pentru vindecarea oricăror răni! Ești o zână bună, Ada.

— Oare avem dreptul să-l folosim? murmură Ada nehotărâtă.

— Mai încape vorbă! se agită neliniștit uriașul. Doar nu-i mașină!...

— Cum de te-ai gândit să-l iei, Ada?

— Știam că va fi greu la-nceput. Contactul cu atâtea obiecte contondente... Gândiți-vă numai la aceste spade oribile!

— Iată cuvântul: oribile ! Simt că nu mai rezist! Unge-mă!

— Unge-l! se învoiește Genar. Poate că, întreg, mai e bun de ceva.

— Dar moș Lapin? întreabă Marv. Pe el l-am uitat. Și cu delicatețe și duioșie începe să ungă rănila revoltatului Darn.

— În monologul biciuirii a și recunoscut, bombăne rănitul. Cum de-mi aduc aminte, e o minune! Mulțumesc, Mary! Parcă niciodată mâna ta n-a mângâiat cu atâta tandrețe.

— Credeam că în urma bătăii ai devenit mai înțelept, se supără Mary.

— Ia tăceți! îi face Ada atenți. Se aude tropot de cai și...

Adevărat. Un zgomot de copite și o melodie vin de dincolo de poarta hanului:

— „Mon bras seul faisant l'attaque...”¹

Vocile bărbătești, puternice, bine timbrate, se aud din ce în ce mai aproape, aducând numeroase speranțe.

— Sunt mușchetarii! Fă-le semn, Mary!

Drăgălașa soție a proaspătului biciuit se pleacă peste fereastra deschisă și-și agită de trei ori batista dantelată. Desigur, și ostașii lui Hilfe fug să le ducă stăpânilor vestea; nu peste mult timp, cei patru tineri ciocane amabil la ușa și intră în încăpere. Darn s-a îmbrăcat, de bine de rău, cu o cămașă găsită în han, dar asta nu-i poate înșela pe vajnicii slujitori ai reginei.

— Pe cinstea mea! strigă Porthos. Doamnelor și stimați cavaleri, în hardughia asta miroase a ciomăgeală! Cine e victima?

— Niciodată nu vei fi în stare, dragă prietene, să dai întâietate unor nobile sentimente! remarcă Athos, cu zâmbetul lui blând și atât de frumos, care-i dă acel aer distins și nobil.

Doamnelor, omagiile mele! Aveți îngăduință față de limbuția domnului Porthos; acesta e caracterul său. Cum vă simțiți? Ați fost găzduiți bine?

— Nu mă-ndoiesc cătuși de puțin că pungașul de Pillard s-a achitat onorabil de îndatoriri, intervine Aramis. Judecând după chipul vesel al prea frumoaselor doamne, adaugă cu smerenie nesuferită, impresionând-o însă pe Mary.

— Da, da! mormăie Darn. Și încă ce onorabil!

— M-am întâlnit în curte pe un bătrân prieten, Lapin, zâmbeste d'Artagnan, nu știi dacă malițios ori compătimitor. Ne-a povestit câte ceva.

— Ticăloșii! își dă frâu liber furiei uriașul.

— Trebuie să te răzbuni, prietene, îl sfătuiește

¹ începutul ariei dintr-un vodevil franțuzesc: „C-un singur braț săr la atac...”

Porthos, așezându-se lângă el. O, nu cu spada, nu-i demn să încrucișezi spada cu nătângul de Hilfe. Te ajut eu să-l ciomăgești în lege și nu mai departe decât în noaptea asta. Are și la mine o datorie.

— Porthos, dragul meu, nu uita că avem o misiune de îndeplinit, îl apostrofează Aramis. N-o putem compromite pentru câteva lovituri de bici. *Maître* Nigaud, privește asta ca pe o penitență, în numele purificării sufletului dumitale. Eu însumi, domnilor, obișnuiesc să-mi înfrânez pornirile animalice prin biciuire. E un lucru atât de plăcut în fața ochilor lui Dumnezeu! și-i aruncă lui Mary o otheadă.

— Domnule Athos, spune-mi, ce ne mai rămâne de făcut? se plânge Vel Genar. Suntem cu totul dezorientați. Bine, înțeleg că dumneavoastră, o numeroasă trupă de actori, vă pregătiți aici pentru niște spectacole, dar chiar așa, cu bătaia la sânge și... crime?

— Duelul nu e o crimă, domnule Perroquet! răspunde liniștit mușchetarul. Adevărat, edictele îl interzic, dar în fapt și maiestatea sa, bunul nostru rege Louis, și eminența sa, cardinalul Pauvreliu, îl încurajează. Și-apoi nu înțeleg despre ce actori vorbiți. Toți oamenii sunt niște actori pe lungă, lata și mai ales înalta scenă a vieții, aveți dreptate, și fiecare își joacă rolul cum știe mai bine. Altceva ce să vă spun?

— Cum de se mențin în aer aceste formidabile Umbre Albastre. Nu se poate să nu fi încercat să vă explicați, îl supune Genar la proba focului.

— Ele stau acolo dintotdeauna! se amestecă Aramis. Și noi nu putem ști de ce, dacă asta e voia Celui Atotputernic. Tot astfel cum nu trebuie să ne mire că plouă în fiecare zi, între amiază și ceasurile două. O voință mai presus de noi le-a orânduit pe toate.

— Mă veți ierta, domnule Aramis, intervine politicoasă Ada, însă explicația dumneavoastră e destul de naivă sau, ca să pricepeți mai exact, ea aparține unor timpuri apuse, când...

— Să lăsăm pentru mai târziu reflecțiile, prieteni! îi întrerupe d'Artagnan, privind pe fereastră. Prezența aici a căpitanului Hilfe, sceleratul de Michelet, omul cardinalului, pe care l-am întâlnit spionând în pădure, dar mai ales venirea abatelui de l'Âme Grise sunt tot atâtea indicii sigure că ni se întinde o cursă.

— Cursă? Capcană de elefanți! sare Darn. Credeam că e de glumă, dar dupa bătaia asta cu biciul mă apucă spaima. Să-l ia toți dracii pe moș Clit, că în urâtă chestie ne-a aruncat. Uite-așa! Vreți să știți ce părere am? Ne vom lăsa cu toții oasele sub Umbrela asta nenorocită!

— Cum? !

— L-am auzit pe hangiu vorbind cu abatele vostru că...

17

Sala hanului e plină de mușterii – călători sau localnici –, printre care mulți nobili, cu sângele între „bleu-ciel” și „ultramarin”, ce se țin departe de plebe, fiind foarte demni; atât de demni, că par înfipti în scaune. Cei patru eroi și garda lor de mușchetari și-au găsit loc cu greu la o masă, chiar lângă scările ce duc la etaj. Se înserează. Hangiul și suita de slujnice se învârtesc abil printre oaspeți, cu tot soiul de vinuri și de mâncăruri. Mary și-a vârât soțul pe locul de sub scară și ea s-a așezat în capătul opus al mesei, dinspre centrul sălii. La dreapta ei stă Aramis, iar la stânga Perroquet.

— Papa Pillard e iscusit în meserie, tocmai spune d'Artagnan. Și, pe sufletul meu, avem puține șanse să-l păcălim!

— Mai e și destul de înțelept, confirmă Porthos, ca să țină prin preajmă câte patru-cinci vlăjgani, înarmați până-n dinți și gata la orice și care pe cei prea grăbiți îi conving să-i plătească înainte de plecare. Și cum noi n-avem decât doi bănuți de aramă și mai purtăm și grija doamnelor, ca și a acestor doi nobili...

— Prostii! Fleacuri! intervine Aramis. Moșul e un regalist convins. Are să ne-nțeleagă.

— Și pe urmă, în degetul dumitale, prietene, remarcă Athos, strălucește un diamant de toată frumusețea. Cu prețul lui putem bea și mânca două săptămâni încheiate.

— O, s-a roșit Aramis, în vreme ce Mary se foiește și râde tare, ca și la prânz, o, e o amintire de la mama, și întoarce inelul cu piatra spre palmă.

— Mama dumitale? se strâmbă Porthos și râde și el, cam brutal.

Dar atenția preotului-mușchetar e atrasă de data asta de către Mary – aceasta râde mereu, chicotind, peste limitele buneicuvinițe.

— Va să zică, domnilor, precizează Darn, noi plecăm acum după o comoară. În munți.

— Sssst! îl îndeamnă Athos la prudență. Hanul e numai urechi. Pornim după miezul nopții, să nu ne simtă nimeni.

— Dar încotro? se impacientează Ada.

— Domnii știu! îi arată d'Artagnan pe așa-zișii urmași ai lui Fil de Toile. Noi doar îi însoțim. Aflăm locul comorii și ne întoarcem glonț la curte, să-i spunem reginei.

— Unde dracii le ducem pe aceste doamne ale reginei

și viteaza lor escortă? întreabă Darn, mai mult ca pentru sine.

— Las' că știu eu! îl liniștește Vel. Știu eu și pentru voi...

— Iată un om de-nțeles, îl bate Porthos pe umăr. Hei, papa! Un rând de *Sauterne mousseux*¹ pentru toată lumea! Fac eu cinste.

— Ei, ei, am auzit exact? răsună lângă el o voce hodorogită. S-a pronunțat cuvântul „cinste”. Eu, domnilor, fiind un om cinstit, am dreptul...

— *Père* Lapin! Bun venit, braconierule! Trage-ți un scaun și stai colo, lângă *maître* Nigaud! îl îndeamnă Genar. Tot aveți voi amintiri comune!

— Doamnelor, niște eroi jigniți trebuie să-și stingă în vin setea de răzbunare, declamă moșul și bea pe nerăsuflăte. Bătuți, dar nu învinși.

— Ascultă, bătrân guraliv, n-ai vrea să intri în slujba regelui? îl trage de limbă Porthos. Ai putea ajunge căpitan.

— Pe trăsnetele din cer și din iad, domnilor, libertatea e de aur. Îmi pare rău să las iepurii Prințului să dea iama prin verze. Iar în pădure e un anume domn Mich... Michelet care merită un plumb în perucă. Să trăiască! golește moșul din nou.

— Michelet? tresare Athos. Unul subțire, cu mutră de șoarece înecat?

— Ha, hâc!, ha! Înecat, dar vezi că mai încolo, în curtea pastorului din satul Feuille Verte, șoarecele ăsta are ascunși 60 de arcași... înarmați cu archebuze.

— Drace!

— Abatele de l'Âme Grise, cunoscut în regiune sub numele de Millescroix, a vorbit azi în zori cu Miche –

¹ Vin alb, spumos.

hâc! – lot, despre niște mușchetari care trebuie trimiși undeva, de unde nu se mai întorc decât cu voia lui Satan! Hâc !...

— Noroc că Pillard e regalist convins! îi întinde d'Artagnan o cursă.

— A fost o dată un om de treabă ce se chema Pillard. La ora asta, când noaptea vine tiptil, ușile hanului se închid. Mușteriii care nu rămân peste noapte sunt dați afară din această cetate... hâc!... a morții.

— Drace și iar drace! Planul nostru de a pleca în zori.

— Ho, ho! moș Lapin s-a făcut praf. Ho, ho! Șoarecele a încercuit hanul. Domnul Hilfe, aici, cu ostașii lui șvițeri! Și sfinția-sa de Millescroix! Pe deasupra, haidamacii hangiuului. O s-avem serbare la noapte, să mă trăsnească!

Și moș Lapin tace brusc, obosit de efort.

Mary izbucnește într-un hohot de râs nestăvilit și îngrijorător, dându-și capul pe spate. Aramis surâde și el, cu gândul aiurea.

— Mary! Ducesă du Muguet! ia atitudine Nigaud, cam nervos, fiindcă spinarea a început să-l usture din nou la auzul atâtor grozăvii. Nu credeți că acest amuzament e cam depla...?

— *Sacre nom de Dieu!*¹ țipă deodată Aramis și se înverzește de furie.

Tânărul gentilom englez care șade în spatele lui Mary, la masa de alături, are o tresărire vizibilă, se-ntoarce pentru o clipă spre mușchetar, apoi începe să-nfulece preocupat. Aramis îl bate pe umăr, arborând un aer implacabil de dispreț și indignare:

— Domnule, vă cer scuze pentru deranj! Doresc să-mi dați o explicație.

¹ înjurătură franțuzească.

— *What?* întreabă tânărul englez, făcându-se că nu pricepe.

— Nu ți se pare, prietene, că mâna dumitale stângă se afla adineauri sub scaunul acestei doamne? Sau, ca să fiu mai precis, deasupra scaunului?

Mary e cuprinsă de un alt acces de râs.

— Cum? se ridică Nigaud, pricepând cu greu cele întâmplare.

— Dacă nu mă-nșel, domnule mușchetar, răspunde flegmaticul străin, mâna care-a apucat-o pe-a mea nu era însă a nobilei doamne. Era o mână de bărbat și avea un inel al cărui diamant mi-a zgâriat puțin pielea. Iată dovada!

— Ei bine, amice *englishman*, am să-ți fac o zgârietură ceva mai adâncă, la gât, dacă nu-ți retragi îndată calomnia!

— La dispoziția dumitale! se înalță calm englezul, cu mâna pe mânerul spadei.

— Asistăm la cea mai banală metodă de provocare! murmură Athos la urechea bietului Nigaud, care nu știe ce atitudine să ia.

— Loc, faceți loc!, strigă grijuliu papa Pillard, grăbindu-se să golească centrul sălii. Apoi, ridicându-se pe o masă: Atențiune! Atențiune! Prea cinstiți cetățeni prezenți aici, de față! Cea mai ilustră spadă a regatului francez este gata să se încrucișeze cu neînvinsa și

celebra lamă de oțel purtată încă din Englitera de acest brav trimis al ducelui de Buckingham! anunță el pe nerăsuflăte, arătându-i pe cei doi cavaleri ce-și aruncă priviri de moarte. Pentru trei bănuți, oricine poate asista la spectacol, trăind alături de spadasi emoțiile luptei. Pentru doi bănuți oricine poate părăsi sala, dând dovadă astfel de înțelepciune, deoarece pielea dumneavoastră este mai în siguranță afară decât înăuntru. Antoine, încasează taxa de la domnii care vor să rămână la spectacol! Jean, Baptiste, Charles și Roman, luați banii de la cei ce vor să respire aer curat! La o parte, domnilor, la o parte! Trebuie să pregătim scena bătăliei. Nu uitați: plata consumației este obligatorie pentru toată lumea.

Se produce larmă, rumoare, au loc diferite comentarii etc...

— Mary, poți să-mi explici? întreabă Ada, uimită. De ce râdeai?

— Femeia, domnilor! se apucă moș Lapin de filosofie. Iată, hâc!, întrebarea.

— Își căutau mâinile pe piciorul meu, răspunde precipitată Mary. Probabil pentru a avea motiv de duel. Eu mă gâdîl din orice. Stai jos, Darn! poruncește apoi. Trebuie să fugim, alt mijloc nu există.

— Ciudați gentilomi!...remarcă Ada mai mult pentru sine, în vreme ce mușchetarii devin atenți, strecurându-și mâinile la spade.

— Acum ce facem? cade în gol spusa lui Genar, de parcă nimeni nu l-ar fi auzit.

Antoine a perceput taxa de la veselii mușterii, cei doi bărbați trag spadele, se salută, aruncându-se apoi furioși unul asupra celuilalt. Dar abia începe lupta, când, în capătul de sus al scării, apare domnul Hilfe.

— Bravo! Duel în toată regula! Și cu edictele cum stăm, bravi cavaleri? Gardă!

Garda, care atât aștepta, dă buzna prin uși și prin ferestre și începe să-și facă datoria, dezarmându-i pe toți clienții hanului, la întâmplare. Multe surtucuri, dar și mai multe uniforme sunt ciuruite cu ajutorul unor arme apărute nu se știe cum și de unde. Mușchetarii se retrag spre ieșire, luptând înversunat.

— După ei! comandă Mary, cu o energie neașteptată.

— Asta s-o crezi tu, mugește Darn ca un taur. Nu plec nici mort până nu-i spun două vorbulițe la ureche acestui Hilfe. Moș Lapin, sări!

Amândoi tabără pe căpitanul elvețienilor, îl dezarmează și, luându-l pe sus, ies cu el pe fereastră, în întunericul curții. Genar s-a rătăcit undeva, în centrul bătăii și încasează lovituri cu nemiluita, de la prieteni și de la dușmani, în mod echitabil.

— Puneți mâna pe abate! Îl luăm ostatic, strigă d'Artagnan și mai străpunge trei ostași din gardă, din cei cinci care-l înconjură.

În curte, căpitanul începe să-și strige numele¹, ca un cuc, Genar, nu se știe de ce, și-a revenit și face minuni cu ajutorul a două scaune, câte unul în fiecare mână. Aramis, rămas fără partener, îl ajunge din urmă pe Athos și se reped în sus, pe scări. Porthos nu mai are cu cine lupta. Plictisit, cară cadavrele soldaților uciși, aruncându-le pe fereastră. Ada și Mary, dezorientate, au încremenit una lângă alta în apropierea ușii. Pillard a pus să se ferece poarta și stă în fruntea argaților gata să ceară plata mușteriilor, care, obosiți de petrecere și vin, vor cu orice preț să părăsească hanul.

De sus, se aude vocea lui Aramis:

¹ În limba germană Hilfe înseamnă „ajutor”.

— Sfinția-sa a spălat putina. O frânghie atârnă de la fereastră, dincolo de ziduri.

— Atențiune! Atențiune! răsună glasul lui Pillard. După toate probabilitățile, stimați cetățeni, hanul a fost asediat? Contra unui ludovic de aur, suntem gata să asigurăm viața oricui, în condiții onorabile...

18

Cămăruța din turnul porții. Prin ușa deschisă se vede zidul hanului – un drum mărginit de creneluri. Mai jos, în curte, într-un dulce clar-obscur, Lapin și Nigaud îl ciomăgesc pe Hilfe, unul cu o nuia flexibilă, celălalt cu o scândură – pentru variație. Trag la el pe rând, ca fierarii, pe îndelete.

— Darn! Veniți încoace! Cred c-ați obosit, răzbunându-vă atâta timp, strigă Mary și soțul o ascultă conștiincios.

— În pădure se văd luminițe, anunță Vel. Asediatorii vin ca la plimbare. Ce facem?

— Sunt sigur că blestematul de hangiu le va deschide porțile și ne va preda fără să șovăie, spune d'Artagnan.

— Am înțeles, gascon viclean ce ești, ripostează Athos. Porthos, poftește-l pe papa Pillard aici, să închinăm o cupă în sănătatea regelui.

— Și crezi că nu ne mai dă pe mâna ăstora? remarcă Porthos cu îndoială.

— Poate-l înduplecă rugămințile noastre, râde Athos. Dumneata adu-l, viu sau mort!

— Strașnică treabă! se laudă Darn Down, urcând scările. M-am răcorit de-a binelea.

— D-apoi eu! zice Lapin. Ar trebui să vă binecuvântăm... scaunul, doamnă ducesă. L-am învățat

minte pe nemernicul ăla.

Se aude un ceas bătând de douăsprezece ori.

— Miezul nopții! Peste vreo trei ceasuri mijește de ziuă. Până atunci ar fi cazul să fim departe, doamnelor, domnilor și prietenii, se frământă Aramis.

— Și luminițele se apropie mereu. Oamenii lui Michelet.

— Ce-ai pățit, moș Lapin? întreabă Ada. De ce privești în toate părțile cu... teamă? .

— Doamnă baroană, să ne ierte Dumnezeu! E ora când se-arată stafiile! Și... și hanul ăsta e cel mai plin de strigoi din tot regatul. De aceea vin cu felinarele aprinse oamenii lui Michelet. Să-i sperie, că strigoii se feresc de lumină.

— Strigoi? exclamă Mary, fulgerată de o idee.

— Nu cred că merge, o ghicește Genar. Uți că avem de-a face doar cu un grup de actori? Cine naiba mai crede azi în...

— Vi-l aduc! strigă Porthos. Urcă, berbecule, că te trec prin frigare! Faci pe regalitul, nu?

Împins de mușchetar, apare hangiu, cu un ochi vânăt și umflat ca o ceapă, cu mâinile legate și cu spada uriașului proptită în șale.

— Bun găsit, prietenii! mai are puterea să zâmbească ironic hangiu. Frumos renghi v-a jucat sfînția-sa de Millescroix.

— Și ce fel de strigoi își scot nasul pe-aici? îl iscodește Mary pe braconier.

— Taci, ticălosule! se-ncruntă Aramis la Pillard. O să te frigem la un foc mititel, ca pe-un sălbatic.

— Strigoii de pe-aici se interesează de pungile călătorilor! bombăne Lapin, puțin speriat. Numai că... bieții călători pot povesti cum arată strigoii și-atunci...

atunci sunt uciși. Strigoii sunt oameni sărmani. Dar au fost și unii mai de neam. Domnul să ne aibă în paza lui! Țștia sunt cei mai afurisiți. Mai ales vicontele de Chou Aigre și iubita lui Pourboire, care, la drept vorbind, era numai o slujnică...

— Taci, moară stricată! șuierea hangiu, cu toate că-i este frică. Vreți să mă pârjoliți? Nu cred că se poate. Domnul Michelet atâta așteaptă. Mă va răzbuna!

— Merită să-ncercăm? o întreabă Mary și pe Ada.

— Altă soluție n-avem. Însă, precis, n-o să aibă niciun efect! La oamenii zilelor noastre...

— Măcar pentru verificare!

— Ai tot ce-ți trebuie, Mary? întreabă și Genar.

— Aduceți-mi toate oglinzile și toate lămpile din han! cere aceasta. Iar dumneavoastră, domnilor mușchetari, țineți-i pe atacatori la respect vreme de un sfert de oră.

— Bucuroși, ducesă! răspunde Aramis pentru toți. Dar nu mai mult!

— După aceea vor pleca și singuri! făgăduiește Mary. Nigaud, Peiroquet, ce stați? Aduceți materialul!

19

În fruntea atacatorilor, luminat de numeroasele felinare, înaintează țănoș Michelet, omul cardinalului. În urma sa, pășește smerit de l'Âme Grise. Ajunși în poarta hanului, oștenii slobozese preventiv câteva gloanțe, apoi bat ceremonios în stejarul masiv, cu mânerul spadelor.

— Cine-i acolo? se informează d'Artagnan cu glas nevinovat.

— Noi! răspunde categoric Michelet. Deschideți!

— Regretăm, papa Pillard nu servește după închiderea

localului.

— Domnule Hilfe! Garda! strigă abatele la caii troieni lăsați în han.

— Să nu vă pierdeți vocea, sfinția-voastră! râde Porthos cam bătărănos. Garda domnului cardinal doarme dusă,

— Deschideți! în numele legii! se burzuluiește Michelet.

— Nu deschidem! În numele regelui! răspunde Athos cu demnitate.

— Regele este legea! Spargem poarta!

— Spor la lucru!

Urmează 48 de lovituri date cu diverse obiecte dure printre care și capetele a doi ostași prea zeloși, apoi:

— Papa Pillard!

— Aici, sfinția-voastră! geme hangiu.

— Unde ești, omule? Vreau să te văd!

— Asta se poate! aprobă mios Aramis, și o umbră, care se zbate de mama focului, e coborâtă cu o frânghie prin ferestruica turnului.

— Nefericitele!

— Misericordie, sfinția-voastră! se tânguie hangiu. Domnul Hilfe are nevoie de odihnă! Cât despre soldați... în clăile cu fân, legați câte doi... ca găinile-n piață! Și argații mei la fel!

— *Cavete canem!*¹ îi amenință de l'Âme Grise pe asediați. Veți da socoteală înaintea Domnului...

— ...cardinal? chicotește moș Lapin. Mai bine feriți din poartă, că acuși vă stropesc! Pardon! Cu permisiunea doamnelor!

— Berbecul! comandă Michelet.

— Vă rugăm chiar. Sunteți invitații noștri, strigă

¹ Păziți-vă de câine!(lat.)

ceva de sus.

Douăzeci de oșteni apucă trunchiul de lemn, se îndeamnă cu strigăte vesele și încep să bată în poartă.

— Ssst!... Vă rugăm, dom... domnilor, păstrați liniște! îi roagă Lapin printre bocănituri. E miezul nop... nopții, ce dracu! Să nu... să nu treziți... strigo... ii!

Bim, bam, buf! se încapățânează berbecul să bată din coarne. Și iar: bim, baf, bum!

Dar nu-i mai e dat să bată și a treia oară. O pată tulbure de lumină coboară încet peste poartă, se desface în două și glisează înspre canaturi, până întâlnește cele două ziduri. Și brusc, în elipsele albgălbui își fac apariția vicontele de Chou Aigre și tînăra lui iubită, sau mai bine zis umbrele lor, sau mai bine zis proiecțiile umbrelor lor, magistral regizate de contesa Mary du Muguet.

La vederea acestei plăcute surprize, cavalerii Berbecului rămân cu gura căscată și cu însemnul ordinului în brațe; nici nu știu dacă sunt mai mult speriați decât extaziați, ba mai degrabă ai înclina să crezi a doua variantă, pentru că majoritatea acestor bravi se holbează spre zidul stâng, unde-și face de cap spiritul domnișoarei Pourboire.

Îmbrăcat suspect de sumar pentru o fantomă respectabila, numitul spirit execută, într-o tăcere de moarte – pentru că stafiile adevărate nu vorbesc niciodată – dansul cunoscut îndeobște sub denumirea de cancan, *french*, cum țin să-l catalogheze locuitorii Insulei încetoșate, de parcă ar mai putea fi și un cancan *english*. În vremea asta, umbra vicontelui pare să înfulece cu poftă dintr-un picior prea lung ca să fie de curcan, dar prea gros ca să fie de găscă.

Infernale apariții! Să aduci în fața unor oșteni imaginea unei femei care nu se sfiește să-și arate goliciunile și a *unui* găman care mănâncă de parcă numai pentru asta ar trăi (căci dintre toți morții, s-o recunoaștem, fantomele sunt cele mai pline de viață)! Noroc că pe lume mai sunt și abați și domni Michelet, gata oricând să se sacrifice pentru mântuirea păcătoșilor.

— Înapoi! *Vade retro, Satana! Potius mori quam foedari!*¹ strigă de Millescroix, îngrozit.

— Sfinte Augustin! îi ține Michelet isonul. Strigoi în carne și oase! Fugiți ! *Sauve qui peut!*².

Dacă cineva ar fi mai atent, ar auzi podelele din camera turnului scârțâind sub pașii de dans ai lui Mary Wilde, ca și mormăitul de satisfacție al mâncăciosului Darn Down. Singuri în încăpere, cei doi soți se străduiesc să le ofere asediatorilor un spectacol cât mai plăcut și variat, dar, urmând porunca expresă a șefului, soldații pun în aplicare îndemnurile acestuia și o rup la fugă, cu mult zel, lăsând berbecul sprijinit de poartă și întorcând capul, cu jind, spre silueta ispititoarei Pourboire. Iar în urma lor răsună hohote sarcastice –

¹ Înapoi, Satana! Mai curând moartea decât dezonoarea(lat.)

² Scapa cine poate!(fr.)

demonii iadului, care se amuză de farsa făcută bieților muritori.

20

Caii bat nervoși din copite, gata s-o pornească la drum, mușchetarii își așază cu grație teribilele lor pălării, Nigaud se saltă în șa, blestemându-și bătăturile, moș Lapin trage de dârlogi o mârtoagă, bine încărcată cu de-ale gurii, contesa și baroana admiră răsăritul soarelui, nu fără a zvârli, cu perseverență, câte-o otheadă bravilor gentilomi – și toți așteaptă indicațiile lui Genar.

— Așadar, domnule Perroquet, care e drumul spre comoară? repetă d'Artagnan întrebarea.

— Drumul spre comoară e drumul spre munte, răspunde sofistic Perroquet.

— Și crezi că... începe Nigaud o contrazicere.

— Nu voi avea liniște până nu aflu ce-i cu Umbrela, îl întrerupe Genar în șoaptă. Tot complexul de fenomene se ascunde acolo, în lanțul muntos. *Ergo*¹, cum ar zice Aramis, acolo mergem.

— În regulă, dar comoara? Țștia ne fac praf dacă nu-i ducem la comoară.

— Bah! Comoara au furat-o oamenii monseniorului Pauvreliu. Noi nu mai avem nicio putere.

— Hm! Ai curaj, dragul meu, ai curaj, își freacă Darn umerii, unde păstrează încă vie amintirea unor lovituri de bici.

— *En route, les amis!*² îi îndeamnă pe toți d'Artagnan.

— *Adieu*, „Point du Jour”! își flutură Porthos panașul.

¹ Așadar(lat.)

² La drum, prietenii!(fr.)

Adio, vinuri spumoase și slujnicuțe picante! Facă cerul să ne întâlnim sub o zodie mai bună!

— *Amen!* se grăbește Aramis cu o binecuvântare ad-hoc.

Și calvarul lui Darn reîncepe. Dar acum chinurilor lui trupești li se mai adaugă și altele, morale. De ieri, purtarea blândeii Mary îl intrigă și-l neliniștește.

— Vel, dragul meu! încearcă el o consolare la prieten, rămânând cu acesta în urma convoiului. Spune drept, erai lângă ea la masă. Aseară. Mary... cu englezul acela... Dar să nu minți!

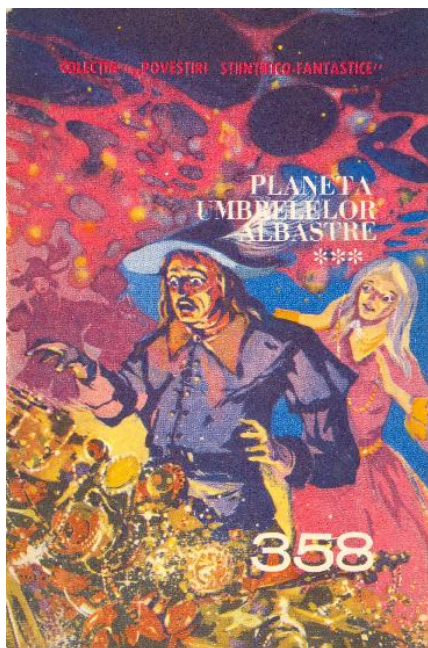
— Eu n-am văzut nimica, îți jur! Athos mi-a spus că englezul a vrut să-l provoace pe Aramis, sau invers! Nu te mai gândești la prostii.

— Mary, care mă iubea așa de mult! Mă urmărește râsul ei. Știi, râdea mereu, în hohote. Vel, te... te pomenești că i-a plăcut.

— Pentru aceste îndoieli ai merita câteva vârfuri de spadă. Ca să te-nveți minte. O jignești pe nedrept pe Mary.

— Planetă blestemată! Clit afurisit! Iartă-mă, Genar! Mi se pare că sunt gelos. Știu, e umilitor. Am ajuns la instincte. N-am crezut... că mă vor domina... Nu, nu, e oribil. Nu pot crede. Să știi însă..., dacă zevzecul ăsta de Aramis încearcă măcar o aluzie, necum să se atingă de Mary, îi rup oasele că unui pui, ți-o jur!

— Mai bine stai de vorbă cu ea, Darn.

— Am încercat. Râde mereu și nu spune nimic. Poftim de-o mai înțelege. Ascultă, pune-o pe Ada s-o descoasă! Te rog. Altfel, zău, povestea asta o să se termine urât pentru câțiva dintre noi.

Și Nigaud aruncă o privire foarte expresivă către mușchetarul cu vocație de preot.

— Doamnă ducesă, se apropie Lapin, smerit, de Mary. Sfântul Nicolas să vă aibă-n pază, că de mare ajutor ne-ați fost! Domnul Hilfe și garda lui de șvițeri stau cu botul pe labe, ticălosul de Pillard și argații săi s-au îmblânzit ca mieluşeii, arcașii șobolanului de domn Michelet fug și-acum de rup pământul, și toate astea mulțumită cui? Dumneavoastră! Toți ne pierduserăm nădejdea să mai scăpăm cu pielea întreagă – deși eu și cu domnul Nigaud o aveam nițel zdrențuită, chm! – și tocmai dumneavoastră să ne salvați, ce minune!

— Nu știu ce-o să spună Tuning Clit despre trucul ăsta, intervine Ada. Doar am promis că nu ne vom servi de niciun aparat, niciodată.

— La naiba cu prejudecățile! se strâmbă Mary, veselă. Am fabricat noi vreo mașină? Întâmplător, în odaia aceea erau niște lumânări și niște oglinzi așezate sub anumite unghiuri... Nu știm nimic, n-am înțeles nimic, n-am făcut nimic. *Ex nihilo nihil*¹, maestre Clit!

— Dar cancanul?

— Gimnastica mea de dimineață, pe cuvânt de onoare! Negăsind un timp matinal prielnic..., am făcut-o și eu după miezul nopții. Ce, n-am voie? Când eram acasă...

— Nu-mi mai aduce aminte! oftează Ada. Aș da nu știu cât să pot face undeva o baie. O baie adevărată.

— Și cu un automat zdravăn care să te maseze... Avem noi unul, comandat special pentru Darn. O

¹ Din nimic, nimic(lat.)

minunăție!

— Ne-am prostit. Nu crezi? Am început să discutăm despre mașini...

— Doamnă ducesă, iertați-mă! le întrerupe Lapin cu sfiala. Dacă tot umblați dumneavoastră cu... n-ați putea să mi-l împrumutați și mie pe...? Știți, ca să... Numai din când în când, la un an o dată, să zicem! Să am și eu un sprijin la bătrânețe, de!

— Pe cine, moșule?

— Ei, ei! Pe Aghiută! șoptește moșul conspirativ și destul de speriat. Nu-i greu de ghicit! Cu câțiva strigoi îmi fac treaba, nu glumă! Ce spuneți?

— Bine, *père* Lapin. Îți promit!

— Domnule Aramis, strigă bătrânul spre mușchetarul ce se află în fruntea grupului, fiți bun și roștiți o rugăciune pentru îndepărtarea lui Ducă-se-pe-pustii și mântuirea sufletelor noastre!

— Hei, hei! strigă și Darn, din coada convoiului. Mușchetari!

— Domnule marchiz? se întoarce Athos.

— Mutra lui Mic-helet... I-am văzut-o printre tufișuri.

— Priviți-o bine, domnule, se-nfurie d'Artagnan, că n-o s-o mai vedeți de prea multe ori. Punem noi mâna pe iscoadele astea ale monseniorului, nicio grijă!

21

Focul se stinge în spuză, iar fețele celor nouă oameni abia se mai văd, ca niște pete palide în bezna nopții. Caii răsuflă greu, obosiți de drum și dorm agitat, zvâcnind mereu din copite.

— Ce noapte grozavă! exclamă Marv. Priviți cum se văd stelele prin pânza de apă de deasupra noastră!

— Oare cât să mai fie până la comoară, domnule marchiz? întreabă d'Artagnan.

— După socotelile mele, viteze gentilom, mâine în zori ar trebui să ajungem. Pe-aici pe undeva își are Umbrela obârșia.

— Observați? Lumina stelelor trece spre noi numai pe la marginile Umbrelei, unde, probabil, grosimea acesteia este foarte mică, remarcă Ada. Curios, mă așteptam să fie invers.

— În orice caz, doamnelor și domnilor, îi previne Lapin, mâine să fim gata să respingem atacul mișelului de Michelet. S-a ținut de urmele noastre până aici; dimineața, în revărsat de zi, va da năvală.

— Și tot nu-mi explic fenomenul, o ia de la capăt Genar. Apa trebuie să mai conțină o substanță, sau mai multe, cu proprietăți antigravifice.

— I-ai văzut dumneata? stă la îndoială Athos.

— Ehei, mușchetare! Poți să fii sigur! Moș Lapin nu se poate înșela. I-am simțit mereu în preajmă.

— Interesantă ipoteză, Vel! îi aprobă Mary. Dar atunci cum explici forma lenticulară a Umbrelei? Adică grosimea ei maximă la centru?

— Și prezența barierei de minereu magnetic prin care abia am găsit trecătoarea aceea? adaugă Ada.

— Nu-mi mai aduceți aminte! strigă Darn. Mi-am rupt spatele cu bucățile voastre de roci. Și eu, și bieții căluți. Ce naiba v-a apucat să luați atâtea probe geologice? Deschideți vreun muzeu la hanul lui papa Pillard?

— Pentru analize, iubitele! îl mângâie Mary. O să luăm și probe de apă în burdufuri. Dacă dumnealor – gest spre actori – n-au nici măcar curiozitatea efectuării unei analize, s-o facem noi când ne vom întoarce pe Pământ.

— Eroare! *Dacă* ne vom întoarce pe Pământ!

— Apă! se strâmbă Porthos. Puah, doamnă ducesă, mă dezamăgiți, zău așa. De-ar fi fost vorba de vin...

— Căci numai *vinum et musica laetificant*¹, sau aproape numai ele, exclamă și Aramis.

— Să lăsăm pălăvrăgeala! spune Athos. Ce vom face cu Michelet?

— Să lăsăm divagațiile! spune și Genar. Ce-i cu Umbrela?

— Eu cred că-i bine să ne așezăm undeva, la o cotitură, propune Lapin. Să-i luăm câte unul.

— Eu cred că apa este atrasă în sus, până la limitele zonei unde se manifestă levitația, zice Mary. Complexitatea fenomenului...

— Uaaa! cască Darn de-i pâraie fălcile. Excelent somnifer, draga mea, zi-i înainte!

— Dar ploaia zilnică de la prânz? întreabă Ada.

— Ar fi apa râurilor și pâraielor, care se reîntoarce astfel în sol, menținând Umbrela într-un echilibru dinamic, urmează liniștită Mary.

— Ah! nu e rău! se bucură Genar. Pare o explicație plauzibilă.

— Pare, dar nu e, ne lipsesc probele, îl domolește Ada.

— Ne lipsesc, recunoaște și Mary. Hai, mai bine, să ne culcăm!

— Doamnă ducesă, e tocmai propunerea pe care mă pregăteam să v-o fac, intervine curtenitorul Aramis. Vă cer îngăduința, nobile doamne, să-i permiteți slujitorului Domnului de a se culca în imediata dumneavoastră apropiere. Știți, în caz de pericol... *Vae soli*!²

— O, desigur! aprobă Mary, amuzată fără veste. Chiar

¹ Vinul și muzica ușurează spiritul(lat.)

² Vai de cei singuri(lat.)

te rog, cavalerel!

— Vel, îngână Darn, strângând brațul prietenului, eu îi sfărâm țeasta.

— Prieteni, se grăbește Aramis să le explice. Eu sunt numai păstorul umil care veghează turma Domnului. Nu vă fie teamă, fiicelor, veți fi mai la adăpost lângă spada mea decât în casa părintească.

— Liniștește-te, Darn! îl roagă Genar. Cu Ada e la adăpost de primejdie. Și nu uita că mușchetarii nu știu nimic de legăturile dintre noi și frumoasele doamne ale reginei.

— Nu-nțeleg, Vel, de ce caută Mary tovărășia acestui... motan încălțat? Ce-i place la el?

— Ce-ți place la el, Mary? tocmai întreabă, în șoaptă, și Ada.

— Totul, draga mea, totul, răspunde Mary, Tare-aș vrea să-i cunosc părinții.

— Mary! Știam că inginerii, mai ales ciberneticienii, nu-și pierd niciodată capul! Ce-i cu tine? N-ai observat nimic la Darn?

— Dă-l încolo pe Darn, Ada! Tu știi cine-i Aramis?

— Cine?

Mary își lipește buzele de urechea Adei, vorbindu-i îndelung.

— Înțelegi?

— De necrezut!

— Pe cuvânt de onoare!

— Formidabil! Și Darn nu știe?

— Numai ție ți-am spus. Dar, vezi, nu sufla o vorbă!

— Bietul bărbatu-tău! Ai de gând să-i înșeli buna-credință?

— Parcă tu? Nu-i faci la fel lui Genar?

— Atunci, chiar sub nasul lui Darn, ai să te-ntâlnești

cu Aramis?

— Trebuie! Ca să verific. Iar dacă gelosul meu de soț are să turbeze, cu atât mai bine...

— Le auzi cum se-amuză? se chinuie Darn. Hei, ia terminați cu râsul! De distracție ne arde acum? Trebuie să ne odihnim.

— Lapin, rezisti să faci primul de gardă? întreabă Athos.

— Mai încape vorbă, cavaliere!? Noaptea mi-e prietenă.

— Încearcă să dormi!
mormăie Genar,
aproape ațipit.

— Ziceam că, după ce-am dus în spate un munte de pietroaie, ca un măgar ce sunt, o să am parte măcar cu nevasta să dorm. (Genar a zâmbit în întuneric) Și, poftim, apare domnul Aramis... Nu-mi vine și

mie rândul? Vedem noi atunci...

— Hei, bătrâne! îi strigă încetișor d'Artagnan pe moș Lapin. Dacă vezi sau auzi ceva, dai alarma. Ai înțeles?... Ei drăcie! exclamă mușchetarul, neprimind niciun răspuns de la strajă. Și, fiind foarte disciplinat, gasconul se ridică de la locul său și se duce la sentinela care doarme buștean. Ce faci, dormi? mârâie el, lovindu-l cu vârful cizmei pe moșneag.

— Se poate, domn' Michelet? De când vă așteptam! bolborosește Lapin, înotând încă prin apele somnului. Noi doi avem o vorbuliță! și sare ca o zvârlugă drept în

gâtul mușchetarului, trântindu-l la pământ.

— Pe toți dracii din infern! gâfâie d'Artagnan, chinuindu-se să scape de Lapin. Ai înnebunit? Privește-mă bine, altfel îți găuresc scăfârlia, netrebnicule! și-l aruncă pe bătrân cât colo.

— Mărețe cavalier... înălțimea voastră... Brav luptător al dreptății! se bâlbâie Lapin, holbând ochii. Zău, sunt o javră bătrână și am tot felul de năzărelî. Mi s-a părut... Pe sfânta Maria Magdalena! Vă jur! Dorm cu ochii deschiși. Aud șoarecele când umblă. Liliac să ajungă domn' Michelet și tot îl simt. Vă cer iertare, nobile mușchetar, și... și vă rog, fiți discret, altfel îmi pierd prestigiul. Mai mare rușinea! Dacă află doamna Mary, nu mi-l mai dă pe... Mă nenorocesc! Ce mă fac fără...

— Bine, bine! șoptește d'Artagnan, înduioșat. Nu te mai culca însă. Nu de alta, dar mâine dimineață ne putem trezi într-o altă lume, cu găuri în cap și cu mațele afară! și mușchetarul se întoarce la locul său.

— Eh, dacă-l aveam cu mine, ce ne mai distram! mormăie Lapin, culcându-se liniștit, chiar acolo unde căzuse.

Nu după multă vreme, toți au adormit. Genar se trezește scuturat de o mână.

— Hm? Ce?

— Auzi, Vel? și Genar recunoaște vocea lui Dara. Popa ăsta de mușchetar n-o să mai încerce precis figura de la han!

— Da? De ce?

— Păi nu-ți dai seama? Aici Mary nu mai stă pe scaun...

Fără îndoială, privit de aici, răsăritul soarelui e și mai încântător. Trezite înaintea tuturor, femeile îi contemplă în tăcere pe actorii care dorm alături de cai, își spun apoi una alteia o sumedenie de lucruri interesante și dau semnalul deșteptării.

— Admirați și voi răsăritul! le recomandă ele soților și se duc să se spele în apa unui izvor, nu mai gros decât o frânghie și care se repede drept în sus, ca un joc de apă.

— Crezi că dacă am bea zece litri din pâraul ăsta, ne-am ridica și noi ca niște balonașe? întreabă Genar, cu ochii cârpiți de somn.

Însă Darn s-a sculat de pe culcușul tare, căptușit cu fânul pentru cai, și-i dă ocol lui Aramis, studiindu-l atent.

— *Memento quia pulvis es!*¹ îl salută mușchetarul cu blândețe, tocmai deschizând ochii, iar sfatul acesta blajin are asupra lui Darn efectul unei înjurături. Mormăie ceva, în timp ce Aramis rămâne surd și orb la această ofensă adusă bunelor maniere.

— Eu am plecat după ouă de păsări, îi înștiințează Lapin. Braconajul e o meserie de aur, te-ajută să te descurci pretutindeni.

— Vin și eu, se ridică Genar. Să vedem dacă marginile Umbrelei ating sau nu vârful muntelui. Bănuiesc că acolo e un câmp de forțe.

— Mai bine stai să-ntâmpinăm câmpul de forțe al domnului Michelet, îl povățuiește Ada. Ce te omori atâta cu Umbrela asta? Parcă tu ai spus primul că nu mai ai nevoie de mașini și de știință. Acum ce, te-ai răzgândit?

— Dar, Ada, înțelege, nu pot rămâne insensibil la

¹ Adu-ți aminte ca ești țărână(lat.)

minunea asta!

— Toate minunile sunt uluitoare, dragul meu. E condiția lor esențială. Dacă nu mă-nșel, cineva, la venirea noastră, își manifesta indiferența față de râurile care curg în sus. Nu cumva Perroquet?

— Bravo! Credeam că dau peste niște oameni de-nteles, care-or să-mi explice fenomenul. De unde să știu...

— Dacă tu vrei să ne convingi că trăim ca în veacul al XVII-lea, te înșeli, te înșeli cumplit. Vel Genar.

— Dar nici n-am pretins vreodată, dragă, se scutură pilotul cosmic. Ai vrea să mă vezi ca pe nătărăii voștri de mușchetari? adăugă în șoaptă. Să nu știu decât să-nvârt frigarea de la șold?

— Domnule, nu veniți? Eu vă las în plata Domnului și plec, se impacientează Lapin. Doar nu mergem după floricele.

— Numai vezi că mușchetarii ăștia pot să și placă, replică Ada.

— Lui Mary?

— De ce nu și mie? Sunt politetea și curtenia întruchipate. N-am mai primit un compliment de la tine de trei ani și 28 de zile numărate.

— Ada!

— Să nu vă treziți mâine poimâine cu un glonte de la moș Lapin, care-o să vă confunde în pădure cu niște cerbi. Atâta-ți spun!

23

Laboratorul lui Clit. Pe ecrane, imaginea grupului expediționar de pe Planeta Umbrelor Albastre. Moșneagul chițcăie încântat. O voce în difuzor:

— Stimate maestre, tensiunea nervoasă a celor două familii e în creștere. Acum opt minute atingea nivelul mediu de 310 *cliți*.

CLIT — Perfect, draga mea! Pasiuni dezlănțuite, asta am și urmărit. Să mai iasă din amorțeală.

— Mi-e teamă să nu devină periculos! Nu uitați, maestre, că ei sunt neștiutori!

CLIT — Ba pardon! Dar mușchetarii ce păzesc? Poftim?

— Știți bine că oamenii nu pot fi păziți acolo de propriile lor greșeli. Și-acum, ultima știre: Falanga Dogmaticilor prepară un studiu amănunțit asupra experienței dumneavoastră. Vor să-l înainteze Academiei Interplanetare, maestre! Vă pândesc ca să vă descopere erorile.

CLIT — Din ce în ce mai bine! Am să-i iau cu mine pentru scena finală, o merită din plin. Ia zi, v-ați pregătit aparatele? Urmează etapa a cincea.

— Suntem gata, maestre!

CLIT — Strașnic! Fabricați comoara! Să-i vedem ce vor face între ispita aurului și amenințarea lui Michelet.

24

— Doamnelor și domnilor! strigă Perroquet de pe stânci.

— Domnule Perroquet! strigă domnii și doamnele, într-un septet bine armonizat.

— Am găsit comoara! anunță Lapin.

— Suntem atacați de Michelet! răspunde Darn.

— Pe puțin zece tone de aur și o sută de mii de pietre scumpe!

— Pe puțin o sută de cavaleri cu paveze și cincizeci de

pedestrași cu arme de foc! replică amabilul Aramis.

— Urcați s-o vedeți! îndeamnă cei de sus.

— Coborâți! Să ne ascundem! cer cei de jos. Hai! Veniți repede, domnule! Moș Lapin, las-o naibii de comoară!

— Fuga jos, domnule! ordonă Lapin. Ce auziți suierând acum nu mai sunt curelele biciului, ci gloanțe adevărate.

Adevărul e că soldații nu poartă niciun fel de însemne după care să poată fi identificați, dar cele două aprige mutre – Michelet și Millescroix – le servesc bine drept semn de recunoaștere. Urmașii marchizului Fil de Toile, cele două doamne ale reginei, cei patru apărători ai lor și cu braconierul s-au strâns la adăpostul unei stânci de lângă tabără și caută o soluție pentru ieșirea din impas.

— Cucu! Ștregarilor! strigă vesel Michelet. Predați-vă cu frumosul!

— Salutare, domnule! se înclină Lapin. Bine-ați venit! Ce se mai aude pe la Curte? Cum a ieșit vânătoarea în sezonul ăsta? Pe aici se spune că mistreții încep să dispară; cică intră în slujba monseniorului de Pauvreliu, ca simpli porci.

Comandantul corpului de represalii, un căpitan bătrân și fioros, cu mustățile ca două cuiere, poruncește începerea luptei.

Ostașii sunt cu vreo trei sute de metri mai jos decât viitoarele lor victime. Panta e foarte abruptă și presărată cu bolovani.

— Prieteni, clipa e grea, începe Aramis o mică predică. Să ne pregătim sufletele pentru marea călătorie! Nu, n-am să vă spovedesc, propriile mele păcate mă apasă și-așa destul de mult.

Mary îi smulge pumnalul de la cingătoare, îl așază pe

o piatră netedă și-l privește cu atenție cum se-nvârte, oscilează nehotărât, iar apoi rămâne cu vârful îndreptat spre agresori.

— Din ce material e confecționată această minunată armă, viteze gentilom? întreabă ea.

— Din oțel de Toledo, frumoasă ducasă, răspunde mușchetarul. O, *beati pauperes spiritu!*¹ N-ați ales momentul cel mai fericit pentru scamatoriile dumneavoastră, doamnă.

— Atenție, atenție! anunță cantabil Lapin. Micuța doamnă umblă iarăși cu... dumnealui. Slavă ție, Doamne! Vom fi salvați!

— Foc! ordonă căpitanul cu figură de căprar.

Un lanț de pârâituri și o melodie veselă, fluierată de cincizeci de gloanțe îi obligă pe toți să-și tragă capetele la adăpost.

— Ia uite, poveste! se minunează Genar. Asta zic și eu repetiție cu actori. Dacă pun în scenă un episod de război,ăștia sunt în stare să ucidă și publicul.

— Ei, vă predați? intervine sec abatele. Să nu mai facem drumul până la voi. Mai avem și alte treburi.

— Urcați, urcați, sfinția-voastră! Să vă mai scadă nițel din pantece! face Lapin pe binevoitorul.

— Asta înseamnă că valea e străbătută de un flux magnetic, trage concluzia Mary. Cu direcția est-vest, așa arată busola noastră de Toledo. Exact cum bănuisem.

— Perfect, domnilor! se agită fioroasa sutană. Deci fără vorbe inutile. *Abyssus abyssum invocat!*²

— Darn, dragul meu, adu tu probele geologice pe care le-ai cărat până aici. Toate! Ne vom distra puțin. Ah! Cum de n-am observat... Un depozit întreg de pietre

¹ Fericți cei săraci cu duhul(lat.)

² Abisul cheamă abis(lat.)

asemănătoare, chiar lângă noi!

— Mary, nu cumva... ghicește Ada.

— Ba da! confirmă Mary. Va fi o adevărată surpriză pentru bunii noștri prieteni de jos. Și cum au venit cu armuri, va fi cu atât mai interesant. Bravi mușchetari, lăsați-vă, vă rog, toate armele aici, după stâncă.

— Luptăm fără spade, stimată doamnă? întreabă Athos neliniștit, deoarece pregătirile femeii nu l-au convins. Se pare că și ceilalți mușchetari au îndoieli, ezitând să rămână dezarmați.

— Iubiți prieteni, aveți puțină încredere în noi! Vom lupta cu ajutorul pietrelor. Repede, cât mai multe pietre, din acelea roșii, de acolo!

Și mușchetarii, Lapin și Genar se supun ordinului, după ce, în prealabil, și-au ascuns armele. *Hallo*, drăguților, strigă apoi Mary, cu mâinile pâlnie, retrageți-vă cât vă mai dăm timp! Altfel veți avea neplăceri!

Fiorosul căpitan se oprește o clipă, după care își reia, perseverent, urcușul. Armura ușoară, dar rezistentă ce-l acoperă în întregime zdrăngăne mereu, ca un cărucior cu fiare vechi.

— Noi vrem comoara! precizează Michelet, cu cinismul său caracteristic. Dați-ne comoara și duceți-vă la toți...

— Colega, îl întrerupe de l'Âme Grise, să fim cuviincioși!

— Gata pietrele! anunță Darn. La ce sunt bune? Ce faci cu...

— Aruncă-le spre inamici! Câte una și nu prea tare! comandă nevasta.

— Dacă tu crezi c-o să-i sperii...

Totuși începe să le-arunce. Pietrele plutesc lin, ca niște baloane de săpun, purtate de câmpul magnetic rectiliniu și uniform al văii, dar în timp ce străbat acest

câmp se magnetizeaza puternic, mărimdu-și viteza. La sfârșit, în chip normal, încep să se lipească zdravăn de metalele întâlnite. Și, ce să mai vorbim, întâlnesc metale cu nemiluita, spre stupefacția războinicilor aflați în marș... alpin.

Văzând rezultatul excelent al acestui tir inițiat de Darn, ceilalți îi urmează pilda cu entuziasm și voieșie. Victimele se preschimbă astfel în atacatori. Pietrele aruncate, mari și mici, se transformă în ghiulele de bombarde, iar efectul lor e năstrușnic. E o adevărată desfătare să auzi veselul tam-tam bătut pe platoșe și pe spade și să vezi pedestrașii și călăreții scoțând strigăte uluite când pe arme li se prind kilograme de pietroaie sau când se simt loviți în moalele capului... căci oștenii adevărați poartă, spre nenorocul lor, și coifuri.

— Înapoi! urlă Michelet ca scos din minți, pentru că, deși fără armură, a interceptat traiectoria unui proiectil și s-a ales cu un cucui cât o gutuie.

— *Vadete în pace!*¹ ! îi binecuvântează Aramis.

¹ Mergeți în pace (formulă întrebuintată de preoții catolici după darea absoluțiunii – în limba latină).

— Ne mai întâlnim noi, domnilor, le promite, mărinimos, abatele.

— E și dorința noastră cea mai fierbinte, sfinția-voastră, răspunde Lapin cu amabilitate.

După acest amical rămas-bun. Millescroix începe să coboare cât mai demn, urmat de cucuiul lui Michelet și, imediat în urma acestuia, de Michelet însuși. Călăreții le-au luat-o înainte și acum le fac o primire triumfală, desfășurându-se în fața lor ca la paradă – cei doi animatori rămân însă surprinzător de indiferenți la aceste demonstrații de tehnică militară.

— Retragerea! comandă și furiosul căpitan, înghițind în sec.

Ușor de zis! Cum procedezi, totuși, când fiecare duce o sarcină suplimentară între 65 și 88 de kilograme? Spadele și muschetele fură aruncate cu cea mai ostășească grabă, păgubind astfel vistieria țării cu 1050 de dubloni de aur. Dar ce te faci cu platoșele? Bieții oșteni seamănă fiecare cu un Lagardere travestit, iar cocoșele de piatră se țin așa de bine încât toate strădaniile oamenilor de a și le da jos rămân fără succes. Și iată că soldații încep să-și scoată pieptarele de oțel – act plin de dramatism, căci nu poți rezista mult timp privirilor ironice ale adversarului.

— *Gloria victis!*¹ îi laudă pișicherul de Aramis. Domnule căpitan, ați luptat eroic.

— *Dominus nobiscum!*² se crucește Lapin. Vrăjitorie! și cercetează pietrele cu atenție, sperând, speriat, să-l vadă pe...

¹ Glorie celor învinși(lat.)

² Domnul fie cu noi(lat.)

Totuși cel mai mare eroism trebuie să-l probeze căpitanul, ieșind din armură sub ochii acestor doamne, la care – *o, fortuna labilis!*¹ – până acum cinci minute râvnise și era sigur că le va iubi.

Părăsit de toți, ca un comandant de vas ce se scufundă, el face mai multe mișcări energice și țâșnește dintre plăcile de oțel ca un prunc din pânțelele mamei – literalmente, adică și în costumul noilor-născuți.

Se ridică ușurat, își înalță brațele și răsufală adânc, neștiutor asupra înfățișării sale de la sud de ecuator, dar niște râsete zglobii de doamne îi dau de bănuț. Neavând curajul să privească în jos, își aruncă ochii spre armură și vede acolo – *horresco refereus!*² – brăcinarul pantalonilor de uniformă.

Cu binecunoscutul gest instinctiv își duce mâinile în față și firoasa lui înfățișate capătă un aer grotesc, de un comic irezistibil. La care foștii săi adversari răspund

printr-un râs fără margini.

— *Nein!* Vă... vă cer scuze... anta... onii... mas... nuntru... *Bon sang!*³ Permiteți să mă retrag?

— O meriți din plin, domnule căpitan, răspunde Mary,

¹ O, soartă schimbătoare(lat.)

² Îmi e groază sa povestesc(lat.)

³ Exclamații franțuzesti fără coresp. în română.

încându-se.

Căpitanul înclină țeapăn din cap, vrea să se-ntoarcă cu spatele, își dă seama că ar oferi doamnelor o priveliște și mai puțin nobilă și atunci recurge la un compromis: începe să coboare panta menținându-se în profil.

25

Pe Pământ.

— ...de asemenea remarcabil, maestre, deoarece n-au construit nicio mașină. Folosesc doar principiile fizicii...

— Sunt destul de șireți, draga mea colaboratoare! În fond, experiența noastră nu și-a propus să-i dezvețe pe oameni de a face din automate elementul *sine qua non*¹ al vieții lor?

— Opinia publică se interesează tot mai mult de această experiență. Falanga Dogmaticilor i-a făcut o reclamă deosebită. Un milion de scrisori și telegrame au sosit în ultimele două zile...

— Invită-i, te rog, pe reprezentanții presei și ai radioleleviziunii la o conferință pentru astăzi după-amiază. Măine noapte plecăm spre Planeta Umbrelor Albastre, însoțiți de Dogmatici. Pot veni și curioșii cu noi pentru scena finală.

— Am înțeles, maestre.

26

— Ia spune-mi, dragul, meu, prezența acestei comori nu ți se pare suspectă? Cum se face că am dat peste ea tocmai aici, unde tu ne-ai adus întâmplător?

¹ Indispensabil(lat.)

Soții Genar stau fiecare pe câte un sac cu bani, din care monedele, prea multe, s-au revărsat pe jos. Un morman de bijuterii – o movilă înaltă de circa trei metri – se află în spatele lor, iar pe cele două laturi ale peșterii sunt înșirate obiecte mari, din aur masiv – policandre, sfeșnice, cutii pentru cosmetice, gratii, uși, icoane, pumnale sau numai simple lingouri. Pe jos, un strat de pietre prețioase, gros cam de vreo palmă – nestemate de toate culorile, amestecându-se de-a valma; ici-colo scânteiază rubine, safire și smaragde uriașe. Femeile s-au gătit cu lanțuri și coliere, cu agrafe, brățări și alte podoabe pentru degete, urechi, păr, gât, piept, mijloc, glezne și pantofi, prinzându-și-le de sus până jos, de parcă ar fi niște paparude. Mușchetarii trag cu urechea la orice zgomot și țin bine mâinile pe spade. Moș Lapin se chinuie să-și vâre în sân și în nădragi cât mai multe pietre prețioase, umflându-se, din clipă în clipă, ca într-o criză subită de elefantiazis.

— Ba mă surprinde și pe mine, Ada. Sunt obligat să trag o concluzie: bătrânul Clit ne urmărește pretutindeni. Tu, Mary, ce părere ai?

Apropiindu-se, Mary zornăie din lanțuri ca o fantomă.

— E la mintea oricui. Știți foarte bine că în spatele acestor războinici de operetă se ascund o mulțime de oameni de știință, medici și ingineri. Ei îi reanimă pe morți și tot ei trebuie să fi ridicat, orașele, hanurile, ei cresc și întrețin caii, ei aduc hrană și prepară vinurile care v-au plăcut atâta. Da, sunt niște oameni minunați.

— În consecință, cunosc și secretul Umbrelei, nu?

— De bună seamă. Când v-am pus să cărați probele geologice, știind că soldații domnului Michelet ne vor ataca din nou, am folosit, aproape empiric, resursele naturale ale acestei frumoase planete. Vă imaginați însă

ce-au putut să creeze inginerii de-aici, ce minuni tehnice au pus la punct, slujindu-se de câmpurile magnetice, de apele care țâșnesc din sol ca niște arteziene, de ploile cotidiene...

— Ai început să vorbești în rime, romantico, remarcă Ada.

— Trebuie să dau peste un inginer de ăsta, să-mi explice mecanismul de sustentație al Umbrelei. Chiar așa!

— Domnule Aramis, ciripește Mary, îndreptându-se spre mușchetar. Cum mă prind aceste bijuterii?

— Sunteți de-a dreptul fermecătoare, nobilă doamnă, se apropie Aramis călcând pe vârful picioarelor, ca un demn filfizon, scrâșnind prin pietrișul de nestemate și ciupindu-și insistent urechile. Încântarea m-a amuțit, doamnă! Voi fi obligat să vă vorbesc prin gesturi.

— Oh, gesturile dumneavoastră, brav gentilom! Surâde, plină de grații, Mary, privind pe furiș la Darn. Gesturile tale, de când le aștept!

Darn strânge pumnii. Genar a înțeles și el și pentru prima oară se înduioșează gândindu-se la chinurile prin care trece bunul său prieten. Pe de altă parte, își dă seama cât de caraghios este acesta, în costumul său de negustor, cu mustața ca o perie de ghetă și fără nicio armă ca să-l poată pune la punct pe trufașul actor; ochii i-au căzut în fundal capului și obrazul i s-a ascuțit de când o pândește pe Mary cu priviri mereu neliniștite, simțindu-se, evident, inferior acestui fanfaron plin de siguranță.

O clipă, numai o clipă, pe Genar îl bate gândul că și Ada ar putea să cadă în ispită. Nu se întreabă de ce, pentru că, oricum, nici bărbații care și-au pus întrebarea n-au reușit să răspundă. Sau poate că din

instinct adaptarea la mediu e mai rapidă în cazul femeilor? Complicată problemă pusă bărbaților din toate timpurile...

— Bravi și cinstiți marchizi! ia cuvântul Athos, zâmbind grațios și fin, pentru că-i urmărise cu toată atenția pe amândoi. Sunt, cred, în asentimentul doamnelor să vă mulțumesc pentru strădaniile depuse cu atâta abnegație în slujba strălucitei noastre suverane, maiestatea-sa re...

— Ba pe dracu' nene Athos! îl întrerupe Darn, cu o voce total lipsită de chef. Eu m-am cam săturat și m-aș întoarce acasă.

— Să fim la înălțimea misiunii, domnule Nigaud! intervine Vel.

— Parcă-i mai bine printre mașini, *monsieur* Perroquet, șoptește uriașul. Pentru că ele nu-ți oferă surprize.

— Dar acasă și mergem, domnilor, la Paris! În câteva zile vom fi acolo. Nu uitați că ni se cuvine o răsplată împărătească. Maiestatea-sa ne așteaptă pentru a ne mulțumi, și regii nu trebuie lăsați să aștepte.

— Jocul începe să devină obositor, domnule Athos.

— Obositor? Cum așa? Este foarte interesant, intră în discuție Mary. Cred că sunteți de acord, domnule Aramis?!

— N-am nicio îndoială, doamna mea!

— Eu n-aș vrea să se mai termine, continuă Mary.

— Ha, ha, ha! Așteptați răsplată de la regi? sparge atmosfera Lapin. Când vă bălăciți în nestemate, la ce nădejdea unei pungi cu pistoli?

— *Vanitos vanitatum et omnia vanitas*,¹ prietene! Nu vezi că totul e amăgire? murmură Athos cu zâmbetul lui

¹ Deșertăciunea, deșertăciunilor și toate sunt deșertăciune(lat.)

înțelept.

Ne jucăm de-a regii și de-a mușchetarii, de-a dragostea și de-a vitejia numai așa, în spatele cortinei, unde publicul n-are acces niciodată. De ce să le pui pe toate la inimă, de parcă n-ar mai fi sub soare atâtea lucruri vrednice de luare-aminte?

— Hei, domnilor, strigă Porthos din fundul grotei, vă arde de discursuri și timpul trece. Eu zic să ne cărăbănim de prin locurile-astea afurisite, să ne lăsăm spre câmpie, unde găsim de-ale gurii și de-ale... sufletului. Minteaa poate să mai aștepte.

— Da..., surâde iar Athos, trist. Minteaa!... Ce se poate face cu mintea?

— Eu propun, Athos, să prăvălim mai întâi o stâncă la intrarea peșterii, intervine, plin de înțelegere, d'Artagnan. Mi-i teamă de iscoadele monseniorului.

— Iată o judecată bună, pe cinstea mea! se declară de acord nobilul Athos. S-o și punem în aplicare, neîntârziat. Pe urmă, d'Artagnan, trebuie să vorbim amândoi. Între patru ochi. Despre niște lecții de scrimă...

27

— Păcatele mele, domnilor! se apără Pillard ca de foc. Eu? Nu mă cunoașteți. Omul maiestăților lor până la moarte!

— Ce spui? se miră moș Lapin. Asta nu-mi miroase a bine, pe legea mea. Teamă mi-e că monseniorul de Pauvreliu ne pregătește un renghi afurisit.

— Domnilor, înțelegeți-mă și pe mine! Hanul e la răscruce de drumuri, trec tot felul de oameni pe-aici și trebuie să-i mulțumești pe toți, nu?

— Dă-ne atunci odăile mari! poruncește Aramis. Și adu de-ale gurii! Doamnele au flămânzit și au nevoie să prindă putere.

— Ați fost în gândul meu, confirmă Mary, în timp ce pe chipul lui Darn trec umbre de furie și neputință. Cine știe ce încercări ne mai așteaptă în noaptea asta!

— Da, cine știe!? îngaimă și Aramis.

Marea sală a hanului e aproape pustie. Doi gentilomi aflați la o masă din fund se ridică și fac o reverență adâncă spre noii-veniți, la care mușchetarii răspund cu o reverență la fel de adâncă. Se cunosc, desigur, căci sunt cavalerii englezi ce s-au bătut ca leii săptămâna trecută; deși fuseseră ciuruiți cu spadele, acum s-au înzdrăvenit ca prin minune.

— În sănătatea bunului nostru rege, domnilor! se grăbește Pillard să le dea un rând de băutură tuturor. Dumnezeu să-i dăruiască zile multe și fericite lui și supușilor lui. Mai deunăzi au trecut spre Paris, fără să poposească, domnii Millescroix și Michelet cu suitele. Păreau foarte triști, nu știu de ce. Mai ales căpitanul, care-și ținea mâinile grijuliu în dreptul locului acoperit la unele statui cu o frunză...

— Prieteni, îl aveți în față pe cel mai deșucheat mincinos al regatului! spune Lapin. Strașnic le mai croiești, ticălosule! Mutra de șoarece murat nu se învârte prin pădurea de lângă han, ai? Am văzut-o, șmechere! Porcul ăsta de Michelet are noroc. De mult trebuia să-i fi trimis sufletul în iad.

— Pe cinstea mea că habar n-am! Vă jur pe odihna...

— Las-o! Să bem, prieteni, pentru despărțirea noastră!

— Ce? Pleci? Te despați de noi? Așa, pe negândite, *père* Lapin?

— Nu plec nicăieri, dragii mei, dimpotrivă, m-am

întors! De-aici m-ați luat, lăsați-mă aici. Am ținut să văd și eu munții, să iau puțin aer curat și, credeți-mă, am luat și-am tot luat, pentru toată viața! rostește moșul, lovind de masă o pungă respectabilă.

— Asta așa-i, bătrâne! îl amenință cu degetul Porthos. Numai, vezi, ai grijă de pietrele, din nădragi și din sân! Să nu rămâi cumva fără piele, pe legea mea. Michelet atâta așteaptă!

— Ssst!, că aici și masa are urechi... He, he! Cu bogățiile astea trebuie să-mi răscumpăr sufletul de la... ca să nu nimeresc într-un cazan cu smoală. Distinsă doamnă Mary, poate până mâine dimineața puneți o vorbă bună pe lângă... Sunt om de treabă, zău! O să ne înțelegem de minune. N-o să-i pară rău! și zornăiii punga.

— Nu, nu, fără bani! ripostează hotărâtă Mary. Al meu e un tip modern, nu se-ncurcă cu așa ceva, ca să n-o pătească.

— Cum vreți, doamnă ducesă, numai să nu mă uitați înainte de despărțire, o ține morțiș braconierul. Mi-ați promis!

— Îl vei avea, père Lapin. Mâine în zori. Dar trebuie să-mi dai o mână de ajutor.

— Fac orice, slăvită doamnă. Iscălesc și un pact cu sângele meu. Știu că așa se obișnuiește. Aveți cumva un formular la îndemână?

— Nu-i nevoie. Țasta-i un procedeu depășit. Eu am să mă retrag acum în camera mea cu domnul Aramis pentru o convorbire particulară. Fii dumneata bun și păzește-ne ușa!

— Hi, hi! face moșul cu ochiul. Lăsați pe mine, doamnă!

— Perfect. Dar bagă de seamă: nu intră nimeni. Nici

majestatea-sa regele! Să mergem! Domnilor, ne veți scuza pentru o oră.

— Mary, abia mai suflă Darn. Mary, n-ai să faci asta, nu?

— Ba da, domnule! Simt nevoia să mă spovedesc, îl voi plictisi pe domnul Aramis cu o confesiune îndelungată.

— Nobilă doamnă, mă supun. Nu uitați, prieteni, că în tinerețe trebuia să fiu hirotonisit preot, așa că am căderea să ascult confesiuni și să dau păcătoșilor penitențe. Vă urmez cu respect, stimată doamnă, se înclină Aramis, zâmbind imperceptibil.

Cei trei pornesc în sus, pe scara împodobită cu stema regală și cu portretele regelui și reginei, desenate în mod ciudat anacronic, cu naivitatea cuceritoare a „Vameșului” lui Rousseau: regele are figura unui copil monstruos, cu un ochi cât o ceapă și celălalt cât un cățel de usturoi, în vreme ce regina a arborat un aer indecent și provocator, îndemnându-i pe supuși la comentarii lipsite de respect.

— Ce-i asta? se ridică buimac Nigaud. Voi ați înțeles?

— Ho, ho! râde din toată inima Porthos. Pe legea mea, a naibii confesiune...

— Ține-ți gura, pentru Dumnezeu! își iese din fire d'Artagnan. N-ai priceput că domnul Nigaud este soțul doamnei ducese?

— Domnul... soțul... și doamna... cu Aramis? se dezmeticește Porthos. *Milles tonnerres!*¹ Iertați-mă, domnule marchiz, sunt un măgar.

— Și tu, Ada, ce tot râzi acolo? își admonestează Genar soția. V-ați pus în gând să ne scoateți din minți?

— Așa e! se agață Darn de replică precum înecatul de

¹ Mii de tunete(fr.)

pai.

— Domnilor, pân' aici! bate din picior Ada. Uitați, pesemne, în ce secol trăim. Încornorații sunt la modă, dragii mei. N-ai decât, *Maître* Nigaud, să-ți găsești și tu o iubită și să te răzbuni. Deși m-aș mira să se afle vreuna dispusă să-ți ofere farmecele.

— Da? Și de ce, mă rog?

— Pentru că sunteți imposibili amândoi, și tu, și Genar. Vă bate gândul că Mary a căzut victima mușchetarului? Eroare! Ea s-a adaptat cel mai bine acestei epoci de galanterie.

— Bine zis, galanterie! se posomorăște Perroquet. Asta vine de la galantar?

— Mai ești și grosolan pe deasupra! Imaginați-vă, ca niște proști, că nevestele vă aparțin prin lege, confundați-le cu mobila din apartament, cu animalele de pe lângă casa omului! Sfătuiește-l pe prietenul dumitale să brutalizeze mereu pe toată lumea ca un erou de circ!

— *Au diable!* suduie Vel cu năduf. Și asta face parte din programul de repetiție al actorilor? Când mă gândesc că abia v-am convins să veniți cu noi. Mai bine vă lăsam încuiate în casă.

— Vreau să-nțeleg pentru ce nu mă mai iubește, intervine Darn, cu voce tremurătoare. N-am nicio vină că arăt așa.

— Trebuie să întreprindem ceva, domnilor! tună Porthos, în culmea indignării. Eu dau buzna peste ei, și lasă că-i frec urechile părintelui de i le fac zdrențe.

— M-am gândit și eu la asta, mormăie d'Artagnan, dar nu merge.

— Pe copitele diavolului! Și de ce?

— Pentru că suntem gentilomi. Și cine ne-a poruncit să stăm liniștiți? Doamna ducasă. N-o să ne ridicăm

niciodată împotriva unei femei, îl lămurește, răbdător, Athos.

— Dacă-i așa, atunci mă ridic eu, face Darn. Îmi închipui că mai am dreptul ăsta. Măcar dreptul ăsta...

— L-ați uitat pe nătarăul de Lapin, domnule. Vă pune jos cât ai bate din palme. La urma urmei, de ce să-i arătați doamnei atâta atenție? se împotrivește d'Artagnan.

— Ia te uită, ce secol al galanteriei! ironizează Genar, pe jumătate răcorit.

— Atunci îi lăsăm de capul lor? e gata să plângă Darn.

— Nici gând... *Si vis pacem, para bellum!*¹ ăsta era dictonul iezuitului de Aramis. Haideți să i-l scoatem pe nas! hotărăște Athos.

— Cum?

— D'Artagnan, cum stă domnul Nigaud cu lecțiile de scrimă?

— Excelent. L-am instruit în ascuns, zilnic, după sfatul dumitale, dat în ziua în care am găsit comoara.

— Rezultatul?

— *Maître* Nigaud a dovedit calități excepționale. Poate ține piept, cu succes, chiar spadei mele.

— Așadar, domnule Athos, dumneata ai prevăzut încă de atunci ce are să urmeze? se minunează Perroquet.

— Îmi cunosc bine prietenul. La ieșirea din camera doamnei du Muguet, Aramis trebuie provocat la duel. Așa, cel puțin, domnul Nigaud își va spăla onoarea.

— Un duel! chicotește Ada, foarte veselă. Ce nostim!

— Da! se-nflăcărează Darn. Să vadă dumneaei. Să-mi ceară iertare în genunchi, iar eu n-o voi ierta niciodată. Adică... chiar să-l omor?

— Mai ales! Veniți în curte, domnule, să vă arătăm

¹ Dacă vrei pace, pregătește-te de război (în limba latină)

care sunt loviturile preferate ale lui Aramis. Să vă feriți de ele.

— Merg și eu, se ridică Ada.

— Ba dumneata, doamnă, rămâi aici, cu mine, trăneste Genar un pumn în masă. Că pe urmă întoarcem foaia, ai înțeles?

28

— Maestre Clit! Scuzați...

— Ei, ce mai e? îmi fac bagajele, nu știi că diseară plecăm?

— Și eu mi le fac, maestre, dar *acolo* s-a întâmplat ceva. Mary Wilde, din orașul nostru, s-a închis într-o odaie a hanului cu Aramis.

— Măi, fir'ar să fie! Și crezi c-o să afle cine stie ce de la el?

— Femeile...

— Nu, nu, băiatul ăsta o să-și țină gura!

— Să nu dea toată experiența peste cap.

— N-are cum, fetișo. Ia zi, ce scriu ziarele?

— Dacă-mi permiteți o expresie neacademică, Falanga e pe ducă, maestre. Toată planeta se interesează de dumneavoastră. Așteaptă cu nerăbdare rezultatele.

— Vor fi mulțumiți, te asigur. Și știi ce? Doamna ducesă n-are decât să-și pună la bătaie toate meritele personale pentru aflarea secretului. Scena finală de poimăine tot se va juca după cum vrem noi. Cu atât mai rău pentru Genar! Să vedem, are să poată împiedica deznodământul?

— Nu, maestre!

— Ei, vezi! Și-acum dă fuga la bagaje!

S-a înnoptat. Mușteriii din sala hanului sunt veseli ca niciodată. Pillard îi îndoapă cu mâncăruri și băuturi de parcă mâine ar veni sfârșitul lumii. Iar ei beau și mănâncă, inconștienți de această sumbră prezicere, până cad pe sub mese și abia mai răsuflă.

Dar în curtea pustie, cufundată în întuneric, Darn Down, cu ochii ațintiți la fereastra necredincioasei, unde abia pâlpâie o lumânare, își mușcă mâinile de ciudă și amărăciune, așteptând clipa răzbunării. Și ea nu întârzie să vină. Pe ușa hanului iese *père* Lapin și se îndreaptă spre șirele de paie. Nigaud sare la el și-i vără spada în mustăți.

— Stai!

— Stau, dom' Nigaud, păcatele mele!

— Doamna a... a terminat? Unde-i domnul Aramis?

— Terminat de mult, domnule! Acum beau aldămașul amândoi cu prietenii dumneavoastră. Așa se-ntâmplă, nu știți? Dar au făcut un război, domnule, de să-nvie și morții! Ca să vezi! Pirpiriu cum e domn' Aramis, nici nu l-aș fi crezut atât de năbădăios...

— Hmmm! geme Darn. Moșule, fugi înăuntru și cheamă-i pe-ai noștri aici. Mai ales pe domnul Aramis și pe... ducesă.

Ai înțeles? Că de nu, te spăl pe dinți cu sabia asta.

— Ferească Dumnezeu! Tocmai acum când m-am îmbogățit?

Mușchetarii, Genar și cele două femei vin în curte ca și cum nici n-ar ști ce are să urmeze, dar Nigaud îi pune la curent pe toți, cu cea mai mare iuțeală.

— Domnule, e prea târziu! îl anunță rece Aramis. Trebuia să mă anunțați mai din timp despre legăturile dumneavoastră cu doamna, deși nu știu dacă și așa n-

aș fi cedat rugăminților atât de fierbinți ale domniei-sale.

— Uite ce e, prietene, spumegă Darn, voi fi nevoit să te ucid în duel. Pe dumneaei las-o. A terminat cu mine pentru totdeauna. Stimată doamnă, mâine puteți lua prima rachetă spre Pământ. Povestiți-i lui moș Clit ce bine v-ați simțit aici...

Mary râde, dar se vede de departe că este impresionată – și încă în mod ciudat de plăcut – de furia lui Darn.

— Pardon, domnule! Cum să mă omori?

— În duel, domnule!

— Zău? Dumneata ? Am să-ți găuresc surtucul, cât ești de marchiz.

— Ajunge! În gardă!

Spadele scapără scânteii în bezna dintre șirele de paie.

— Pariez toată solda că la a douăsprezecea figură Aramis e dezarmat, propune Porthos.

— Pe zece câni de Médoc¹, prietene, dar n-o apucă nici pe a zecea.

— Ei, drăcie! se miră singur Aramis. Sunt moleșit ca un boboc!

— Cred și eu, se-nfurie Darn și mai tare. Păzea!

O fentă, o cvartă, și spada mușchetarului zboară pe la nasul lui Mary, ca o muștrare, și se oprește în paie.

— Domnule, pe cinstea mea...

— Dă-i spada, domnule Athos! În gardă, onorabile!

— Ați pierdut amândoi, constată Genar, adresându-se mușchetarilor. Nu ajunsele nici la figura a opta! Așa sunt sportivii ăștia, doamnă Mary. Învață scrima peste noapte și te trezești că vor să-ți apere onoarea. Dacă mai au a cui onoare apăra.

— Ha, ha, ha! izbucnește Mary.

¹ Celebre podgorii în Franța

— Hop! Un-doi! strigă Darn, și sabia iar zboară. Mai vrei o dată. Îngerăș hirotonisit?... Paracliser amorezat!

— Mi se pare că ne cheamă papa Pillard, face d'Artagnan. Te pomenești că a dat cep butoiului de Clos-Vougeot!

— Gata, eu am plecat, sare Porthos.

— Venim și noi, adaugă Athos. Doamnelor, după dumneavoastră! Domnilor, duelați-vă, faceți ce știți, noi nu ne amestecăm!

Și dispar cu toții în han, iar peste cele petrecute mai departe între șirele de paie coboară, discret, întunericul. E drept că Mary, cu urechile ciulite spre ferestre, a auzit un fel de cotcodăceli și o voce mânioasă de bărbat, dar asta însemna, desigur, că vreun chefliu a dat iama în găinile hangiuului. Tot astfel, la un anumit moment, moș Lapin a jurat că în curte răsună plânsul pițigăiat al cuiva... Cine știe ce slujnicuță certată cu iubitul ei.

Toate astea îi înveselesc la culme pe eroii noștri; ei se uită unii la alții și-i pufnește râsul – cel mai abitir pe flușturaticele de femei! – și se grăbesc să închine în sănătatea domnului marchiz Nigaud, una dintre cele mai strașnice spade ale regatului.

După vreo jumătate de ceas, cei doi gentilomi se întorc demni. Atâta că domnul Aramis pare cam tras la față, iar marchizului îi strălucesc ochii și amândoi se clatină pe picioare și răsufală repede.

— Șmecherilor! strigă vesel Porthos. Abia ați așteptat să plecăm ca să vă cinstiți amândoi, pe ascuns. Asta nu-i frumos!

— Domnul marchiz, recunoaște Aramis și un suspin adânc îi scutură pieptul, domnul marchiz e un om de onoare. Un gentilom desăvârșit! și se așază foarte grijuliu pe marginea unui scaun. Mi-a făcut plăcere să

golesc cu domnia-sa o cană de Champagne...

— În semn de împăcare, precizează Nigaud țănoș, înțepându-se în mustața pe care vrea să și-o răsucescă.

— Cineva, așadar, s-a purtat ca un erou, exclamă Mary, nespun de bucuroasă.

— Pardon, doamnă! A trecut vremea aia, declară categoric Darn. Îmi pare rău pentru dumneavoastră.

— Ei, nu cumva te-ai supărat, se alintă ducesa, cu o frivolitate fără cusur. Dragul meu!

— Cred că dumneavoastră vă vorbește, domnule, se întoarce Nigaud spre Aramis.

— O nu, nu, domnule marchiz, se sperie mușchetarul. Nici gând, domnule marchiz! *Noli me tangere*¹, domnule!

— Moș Lapin, se ridică ducesa, toată numai zâmbete de încântare.

— Doamnă?

— Ți-am făgăduit că în noaptea asta ți-l dau pe...

— Cu împrumut, doamnă ducesă... Că nu vreau să intru în belea!

— Desigur! Însă trebuie să mă ajuți să-l chem.

— Cu dragă inimă, frumoasă doamnă!

— Să părăsim această adunare, unde bărbații nu mai știu să prețuiască femeile. E un șopron în curte. Mergem acolo să facem o fiertură. Vino!

30

Se luminează de ziuă. Mușchetarii și protejații lor coboară în curte și se apucă să pună șeile pe cai, grăbindu-se de plecare. În noaptea aceleiași zile, conform planului întocmit la plecarea de pe Pământ, ei

¹ Nu mă atinge(lat)

trebuie să ajungă la Paris, unde maiestățile lor îi așteaptă cu o nerăbdare lesne de înțeles.

Cu ochii roșii de fum și de oboseală, Mary și moș Lapin ies din șopronul unde au trebăluit toată noaptea. La vederea ducesei, Nigaud întoarce capul cu dispreț, Aramis își pironeste privirile în pământ, iar ceilalți se holbează de uimire.

— Draga mea, începe Ada, nu ți se pare totuși că te-ai jucat prea mult? Uiți că până-n seară trebuie să străbatem aproape o sută de mile...

— Liniște! le cere ducesa, cu un zâmbet de satisfacție. I-am pregătit o surpriză prietenului nostru, psihiatrul.

— Clit, prietenul meu? se scutură Darn, uitând de măreția pe care și-o impusese. Nici mort! După ce ne-a mâncat fripți pe toți?

— *Père* Lapin, fii dumneata bun și ține-mi calul! îl roagă Mary. Nu-mi închipuiam c-o să rămân văduvă pe această frumoasă planetă.

Aramis tușește foarte încurcat. Moșul o ajută pe doamnă să încalece, apoi îngenunchează smerit și rostește o scurtă rugăciune, în latină, ca un bun catolic ce se află.

— Ce-i asta, moșule? se miră d'Artagnan. Ne dai binecuvântarea dumitale?

— Ba nu, domnule cavalier, să mă iertați Dar vreau să vi-l arăt pe Aghiuță, Domnul fie lăudat!

— *Mulți sunt vocati, pauci vero electi!*¹ își ridică Aramis mâinile a neputință.

— Și ială-l! face bătrânul un număr de prestidigitație, scoțând dintr-un crac al nădragilor un șip mititel din pământ și afumat foarte. Aici e închis. Ucigă-te-toaca!

— Vorbești serios? se aude, de la cerdacul larg ce

¹ Mulți chemați, puțini aleși(lat)

mărginește etajul, vocea lui Pillard.

— Ho, ho! ridică Lapin capul. Ai vrea să pui mâna și pe ăsta, hangiu afurisit? Atunci îți dau rețeta: pui într-o oală spânz, mătrăgună, coada-calului, siminichie, limba-soacrei, gușterită, barba-caprei, ciocu-berzei și traista-ciobanului; îți dau eu dintr-ale mele, că toată noaptea am alergat pe câmp și prin pădure să le-adun; adaugi iarba-fiarelor, dac-o ai la-ndemână, și puțină, dar foarte puțină unghie de copil neînțârcat, pe urmă trei fire de păr din capul unuia mort de curând... fiindcă veni vorba, ia vezi ce-ți face Augustin, argatul, că l-am auzit văitându-se că i-ar fi rău..

— Mary, omul e mort? întreabă Genar.

— Eu nu l-am văzut, se spală ea pe mâini.

— Și fierbi toate astea până cântă cocoșul, pe urmă arunci fiertura la gunoi, iei tăciunii din vatră, îi stingi în apă ne-ncepută și-i pui într-un șip ca ăsta. Bun! Cum ai nevoie de ceva, tragi nițeluș dopul și spui ruga la gura șipului.

— Minune! cască gura hangiul.

— Cea mai bună dovadă că ajungi să te tâmpești dacă stai mult cu ăștia! murmură Perroquet la urechea baroanei de la Rose. Nici cel mai desăvârșit actor, în condițiile de pe Pământ, nu și-ar putea impune să creadă, cu atâta convingere, în balivernele astea.

— Cine știe, cine știe! face pe misterioasa Ada.

— Acum îmi explic insuccesul, vorbește Aramis de unul singur. Femeia-asta îl stăpânește pe diavol. Ptiu! De-aia m-a bătut atât strașnic nătărăul de bărbatu-său! Blestemat fie el *in saecula saeculorum*!¹

— Ei, bătrâne, să-ți ajute cerul să folosești din plin licoarea asta! îi urează d'Artagnan. Și rămâi sănătos, că

¹ În vecii vecilor(lat)

noi ne ducem!

— Hangiule, ia-ți plata! aruncă Porthos, în ușa hanului, cu un gest de rege, o pungă durdulie. Ți-am rămas datori și de data trecută. Vezi, suntem oameni de treabă.

— Dumnezeu să vă apere, domnilor! Dar găzduirea luminățiilor-voastre și a nobilelor doamne a fost plătită.

— Drace! Ghicesc de cine, se întunecă Athos.

— Chiar de sfinția sa de l'Âme Grise. Și de domnul Michelet, nu mai demult decât ieri, când au poposit aici pentru prânz.

— Poate o să ne revedem mai curând decât bănuți, domnilor! prorocește moș Lapin la auzul acestor vești neliniștitoare.

Monseniorul de Pauvreliu are mâinile lungi și poartă mânuși de tot felul. Păziți-vă!

— Mulțumim pentru sfat! răspunde Atlîos. Cred că nu ne-ar strica o mică vacanță la țară. După ce vorbim cu maiestățile lor, bineînțeles! Rămâneți cu bine!

— Viață lungă și sănătate, doamnă ducesa! urează braconierul. Dea Domnul să ne mai întâlnim pe lumea asta!

31

O răscruce de drumuri, în câmp, mărginită de tufișuri și de un crâng de salcâmi subțirei, cu trunchiuri înalte. Două izvoare se ridică spre cer; în calea lor, localnicii au montat pe stâlpi niște jgheaburi de lemn, asemenea unor linguri uriașe, cu găvanul întors, pentru ca drumeții și caii lor să poată bea apă. Mai multe rămășițe de oase dovedesc că locul a fost ales pentru popas și aici s-au mâncat orătanii domestice jertfite și sălbăticiuni

vânate, dar câteva cranii, grozav de asemănătoare cu cele omenești, mai stau mărturie și unor atacuri și te îndeamnă la precauție. Soarele apune în mijlocul șirurilor de curcubee specifice planetei și aerul se răcorește în așteptarea nopții. Pe lungul drum către Paris își face apariția grupul actorilor-mușchetari și al pământenilor care au vrut să scape de mașini. În frunte călăresc alături Porthos și Aramis, apoi vine Nigaud singur, după el cele două slujitoare ale reginei, Perroquet, singur și el, și în sfârșit Athos și d'Artagnan. Au păstrat formația asta în tot timpul drumului, dovedind un salutar simț de prevedere; de altfel – destul de ciudat – n-au fost atacați și n-au întâlnit nici măcar un țăran.

— Să ne oprim puțin, domnilor! cere Aramis. Doamnele... adică domnii marchizi trebuie să fi obosit.

— De acord! răspunde de la coadă d'Artagnan. Să adăpăm și caii.

Desalecă și lasă animalele să se odihnească, iar ei se strâng roată la marginea drumului, în jurul desagilor pe care Porthos îi deschide cu gesturi solemne.

— Ochii-n patru, domnilor, ochii-n patru! îi sfătuiește prietenos d'Artagnan. Văd aici niște hârci și nu se știe niciodată cui îi vine rândul la o răspântie ca asta.

— Aș! face Portlios, bătând amical peste pânțele un butoiăș din lemn de dud. Acuma, când suntem buni prieteni cu monseniorul...

— Va să zică, nu mi s-a părut, răsună un glas dincolo de tufișuri. Chiar dumneavoastră erați!

— Pardon? răspund drumeții în cor.

— Omagiile noastre, doamnelor! Bun găsit, viteji gentilomi!

Cei apăruți ca din senin sunt sfinția-sa abatele de

l'Âme Grise și domnul Michelet, în carne și oase. Respingător de zâmbitori și amabili.

— O cursă! murmură Athos, ducându-și mâna la șold.

— Ce plăcere să putem face drumul la Paris într-o companie atât de distinsă! le întinde Michelet mâna, cu un gest cât se poate de curtenitor.

— Căci avem același drum, fără îndoială! sticlesc ochii verzi ai abatelui, de sub gluga ce-i acoperă capul.

— Domnilor, dovedește gasconul o remarcabilă prezență de spirit, dați-ne voie întâi să vă mulțumim pentru amabilitate.

Ați plătit dinainte, ni s-a spus, lui papa Pillard, să ne găzduiască în hanul său onorabil.

— O, domnule, își pleacă abatele ochii, e un lucru atât de neînsemnat! Oricine știe că în cuferele mușchetarilor nu se prea înghesuie pistolii; ne-am împlinit o datorie creștinească. Și pe urmă, *est modus in rebus*¹, prea sunteți niște oameni de ispravă! Să uităm micile noastre neînțelegeri. Monseniorul de Pauvreliu căruia i-am istorisit faptele dumneavoastră de arme, vă apreciază în cel mai înalt grad loialitatea și vitejia și speră ca într-o zi să vă cunoască personal.

— ...dea cerul să n-apucăm ziua asta niciodată! murmură Athos în frumoasa lui barbă.

— Dar ce văd, tocmai vă pregăteați pentru o gustare! urmează abatele.

— Sunteți invitații noștri, se grăbește Genar, găsind destul de nostimă această farsă actoricească.

— Primim cu bucurie, fiul meu, se așază de l'Âme Grise, urmat de Michelet. Ne era o foame...

— ...și o sete! completează mutra de șoarece înecat.

— Eu stau de strajă, murmură d'Artagnan. Mă duc să

¹ Este o măsură în toate lucrurile(lat)

adăp caii, spune el apoi cu glas tare.

— În sănătatea monseniorului! le toarnă Porthos din butoiașul cu rachiu.

.....

— În sănătatea monseniorului! le toarnă Porthos din butoiașul cu rachiu.

— Dă-l în... colo de monsenior! sughiță abatele. În sănătatea maiestăț... ii-sale regele.

— Ura, ura! mormăie Michelet, cu ochii peste cap, ca un bolnav de ducă-se pe pustii. Trăiască mușchetarii! Trăiască marchii... archizii și... doamne...

— Doamne, iartă greșalele noastre! își împreunează mâinile de Millescroix. V-am greșit, bravi gentilomi! V-am înșelat, v-am tras în cap...

— Ei, ei! îl mângâie Porthos. Cui nu i se-ntâmplă?

— ...în capcane. Suntem doi măgari! mărturisește abatele, dând din cap ca și animalul cu pricina.

— Trăiască ma... chizii și doamne... zbiară Michelet.

— Doamne, ocrotește-l pe rege! toarnă iar Porthos din butoi.

— ...și doamnele! Și doamnele! orăcăie Michelet.

— Vino să te pup, fiule! îmbrățișează abatele spinarea lui Porthos, într-o poziție nespuse de complicată și-l sărută zgomotos pe cotul stâng. Iartă-mă!

— Și pe mine, și pe mine! dă Michelet din picioare și izbucnește în plâns. Să mă ierte și pe mine!

— Domnule abate! ia cuvântul Genar, care picotește, cu ochii închiși, ca o găină adormită. Acuma, că suntem între noi..., ia spune, dumneata..., unde sunt tehnicienii și doctorii voștri? Ai? Ia spune! Unde? Ai?

— Trăiască fenicienii! strigă Michelet, oprindu-se din plâns. Trăiască doctorii!

— Dar Umbrela? nu se lasă Genar.

— Dar comoara? Dar pietrele voastre? Dar strigoi? Șmecherilor! face abatele, încercând să se descotorosească de Porthos ca să ajungă la gura butoiașului.

— Domnilor, feriți-vă de cardinal? se ridică Michelet în genunchi. Vi se joacă un ren... ghi. Pe barba mea că vă așteaptă zile negre!

— Țapul bătrân de monsenior vă pândește... Să trăiască!

— Oameni buni! Lăsați-vă nițel de actorie! îi imploră Genar. Pe onoarea mea că nu vă spun! Ce piesă pregătiți? Unde sunt inginerii?

— Unde sunt îngerii! ridică Michelet din umeri. Nu mai sunt îngeri, domnilor! În ziua de azi. Îngerii... gata!

— Gata! Pe cai! poruncește Athos, care, împreună cu doamnele și cu d'Artagnan abia s-au atins de băutură.

— Pe cai! Dați-mi un cal! se scoală Michelet vitejește.

— Nigaud! Trezește-te! îl zgâlțâie Genar.

— Degeaba, doamnă! suspină Darn. Cu dumneata am terminat! Eu plec. Adio!

— Pleacă, se învoiește Genar.

— Da... Calul meu! se ridică Darn, cu ochii mereu închiși. Unde ești, calul meu? Domnilor, pe mine și după rai!

Încalecă surprinzător de sprinten și se culcă pe gâtul animalului. Mai încearcă să spună un „adio”, și adoarme iar.

— Ochii-n patru! le recomandă din nou d'Artagnan celor lucizi. Și

la drum!

Trupa celor opt se pune în marș, în vreme ce abatele, în patru labe, sugă ultimele picături de rachiu, iar Michelet, care a încălecat pe spatele sfinției-sale, îl bate de zor cu pintenii.

32

Intrarea în oraș se face pe o ploaie torențială și într-o beznă care ușurează mult vârârea degetelor în ochi. Caii își afundă copitele în noroi, prin străduțe înguste și rău mirositoare, de periferie – un labirint fără ieșire, în centrul căruia se află Luvrul. E trecut mult de miezul nopții și numai foarte rar, ici și colo, la câte o ferestruică de mansardă mai pâlpâie vreo lumânare. Lipsit de lumini, cufundat în tăcere, Parisul pare mort.

Ba nu! De undeva se aud bocănituri de ciocane și zgomot de ferăstraie mânuite cu râvnă.

— Ce-i asta? întreabă Genar, pe care trezirea din beție l-a făcut mahmur și i-a răpit orice poftă de viață.

— Tâmplarii orașului, domnule marchiz, răspunde Athos, detașat, nobil și fermecător. Înaltă un eșafod, înseamnă că mâine va avea loc o execuție.

— O execuție? Neplăcută afacere! se cutremură Darn, poate numai de frig.

— Cel puțin condamnatul stă la adăpost, replică Porthos. Nu umblă ca alții, prin ploaie și cu frica în spate.

— Oare asta, chestia de mâine, o să fie tot o înscenare, dragă Vel? întreabă Darn. O să-l spânzure în glumă pe actorul travestit în hoț?

— Trebuie neapărat să asistăm și noi. Să vedem unde-or sa transporte cadavrul și așa ajungem la medicii care-

i reanimă pe interpreți.

— După loviturile cărora spinarea mea le e și acum martoră, mă îndoiesc că tipii ăștia mai țin minte că trebuie doar să simuleze. Eu aș vrea să ajung acasă. Am să-i transmit un mesaj psihiatrului vostru psihopat, să-mi trimită o aeronavă.

— Gândește-te bine, dragul meu! intervine Mary. Tocmai acum, când regina ne va dăruia câte-un castel și vă va face pairi pe amândoi?

— Pardon, doamnă, eu cu dumneata nu discut. Rămâi cu mușchetarii dumitale, eu unul îți las toată libertatea.

— La dracu' domnilor, pe mine tâmplarii ăștia mă cam scot din sărite. Se agită prea mult pentru un singur condamnat, remarcă Aramis.

— Poate n-o fi doar un singur condamnat, răspunde pe gânduri d'Artagnan. Amintiți-vă de avertismentele lui moș Lapin și ale lui Michelet. Monseniorul de Pauvreliu nu iartă niciodată, prieteni!

— Pe legea mea, onorabili cetățeni, tună Porthos, am uitat cu cine avem de-a face! Regina, la naiba, nu-i o femeiușcă oarecare. Am să vă chem să petreceți sezonul de vânatoare din toamna asta la castelul meu. Veți râde de temerile voastre.

— Cred că Porthos are dreptate, aprobă Athos. Un nobil – și maiestățile lor sunt floarea nobleții franceze! –, un nobil e mai presus de toate intrigile țesute în jurul lui.

— Parc-am ajuns! observă Aramis. Ce noapte stranie! Să juri că vine sfârșitul lumii! Nici măcar un câine pe străzi!

Pătrund, în urma preotului mușchetar, prin pavilionul de la intrarea palatului. Porțile splendide, din fier forjat, sunt deschise și nepăzite. Descalcă în curte, lăsând caii

în grija unui slujitor în livrea, apărut în ultimul moment. O faclă arde lângă ușa – o ușă dosnică, puțin arătoasă –, iar nu departe se află o caleașcă cu patru cai și cu ferestrele zăbrelete.

— Pe aici! le arată ușa Aramis, ca unul care frecventează des intrările acestea neoficiale.

— Drace! exclamă d'Arlagnan. Porțile au fost închise!

— Pentru apărarea noastră, explică Porthos liniștit. Eu am să cer un castel în Champagne, știți, e o regiune pitorească...

În anticamera reginei, o gardă înarmată se aliniază și dă onorul. Ducea, baroana, marchizii, cei trei mușchetari și ostașul din garda domnului des Essarts sunt introduși în apartamentul regal.

Ciudat, ciudat! În încăperi domnește o sărăcie lucie, ca în casa unor hidalgos scăpătați. Din fastul de odinioară au rămas doar jalnice relicve. Căptușeala și paiele scaunelor ies în smocuri prin brocartul tocit și putred. Aplicele de bronz aurit sunt ruginite și strâmbe. Goblenurile roase de vreme atârnă anapoda în cuie, și nobilele doamne își rânjesc dinții, prin țesătura destrămată, la niște cavaleri cu hainele în zdrențe. Grelele covoare de Persia sunt găurite în zeci de locuri, iar draperiile se clatină amarnic, bătute de vântul ce se strecoară prin ferestrele stricate, și praful cade de pe ele în valuri.

Maiestățile lor șed pe câte un taburet – al regelui are un picior rupt –, își poartă coroanele – de pe care smalțul de aur se cojește, iar nestematele, privite de aproape, se dovedesc a fi din sticlă – și le fac noilor veniți o primire călduroasă, în limitele protocolului de la curte. Athos, obișnuit poate să trăiască printre vestigiile fostelor splendori, ceva mai stâpân pe sine, îi prezintă

regelui raportul asupra fabuloasei comori. Ceilalți cască gura la apartamentul regal și nu le vine să-și creadă ochilor.

— În sfârșit! se bucură regele. Am pus mâna pe această faimoasă peșteră a lui Ali-Baba! Domnilor, meritați o recompensă cu adevărat regală!

— Sire... se înclină mușchetarii până la pământ.

— Am fi mulțumiți, maiestate, să vă ținem mai departe la dispoziție spadele și inimile noastre, rostește demn d'Artagnan.

— A, nu, bravi gentilomi! Nu așa se pleacă de la un rege, mai ales după ce i-ați adus asemenea servicii. E neapărat nevoie să vă dau o răsplata care să servească drept pildă tuturor supușilor noștri.

— Din păcate însă, ia cuvântul și regina, din păcate suntem foarte săraci, domnilor. Toți banii noștri se risipesc în lupta dusă contra monseniorului de Pauvrelieu, care, cum bine știți, urmărește alungarea noastră de pe tronul regatului.

— Chiar comoara pusă la dispoziție de neuitatul nostru slujitor, pehlivanul marchiz Fil de Toile, va fi cheltuită pentru întărirea gărzii și pentru alte nevoi. Așa încât, dragii mei, mă văd pus în imposibilitate de a vă răsplăti.

— O, sire! se împotrivește d'Artagnan. Ce răsplată mai bună se poate găsi pentru noi decât aceea de a vă dărui comoara venerabilului marchiz, domnul Fil de Toile? Lăsați-ne să vă slujim mai departe, cu aceeași bărbăție și credință, asta e tot ce vă cerem.

— Ba nu, nu! Regele sau dăruiește castele, sau poruncește execuții publice. Sunt cuvintele rostite de monseniorul cardinal de Pauvrelieu când i-am cerut sfatul cu privire la dumneavoastră. Și, din nefericire,

sunt nevoit să recurg la cea de-a doua alternativă, cum de altfel m-a rugat călduros și domnul cardinal. Domnilor! Fac un apel solemn la înțelegerea dumneavoastră. Cum ați proceda în locul meu?

— Maiestate! se revoltă Darn. După ce-am făcut pe dracu-n patru să vă pricopsim cu nenorocita aia de comoară?!

— Uite ce, prieteni! face Genar un pas înainte. Înțeleg că dumneavoastră vă antrenați aici pentru nu știu ce piese istorice. Dar ce aveți cu noi? Nu suntem actori, nici măcar mașiniști. Ce vă vine să ne executați așa, pe nepusă masă?

— Dacă n-am nicio para să vă răsplătesc! se tânguie regele. Domnule Athos, domnule Aramis! Explicați-le prietenilor dumneavoastră că altfel nu se poate!

— Și nu credeți că Dumnezeu ne va răzbuna, prea milostive rege? întreabă Mary cu o sclipire de șiretenie în ochi. Doar asta-i o crimă!

— Nu credeți că sufletele dumneavoastră vor nimeri în iad? sare cu malițiozitate Ada.

— Prieteni, pocăiți-vă! Tâmplarii lucrează de zor. Poporul a fost anunțat și va veni cu câțel, cu purcel să vă vadă omorâți. Nu-mi pot retrage cuvântul, n-ar fi frumos din partea mea.

— Și-o să ne spânzurați de-adevărat? chicotește Mary.

— Doamnele vor fi ghilotinate știți, e mai rapid și mai nobil, m-am gândit să le fac acest mic serviciu –, iar dumneavoastră puteți alege între a fi spânzurați, trași pe roată, arși pe rug, întinși la scară, sfârtecați de cai și zdrobiți cu pietre. Trebuie însă să le oferim oamenilor toate aceste spectacole, așa că gândiți-vă și să-mi spuneți mâine dimineață ce-a ales fiecare.

— Va mulțumim din suflet pentru înțelegere! le surâde

regina. Pe mâine, frumoase doamne și viteji cavaleri! Gardă! Hei, gardă!

Garda înarmată dă buzna din anticamera și-i înconjură pe condamnați.

— Așa, așa! aprobă regele. Mă bucură nespus atitudinea dumneavoastră, doamnelor și domnilor! Vom ține seama de asta. Îi puteți duce. A... Ia stați! Cine-mi împrumută nițel tabac de prizat?

33

Ușa de fier s-a închis cu un zgomot infernal. Celula, umedă și rece, e cufundată în beznă. Prizonierii, prea istoviți ca să mai poată comenta întâmplarea, se așază pe paiele împrăstiate iei-colo și filosofează pe tema *fortuna vitrea est*.¹

— Unde sunteți voi, mașinuțe binefăcătoare? prinde glas Darn, pe neașteptate. Voi, stații de aer condiționat și cravate electrice? În noaptea asta voi avea o criză de lumbago, iar mâine au să-mi lege o cravată de cânepă. Dar voi, pantofi electronici, care m-ați fi ajutat să fug de mi-ar fi sfârșit călcâiele? Și voi, minunate batiste-robot? Și voi, bunicuțe automate care-mi spuneți povești ca s-adorm? V-am lăsat, ca un necredincios; toate căințele sunt zadarnice!

— Măcar un laser să fi avut! oftează din rărunchi Genar.

— Și acum, singur...

— Cucu! Mai sunt și eu pe-aici! se aude o voce foarte cunoscută.

— Moș Lapin!... Braconierul! Dumneata?

¹ Dicton latin care în întregime sună astfel: "Soarta este de sticlă; când strălucește mai tare atunci se sparge"

— Când vă spuneam c-o s-o pățiți! Îi cunosc eu pe regi de-a fir a păr, că de șaptezeci de ani ăștia mi-au mâncat urechile. Ehe!...

— Moșule, exclamă Mary. Cum ai intrat aici? Au să te omoare.

— Ba pe moașă-sa! Am venit să vă iau. Vă urmăresc de la hanul lui papa Pungașu'. Și cum banii descuie toate ușile, am fost darnic cu cine trebuia și gata! A noastră e lumea! Veniți!

Se apropie de ușă și bate într-un fel anumit, cu vârful degetelor, ca un răpăit de ploaie – ceea ce, în subterana sonoră seamănă cu o furtună în regulă. Îndată se aud pași pe scări și doi temniceri, dintre care unul ține o faclă, descuie și deschid.

— Ți-au venit mușteriii, moșule? întreabă primul. Grăbiți-vă. *nom d'un chien!*¹ Să nu prindă cineva de veste. Doar sinteți la Bastilia, nu la Versailles!

— Ține și taci, șobolanule! îi îndeasă Lapin o pungă în mână.

— Păi... doar atât? se vexează temnicerul. Era vorba de...

— Domnilor, luați facla și cârmiți-o la dreapta, după colț, că vin și eu acuma, poruncește braconierul. Hai, dă-le-o de bună voie, roșcovane! Să nu ne pierdem timpul!

D'Artagnan înșfacă torța, pornind în fruntea grupului, cu spada gata de atac. În urma lor se aude o convorbire scurtă, presărată cu exclamații de surpriză, zgomotul ușii care e închisă, al zăvoarelor trase și moșul își face apariția, frecându-și pumnul – e stângaci.

— ...păcat de punga! mormăie el. Eu vream să fiu cinstit, dar așa-i, nemulțumitului i se ia darul...

¹ Sudalmă franțuzească fără coresp. în română.

— Cred că nu l-ai..., își amintește Aramis de sentimentele creștinești.

— Nuuu! Au să stea liniștiți vreo trei ceasuri. E metoda mea de vânat căprioare. Știți, dacă le omori chiar înainte de a le găti, își păstrează carnea fragedă.

Grupul iese pe o terasă mărginită de însuși zidul fortăreței. Acolo ar trebui să fie atârnată o scară de frânghie, pe care să coboare evadații, dacă temnicerii ar fi fost oameni de onoare, dar asta ar fi însemnat să li se ceară prea mult. Așa că în locul funiei, pe zidul de incintă se află patru gentilomi cu spade lucitoare.

— În gardă, domnilor! lansează ei o invitație, atât de politicoși, încât mușchetarilor le este imposibil să-i refuze.

— O, trădătorii! își smulge moș Lapin părul. Ah, canaliile!! Ne-au tras pe sfoară, nemernicii!!!

— Doamnelor și domnilor, se întoarce d'Artagnan spre protejații săi, vom întârzia numai două minute, până-i convingem pe acești încăpățânați să ne cedeze trecerea.

— În vremea asta o să tragem o dușcă, în sănătatea dumnealor! anunță moș Lapin.

Spadele încep să se rotească cu o sprinteneală și o eleganță desăvârșite. Marchizii și doamnele iau loc între creneluri și-și trec unul altuia o butelie dată la iveală de braconier. Ostentativ, Darn întoarce spatele soției sale, care, de altfel, e nespus de liniștită, ca și Ada.

Răgazul cerut de d'Artagnan se prelungește însă tot mai mult. Mușchetarii au dat peste niște spadasini desăvârșiți, cărora nu le pasă nici de cele mai teribile figuri de scrimă.

— *Pour l'amour de Dieu!*¹ nu se mai poate stăpâni Aramis. Cavaliere, dibăcia dumitale mă uimește. Tare-aș

¹ Pentru Dumnezeu!(fr)

vrea să știu cine te-a învățat să te bați atât de magistral!

— Soțul doamnei du Dextrier, domnule! Un profesor excelent, pare-mi-se îl cunoașteți!

— Am impresia că faci anumite insinuări, domnul meu! se înfurie smeritul preot. Am fost duhovnicul acelei nobile doamne...

— Care te-a dat cu împrumut și surorii domniei-sale, contesa de Vinaigre, dacă nu mă-nșală memoria.

— Cu împrumut? Asta-i curată obrăznicie, stimabile!

— Nu-i vorbă, printre picături, dumneata le spovedeai și pe cele două cameriste ale contesei, uneori... uneori chiar în același timp, contravenind tuturor dogmelor bisericești.

— Cavaliere, mă insultă! strigă Aramis, roșind – sau e numai reflexul torțelor pe fața sa feciorelnică?

— Ha, ha, ha, doamnă! se întoarce Darn către Mary. I-auzi cine este cotoiul dumitale buclucaș! Nici măcar n-ai satisfacția să fi găsit un om de treabă. Felicitări!

Însă Mary, cuprinsă de o ciudată admirație pentru mușchetari, șoptește ceva la urechea Adei și din nou amândouă izbucnesc în ris.

— Eu zic să atacăm și noi, să se isprăvească mai repede! Ce zici, moșule? se preface Darn că nu le ia în seamă.

— Nu-i voie, domnule! Dacă n-ar fi fost cavaleri, mai treacă-meargă. Dar așa... mușchetarii nu v-ar ierta niciodată.

— Afurisită mentalitate, pe sufletul meu! ocărăște uriașul. Și parcă spuneai, musiu Perroquel, că în epoca asta o să găsim fericirea pe pământ.

— Prietene! i se adresează d'Artagnan adversarului său. Trebuie să recunosc că te aperi excelent, dar maestrul dumitale a avut o lacună serioasă: nu te-a

învăţat să ridici spada destul de sus. Faţa dumitale e la discreţia mea. Te-aş putea ucide, am însă oroare de rănilor care desfigurează.

— Pălăvrăgeala dumneavoastră e nostimă. Unde vreţi să ajungeţi?

— Acolo, că te voi rade şi te voi tunde cu vârful spadei; bineînţeles, socotind că am consimţământul dumitale anticipat.

— Deh!... Heu!... Hm! Domnule !...

— Înţelege-mă; altfel m-aş plictisi grozav.

— Am amorţit! se vaită Ada. Mary, hai să ne plimbăm puţin!

— Domnule Aramis! strigă Mary. Mai cu inimă, domnule! Parcă nu te cunoşteam aşa...

— Spovedania dumneavoastră, doamnă, mi-a fost fatală, recunoaşte muşchetarul. De atunci sunt foarte slăbit.

— Nu-i lua în serios! îl sfătuieşte Genar pe Darn. Nu m-aş mira ca atunci să fi înscenat totul. Actorii ăştia...

— Crezi? se agaţă Darn de iluzia mai subţire decât un fir de păr.

— Viteze gentilom, se minunează adversarul lui Athos. Siguranţa pe care o aveţi în mânăuirea spadei mă obligă să presupun că am în faţă pe descendentul unei străvechi familii nobiliare.

— Şi nu vă înşelaţi de loc, răspunde cu demnitate Athos.

— Dacă nu comit o indiscreţie, din ce ramură de nobili a regatului vă trageţi?

— O, domnul meu, mă înrudesc îndeaproape cu casele de *Coeur Bleu* şi *à la Coque*, care au numărat, printre fondatorii lor principii şi regi. Arborele meu genealogic porneşte de la marele duce de la Saucisse, al cărui

strănepot, dintr-o ramură colaterală, a avut de nevastă o negresă din Zanzibar. Fiul lor, un navigator desăvârșit, a brăzdat Atlanticul pe vremea când spaniolii își aduceau aurul din Indii. A fost ucis prin spânzurare în portul Cadix, sub învinuirea de piraterie... Era un bărbat și jumătate. Acest viteaz luptător a avut nouă fii și fiice, toți naturali, răspândiți prin diverse arhipelaguri și de care soția lui legitimă nu știa nimic. Trebuie să vă spun că, de altfel, femeia aceasta era tulburător de frumoasă, mai ales de când o scalpaseră indienii și purta în fiecare zi o perucă de altă culoare. Pe de altă parte, brutele acelea îi mai retezaseră și urechile, ceea ce îi dădea un farmec cu totul particular...

— Domnule, mă uimiți! exclamă, plin de respect, adversarul.

— Aș da nu știu cât, cavaliere, tocmai spune și Porthos, să pot trage acum o dușcă de vin bun. M-am încălzit al naibii!

— Și eu, domnule, și eu! declară gentilomul său, un uriaș pe măsura mușchetarului. Mă credeți că am acasă zece sticle trimise de doamna...? mă rog, o cunoaștință, de la moșia soțului ei. Nu e vin, domnule, e balsam! Elixir!

— Tii! face Porthos cu admirație.

— E vechi de numai patruzeci de ani... Dar ce buchet!... Ce gust!

— Îmi lasă gura apă! Trebuie să fi avut o îngrijire specială...

— De bună seamă! Acolo, la moșie, vițele se plantează după un ritual anume. Mai întâi, rădăcinile de viță sălbatică pe care se fac altoirile se țin îngropate în nisip umezit, adus tocmai din Africa, din marile deșerturi. Peste nisip se presară suc de lămâie, ca să întărească

fibrele. Încăperea unde stau aceste lădițe are șapte ferestre pe peretele de la nord, ca să pătrundă numai lumina reflectată de tot atâtea oglinzi...

34

Se luminează de ziuă. În tăcănitul dulce al săbiilor, aidoma celui al unui tren, și în sporovăiala molcomă a nu mai puțin de opt luptători, cele două familii au adormit pe metereze. Doar țipetele scurte ale adversarului lui d'Artagnan – căruia mușchetarul îi smulge, fir cu fir, barba, mustățile și părul – îi fac din când în când să tresară.

— Ultimul fiu al căpeteniei de tâlhari, povestește Athos, încrucișându-și demn spada cu aceea a adversarului său, și-a dat seama că nu va moșteni nimic din averea familiei și a părăsit casa părintească exact în momentul în care soldații regelui o aprinseseră și-i vâneau tatăl ca pe un mistreț. Acest om de treaba este bunicul meu, domnule, un bătrân respectabil, încă în viață, merită să-l vedeți. De câte ori trece o caleașca prin fața castelului unde e stăpân, îl năpădesc nostalgiile copilăriei... Soția sa, vivandieră în armata mareșalului Traîne-Sabre, a dat naștere la doi gemeni mulatri, în vremea campaniei din sud; fără îndoială, soarele acela nemilos a pârjolit pentru totdeauna pielea fragedă a bieților micuți...

— Bravi cavaleri! strigă moș Lapin, trezit de zorii zilei din somnul adânc pe care-l trăsesese. *Bon sang de bon sang*, mai lăsați palavrele, că acuși se deșteaptă toată fortăreața și-i păcat de dublonii pe care i-am cheltuit cu dumneavoastră.

— ...vine și deschide caneaua, iar prima ulcică de vin

o dă unui câine, dresat special în acest scop, continuă adversarul lui Porthos. Dacă animalul se ridică pe labele din spate și latră de opt ori, înseamnă că buchetul vinului e bun. Dacă se îmbată înainte de a bea toată ulcica, vinul a ieșit o porcărie și trebuie prelucrat. Pentru asta se lasă... da, se lasă să cadă trei picături...

— Și în cadă, la doamna Baigneuse? își continua rechizitoriul adversarul lui Aramis.

— Domnule, se roagă mușchetarul, puțină discreție, ce naiba!

— Iar a doua zi, pe drumul spre Liège, la douăzeci de leghe de hanul „Aux Trois Clistires”, cu tânăra păstoriță... Era a 215-a victimă a credulității.

— Uah – ah! cască Darn, întinzându-se de-i pârâie oasele. Cât e ceasul, vă rog?

— 4,44, răspunde Genar, consultându-și ceasornicul de epocă, legat de picior. Oamenii noștri se luptă de peste cinci ore.

— Moș Lapin, întreabă Mary, îl ai pe... la dumneata?

— Desigur, doamnă, iată-l! arată Lapin clondirul de lut. Din păcate, e prea târziu să-i cerem ajutorul: vine garda.

— Mă miram eu să iasă bine până la urmă! exclamă Ada, cu scepticismul ei caracteristic. În lipsă de altceva, va trebui să ne mulțumim cu ghilotina.

— Păcat, oftează Nigaud filosofic. Preferam să părăsesc lumea acestei planete într-un mod mai puțin neplăcut. Căci, chiar dacă ne reanimă, tot prima impresie contează...

— Domnilor, e ora închiderii, declară căpitanul gărzii, înconjurat de două duzini de ostași zdraveni. V-ați distrat destul. Trebuie să vă și odihniți puțin, nu uitați că vă așteaptă o după-amiază grea.

— Protestăm! strigară în cor cei opt spadasi.

Și înainte ca cineva să schițeze vreun gest, adversarii din timpul nopții fac front comun, atacând garda. Se încinge o bătălie năprasnică, din care nu se știe cine va scăpa viu...

35

Căruța cu cei nouă condamnați își face loc cu greu prin mulțime, iar surugiul înjură ca un birjar adevărat, îndemnându-i pe soldați să țină privitorii la respect. Ca urmare, o ploaie de pătlăgele proaspete și de ouă – mai puțin proaspete – cade asupra marțafoiului de vizitiu, îmbroșcându-i în același timp pe bieții condamnați, care poartă câte o glugă albă trasă pe cap – pesemne tocmai cu rol protector. Glumele și râsetele se țin lanț, așa cum se și potrivește cu vesela breaslă a actorilor, încât Darn, în naivitatea lui cuceritoare, începe să creadă că totuși nu-i la mijloc decât o glumă și că un ospăț de împăcăciune e așternut în centrul pieții.

Dar acolo se află un eșafod înalt, unde stau înșirate uneltele ucigătoare, pregătite cu tot dichisul. Condamnații sunt împinși sus, pe treptele de lemn ce miros a rășină și aliniați ca la armată, apoi călăul, asistat de cele două ajutoare, le scoate glugile de pe cap. Se trezesc astfel față în față cu tribuna care adăpostește persoanele oficiale – regele le face o sumedenie de semne prietenești și regina le surâde încurajator – și tot atunci îl văd pentru prima oară pe cardinalul de Pauvreliu, un omuleț pântecos și rumen, cu o mutră blajină și puțin cam bleagă, moțâind blazat și indiferent, în fotoliul său. De jur-împrejur, până în marginile pieței, se vânzolește publicul de rând, mereu pus pe șotii, ca și când execuția

nu l-ar interesa de loc. În sinea sa, Genar le este recunoscător acestor anonimi veseli, ce dau dovadă de o înțelegere plină de respect, cam gălăgioasă, e drept, ajutându-i însă să se stăpânească. Liniștiți, demni, mușchetarii privesc spre tribună, unde se mai află și numeroase doamne, îi salută pe cunoscuți și ridică din umeri, ca scuză pentru situația în care au ajuns.

Un pristav desface sulul de pergament și începe să dea citire condamnării la moarte, aducându-le împricinaților tot soiul de acuzații – un complot împotriva statului, erezie, crimă de *lèse-majesté*, abuz de încredere, imoralitate și încă alte câteva capitale învinuiri, la care poporeni răspund cu obrăznicii, maimuțărindu-i pe rege și pe cardinal, calomniind cu curaj pe doamnele din suită, spunând că ele pot da amănunte despre încălcarea moralei. Atmosfera e foarte optimista și sărbătorească, de parcă cei nouă oameni ar urma să fie decorați; chiar tonul cu care se citește sentința e plin de emfază acuzațiile sună a laude desăvârșite.

— Pe legea mea, e o plăcere să-ți dai sufletul pentru rege! pufnește Darn. Se străduie toți să-ți facă impresia că ești un favorizat de soartă, primind această condamnare a maiestății-sale.

— Domnilor, întoarce Athos privirea spre cele două perechi, eu și prietenii mei am hotărât să alegem arderea pe rug, sfârtecarea, zdrobirea și tragerea pe roată, lăsându-vă dumneavoastră celelalte moduri de a părăsi această frumoasă lume.

— Ba eu vreau să fiu sfârtecat! se împotrivește Dani, Ce, nici aici să n-am dreptul unei inițiative?

— Cu neputință, domnule! Trebuie să le lăsam dușmanilor noștri o ultimă imagine a bărbăției și curajului unor adevărați gentilomi.

— Și aici merge cu protecție! geme neputincios Darn.

— Condamnați! li se adresează pristavul. În nemărginita lui bunătate și la rugămințile augustei sale soții, maiestatea-sa regele vă îngăduie să vă spuneți ultima dorință, pe care se obligă s-o împlinească întocmai. Vorbiți!

— Eu vreau să fiu spânzurat! se repede moș Lapin după un schimb de priviri cu Mary Wilde.

— Ho, ho, ho! râde îngăduitor mulțimea.

— Și să-mi mutați spânzurătoarea de-aici, ca să pot fi văzut mai bine.

— Unde, nătărăule? se încruntă călăul.

— Unde, doamnă ducesă? întreabă și braconierul.

Ducesa Mary du Muguet își umezește un deget, îl ridică și arată, pe direcția de unde bate vântul zidul înalt al Bastiliei.

— Acolo! hotărăște Lapin. Luați-o pe văduva cu picioare de lemn și cocoțați-o pe zid.

— Să i se facă voia! poruncește regele.

— Dumneavoastră ce dorință aveți, nobilă doamnă? se întoarce pristavul spre Mary.

— Să-l executați, înaintea tuturor, pe moșneag!

— Ce-a mai pus la cale? mormăie Darn, neliniștit. Tocmai când în moarte găsisem soluția pentru conflictele dintre ea și mine?!

— Asta-mi dă de gândit! i se asociază Genar.

— Onorat public! strigă crainicul. Luăm o pauză de zece minute, din motive independente de voința noastră. Puteți pofți la bufetele bine asortate de lângă estrada oficială. Pentru modesta sumă de doi pistoli...

Restul frazei se pierde în vacarmul general. În ciuda gălăgiei, se aude distinct un zgomot pe sub scândurile eșafodului, parcă niște oameni s-ar agita dedesubt.

— *In cauda venenum!*¹ îi avertizează Aramis. Urma alege.

— Eu auzisem că femeile ne duc la pierzanie, exclamă Darn, contrariat. Dar când colo, Mary ține să răstoarne toate părerile mele despre femei.

Regele vine să schimbe câteva cuvinte cu condamnații. Suita se oprește la capătul de jos al scării și doamnele îi sorb din ochi pe cei doi capi de familie.

— Mă întreb de ce-au întârziat ele, Ada și Mary cu mușchetarii, când ne scoteau din temniță!? îi șoptește Perroquet lui Nigaud. Mai pregătesc o lovitură de teatru?

— Fi-le-ar teatrul afurisit! blestemă Nigaud cu năduf. În viața mea, dac-o s-o mai am, nu mă mai duc la un spectacol.

— Bun găsit, domnilor! salută regele. Sper că v-ați odihnit bine...

— Sire, felicitări pentru spadasinii maiestății-voastre! se înclina Athos. Am susținut aseară o partidă în compania lor. Câtă plăcere pentru noi să le încercăm măiestria!

— Și erau foarte bine informați asupra noastră, se ciupește Aramis de ureche, cu o ușoară nervozitate. Păcat că în lupta cu garda au fost găuriți ca niște plase de prins fluturi.

— Apropo, maiestate, îndrăznește Genar, nu mi-ați putea spune acum, când vom duce taina cu noi în mormânt, prin ce mecanism se mențin Umbrelele de apă deasupra acestei planete?

— Domnule, mărturisește regele cu francheță, aceeași întrebare am pus-o și eu, nu o dată, monseniorului de Pauvreliu. Răspunsul domniei-sale a fost unul singur

¹ Veninul e în coadă (în limba latină).

*crede, quia absurdum!*¹

— Doamnelor și domnilor, iubiți concetățeni, se agită crainicul, pauza s-a terminat, vă rugăm ocupați-vă locurile!

Într-adevăr, spânzurătoarea a fost mutată pe zidul fortăreței și moș Lapin, luat pe sus de gardă, e târât într-acolo.

— *Sit tibi terra levis!*² murmură Aramis și se descoperă cu toții. Era totuși un om de treabă.

Regele, din simpatie pentru condamnați, rămâne în continuare pe eșafod. Braconierul apare pe creasta

zidului, înconjurat de călăi. Le spune acestora ceva care-i face să râdă, apoi se apleacă și dă la iveală, din cracul nădragilor, un binecunoscut clondir de pământ. Îi scoate dopul și imediat un fum roșu începe să iasă în valuri și e adus de vânt deasupra pieței. E fum mult,

țâșnește mereu, fără oprire; moșul ține butelia într-o poză triumfală și perdelele dese ca o ceață, plutesc pe sub nasul nobililor și al poporenilor, într-o egalitate deplină.

— *Margaritas ante porcos!*³ strigă Lapin. Nu meritați voi atâta sacrificiu, bravi curteni și prieteni! Fă-ți datoria, meștere Aghiuță, *et nunc dimittis servum tuum*,

¹ Crede pentru ca e absurd(lat)

² Să-ți fie țărâna ușoară(lat)

³ Mărgăritare aruncate porcilor(lat)

*Domine!*¹

— Ce mai e și asta? se minunează Darn. Ia ascultă, Mary, ți-ai pus în gând să ne otrăvești?

— Iubitul meu! exclamă Mary plină de afecțiune. De ce-oi fi tu așa găgăuță?

Sub eșafod se aude iar tropăitul acela al unor oameni ce aleargă neliniștiți. Dar în acest timp cei adunați în piață inhalează fumul roșcat și iată-l pe rege azvârlindu-și peruca cu un gest suprem, urcându-se pe buturuga ghilotinei și luând cuvântul:

— Dragi supuși! A venit clipa mult așteptată să vă mărturisesc că sunt nedemn de încrederea voastră. V-am înșelat ani în șir, cu bună știință. Am făcut pact cu cei mai cruzi dușmani ai țării, și nu din înțelepciune, ci din lașitate. Am furat bani din vistierie ca să joc rișca cu domnul cardinal. Am sedus două minore și nu mai pot dormi de plânsetele lor la ferestrele palatului. Am vânat când sezonul era închis. Nu mi-am plătit datoriile la croitor și o dată am mâncat de dulce în postul mare. Acești bravi gentilomi sunt nevinovați. Am pus să-i omoare din zgârcenie și la îndemnurile unui ticălos de care nici nu mai vreau să aud. Dar a venit ceasul ispășirii. Vă rog, dacă printre voi se află un om bun, să tragă de sfoara ghilotinei.

Și regele coboară, își pune capul pe butuc și rămâne în așteptare. Doamnele din suita reginei dau buzna peste Darn și Genar, încercând să-i răpească, pentru a-i duce într-o direcție necunoscută și cu cine știe ce scopuri și mai greu de bănuir. Până la urmă însă, femeile se încaieră între ele, rupându-și părul și hainele și scoțându-și, cu multă îndemânare, ochii.

Cardinalul o rupe la fugă după regină, o gonește

¹ Slobozește-l Doamne pe robul tău(lat)

împrejurul eșafodului, o ajunge, o strânge în brațe viguros, pățimaș, sărutând-o apoi cu delicatețe pe frunte, pentru ca, în cele din urmă, să se îndepărteze, radiind de fericire.

În acest moment, de sub scândurile eșafodului își face apariția... Falanga Dogmaticilor și începe să străbată, în coloană de marș, mulțimea de spectatori.

— Fraților! strigă cineva. *Âștia sunt de la Inchiziție!*

— Pe ei! Moarte inchișitorilor! Trăiască libertatea!

Cinci sute de brațe se întind spre fiecare Dogmatic și două mii cinci sute de degete încep să le dea bobârnace, învinețindu-i la iuțeală.

În toată nebunia dezlănțuită în piață, numai mușchetarii, femeile, Genar, Darn și Lapin au rămas lucizi. Ba încă trei oameni: Tuning Clit, o domnișoară nemaipomenit de frumoasă și un tinerel, foarte afectat de întâmplare – asistenții psihiatrului. Ei ies în urma Dogmaticilor și se suie pe eșafod, lângă condamnați.

— Cui trebuie să-i mulțumesc pentru chestia asta cu fumul din clondir? întreabă încruntat bătrânelul, ca și când n-ar ști.

— Lui Mary, maestre! răspunde Darn, făcând un pas spre el și si trăgându-și pumnii pe la spate.

— Felicitări, fato! se luminează brusc Tuning. Să-ți spun drept, mi-ai făcut o surpriză; eu credeam că bărbaților le va veni ideea.

— Oh, maestre, se plânge micuța eroină, ei sunt atât de înapoiați! N-au făcut decât să bea, să ne gelozească și să pună întrebări caraghioase despre Umbrelă.

— Hi, hi, hi! se amuză Clit. Ați văzut, domnilor, cum arată secolul al XVII-lea? Evident, reconstituit de noi pentru necesitățile acestei experiențe. Mai vreți să trăiți în trecut?

— Maestre! mormăie Darn, cocoșându-se ca să se vâre sub nasul lui. Nu găsiți că am mers prea departe? Actorii dumneavoastră habar n-au de buna cuviință; de ce ne-ați dat pe mâna lor fără niciun avertisment? Acest domn Aramis...

— Domnule Nigaud, e o neînțelegere! se tânguie speriat mușchetarul. Eu, atunci la han... nevinovat ca un prunc...

— Vezi, domnișoară? se întoarce muștrător bătrânul către fermecătoarea sa asistentă. Aramis este instruit de dumneata, nu? De ce l-ai lăsat să ajungă într-o situație atât de penibilă față de domnul Darn?

— Vă cer scuze, maestre, dar în seara aceea, la han, doamna Wilde a avut toată inițiativa, se apără fata, cu un zâmbet aproape nevinovat. Vă mai amintiți, desigur, ce se întâmplă în asemenea ocazii: sfânt să fi fost bietul Aramis și tot cădea în ispită.

— Ajutor, îndurare, oameni buni! Iubite maestre! strigă deznădăjduiți Dogmaticii. Iertați-ne!...

Mulțimea continuă însă să le împartă bobârnace. Lângă tribuna regală, doamnele de la curte se bat cu aceeași înverșunare, ignorându-i acum pe Darn și Genar, cauza și scopul încăierării lor. La cererea sa, călăul a fost spânzurat cu multă pricepere de către ajutoarele lui, care astfel și-au trecut în chip strălucit examenul de absolvire, devenind, *ipso facto*¹, călăi titulari. La picioarele spânzuratului, moș Lapin râde cu gura până la urechi, iar în piață hoții cotrobăie în voie prin decolteurile doamnelor.

Ada se amuză cu toată discreția cuvenită.

Cardinalul, cu veșmintele sfâșiate, a cerut să i se aducă un butoiăș cu cenușă și acum și-o presară pe

¹ În urma acestui fapt(lat)

cap, în semn de penitență.

— Uite măcar niște oameni care nu se grăbesc să-mi reproșeze nimic! îi arată Tuning pe Dogmatici. Au vrut să se convingă *de visu*¹ ce rezultate are experiența noastră. Și se conving.

— Mary, dar dacă fumul preparat, de tine are darul să-i înnebunească pe oameni, de ce noi, cu domnii mușchetari și cu moș Lapin am scăpat de sub influența lui? întreabă Genar, zăpăcit încă de cele petrecute.

— Ești la epoca întrebărilor fundamentale, dragă prietene! constată Tuning, fără urmă de ironie. Gazul acesta îi înnebunește pe oameni, crezi? Nicidecum !

Se apropie de ghilotina unde regele așteaptă încă să fie executat și trage de sfoară. Cuțitul cade fulgerător, capul maiestății se rostogolește și de pe podele strigă la Clit:

— Mulțumesc frumos, om bun! Acum mă pot duce să-mi refac energia.

Din gâtul regelui țâșnește afară un snop de conductori electrici, izolați în plastic multicolor și o cascadă de șuruburi și piulițe...

— Când l-am demontat pe Aramis la han, slujidu-mă de un cuțit, pentru că nu aveam șurubelniță, surâde Mary, i-am sensibilizat fără să vreau niște legături. De-aia se plângea mereu că simte o slăbiciune la toate încheieturile.

¹ La fața locului(lat)

— Drăcie! holbează ochii Genar.

— Mary, va să zică... nu reușește Darn să-și ducă gândul până la capăt.

— De când ai bănuir că sunt roboți? întreabă Tuning.

— O să râdeți. Din seara în care Aramis și cavalerul englez au ținut să constate cât de bine e strâns corsetul meu. Capătul unui conductor electric a scăpat afară din mănua mușchetarului și m-a curentat zdravăn.

— Ajutor! Îndurare ți-pă bieții Dogmatici, ca din gură de șarpe.

— Bine, întrerupe contactul, Puiule! se strâmbă Clit. Tânărul lui asistent scoate din buzunar o cutiuță și apasă un buton minuscul. Imediat peste piață se așterne o tăcere de moarte. Cu un zgomot înăbușit, ca un oftat, roboții, cu excepția mușchetarilor și a braconierului, cad, rigizi, la pământ. Singur călăul se mai leagănă în spânzurătoare. Din clondirul lui Lapin ies ultimele șuvițe de fum.

— Dar au mâncat și au băut cu noi! se revoltă Genar, ca și când n-ar crede totuși în realitate. S-a îndrăgostit de Mary!...

— Ce vrei să insinuezi? îl apostrofează Darn.

— Oricum, ați jucat magistral! îi felicită profesorul. Fără să construiți nicio mașină...

— În schimb demonstrația dumneavoastră n-are replică, maestre, îl flatează Ada. Ne-ați dovedit că mașinile pot atinge desăvârșirea. Și că-i o neobișnuită să le distrugem fără alegere.

— Fără alegere, bine zis! Ce, batistele și cravatele alea electronice nu sunt niște orori? Domnișoară, cheamă repede ziariștii până n-apucă Falanga s-o șteargă!

La o comandă, de după zidurile fortăreței apar patru elicoptere pline cu reporteri care immortalizează imaginea

unor Dogmatici în zdrențe (la propriu și la figurat), rupând-o la fugă dezorientați.

— ...și uite-așa, în odăița lui *păpa* Pillard am studiat alcătuirea roboților dumneavoastră, explică Mary. Atunci mi-a venia ideea să vă dau planurile peste cap, să-i anihilez. Iertați-mi îndrăzneala!

— Lasă. Îmi place foarte mult.

— Nu de alta, dar moș Lapin mă rugase atât de insistent să i-l împrumut pe Aghiuță! E o substanță volatilă, rezultatul

reacției chimice dintre un anumit mineral și apa din izvoarele locale. Nu degeaba a cărat iubitul meu soț mostrele acelea geologice. Ei, și soluția dereglează procesele din centrala de comandă a roboților!

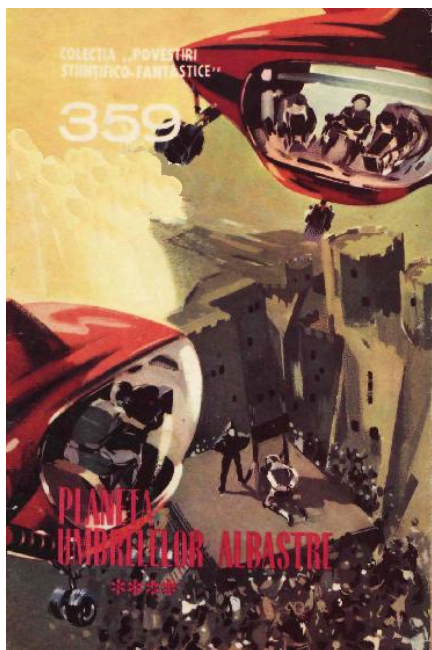
— Mă rog, se amestecă Darn morocănos, dar dacă n-aveai tu ideea asta, așa-i că acum eram ruși în bucăți? Ce ziceți, maestre?

— Nici vorbă, domnule campion! îl pune la punct bătrânul, gata iar de ceartă. Trebuia să urmeze o lovitură de teatru...

— Blestemat cuvânt!

— Să oprim execuția și să vă dovedim superioritatea mașinilor. Dar am omis în calculele noastre un factor esențial. Sau poate nu l-am omis, ce zici, Puiule?

— Eu cred că l-ați prevăzut chiar, maestre! E vorba de reacția acestor domni... pardon, a acestor doamne, față de întâmplările prin care aveau să treacă. La fel ca într-o ecuația nedeterminată, unde...

— Etcetera, etcetera! îl întrerupe Clit.

— Stați, maestre! îl înșfacă Genar de mână. Acum pun și eu o întrebare: ce-i cu Umbrela asta suspendată în văzduh?

De ce curg râurile în sus? Ce fel de planetă ne adăpostește?

— Ușor de răspuns! Domnișoară, umbrelele!

Fata se apleacă, deschide un chepeng și trage afară trei umbrele mari, le deschide și le fixează, ajutată de Puiu, în locașuri special amenajate în platforma eșafodului.

— Adăpostiți-vă, domnilor! îi îndeamnă Clit. Contact!

Un nou buton este apăsat și toată apa de deasupra coboară, într-o ploaie năvalnică. Soarele lucește vesel pe cer și la orizont, pe culmea muntoasă, apare cosmoportul AXB-6. O mare mulțime de oameni coboară versantul muntelui. Zidurile de carton ale clădirilor și ale fortărețelor se desfac și eroii noștri se trezesc în marea piață a propriului lor oraș, unde concetățenii se strâng, aclamându-i.

— Să vezi și să nu crezi! se miră Darn.

— Ce înseamnă asta, maestre? se minunează și Genar. Dacă am rămas pe Pământ, la ce bun toată înscenarea cu Umbrela?

— Ei, trebuia să vă trezesc, într-un fel, curiozitatea științifică! Poate că am exagerat cu atâta decor, dar altfel cum să vă dau impresia că trăiți într-o altă lume?

— Draga mea, eu sunt gata să te iert, o ia Darn pe Mary de mână. Să-mi promiți însă că altădată nu se va mai întâmpla.

— Și totuși mușchetarii și moș Lapin n-au căzut pradă gazului tău diabolic. De ce? n-o slăbește Genar pe firava electronistă.

— Pentru că le-am vârat câte un filtru în nas și-n gură, înainte de-a ieși din închisoare. Formidabil de încuiați pot fi bărbații ăștia! răspunde Ada.

— Eu țin să-l luăm acasă pe prietenul meu Aramis, declară Darn. Mi-a devenit simpatic.

— Și eu îl vreau pe Porthos i râde Mary. E un gentilom desăvârșit, seamănă grozav cu cineva.

— Eu vi-l cer pe nobilul Athos, maestre, se roagă Ada.

— Iar mie dați-mi-l pe istețul d'Artagnan! i se alătură Genar.

— Hm! Atunci mie nu-mi rămâne decât să-l iau pe bătrânul braconier! oftează Clit. Fie! Ne vom spune povești, iarna, în fața...

— ...instalației de aer condiționat? îl încearcă Mary.

— Ba a unei sobe, ca pe vremuri. Nu vă temeți, pământeni au învățat multe din experiența voastră.

— Lasă, că și noi am învățat! După călărie și bătaie, lecții de scrimă. Și întoarcerea la niște instincte... La naiba, atavisme curate!

— Epoca, dragul meu! ridică din umeri Clit. Trebuia să plătiți și voi, într-un fel, pentru frumusețea acestui contact cu trecutul. Poate că veți mai fi tentați să vă întoarceți vreodată pe Planeta Umbrelor Albastre...

— Da, uite, să ne-ntoarcem! îi arată Darn pumnul.

— Nigaud, asta-i obraznicie! îl plesnește Mary peste mână.

— Ce vrei, dragă, trebuia să i-o fac o dată și-o dată afurisitului vostru de maestru! rânjește Darn, vorbind însă pe șoptite.

— Și să vă dați jos bărbile! Arătați ca niște monștri. Nu de alta, dar altfel o să preferăm... compania mușchetarilor! râde, copilărește și fericită, Ada.

— Au! strigă Tuning Clit, strâmbându-se! Aoleu!

Picioarele!

— Ce e, prietene? se interesează Lapin, apropiindu-se de eșafod.

— Bătrânețele! Reumatismul! se vaită marele psihiatru. Nimic nu mă mai ajută. Nici strachina cu ionizări, nici măcar „Hippocrat-7007”. Văleu!

— Ce strachină, ce Hippocrat? se indignează braconierul. Scorneli, șarlatanii de-ale doftorilor. Băi cu muștar ai încercat?

— Poftim?

— Da, domnule, muștar! Lasă că te pune moșul pe picioare, de-o să poți juca menuetul mai abitir ca fandosiții noștri de curteni. Și mai dă-i păcatelor de savanți, cu știința lor, că ăștia nu se pricep decât să-ți jupoaie buzunarele!

București, septembrie 1966 – august 1969

SĂLCIILE NU PLÂNG DECÂT SEARA

(1989)¹

de Romulus Bărbulescu

Elicopterul se înclină, viră strâns, legănându-se într-un turbion de aer fierbinte. Abia acum văzu doctorul, pe dreapta, flacăra înaltă care ardea involburat, consumând cu febrilitate trunchiurile copacilor, ca și cum în marginea pădurii ar fi fost aruncată o bombă incendiară ce declanșase pălălaia. Un nor spasmodic, plumburiu, se înverșuna să absoarbă din pașnica lumina a zilei. Așezate în semicerc, albe, niște uriașe camioane-cisternă revărsau asupra rugului încins puternice jeturi de spumă. Pompierii, în costume galbene, se mișcau lent printre vehicule.

Între liziera brazilor mistuiți de flăcări și marginea autostrăzii, pe iarbă zăcea un morman schimonosit de metal, amintind prin formele vagi de o fostă limuzină. În jurul ei polițiști în uniformă, tehnicieni, operatori care manevrau – cu siguranța unor profesioniști aflați în plin spectacol – tot felul de aparate. La mică distanță, ambulanța sanitară, argintie.

Imaginea, văzută din carlingă, nu mai lăsa loc și pentru ipoteze. Doctorul își pipăi cu dezgust cascheta metalică ce-i strângea țeasta, încă nu se obișnuise cu acest element barbar, sadic, impus prin nu știu ce regulament de ordine interioară.

— Supraviețuitori? întrebă el după formula obișnuită.

¹ Almanahul Anticipația 90

— Glumiți? răsună în căști o voce aspră, neutră, în ton cu acel sălbatic tablou al evenimentului petrecut jos și cu zădărnicia evidentă a oricăror intervenții. Nu vedeți? Nicio șansă...

Aterizară puțin mai încolo, într-o poiană cu iarba arsă de gazele miilor de mașini ce se vânturau în coloane lungi pe șosea. Pilotul se răsuci întrebător spre medicul bătrân de lângă el. Acesta, încruntat, tocmai își potrivea boneta albă, profesională, pe cap. Părea absent la tot ce-l înconjoară.

— Nu se mai potolesc! mormăi furios pilotul, ca pentru sine, și remarca era adresată în egală măsură atât șoferilor excesiv de grăbiți, cât și doctorului din cale-afară de conștiincios.

Dar bătrânul nu auzi, ori nu-i dădu atenție.

— Targa!, ceru și, cu un gest nervos, împinse portiera.

Coborî sprinten, își luă trusa sub braț și porni cu pași egali, liniștiți, spre locul marcat de coloana de fum și flăcări. Halatul îi flutura – sub rafalele de vânt ale elicei duble care încă nu se oprise –, iar după câteva secunde boneta albă, smulsă de suflu, i se rostogoli printre roțile bezmetice ale mașinilor ce rula pe cele șase benzi de beton ale autostrăzii.

Targa era un complex autopropulsat, cu suspensie pe pernă de aer, având o platformă cu masă chirurgicală, instrumentar și aparatură de prim ajutor și cu două scaune încorporate, pentru conducător și pentru supravegherea accidentatului. Doctorul însă n-o mai așteptă; începu să alerge, pe linia galben-fosforescentă dintre acostament și scutul convex al șoselei, ținându-și cu mâna ochelarii...

Echipa de intervenție acționase cu promptitudine, cu siguranța dobândită după numeroasele operații reale la

care participa săptămânal. Când bătrânul ajunsese la fața locului, incendiul fusese aproape stins. Din interiorul fostei limuzine, resturile omenеști începuseră să fie culese și așezate în containerele mortuare.

— Ați venit în control? îl întâmpină pe doctor un ofițer în uniformă albastră, pesemne șeful echipei, corpulent, posac și bănuitor. Brigada Centrală a cam început să ne poarte sâmbetele...

Bătrânul îi recunoscuse vocea. Era a interlocutorului de adineaori, cu care purtase scurtul dialog radiofonic.

— Petersen! se recomandă grăbit. De la Gloria St. John's Hospital. Treceam întâmplător cu elicopterul. Cred că aș putea să vă fiu de folos... Medicul legist a sosit?

Porni repede în direcția sinistrelor sertare negre ce se profilau în flancul ambulanței. Două dintre ele nu fuseseră introduse în lăcașuri; sub carcasele străvezii, în aerul îmbibat cu fenol, zăcea câte un manechin dezmembrat, năclăit în vopsea roșie – o priveliște de cel mai prost gust. căreia blănurile scumpe, răsucite alandala, îi sporeau grotescul. O brățară din aur, lată, masivă, atârna de capătul unui os fragil, alb, îndreptat în sus, reproșând parcă ceva cerului albastru, mut și surd.

— Plecau spre nord! auzi lângă el glasul ofițerului polițist. Au gonit cu peste 180 de mile... îi cunoașteți?

Cu o intonație aparte batrânul se întoarse, scrutător.

— Nu!

— E drept, așa cum arată nu prea mai seamănă cu pozele din ziare. Familia Norton. Miliardarii și politicienii. El avea de gând să-și depună candidatura... Viitor președinte...

Ofițerul se opri scurt, de parcă altcineva, nevăzut, i-ar

fi astupat gura cu palma. Se uită chiar împrejur, puțin alarmat.

— Ce se întâmplă?, interveni și medicul legist al echipei, sosind în fugă, iar sub halatul alb ascunzându-se un lungan arțăgos, tinerel, cu părul roșu ce se prelungea în favoriții căzuți până pe mandibulă. Dacă nu mă-nșel nu ne-am cunoscut, se adresă arogant celui venit pe neașteptate. Cine sunteți?

— Luke Petersen! se prezentă doctorul cu tonul cel mai firesc.

— Ne descurcăm și singuri în meseria asta! i-o trânti tăfnos, ignorând cu desăvârșire mâna bătrânului rămasă în aer.

Acesta își îngustă pleoapele, cântărind parcă puterea de înțelegere a roșcovanului, apoi rosti răspicat.

— Al treilea pasager... a intrat în comă. Nu știți încă de existența lui. Dacă moare, nici Dumnezeu nu vă scoate din rahat!

Se răsuci într-o doară și privi în direcția bolidului inform care zdrobise balustrada metalică a șoselei, rostogolindu-se apoi pâna acolo. Doar cineva în stare de un excesiv efort de imaginație ar fi putut bănui epava celei mai luxoase, mai puternice și mai sofisticate limuzine, ultimul model pus în circulație de cei mai reputați constructori de automobile de pe continent. „De ce n-a luat foc? se întrebă, dar gândul îi dispăru în aceeași clipă, în străfulgerările violete ale aparatelor. Profesioniștii se agitau ca niște marionete caraghioase, de parcă așa ar mai fi putut smulge câte ceva din secretele dezastrului, ale morților.

— Glumiți! auzi același glas, cu replica de la început a dialogului lor, ca și când vocabularul polițistului se redusese la câteva cuvinte. Desigur, glumiți! în fond, sub

titulatura modestă a acestui „ofițer polițist” se ascundea un individ cu studii superioare, specializat în numeroase discipline științifice, iar după vârstă mai poseda și experiența necesară ingratei lui profesii. Luke Petersen știa deci că o să aiba de furcă; se convinsese mai întâi că ambulanța autopropulsată e pe aproape și-l văzu pe pilot cocoțat pe scaunul său, gata să execute orice ordin i-ar fi dat. I se adresă cu glas puternic, în așa fel încât să fie auzit de toți cei prezenți:

— Ești martor, Jonathan! Fă-mi legătura cu șefii și lasă aparatul pe recepție. Mi se pare că în curând o să avem nevoie de asta!... Circuit gradul zero! Eu plătesc!

Cineva scoase un strigăt. Murmurul răpăi subit, alarmant, crescă în intensitate, se revărsă în șuvoi dinspre ceata specialiștilor adunați în jurul epavei. Bătrânul tresări. Întoarse spatele celor doi și alergă într-acolo. Dădu energic la o parte câțiva necunoscuți. se aplecă mult între rămășițele pernelor din limuzină și apăru purtând pe brațe un copilăș în haine sângerânde. Înainte ca vreun membru al echipei să poată reacționa, el și pornise în grabă spre targa autopropulsată.

— Hei! strigă în sfârșit, legistul, revenindu-și din surpriză. Ce te-a apucat. Petersen? Va trebui să închei expertiza...

Dar celălalt nu-i dădu atenție. Se mișcă tot mai iute. Poalele halatului, stropite de sânge, îi fluturau în jurul picioarelor ca un bizar veșmânt de carnaval.

— Jonathan! reuși să articuleze cu putere, respirând inegal. Ai prins legătura, Jonathan?...

Legistul pornise pe urmele lui, cu pași încă lenți, vrând mai degrabă să-l sperie decât să-l oprească într-adevăr; operatorii, surprinși de ritmul evenimentelor și, poate, în lipsa unui ordin, nici nu încercau să intervină,

iar corpulentul și bănuitorul șef de echipă – din motive bine întemeiate, pesemne, dar pentru doctor obscure – rămăsese el însuși în așteptare. Oricum, însă, clipa de acalmie era efemeră; bătrânul începu să fugă de-a binelea, iar asta îl scoase din inerție pe roșcovan.

— Sustragere de probe de la locul accidentului! strigă, cu ochii la ofițer, ca și când acesta uitase regulamentele, legile. Petersen, te obligă la...

Însă doctorul ajunsese, în sfârșit, la targă. Își depusese firava povară pe cearșaful steril și coborâse deasupra copilului calota transparentă de protecție.

— Mișca! țipă la pilot, și difuzorul dublului circuit interfonic îi întoarse glasul răgușit de emoție și nerăbdare.

Puștiul, nu mai mare de patru-cinci ani, era într-o stare de plâns, cu fracturi multiple ale bazinului și membrilor, cu o plagă oribilă întinsă pe toată fața, care-l făcea pe doctor să bănuiască, sub carnea sfâșiată, și existența altor rupturi, deocamdată imposibil de identificat, cu pulsul și respirația zero (și Luke spera din tot sufletul că moartea clinică să fi intervenit doar de câteva clipe, fiindcă știuse că acolo, în mașină, băiatul încă mai sufla).

— Ce ți-au făcut, omulețule, ce ți-au făcut? se porni să murmure în neștire, pe când mâinile ca însuflețite de o voință proprie, îndeplineau actele de mult intrate în reflex; așezarea măștii de oxigen, pornirea plămânului artificial, injecția cu adrenalină pentru reactivarea inimii, apăsarea stetoscopului acuma mereu mut, un salt cu brațul rămas liber spre dulapul cunoscut pe dinafară, metalic, în care fuseseră stivuite flacoanele cu sânge din grupa zero... Pregătirea unui flacon...

— Domnule doctor!... Vor să ne taie calea spre

elicopter!

Lanțul mișcărilor se frânse, într-o interminabilă secundă suspendată. Bătrânul ridică privirea. Îl văzu pe șef gonind spre aparat; pe urma lui legistul își mișcă picioarele prin criblura prăfuită de pe acostament – secunda de suspensie pusese stăpânire și pe ei. Doctorului i se păru că până și bolizii ce găfâiau urlând pe autostradă, decor burlesc al agoniilor ce se consumau dincoace de parapete, în anonim, până și aceștia rămăseseră stupizi, cu roțile în aer, clănțănindu-și în gol pistoanele ori palele turbinelor reactive, în așteptarea unei opreliști ori, dimpotrivă, a îndemnului spre o frenezie teribilă, și mai fără margini, absolută. Poate întreg orașul (lume închisă în rele ca într-o găoace, unde fusese cu puțință ca râvnele și îndatoririle omenești cele mai simple să devină delikte împotriva orânduirii) ședea acum așa, cu un picior în văzduh și cu mâinile întinse, de-a stânga și de-a dreapta, a neputință, aidoma unui dansator pe sârmă care constată, la jumătatea numărului, că inelul centurii de siguranță i s-a desprins.

Însă Luke Petersen nu era un judecător pe măsura acestei lumi. De fapt, în adâncul sufletului, aproape nici nu-i mai aparținea; iar pe deasupra, în clipa aceea ar fi fost gata să o ierte – asta pentru simplul motiv că ea, lumea, îi oferise, cu superba uitare de sine pe care doar o mare doamnă o poate închide în surpriza, în strălucirea și extravaganta darurilor sale. Oferise un sens anilor pe care îl mai avea de petrecut pe pământ

Plămânul de oțel susură încet printre ocarinele sincopate ale automatelor de veghe. Zgomote care nu fugeau laolaltă cu timpul repus în marș, ci se împotriveau rațiunii acestuia. Bătrânul se încordase tot,

ca și cum de efortul lui ar fi depins intrarea lucrurilor pe făgașul cel bun. Dar nu. Era nevoie de ceva exterior actorilor și scenei pentru ca drama să-și continue curgerea veșnic nouă, dintotdeauna.

Și iată că, pentru o dată, zarul căzu nemăsluit, pe numărul așteptat. Ca să adeverească prin excepție regula inexistenței minunilor. Așa credea, așa credea într-o secundă imponderabilă.

Sub stetoscopul presat pe coastele moi răsună o dublă bătaie de tobă, prima izbitură mai slabă, a doua mai puternică, întâi cu o prea lungă pauză între ele, pe urmă, la a treia, la a zecea repetare, cu pauza mai strânsă, mai firavă, până bătăile se succedară ritmic, dintr-o bucata, vremea se prăbuși la vale ca o avalanșă de obiecte, cuvinte și gesturi.

— Jonathan mai avem legătura cu spitalul?

— Nu domnule doctor, releul intermediar și stația sunt pe elicopter și le-am închis. Trebuia să nu vă ascult și să stăm locului sau să ne vedem de treabă, la dracu'!...

— Jonathan!... Știi ce avem de făcut?

Acele îngemănate, subțiri, perforaseră vena, flaconul atârna în cârligul stativului, mica tobă răpăia, la o paradă a piticilor, într-un salt vital peste moarte.

— Nu, domnule doctor, și nici la ce ne trebuie copilul ăsta.

Sângele îngroșat, rubiniu închis, ca o esență de vin, picura vesel în capsula regulatorului de debit, iar de aici în jos, pe tubul flexibil, într-un altfel de brat inert, dolofan și palid, acoperit cu echimoze, marcat de o fractură humerală cu o păcătoasă și vizibilă excrescență vânătă.

— Ești un pilot foarte bun... Câți ani am lucrat

împreună?

— Domnule doctor, vreau să rămân în libertate! Dumneavoastră nu știți, nu aveți familie, nu aveți copii. Eu am patru.

— N-am familie?... Atunci să-ți dau un sfat: pornești sirena, aprinzi girofarurile și ne duci cu viteză maximă până la elicopter. Ca într-o urgență de gradul zero. *Este o urgență de gradul zero, ai înțeles?*...

Pilotului i se tăiase respirația.

— Acum, Jonathan! Singurul fel posibil de împotrăvire. Să câștigăm puțin timp. Să-l salvezi... *Numai eu pot să-l salvez!*

Sânge, sânge... Din flacon, parcă direct în răni și de acolo pe cearșaf, pe halat, pe cauciucul mânușilor. Micul elicopter al poliției ajunsese, în fine, deasupra lor. Plasa magnetică începuse să iasă prin trapa cu margini răsfrânte.

Doctorul Luke simți, în aceeași clipă, un șoc emoțional violent, adică o spaimă cumplită. Împreună cu nenumărate dureri în mâini și picioare, în bazin și cu o reacție incontrollabilă a mușchilor feței. Urmă imediat o înțepătură distinctă în brațul stâng, la încheietura cotului, în timp ce în memorie îi plutiră vag amintirile unei rostogoliri însoțite de țipete și scrâșnet de metal răsucit sfărâmat, pe când dinaintea ochilor îi pluteau umbre palide și străvezii contururi luminoase în continuă mișcare.

Jonathan urla în microfon ceva de neînțeles. Mai tare ca el urla dezlănțuită sirena. Motoarele elicopterului, un scrâșnet...

— Urmărirea încetează!, răzbătu în interfon, ca de foarte departe, vocea ofițerului polițist. Toată lumea la posturi!

— Domnule comandant... încercă să protesteze legistul.

(Toți membrii echipei aveau laringofoane pentru comunicări pe distanțe mici și folosind lungimi de undă standard, aceleași cu stațiile unităților medicale mobile.)

— Lasa-l, îți spun! Oricum, își agravează situația. L-a răpit în speranța că-l va putea salva... Facem pariu că până la spital, puștiul o sa moară?... Atenție. WKT-11! Aterizezi imediat!...

Luke Petersen zâmbi într-o încordare supremă. Știa că nu se mai înșeală; trecuse mai mult de un an de când avusese acele mici dovezi, repetate între timp și pe care acum scurta, dureroasa senzație le încununa în chip strălucit. Și, ca o cheie de control suplimentară, ca o noua probă – pentru el inutilă, dar pentru micul pacient vitală –, urechea îndelung exersată a medicului surprinse un contrapunct în melopeea monocordă a plamânului artificial și, imediat, tonuri noi și o schimbare de octavă și de ritm în scurtele fluierături ale automatelor: băiețelul începea să respire singur. O fluturare din pleoape, o clătinare a capului și, în rana care-i ținea loc de chip, se deschiseră două crâmpeie de cer, de o asemenea inocență și limpezime încât bătrânul, cu nervii îndelung oțeliți, în fața spectacolului cumplit al multiplelor suferințe se înecă de emoție, ca un novice la prima intervenție chirurgicală.

— Va să zică, așa arăți!, șopti pentru sine. Știi că semănăm nu doar la ochi? În tinerețe aveam și eu părul negru, ca al tău..

Injectă în flaconul cu sânge un calmant cu acțiune rapidă și abia acum, total indiferent la cele ce se petreceau afară, începu să cerceteze în amănunt starea trupului întins pe masă. Găsi foarfecele, tăie hăinuța și

pantalonii, spală cu un jet antiseptic plăpândul trup inert, legă, sudă câteva vene, cusu, pipăi...

— Rău, fiule!, monologa posomorât. Mâna stângă nu mai are șanse. Pe trei sferturi secționată de la cot... Articulația s-a dus pe copcă. Microchirurgia și o încheietură metalică la tine nu merg, ești în creștere și încă patru, cinci operații până la 20 de ani e prea mult. Oasele n-o să-ți ajungă pentru atâtea implantări de tije. Mai cinstit e cu o proteză, la averea ta n-o să fie greu de găsit una ca lumea, cu toate comenzile neuronale, iar peste două-trei decenii se mai pun la punct tehnicile transplantului... poate vei avea noroc și de un braț adevărat. Mda... îți mai trebuie și o față nouă, adică un chirurg plastician bun, să te reconstituie: dar asta nu-i de primă urgență, până una-alta o să te peticească miss Donovan. O să vezi ce mână extraordinară are fata asta...

În sala de operații domnea o liniște pe care susurul slab al aparaturii medicale și trilurile estompate ale subansamblelor electronice mai degrabă o întăreau; solemnă, cum i se părea bătrânului de fiecare dată, ca la un tribunal în clipele care preced pronunțarea sentinței: pacientul X, socotit nevinovat de curtea cu juri, este eliberat de sub acuzația bolii: pacientul Y a fost condamnat la doi ani de suferința grea; Z a încetat din viață în timpul interogatoriului... Liniște în care îți poți aminti și poți cugeta.

Și sub sălciile bătrâne, Cyntia se așeză pe mal, cu picioarele în apă: două valuri minuscule i se ridică sub glezne, clipocind abia auzit în curgerea fără capăt a râului. O tăcere asemănătoare, plină de înțelesuri atât de grele, plină de vorbe care dureau, dar în clipa aceea

nu existau în toate dicționarele lumii vorbe care să nu doară și parcă fără înțeles pentru rațiunea inimii.

— Totuși ați mai avut un motiv! murmură miss Donovan. Felul în care v-ați pus în pericol demnitatea... Nimeni nu merge chiar până într-acolo pentru un pacient...

El privește printre sălcii zona unde, când se va însera, o să apară pe cer lebăda; de aproape un an a învățat să găsească locul acela, i-a urmărit rotirea pe boltă. În jurul Polarei, vreme de o toamnă, o iarnă și o primăvară, de când Cyntia a primit aprobarea de zbor – așteptând nu cu speranță, ci cu răbdare pentru ca oamenii aceia să priceapa, în sfârșit, ca nu au de-a face cu un copil. Ce prostie! De fapt – realizează el, acum, în sfârșit – de fapt făcuse jocul absurd al acuzatului care nădăjduiește, până la rostirea sentinței, că mult trâmbițata lui nevinovăție are să iasă, în cele din urmă, în evidență pentru a fi iertat.

Luke Petersen întoarce capul spre anestezist. Cu ochii la ecrane și la benzile de hârtie ce lunecau leneș sub pantografe, acesta ridică o mână, cu degetul mare în sus, semn că totul e în regulă, apoi își făcu de lucru pe tastatura computerului, cerând date sau introducând comenzi noi după necesități.

— Și un motiv personal, așa-i?, insistă domnișoara Donovan.

Deasupra măștii, ochii îi străluceau în vibrația emoției, ca de fiecare dată când opera... Ochi tineri, ai fi crezut că domnișoara abia trece de nouăsprezece ani. Sau asta era vârsta, neschimbată, la care se întorcea îndată ce-și lega masca și pășea peste pragul sălii unde operau? Oricum, până azi toate mizele ei fuseseră câștigătoare. Numai ei nu i-a spus că are noroc!

În noaptea asta plec, rostește Cyntia verdictul, te-am chemat să ne luăm rămas bun – și închisoarea pe viață devine fapt împlinit, o temniță uriașă și grea care e Pământul, în timp ce libertatea și pacea și-au ales sălașul, în chip paradoxal, în spațiul meschin al minusculei nave pornite la noapte spre Lebăda. Ai douăzeci de ani și jumătate, e tot ce găsește să-i răspundă și tare-aș vrea să știu ce-ți oferă ruleta asta la care ți-au mizat viața. De fapt, la mijloc e viața lui, dar are bunul simț să n-o amintească, și în tăcerea ei cine ar ghici ce răspuns se ascunde?

— Visam să-mi fie copil! replică bătrânul, răgușit, pentru că mințea de-nghetau apele; infirmul ciopârțit de pe masă era copilul lui, era fratele, geamănul lui, ultimul născut al unei tainice matrice comune.

— Așa, dintr-o dată? Și de ce tocmai el?

Greu să duci de nas o femeie, mai cu seamă când a devenit bănuitoare. Luke se grăbea să termine, din acest motiv, dar și din cauza oboselii și temându-se că nu va mai avea forțe să pareze șocul de la trezirea puștiului din narcoză. Un șoc ce se va repercuta identic în el însuși, de parcă el, doctorul, ar fi suferit amputarea, cusăturile, sudarea epidermei lipite pe întreaga față, întinderile de oase dinaintea punerii în ghips a fracturilor și leziunea aceea la coloană...

Și tocmai aici ți-ai găsit să mi-o spui, continua el să umple timpul, să se războiască inegal cu dușmanul lui, timpul, care l-a și învins, tocmai aici, sub sălciile astea pletoase, frumos decor, și mai ales potrivit, ce să zic! Și ea a rămas o siluetă subțire și întunecată pe cerul neîmplinit al amurgului, de pe acum un simplu contur, atât de tânără față de el, Luke, de pe acum neverosimil de tânără, ca și cum nu i-ar despărți doar cele câteva

luni diferență, ci deja peste o jumătate de secol. Prostii!, se îndură Cyntia să-i răspundă. Sălciile nu plâng decât seara...

— Gata peste tot? interveni doctorul. Atunci, Robertson, adu ghipsul și feșele!... Nu uita să-i controlezi temperatura.

Miss Donovan puse pe măsută acul subțire, îndoit, de care atârna încă un rest de catgut. Respiră adânc, privind la chipul prins în copci și cusături al copilului. Bătrânul, căruia o asistenta îi schimba mânușile pătate cu sânge, îi întâlnește ochii sclipitori, adânciți nefiresc în orbite.

— O să-i rămână semne... zise el.

— Semne? pufni domnișoara. Va trebui să i se ascundă oglinzile din casă. Cel puțin până se oprește din crescut și o să-și poată face o operație estetică serioasă. Cu transplant din piele veritabilă și celelalte... Nu am puterea să-l compătimesc...

— Nu sunt cam multe transplanturi în perspectivă? observă Robertson, aducând cuva cu ghips din care se ridicau aburi.

— Rămâne coloana vertebrală, murmură bătrânul. Aici doar Dumnezeu îl mai ajută. Sau o minune de alt soi...

— Ai să-mi spui până la urmă, nu?

— Dacă voi putea să-l ajut până la sfârșit.

— Adică?

— Ce adică? se răsti pe neașteptate Luke, obișnuit să reacționeze așa ori de câte ori nu lucrau împreună într-o operație.

Domnișoara își scoase masca antiseptică, arătându-și cei aproape patruzeci de ani pe care-i purta cu noblețe, cu demnitate și înțelepciune; semne caracteristice ale

unei femei rafinate care nu pregetă să-și privească viața decât drept între sprâncene: „Cacialmaua asta n-am să ți-o iert niciodată!” În contrast cu ochii, acum plini de o neascunsă tandrețe – despre devotamentul ei față de Petersen, despre mai mult decât devotamentul și necurmata ei decepție, întreg personalul spitalului obosise de mult să mai bârfească.

— Nu te trag de limbă!, îl asigură, liniștită, miss Donovan. O să sfârșești prin a-mi spune singur, ca și odinioară. Ca și toate celelalte lucruri despre care nu-ți mai amintești...

— Te contrazici, domnișoară!, ridică vocea bătrânul.

— Nu! urmă, tot în șoaptă, domnișoara. S-ar putea însă să nu mai am răbdare. Singurătatea e mai tristă decât crezi.

Bătrânul o pierdu din atenție. Simți dintr-o dată că puștiul începe să-și revină; trebuia să dispară de aici imediat, să se rupă din acest moment penibil, al nervilor descătușați după îndelungata concentrare nervoasă, chinuitoare. Se precipită spre cabinetul lui, dar în ușa sălii îi ieșiră în întâmpinare polițiștii. Zâmbi, adresându-se unui gând fugar.

*

Căpitanul care conducea echipa avea pesemne o funcție superioară, căci toți subordonații îl cam înconjurau cu un respect exagerat. Prezența lui accentua astfel gravitatea delictului comis de Luke Petersen sau reliefa importanța pe care o acorda poliția acestei fapte ieșită din comun.

— Nu avem timp de pierdut cu introduceri, domnule doctor!, rosti anonimul căpitan detectiv, cu acel soi de politețe rece mai teribilă decât moșia. De exactitatea răspunsurilor dumneavoastră va depinde anularea

mandatului de punere sub urmărire care ne-a fost încredințat. Înainte de a trece la ancheta propriu-zisă, vă atrag atenția că puteți cere prezența avocatului personal.

Îl aduseseră într-o cameră mică, mobilată cu un birou îndărătul caruia ședeau câteva uniforme albastre. Pe pereți, în diferite poziții, șase ecrane mici, unele rotunde, înlocuiseră vechile reflectoare? Alt scaun, trist și uzat, fusese pus în fața biroului. Numai ca Luke era cu gândurile în altă parte. Toată ființa lui aștepta parcă un tainic semnal din partea puștiului operat.

— N-am avocat. Nu cred că e cazul să am vreunul! declară într-un târziu, când tăcerea apăsătoare, ce urmase declarației căpitanului, îl adusesse întrucâtva la realitate. Vreau să terminăm însă cât se poate mai repede. Am treabă.

— Foarte bine! ripostă anchetatorul. Citiți!

O uniformă albastră îi întinse ediția specială a ziarului „Evening.” Titlul, cât toată pagina întâi, atrăgea atenția cititorilor: „ACCIDENT DE MARI PROPORȚII PE AUTOSTRADA 105. MILIARDARUL VANCE NORTON ȘI SOȚIA LUI, CAROLINE, VICTIMELE UNUI ATENTAT. PRINCIPALUL SUSPECT, DOCTORUL LUKE PETERSEN. ȘANTAJ ASUPRA POLIȚIEI!”

— Atentat?, rosti bătrânul, mult mai puțin zguduit decât pesemne scontaseră polițiștii. Cine a constatat-o?

— Mac Steven și băieții lui. Mecanismul de direcție al automobilului a fost dereglat. Nu în timpul accidentului, ci înainte.

— Și îmi închipui că ați găsit acolo amprente mele! Altfel (doctorul își înfipse arătătorul în pagina gazetei), altfel n-ar fi atât de categorici... Nu vi se pare absurd?

— După ce ați luat copilul accidentat din mașină, v-ați supus sau nu somațiilor oficiale?

— Nu.

— Deci ați fugit cu puștiul în brațe...

— Numai eu puteam să-l salvez!

— Ei, vedeți? Tocmai aici se ascunde șantajul!

— Cum!?

Degetele stenografului jucau pe tastatura mașinii electronice un dans care începuse să semene cu „Dansul săbiilor.”

— Astea au devenit amprente lăsate de dumneavoastră la locul faptei. Lucruri inexplicabile pe care le-ați comis în serie și, folosindu-se de ele, „Evening” a avut grijă să vă pună bine de tot la stâlpul infamiei. Așa încât eu unul nu vă văd salvat nici cu cele mai credibile și mai bine justificate explicații. Dar, în fine, îmi fac datoria să vă dau o asemenea posibilitate.

— Vă rog!, îl invită bătrânul, cu un zâmbet trist și puse ziarul pe birou, ca pentru a sublinia că nu are întru nimic de-a face cu ce scrie acolo, dar cine era atent la subtilități?

— Uzitând de o relație personală, ați cerut un elicopter al spitalului unde lucrați pentru a vă deplasa, premeditat și nu întâmplător, la locul producerii unui accident despre care, în mod normal, nu trebuia să aveți cunoștință. O dată ajuns acolo, în timp ce echipa de intervenție acționa din plin la cercetarea resturilor mașinii, ați intervenit direct, vorbind despre existența unui al treilea pasager, în momentul acela încă nedescoperit, pasager despre care, tot în mod logic, trebuia, de asemenea, să nu aveți cunoștință, în sfârșit, provocând o anume derută în rândurile echipei, ați sustras autorității acesteia trupul micuțului Eduard

Norton. Nu puteți invoca pentru aceasta necesitatea acordării primului ajutor, întrucât cunoașteți foarte bine că echipa are în componența sa un medic profesionist, care vi s-a și recomandat ca atare, dispunând și de tehnica necesară din ambulanță, de medicamente etc.

— Este ceea ce declară echipa?

— Avem declarațiile tuturor membrilor ei. Unanimitate...

Era limpede că nu mai putea para mult timp asaltul „Săbiilor”.

— Domnii atât de bine informați de la „Evening” știu cumva și de ce am făcut-o?

— Pentru ca micul Eduard Norton să dispară.

— Vă puteți convinge că trăiește.

— N-ați înțeles. Să dispară ca persoană civilă. Asta nu înseamnă neapărat o... să zicem, încetare din viață...

— Atunci? Cu excepția infractorilor, doar alienații mintal sunt lipsiți de drepturi civile.

— Cunoștințele dumneavoastră în materie de drept sunt, după cum observ, remarcabile. Și într-un caz și în altul singurul supraviețuitor al familiei n-ar mai putea dispune de averea Nortonilor. E de-ajuns o mică intervenție chirurgicală, câteva leziuni ale scoarței, ușor de pus pe seama traumelor provocate în accident.

Luke Petersen, uluit, se ridică pe jumătate de pe scaun.

— O acuzație oficială, domnule căpitan?

— Deocamdată, un rezumat al articolelor din gazetă.

— Scrie gazeta și ce mobil aș fi avut?...

— Scrie, domnule doctor. O dezvăluire, drept să vă spun, senzațională, sau mai degrabă o intuiție, fiindcă altfel, computerele care ne înregistrează datele personale au confirmat această intuiție simplă: chirurgul Luke

Petersen este unit printr-o rudenie de sânge cu răposatul Vance Norton.

Alb ca varul, bătrânul își duse mâinile la față și se prăbuși înapoi pe scaun.

— Va să zică, șopti el, asta era!

— Ați avut un strămoș comun, în urmă cu trei generații!, preciză căpitanul, făcând semn stenografului să fie din nou gata de înregistrare. Dar ce nu știați dumneavoastră, afirmă ziariștii, este existența și a unor alte rude, de dată recentă, ale răposatului... Vă las să vă mai gândiți. Dar gândiți-vă bine!

*

— Cum de-ați putut face una ca asta?

De indignare, miss Donovan abia își mai trăgea sufletul. Luke Petersen clătină, neajutorat, din cap:

— Cine m-ar fi crezut dacă spuneam adevărul?

— Trebuia să încercați, cel puțin! Poate nu vă scoteau de la clinică și nu vă anulau licența... ce mizerie de neînchipuit!, se montă și mai tare domnișoara. Unul dintre cei mai redutabili chirurghi ai țării, ba poate cel mai bun, să ajungă peste noapte printre șomeri... E de necrezut!

— Bine că nu printre deținuții, filosofă amar bătrânul.

— Asta ar mai fi lipsit! Intenția lor, a rudelor lui Vance, a fost să vă înfunde. N-au avut însă probe suficiente. Și dacă nu tăceați atunci la politie și săptămâna trecută la consiliul medical al policlinicii...

— Nimeni n-ar fi crezut!, repetă doctorul. Și oricum. soarta mi-era pecetluită. Guvernul luase măsura de mult să le dea măcar satisfacția asta șacalilor de la „Evening”.

— Și, de fapt, întrebă în șoaptă miss Donovan, care e adevărul ăsta? Imaginația mea refuză să-l descopere.

Bătrânul clătină iar din cap, de data asta aprobator.

— Dumitale trebuie să ți-l spun! zise apoi, pentru că o dată, să i-l poți dezvălui copilului... Și sanatoriul acela e bine păzit, nu?

— Fiți încredințat! confirmă domnișoara. Ca orice loc al alienaților și arieraților mintali.

— Ticăloșii! aruncă bătrânul. În al cărui glas nu se putea desluși decât neputință. Toate astea numai fiindcă niște incapabili din echipa de intervenție n-au fost în stare să-l descopere pe băiat... Cum a fost posibil să nu-l descopere?

— Vă rog să mă iertați! Inocenta dumneavoastră aduce a... prostie. Chiar vă închipuiți că niște profesioniști ca aceia din echipa de intervenție au putut ignora prezenta copilului în mașina accidentată? Să fim serioși! La început, eu crezusem că accidentul a fost pus la cale din motive politice; Norton și consoarta lui erau prea puternici ca să nu-și fi făcut dușmani. Dar, după cum s-a văzut, interesele au fost altele. Și tocmai când lucrurile mergeau mai bine, când polițiștii veniți la fața locului asigurau cu mai mult spor moartea liniștită a băiatului, iată că veniți dumneavoastră să le puneți bețe în roate tuturor. Ce erau să facă? Au fost nevoiți să vă scoată țap ispășitor și trebuie să recunoașteți că, dincolo de coincidența cu înrudirea, au scos-o la capăt în mod genial.

— Iar o comisie de așa-ziși psihiatri a avut inima sa-l declare pe copil bolnav și să-l închidă pe toată viața...

— Ce vreți, replică ironic ea, guvernul era dator să le dea măcar satisfacția asta șacalilor de la „Evening”. Nu uitați că din mia de milioane a moștenirii Norton măcar câteva zeci tot vor intra, la timpul potrivit, în conturile ziarului... Și ale comisiei de psihiatri și ale judecătorilor

și polițiștilor care au dat curs... Zău așa, căpitanul a avut dreptate până la urmă. Ia gândiți-vă! Le-ați făcut jocul tuturor de parca anume ați fost și dumneavoastră plătit!

— N-am să abandonez!... murmură Petersen. Oricum am să țin legătura cu el. Și nu numai atât! Vino să vezi. domnișoară!

În spatele vilei fusese construită o seră spațioasă, supraîncărcată cu plante din cele mai variate specii, de la palmieri la alge și de la cactuși la florile de grădină. Un păienjeniș de fire electrice multicolore uneau toți indivizii acestei comunități vegetale cu monitorul unui computer de mare putere. Nenumărați senzori așezați pe rădăcini, pe ramuri și frunze își trimiteau impulsurile energetice în zeci de pantografe ale căror imprimante tresăriră puternic la intrarea celor doi, desenând ample zigzaguri sau curbe pe benzile de hârtie specială.

— Tot câștigul meu din munca profesională se află aici! șopti Petersen. Și douăzeci de ani de cercetări. Iar în final s-au soldat cu asta. Te rog urmeaza-mă!

Într-un colț cu pereții zidiți din piatră, după două draperii – pe care bătrânul le trase cu băgare de seamă – se ascundea o instalație dacă nu stranie cel puțin neînțeleasă.

Prins în chingi și cârlige de un stativ special, acoperit cu porțelan și sticlă și fixat într-un postament pus el însuși pe izolatori, atârna un soi de costum de scafandru cu o cască mică și flexibilă; șiruri de țepi lungi și deși înfășurau capul, fața, trunchiul și membrele ciudatului combinezon, iar pe un suport de alături, legate și ele la consola computerului, erau agățate câteva zeci de ștechere miniaturale ce se puteau conecta la prize de aceeași dimensiune și aflate în

diverse locuri de pe costum. Lumina plăpândă accentua parcă enigma instalației.

— Ghicești despre ce-i vorba? întrebă Petersen, cu neascunsă mândrie, abia așteptând pesemne reacția femeii de lângă el.

Miss Donovan și-l imaginează o clipa în „salopeta” aceea croită pe măsura lui și, ceea ce unui profan i s-ar fi părut o simplă replică burlesca la monștrii – eroi ai filmelor horror –, medicului din viața de toate zilele îi înlesni revelația adevărului.

— Un aparat pentru cercetarea bioplasmei.

— Felicitări! surâse bătrânul. Dar nu numai atât... Vezi, dacă mă găsești astăzi puțin caraghios, te rog să treci peste asta. În anumite privințe sunt un ignorant. Câteva explicații va trebui, totuși, sa-ți ofer, cu toate că risc să alunec în pedanterie.

Așadar, bioplasma! O emanație energetică luminoasă. invizibilă pentru simțurile omenești. Apartine tuturor organismelor vii sau, poate, matricea unde se toarnă substanța organică din care suntem alcătuiți, pe măsură ce creștem și ne dezvoltăm din sămânță, din oul primordial, fecundat, ce ne dă naștere fiecăruia. Pentru tine astea sunt banalități... îți amintești, desigur, că structura fizică a bioplasmei a rămas pentru noi încă o enigmă. Deși însoțește toate formele vieții de pe Terra, deși seamănă cu lumina obișnuită, bioplasma este, totuși, altceva, o manifestare proprie materiei biologice, amândouă fiind inseparabile, influențându-se reciproc pe baza unor legi nedescifrate până acum.

Experiențele științifice au relevat astfel că bioplasma învâluie în continuă mișcare orice structură vie din flora și fauna planetei. Ceea ce a surprins însă a fost altceva.

— Celebrele experiențe cu frunzele tăiate parțial?

— Îmi citești gândurile, domnișoară!... Filmele executate în înaltă frecvență ne-au obiectivat fenomene tulburătoare. Deși anumite părți din aceste frunze fuseseră îndepărtate, bioplasma a continuat să existe, păstrând integral forma porțiunilor lipsă! Șocantă descoperire! Cum era și firesc, experiențele s-au efectuat și asupra oamenilor. Și așa am pătruns într-un univers fantastic, la granița unde rațiunea omenească trebuia să descifreze încă o taină a devenirii noastre biologice.

— M-ați făcut curioasă!

— Curioasă?... Cum să ne explicam atunci senzațiile celor ce au picioarele sau mâinile amputate și care-și mai simt încă membrele lipsa? Sau acele fenomene de prurit epidermic, sau crizele reumatice dureroase. Și toate astea pe niște membre lipsă!

— Există vreo ipoteză?

— Din fericire, există... Deci bioplasma a continuat să păstreze forma membrilor amputate înseamnă deci că întreg organismul omenesc are bioplasmă, iar aceasta este o copie, o dublură a corpului omenesc, există independent de el sau trăiesc în același timp.. Dar... După toate investigațiile științifice...

Miss Donovan tresări.

— Un organism bioplasmatic?!

— Ar fi foarte dificil să-ți răspund. N-am fost niciodată adeptul speculațiilor ieftine. Aș fi însă tentat să cred că bioplasma reprezintă mulajul în care se dezvoltă substanța biologică a organismului pe căi încă nebănuite. Pentru că altfel cum să ne explicăm de ce – golită de substanța vie din interior – bioplasma continuă să păstreze formele organismului?...

Se așternu o lungă tăcere.

— Și experiențele dumneavoastră?, își reveni miss

Donovan

— Fascinant domeniu pentru analize. Am urmărit aceleași piste. Plantele comunică între ele printr-un alfabet și pe căi ce ne rămân încă indescifrabile; își transmit una alteia durerea, agonia și teama; știu să recunoască, doar la simpla apropiere, persoane care în alte împrejurări le-a pricinuit o suferință, lor sau unor semene ale lor aflate câteodată la mari distanțe, în toate astea e amestecată, fără îndoială, bioplasma și poate, emanații încă și mai subtile, cu și mai teribilă putere de penetrație și cu încărcături informaționale nesfârșit mai mari și mai cuprinzătoare, încă necunoscute nouă. Dar la finele veacului trecut s-a constatat un fenomen uluitor, anume că, în anumite condiții, bioplasma sau cum i se mai zice, organismul bioplasmatic al unei plante ucise s-a mutat, încorporându-se în bioplasma unei semene din vecinătate. Experiențele au dovedit aceleași fenomene...

Miss Donovan făcu un pas înapoi.

— Vreți să spuneți...

— Ei, da, ne-am învățat să mitizăm secolul douăzeci sau să-l tratăm cu dispreț pentru convulsiile lui militare și pentru barbaria poluării, de pe urma căroră suferim atât. De aceea ne cam copleșesc prejudecățile. Cine dintre noi a avut răbdare să-i despoaie cum se cuvine bibliotecile și arhivele și să treacă dincolo de cunoștințele generale despre el, devenite de-acum niște locuri comune?.. Cine, domnișoară?

— Și, îi stăvili miss Donovan beția speculațiilor, și de fapt ce v-ați propus să cercetați?

— Nu-i o cercetare, n-am nici aparatura potrivită, nici cunoștințele, nici echipa de studii pluridisciplinare... Nu, să zicem, mai degrabă un antrenament. Prin calculator,

mă interconectez cu vegetația de aici, din seră; prin calculator și prin antenele de acolo, de pe costum – plantate de-a lungul meridianelor energetice ale corpului meu și în nodurile de interferență de care se slujesc și acupunctorii – realizez căi de comunicație între organismul biologic, respectiv creier și cel bioplasmatic.

— Ați reușit să... vorbiți cu plantele?

— Mi-am spus, pur și simplu, că tot ceea ce reușesc ele la nivelul bioplasmei ne poate fi accesibil, cu atât mai mult nouă, care dispunem de o fiziologie mult superioară și, mai cu seamă, de un instrument investigativ.

— Și ați stat de vorbă? insistă domnișoara.

— Hm! zâmbi iarăși bătrânul. Dacă asta se poate numi dialog, am constatat ceea ce oricum știam dinainte, ca nu avem un limbaj comun. Dar știi, am reușit să ne transmitem unele stări elementare, la nivelul cel mai de jos al scării senzațiilor și al impulsurilor primitive: foame și sete. Din milioanele de impulsuri haotice, ale plantelor și ale mele, computerul le-a selectat pe cele mai reprezentative și astfel am învățat să emit și să recepționez. Nu știu să explic cum fac asta, la fel cum nu-mi pot controla, de pildă, mișcările peristaltice ale aparatului digestiv ori secreția endocrină; mi-am format ceva asemenea unui soi de reflex condiționat al sistemului nervos vegetativ – dacă poți admite o atare comparație. Nu ți-o pot demonstra, efectele la plante se măsoară în intervale de timp foarte lungi, iar la mine nu aș reuși să ți le descriu. Am izbutit însă câteva lucruri spectaculoase, am niște favoriți mai receptivi la comenzile mele.

Luke prinse cu delicatețe brațul domnișoarei și o conduse pe aleea circulară de unde avea acces la

întreaga seră. Îi arătă, plin de orgoliu, un arbust cu o sumedenie de rădăcini crescute, din pământ, cam la un metru, pe verticală, în aer; în altă parte, miss Donovan văzu ghivecele unor flori ale căror corole și frunze fugeau de lumina vie a unor reflectoare, ascunzându-se în întunericul din interiorul câtorva cutii vopsite în negru.

— Le-am păcălit, indicându-le surse false de hrană, explică Petersen, dar ca să mă creadă trebuie să le administrez, printr-un fel de perfuzie, substanțele nutritive de care au nevoie.

Domnișoara își încrucișa brațele pe piept.

— Și cu băiatul cum a lost?

Bătrânul tăcu o mișcare stânjenită, ca și când nu i-ar fi făcut plăcere să vorbească. Pe urma oftă și-și conduse vizitatoarea înapoi, în casă. Părea mult mai relaxat.

— Îmi făcusem socoteala, începu să povestească după ce se așezară la loc pe fotolii, îmi făcusem socoteala că, pe măsura ce antrenamentele vor progresa, o să ajung să intru de la sine în legătura și cu vreunul dintre semenii mei. Și nu greșeam.

— Ai folosit vreun... stimulent? întrebă ea încet.

Doctorul coborî privirile.

— Stupefiant? continuă dânsa.

— Ei, asta-i! se împotrivi el, mirat de presupunere. Drept cine mă crezi? Și, oricum, îlți închipui că așa, întunecându-mi mintea, mi-ar fi fost de vreun folos? Nu, am aplicat ceva mai puternic și totodată nedăunător: electropunctura. Tot computerul mi-a fost cel care mi-a favorizat experiențele. Ajungeam la veritabile crize paroxistice...

— Și acum?

— Nu mai am nevoie, îmi pot provoca de unul singur starea aceea specială, ca într-un fel de autohipnoză, deși

nu e asta. Pe scurt, am intrat în contact cu puștiul fără să am habar; îți dai seama care era identitatea lui, dar relația nu-i întâmplătoare; intuise că trebuie să avem o înrudire, măcar îndepărtată... Căpitanul de poliție mi-a confirmat-o.

— Telepatie?

— Nu numai. Sunt convins că toate manifestările parapsihice au un aport al bioplasmei, dar la noi predomină, mai degrabă, cum să-ți spun... gradul de participare. De aceea e altceva, mai legat, mai bogat, mai complex... Am reușit, de exemplu, nu numai să aflu de accident, dar să-l și localizez imediat. Înțelegi, ca o antenă de radar.... Și să știu că băiatul e în comă și că n-a fost descoperit acolo, după accident..

— Deci asta era...

— Ia gândește-te cum le-ar fi sunat polițiștilor sau colegilor noștri o asemenea bazaconie, alături de acuzațiile precise ale ziarului și de manevrele moștenitorilor lui Norton. Și ce șanse aș mai fi avut să-i fiu băiatului de ajutor...

— De ajutor?

— Pentru că am un plan, domnișoară. Să nu-l las pe Edy singur în singurătatea lui. Acțiunea mea nu va fi lipsită de riscuri.

*

În fiecare dimineață la ora opt se afla în fața porții din spatele sanatoriului „Thorensen”, intrare rezervată numai persoanelor angajate în funcții modeste. Placa metalică, pesemne din oțel inoxidabil, se încadra perfect între zidurile masive, de piatră; ar fi făcut față chiar și unei închisori pentru cei condamnați pe viață. La această poartă nu ajungeai decât pe jos, parcare mașinilor fiind strict interzisă, iar aleea largă, asfaltată,

care făcea legătura cu bulevardul, era sub control permanent prin sistemele televiziunii cu circuit închis.

Pașii domnișoarei Donovan se obișnuiseră să șovăie cu mult înainte de a ajunge la ea, ca și cum dincolo, peste pragul scund, turnat tot din oțel, s-ar fi ascuns o lume primejdioasă pentru nealterata ei moralitate, pentru demnitatea cu care înfruntase alături de Luke toate necazurile ce se abătuseră asupra lor.

Miss Donovan obișnuia să fie punctuală. Apăsă pe clanța care declanșa mecanismul automat cu aceeași reținere ce apăruse încă din prima zi de când se prezentase la post. Placa metalică alunecă singură într-o parte, foșni abia auzit, de parcă printre ziduri trecuse în goană o pală de aer străin. Întotdeauna se grăbea să ajungă în parcul uriaș, acolo unde, printre copacii bătrâni, liniștea se furișa neauzită, prietenoasă, o învăluia tandră, domolindu-i teama chinuitoare. Dar acum, contrar obiceiului, se opri după numai câțiva pași, se răsuci pe loc și privi în urmă. Nimeni. Cortina căzuse. Avu dintr-o dată ciudata senzație că viața i-a rămas ascunsă undeva în spatele cortinei, pe scena unui tărâm necunoscut, iar în spectacolul desuet, încheiat de mult, nu jucase decât un rol anonim... La ce să mai caute printre amintiri? Neuitat era doar anotimpul acela înduioșător învăluit în mireasma caișilor în floare. Singura iubire, dragostea dintâi se risipise în iarba strivită, pe sub Luna ce turna peste lume iluzii și minciuni. Prostii! Banală criza afectivă... de femeie bătrână!” își spuse ea, descumpănită. Apoi i se păru că prin cortina metalică apăruse o imagine, tulbure la început, din ce în ce mai clară după aceea. Copilul infirm sta prăbușit în căruciorul lui sofisticat ca o păpușă dezarticulată, fără o mână, cu fața strâmbă....

Se infioră...

— Bună dimineața, miss Donovan!

Tresări. Portarul îi zâmbea cu îngăduință, în vreme ce ochii, tăioși ca două lentile fumurii, o scrutau insistent, profesional.

— Bună dimineața, domnule Field!

Porni grăbită. Copacii bătrâni își clătinau umbrele tăcute, șoptind rugăciuni neînțelese O boare șagalnică, racoroasă, o îmbrățișă fără rușine. I se prelinse prin părul cărunt. „Spune-mi, Luke, de ce-am rămas lângă tine?” Încăpățânat gând, obsesiv... Seara o va aștepta ațipit în fotoliu „Te-ai întors? Asta după câteva ceasuri. Te-am așteptat să-mi povestești cum se agață Edy de viață!”. „Nu vrei să te culci? E târziu, o să-ți spun altă dată.” „Știi, iar m-au durut picioarele... Mâna stângă mi-a amorțit cam șase minute.” „Bine, bine! O să-ți fac o baie fierbinte, masaj...” „Fleacuri, fetițo! Nu mai ajută la nimic!” „Ce-mi ascunzi, Luke? Ce-mi ascunzi?”

Lumina soarelui, răsfrântă în pereții de cristal ai somptuosului bloc central, cu zece etaje, o lovi drept în ochi. Clipi nedumerită. Sus, la nivelul opt, fereastra de la camera lui Edy era deschisă, inima îi zvâcni năvalnic în piept. Totdeauna pătea așa. Întotdeauna Edy o aștepta să se întoarca, iar nefericirea lui îi făcea fericiți pe amândoi. Se trezi că aleargă.

În lift nu mai avu curajul să se întoarcă la realitate. Parcă ațipise cu ochii deschiși. Umbrele și luminile se amestecau în chip ciudat, refăcând în fracțiuni de secundă chipuri de oameni care dispăreau în același timp. În filmul derulat cu repeziciune, imaginile își pierdeau astfel mereu din înțeles, până când câte un stop-cadru relevant, îi stimula memoria, obligând-o să-și

aminteasca. Și cât de brutal putea fi uneori trecutul!

— Miss Donovan?

Capul pleșuv se ridicase puțin pe deasupra biroului elegant și peste ochelarii căzuți până la vârful nasului o priveau niște ochi apoși, fără culoare. Sub ei două pungi albicioase. Mai jos, epiderma întinsă pe oasele feței, pomeții răzvrățiți în afară, bărbia înfiptă provocator înainte. În contrast cu buzele subțiri.

— M-am prezentat pentru...

— Luați loc!

— Mulțumesc!

În fotoliu era mult mai bine. Directorul sanatoriului nu-i putea observa tremurul mâinilor. Dumnezeu, și ce voce blândă!...

— Am primit memoriul... Așadar, în urmă cu... mă rog, timpul biologic are pentru dumneavoastră alte dimensiuni, ați fost concediată de la spitalul unde lucrați... în calitate de colaboratoare a doctorului Luke Petersen, lucrați și ați fost concediată. După cum am înțeles l-ați operat pe Eduard Norton.

— Am făcut tot posibilul...

— Chirurg estetician... Intervenția chirurgicală a fost făcută cu talent și cu o incontestabilă competență profesională. Vă felicit!... Licența v-a fost retrasă și dumneavoastră.

— Solicit doar postul de infirmiera.

— Tocmai aici?

— Nu e pentru mine.

— Edy nu va mai ieși niciodată. Probabil.

— Știu!

Privise în ochii directorului. Fără speranță.

— Fără!, confirmase acesta. Diagnosticul este definitiv.

— Sint motivele pentru care am și venit Tocmai aici. Eduard n-a avut nicio vină. Sau nu sinteți convins încă?

Directorul clipise obosit, împingindu-și ochelarii în sus, pe nas. Gest aparent nesemnificativ, dar elocvent.

— Simțiți nevoia unei ispășiri?!

— Întocmai, domnule director.

— Voi încerca să vă înțeleg. Vă voi comunica telefonic ce hotărâre am luat... în orice caz, voi evita să mă consult cu cineva!

Se ridicase din fotoliu la fel de emoționată. Politicos, directorul ieșise de după birou. A condus-o până la ușă. Înainte de a-l părăsi îi șoptise aproape confidențial:

— Cândva l-am cunoscut pe Luke Petersen. Un exaltat, domnișoară! i-am combătut multă vreme, în revistele medicale, articolele nebunești. Ideile lui aparțineau viitorului...

În acea clipă avusese certitudinea că va fi angajată!

*

O privea tăcut serios. Ochii lui aveau candoarea cerului primăvărat. Gura îi rămăsese întreagă. Urmele intervențiilor chirurgicale i se reliefa cu limpezime pe chipul recompus. Riduri prelungi, adâncite, împletite anapoda. Nu era urât, respingător, însă noua modelare a feței îl îmbătrânise parcă, dacă la vârsta lui maturitatea privirilor putea fi interpretată în acest sens! Parea să fie conștient că poartă o mască străină.

Haina vișinie, păroasă, îi atârna pe umerii înguști. Pe deasupra gulerului i se revărsa părul lung, negru, strălucitor, ca de fată. Brațul salvat, cu mâna strânsă ghem, zăcea neputincios pe cotiera fotoliului. Un pled subțire, de lână îi acoperea picioarele paralizate ascunse sub scaun. În căruciorul-vehicul, acționat prin comenzi verbale, Edy părea un omuleț care dorește să se

odihnească după o zi teribil de agitată.

Camera spațioasă, mobilierul ales după cel mai rafinat gust, demonstrau posibilitățile financiare ale celor care-l trimiseseră aici, ca și faima celui mai scump sanatoriu din țară. Prin fereastra larg deschisă, lumina amurgului turna spuze trandafirii de-a lungul pereților imaculați. Pe noptiera din colț, tastatura unui interfon sclipea ca sideful scoicilor tropicale. Alte aparate nu existau. Iar miss Donovan căuta să-și puna în frâu emoția copleșitoare care-i paralizase orice inițiativă. Comportamentul acela firesc și demn în același timp l-ar fi pus în derută chiar și pe cel mai ilustru pediatru.

— Deci așa arătați, miss Donovan!, sunară, în sfârșit, pe limba lor niște clopoței, ca într-o sărbătoare a copilăriei. Mi-am închipuit eu! Sunteți blândă și răbdătoare. Aici toate femeile cred că sunt o jucărie stricată. N-au timp să-mi asculte sufletul... Știți, halatul acesta alb va stă admirabil!

Sigur, stupefacția ar fi fost în stare s-o paralizeze și într-o poziție mult mai ridicolă! Acum nu scăpă decât poșeta din mână. Se aplecă repede și când se ridică observă cum băiețelul îi urmărea neliniștit mișcările. „Asta n-am să ți-o iert, Luke!”, gândi.

— Sunteți foarte drăguț, domnule Norton! rosti în cele din urmă. Ați fost informat despre angajarea mea?

— Iertați-mă! Mi se pare să am făcut o gafă! Cum ați spus?... Norton? Eduard Norton nu mai există, domnișoară! V-aș ruga să-mi spuneți de-acum înainte Edy. Mi-ar face mare plăcere. Dacă am fost informat? Nu. Oficialii nu au asemenea intenții. Mi-am închipuit, pur și simplu mi-am închipuit. Îmi dați voie să vă sărut mâna?

Miss Donovan se repezi către el și i-o întinse. Puștiul

se aplecă și buzele lui îi atinseră cu delicatețe degetele prelungi, nervoase. Apoi îi surâse, privind-o încântat.

— Edy, parcă ai fi un cavaler medieval!

„Dumnezeule, ce surpriză! Este fermecător!”, își spuse.

— Care-i prenumele dumneavoastră?, o întrebă în șoaptă.

— Ogigia. Sună cam pretențios... N-am avut încotro!

— Nu-i așa ca o să ne împrietenim, Ogigia?

Mânuța lui fierbinte se ghemui în palma ei. I-o strânse ușor.

— Vom fi prieteni pentru totdeauna! Ți-o promit!

— Am știut asta, Ogigia. Nu vrei să mergem la fereastră?

Ansamblul vehiculului fusese montat pe șase roțile. Pe covorul verde căruciorul se mișcă lent și se opri în fața ferestrei. Priviră în tăcere depărtările. Sub ei, crângul foșnea imperceptibil. Lumina soarelui în amurg agăța pânze aurii printre copaci...

— În parc nu am voie să cobor decât de doua ori pe săptămână, i se destănuie el abia auzit. Și atunci păzit... Mi-a fost foarte greu să mă obișnuiesc. Au trecut unsprezece luni de când am coborât de pe ultima masă de operație. Nu-i așa că e mult?

— Nu știu. Nu am trecut prin experiența ta.

— Viața noastră poate să se reducă la câteva zile. Sau câteva nopți. Cum să-ți explic? În nopțile cu lună nu dorm. Cutreier parcul, în parc sunt doi câini lupi. Pe lupoaică o cheamă Zora. Celălalt e băiat. Am aflat că-i spune Garant. Ne-am împrietenit. Nu alerg în parc decât ca să ne jucăm împreună.... într-o noapte i-am plimbat cu barca pe lac. Au fost tare cuminți. Toată viața mea a rămas în aceste câteva nopți... O data am vrut să sar peste gard! Mi-a fost teamă. Lumea cealaltă e la fel ca

noi, Ogigia?

Miss Donovan tresări involuntar îl privi speriată.

— Cummm... cum ai ajuns în parc?

— Prostii! Evadez de aici cu ajutorul imaginației. M-am cunoscut și cu un om din lumea voastră. Nu știu cum arată. Cred că e bătrân, îmi place să discut cu el și abia aștept să mă cheme. M-a învățat să citesc și să scriu.. Acum învăț limba franceză!

— Edy, promite-mi ceva!

— Sunt gata să-ți promit orice.

— Te rog să nu mai spui nimănui ce mi-ai mărturisit...
Da?

— Nu trebuia să-mi atragi atenția. Știam. Pe aici trec tot felul de bărbați și femei elegante. M-au întors pe dos cu întrebările lor. Am tăcut cu încăpățănare sau le-am răspuns aiurea... Ogigia, cine m-a trimis în închisoarea asta? Și pentru ce?

*

Bătrânul se zgribuli deodată, ca și când ar fi fost aruncat într-o cadă cu apă rece, în timp ce gândurile care-l năpădiseră o luară razna din loc, speriate. Își strânse halatul hărtănit în jurul corpului, gest devenit în ultima vreme aproape mecanic, și se uită posac spre fotoliul de catifea uzată, pus în fața unei oglinzi ce atârna direct pe perete. „Oboseala fără leac a bătrâneții! reflectă, arcuindu-și spatele, ca și cum povara ce o purta pe umeri i-ar fi depășit puterile. Mă aruncă pe unde nimerește!”...

Încă stătea în picioare, așteptând declanșarea crizei. Se clătină și apoi se grăbi să ajungă la fotoliu. Se prăbuși în el cu ochii închiși, cu fata crispată, de parcă furtuna durerilor lăuntrice i-ar fi secăt orice împotrivire.

Când își reveni, oglinda îi dezvălui chipul descompus,

brăzdat de riduri fine, parcă fără noimă, ochii adânciți în orbite, halucinanți și transpirația care-i aluneca pe frunte în broboane minuscule, părul alb, rar și subțire, puțin răvășit. Se aplecă ușor înainte. „Luke, nu te văita! monologă în surdină. Greul abia începe.”

Se lăsă brusc pe spate. Cu amândouă mâinile își pipăi picioarele până la genunchi. Oftă. Capul îi căzu într-o parte. Ațipi pe loc, în timp ce brațele îi alunecau încet, încet în jos.

Miss Donovan deschise ușa grăbită, îl privi câteva clipe în tăcere. Trânti ușa în urma ei, aruncă poșeta pe dormeza aflată în neorânduială și trecu lângă el, punându-i mâna pe umăr.

— Luke, trezește-te! S-a inserat... Ai mâncat ceva astăzi?

— Cum?!... A, te-ai întors! Bună, Ogigia!... În ce lună suntem?... Nu e mai? Frumosul mai din anul...

— Nu. dragul meu! Suntem în cea mai frumoasă zi din luna septembrie. Nu vrei să-ți fac niște șnițele?

— Septembrie?... Scleroza!.. Ai dreptate în mai te-au angajat... Edy progresează? Cred că ți-a scos peri albi...

— Nici nu știu cum trece timpul... da, normal, normal.

— Trece prin noi! se răsti pe neașteptate Luke, fără să-i vadă deznădejdea din priviri. Lasă urme! Iar noi am uitat să ne plimbăm cu barca pe lac... Cei doi câini s-au împrietenit cu Edy?

Domnișoara nu-i răspunse. Trecu repede în bucătărie. Aprinse aragazul. Primul ochi, al doilea.

— Picioarele mi-au amorțit astăzi mai mult ca de obicei! răsună glasul bătrânului. Mâna stângă, șase minute....

Ceva căzu între flăcări, pe discul rotund, încins. Sfârâi acolo încetișor până pieri. Miss Donovan nu mai

îndrăzneală să se miște. Aștepta încordată să se petreacă ceva, ceva imposibil.

— Trebuie să-ți spun, trebuie, iubito! Nu mai am timp.. Nu mai am. Ți-am văzut ochii care nu mai îndrăznesc să ne mintă. Numai cealaltă iubire, himera, născută din sidef și lumini mai avea ochii tăi. Mi-a plăcut să-i spun Cyntia... A plecat într-un zbor către Lebăda. Acum e la fel cu minciuna care mi-a chinuit nopțile.. Dacă vreodată vei trece pe malul râului printre sălcii, adu-ți aminte că singură tu, pământean, ai avut dragostea mea...

*

— Nu coborâți, miss Donovan?

Bărbatul din ușa liftului, în halat alb, o privea plictisit.

— La ce etaj suntem?

— La zece!

— Trebuia să ajung la opt. Scuzati-mă!

Trecu pe lângă el, pe coridor.

Palmierii pitici, crescuți în uriașele vase emailate, aruncau umbre nedefinite pe mocheta lucioasă, vișinie.. Dansul grațios al imaginilor din trecut era în toi în sala mare a Amintirilor fugare. Miss Donovan se strecură anonimă printre invitați. Deschise o ușă, alta, la întâmplare, dacă nu cumva era aceeași, mereu aceeași, la care se întorsese pe căi ocolite.

Spațiul se contractă subit, deveni strâmt, incomod. Uf... și plantele astea exotice care se înșirau de-a lungul pereților, pe sub ferestre, după scheme estetice imaginare!... pesemne ca greșise. Prin ușa data în lături nu se ajunsese decât pe acest coridor străin. Străin și pe care ființa ei îl respingea din instinct.

Scara monumentală cobora ca de obicei în același

univers iluzoriu, drapat în umbre și lumini la fel de înșelătoare, iar lângă ea, sărind din treaptă în treaptă, se rostogolea un cărucior pe șase roțile. „Edy, ce-i cu tine?“, strigă un gând speriat. „Te-aștept pe malul lacului!”... Căruciorul dispăruse.

Șoapta se pierdu aiurea în locul ei picurară niște sunete, iar sunetele se transformară în cuvinte, cuvinte fără șir rostite de Edy, mereu altfel, mereu și mereu... Miss Donovan făcu un efort să-și amintească, să le-asculte, să le-nțeleagă.

Când a fost asta? În secunda unei dimineți suspendată până seara? Într-o zi din anii pierduți printre calendarele uitate? „Cântă zeiță mânia ce-aprinse pe-Aheu peleianul”. „Ai citit ziarul? Uite, iar au crescut acțiunile Miller. În câteva luni toți acționarii vor fi milionari” Ogigia, ai aflat că s-a descoperit un nou combustibil pentru rachetele interplanetare?” „Sunt trist, domnișoară! Zora a murit. Prietenul ei Garant suferă îngrozitor. Nu mai vrea să mănânce. După zece zile va muri și el”. „În noaptea asta m-am rătăcit printr-o pădure tropicală. Dimineața m-am trezit într-un lan de levănțică înflorită.” „Nu vrei să mă lași singur? Din când în când am dureri în picioare, în brațul amputat. Nu pot suporta să mă vezi plângând!” „Subiecții reacționează diferit la aceleași imagini sau idei. Explicația variabilității subiective a proceselor afective nu ține deci de organizarea cognitivă a subiecților, ci de organizarea lor motivațională”. Nu vrei să-ți recit ceva în limba franceză? Mi se pare că data trecută sonetele lui Shakespeare nu ți-au plăcut!”... „Bătrâne, pion H8!.. Regină! Știi ce urmează? Mat în patru mutări” „Spune-mi, te rog, anecdota cu papagalul verde. Râd de câte ori îmi aduc aminte!” „Ce e cu acest buchet de trandafiri?...

Ți-l dăruiesc! Azi împlinesc 11 ani!”...

Dar cea mai mare surpriză i-o făcuse într-o dimineață călduroasă când Edy s-a oferit s-o servească neapărat cu un pahar cu apă. Acceptase, galanteriile lui fiind tot mai des repetate. Când s-a întors ținea paharul în mână invizibilă a brațului care-i fusese amputat! „Niels Bohr pare de neînțeles! Cum a putut să spună așa ceva? Ascultă: „Suntem toți de acord, domnule Pauli, că teoria dumitale este într-o anume măsură... nebună! Problema care ne frământă constă în aceea de a ști dacă este suficient de nebună pentru a avea șanse de a fi corectă!” „Nu, astăzi nu am chef de nimic. Aș vrea să scriu ceva” „Ai mai reușit până acum să-ți așterni gândurile pe hârtie?” „Da... Cum să-ți spun? Am primit vizita unei fete de liceu, o rudă îndepărtată, după cum mi-a zis. Era cu o prietenă tare frumoasă. M-a... tulburat... fata asta. Ei i-am scris. Nu mi-e rușine cu ce-am gândit. Ascultă: „Sânii ei sunt cea mai elevată expresie a purității, sunt ecourile unei stele duble sau ale cometelor, sunt rafinate curcubeie plastice, sunet și ritm, formă și culoare, parfum și prospețime. Trupul ei mă duce cu gândul la o sonatină. Are picioare de căprioară, genunchi visători și glezne metaforice... Este ea însăși și nu este ea... Este un capriciu al creației!”

N-am dormit toata noaptea. L-am citit pe Faust al lui Goethe...

„Întregul glob l-am cunoscut de-ajuns.
Ce-i dincolo rămâne nepătruns;
Smintit – cel ce-și mijește-n nori privirea.
Urzind semeni de-ai săi cu-nchipuirea!
Aici să stea, privind în jur; nu-i mut
Pământul, pentru omul priceput.

La ce s-o ia hoinar prin veșnicie?
Nu stăpânește ferm decât ce știe.

„As vrea să învăț să cânt la pian”... „Au început să mă intereseze cercetările efectuate asupra universului profund al materiei. În corespondența primită de la bătrânul meu prieten n-am găsit decât o relatare în termeni literari. Nu vrei s-o auzi? O lume guvernată, ca într-o nuvelă de Kafka, de o logică stranie pe cât de neașteptată, pe atât de implacabilă, ca o admirabilă orchestrație polifonică a legităților sale și un uriaș registru de sunete care nu se aud. O imensă paletă de culori care nu se văd.” „Pleacă! Pleacă!... Picioarele și mâna”...

Miss Donovan păși pe alt culoar, grăbindu-se. Ușa de la garsoniera lui Edy era închisă. Se apropie și ciocăni ușor.

— Intră! strigă el. Te-am văzut de la fereastră.

— Bună dimineața! Cum ai dormit?

— Ce s-a întâmplat? Ești aproape descompusă.

— Am îmbătrânit, Edy! Obosesc repede.

— Prostii! Pentru mine nu vei îmbătrâni niciodată!

— Astăzi sunt cam năucă!... Nu-mi mai amintesc, Edy... Câți ani ai împlinit? Când te văd nici nu-mi vine să cred.

Stătea nemișcată, cu poșeta în mână, privindu-l cu neliniștea unei femei care cu greu își poate controla sentimentele. Tânărul din cărucior avea acum umerii puternici. Tuleiele negricioase de la buza superioară erau în total contrast cu chipul său peticit, strâmb, pe care pielea fină și albă îi completa candoarea. Glasul lui rostea cuvintele molcom, rotund, cu inflexiuni joase, clare.

Cum? tresări el. Șaptesprezece, adăugă repede, lăsând să-i cadă din mână revista pe care o frunzărise. N-ai realizat, nu?

— Da, șaptesprezece!.. Sau optsprezece, spuse în șoaptă.

— Dacă ți-ai mai revenit, aș vrea să te întreb ceva.

— Ce mai aștepti? Spune-mi!

— Ai cunoscut-o pe Cyntia?

— Ce ți-a venit? tresări domnișoara.

— Mi-am imaginat... Nu, am visat. Trebuie să fi fost o femeie tare frumoasă și bună și înțelegătoare. După cum știu, a plecat într-un zbor astral către „Lebăda”... Vezi, Ogigia, am și eu secretele mele. Aș fi vrut s-o cunosc. Uneori am așteptat-o pe malul lacului, între sălcii... De ce taci?

Miss Donovan deschise poșeta și căută ceva printre mărunțișurile amestecate, ceva inexistent, ca și himera lui Luke!

*

Pe Luke l-a găsit în fața oglinzii. Privea cu ochii larg deschiși la imaginea propriului său chip, schimonosit, identic aproape cu cel al copilului găsit cândva într-o mașină accidentată pe autostrada 105. Miss Donovan trecu în cealaltă cameră. Se întoarse cu o lumânare în mână. O aprinse și rămase așa, nemișcată, uitându-se lung, secată de puteri, la chipul descompus din oglindă. Transformarea lui implacabilă n-o mai chinuia acum ca altădată.

Își reveni însă, auzind o șoaptă ironică:

— Te-ai cam grăbit, draga mea! Nu mă ajuți să trec în pat?

Lumânarea îi căzu din mână și se stinse. Cu gesturi de mult intrate în obișnuință, îl cuprinse pe bătrân pe

după mijloc și-i susținu mersul tremurător. Luke Petersen nu i se păruse niciodată tânăr, nici chiar atunci, la început, când îl asistasese la prima ei intervenție chirurgicală din clinica unde el ajunsese o autoritate. Iar acum, după aproape 25 de ani, îl asista din nou.... își alungă presimțirea, sau mai degrabă caută sa se înșele, cu aceeași resemnare dintotdeauna, obosită, ce excludea orice împotrivire. De aceea, gestul de adineauri, cu lumânarea, atât de deplasat în alte împrejurări, devenise pentru ea firesc și spontan. Și, mai departe, ce are să se întâmple cu viața lui Edy? Dar cu a ei?

— Acum, pleacă! porunci aspru bătrânul. Nu cred că am nevoie de martori pentru ceea ce va trebui să îndeplinesc.

Un zâmbet strâmb îi întinse buzele subțiri.

— Domnule doctor...

— Pleacă odată, domnișoară! Vezi bine că n-am timp. Du-te la Edy. Grăbește-te!... Hai, du-te!

Miss Donovan, bătrâna domnișoară, rămase derutată. În picioare Luke îi aruncă o privire tulbure, în care după cum i se păru ei, primele umbre ale sfârșitului luptau cu o neliniște stranie.

— Dacă nu ajungi... la vreme... s-ar putea să nu-l mai vezi... să nu-l mai vezi niciodată.

Un geamăt reținut întrerupse vorbele bătrânului, ca o reacție spontană la durerile ce-l încercau, și se miră că nu luase nici cel mai inofensiv calmant. Își găsi poșeta, mișcându-se lent, ca într-un vis. Se pomeni, fără să fi știut cum, dincolo de ușă. Se opri pe culoar, în fața ușii închise, pradă celei mai stridente crize morale „Tocmai acum?... Să-l abandonez tocmai acum?”

— Stai! auzi deodată un strigăt subțire, de nerecunoscut

Se întoarse, Luke se zbătea în patul lui, zvâcnind dezordonat, cuprins de spasme rare, violente, care-l făceau să se încovoie într-o parte și-n alta.

— Acolo! murmură el și întinse o mână nesigură, spre dulap. Valiza... Trebuie s-o duci altfel... altfel... Tăcu brusc.

În șifonierul cu lucrurile lui se găsea, într-adevăr, un geamantan de mici dimensiuni, comandat pesemne anume ca să nu atragă atenția, fiindcă aducea foarte bine cu o geantă femeiască dintre cele la modă în noul sezon. Domnișoara vru să-l deschidă, însă bătrânul, ridicat ca printr-o minune în capul oaselor, îi strigă iar, cu aceeași voce poruncitoare:

— Aleargă!

Și miss Donovan, trântind ușa în urmă, se precipită năvalnic pe scări.

După ciudatul avertisment al doctorului, mai mult intuit, miss Donovan se aștepta la o surpriză. Ar fi fost cu neputință să nu fie așa. Îl găsi pe Edy tot în căruciorul lui pe șase roți. Căruciorul se afla în cel mai întunecos colț al camerei. Băiatul își sprijinise fruntea și brusc și-o retrase, de parcă s-ar fi apărat de niște lovituri invizibile. Șopti ceva, vehiculul se dădu înapoi, se răsuci și rămase pe loc. Bluza pijamalei îi atârna în dezordine pe umărul drept, ca și când și-ar fi scos pe neașteptate celălalt braț, amputat de la cot în jos, sub imperiul unei neînțelese necesități. Ceea ce îi rămăsese din braț se mișca lin prin aer, într-o parte și alta, ca un fel de aripă fragilă sau ca bagheta unui dirijor care comandă orchestrei un pianissimo. Miss Donovan puse valiza pe patul răvășit, aruncând spre băiat o privire curioasă, căci înregistrase anomalia: Edy avea întotdeauna grija pedantă de-a o primi în odaia ordonată

impecabil. Îmbrăcat decent, nu în pijama. Ce se întâmplase?

— Ce faci acolo? îl întrebă cu o voce cât mai firească.

— Mi-e tare teamă că n-am să pot! răspunse el, cu glas înăbușit, parcă adresându-se altei persoane. Bătrânețea și toți anii cât am fost departe de tine.

Miss Donovan prinse cu băgare de seamă bara de pe spătar și împinse încetisor. Scaunul rulant opuse o rezistență înverșunată, de parcă roțile i-ar fi fost frânate sau ceva, ca un prag invizibil, ca o cușcă rigidă îl ținutua pe Edy în locul acela de penitență. Băiatul, adolescentul, tânărul – străbătuse, el știa cu ce preț, crizele trecerii prin pubertate, la fel ca și anii dublei întemnițări, în dosul zidurilor de la sanatoriu și înapoia chipului respingător al paraliziei și amputării – lăsă capul pe spate, oferind privirilor acestei admirabile femei, infirmieră de ocazie, imaginea cusăturilor făcute de ea însăși, odinioară, și care, asemeni creștăturilor pe scoarța unui puiet de copac, se umflaseră brusc, se întinseseră, se urâtiseră.

— Ogigia!... suflă timid, și lacrimi mari îi umplură ochii.

— Edy, dragul meu! răspunse domnișoara, înduioșată, încercând în același timp să se convingă de adevărul teribilei bănuieli ce o stăpânea. Cu ce te pot ajuta? Ce-ai pățit?

— Aș vrea așa de mult... continuă el, dar nu mai izbuti să-și termine gândul care se stinse pe neașteptate.

Un șir de spasme rare, dar violente începu să-l scuture, făcându-l să se încovoie într-o parte și alta.

— Ai să poți! mormăi, scrâșnindu-și dinții. Ai să poți, trebuie să știi asta!..

Ochii îi ieșiseră din orbite, ca și când sufletul ar fi fost

gata să-l părăsească, și atunci o voce străină, ascuțită, ca un țipăt de pasăre, umplu încăperea:

— Ajută-mă, Edy, fiule... fiule, frate...

Sub ochii îngroziți ai domnișoarei, picioarele inerte, atrofiate ale infirmului zvâcniră sălbatic, aruncându-l din scaun, de parcă sub el s-ar fi declanșat un resort. Chircit pe covorul camerei, Edy Norton se tăvălea, cuprins de dureri inimaginabile: pijamaua îi alunecă într-o parte, cu nasturii smulși, bolboroseli fără noimă i se îngrămădiră haotic pe buze. Zbaterea lui se amplifică de la o clipă la alta, atingând, depășind culmi ale paroxismului, într-o accelerație fără margini, timpul însuși păru că se involbură nestăpânit, alergând împrejurul său. Apoi, la fel de repede și de neașteptat, sărmanul băiețandru se răsturnă cu fața în sus, cu mâinile desfăcute ca într-un abandon, cu picioarele îndoite din genunchi.

Și miracolul – al câtelea în viața lui, atât de plină de neprevăzut și salvări neașteptate, în ultimul moment? – se produse din nou, apoteotic, punct final și încununare a neconținutului său drept la viață. Un abur ușor, o ceață străvezie se răspândi peste el, ieșind din trupul lui, ori adunându-i-se deasupra, culeasă din aer, șovăi puțin în fuioare întortocheate, ca și când n-ar fi știut încotro să se așeze, după care, scoțând din vălătucii ei zeci de rădăcini lungi și flexibile, zeci de tentacule, zeci de cili, zeci de picioare și degete și antene pipăi încet și cu grijă trupul ce părea lipsit de viață, până îi găsi punctele energetice, locurile folosite de acupunctori, porțile prin care organismul bioplasmatic comunică cu cel biologic, cum îi explicase odată doctorul Luke domnișoarei Donovan. Se fixă în locurile acelea, deveni mai densă, ca o siluetă de fum, cu ambele brațe și cu

picioarele întregi, licărind alburie peste contururile chinuite ale infirmului. Și iată că, pe dedesubtul ei, brațul amputat începu să crească, pereche bună a celui rămas întreg, iată că fața pocită a băiatului începu să-și piardă cusăturile, rictusurile, șanțurile adânci și dizgrațioase de piele vânăta, iată că picioarele moi și subțiri, de copilandru nevolnic, se lungiră și se îngroșară, profilând mușchi sculpturali sub pantalonii deveniți prea strâmți și prea mici. Și la sfârșitul metamorfozei, pe covorul de iută miss Donovan descoperi un tânăr doctor Luke, sau mai degrabă un doctor așa cum trebuia să fi fost în tinerețe.

Ființa cea nouă clipi de câteva ori, se întinse leneșă și o fixă, zâmbind, pe domnișoara Donovan încremenită fără grai în mijlocul încăperii, uitându-se la apariția lipsită de puteri.

— Cum ți-a plăcut?, întrebă, cu glasul de pe vremuri al doctorului Luke. Spectaculoasă lovitură, așa-i?

— Cine... De fapt, cine ești? făcu domnișoara, recăpătându-și cu greu glasul pierdut.

— Cine suntem, adică! răspunse tânărul, cu accentul lui Edy. Ogigia, chiar pe mine nu mă recunoști?

Suntem, amândoi, eu și doctorul, în aceiași înveliș nevăzut. (Apoi cu glasul celuiilalt:) Ai ghicit, ai ghicit că așa are să se întâmple, nu te preface că nu știi! Bătrânul nu ți-a spus niciodată nimic?

Sărmana domnișoară își cuprinse fața în palme, încă neputându-și crede ochilor.

— Ați păcălit timpul, domnule doctor! Și tu, băiatule. conformitatea. Dar spuneți-mi, în timpul...

— Șșșt! se împotrivi tânărul. Deocamdată, fără întrebări. N-avem timp. Mai bine ajută-mă să mă ridic. În condiții normale, un doctor serios m-ar fi ținut la pat

cel puțin jumătate de an, să mă păzească și să mă cerceteze. Dar unde găsim noi condiții normale și un medic foarte serios?

Rostind acest mic discurs liniștitor, tânărul se ridica, deschidea valiza adusă de miss Donovan. Scotea dinăuntru un costum de cea mai bună stofă și croială, cu lenjerie și pantofi și, întorcându-se decent, cu spatele, se îmbrăca mișcându-se încă greu, șovăitor. Apoi, din buzunarul interior al hainei, dădea la iveală o legitimație în etui de piele și o arătă domnișoarei încă și mai uluită de evenimente:

— Ultimele economii, domnișoară! A meritat osteneala. fiindcă e absolut autentic. Iar la colțul străzilor a 20-a și a 84-a ne așteaptă un „Wildewind” ultramarin. Dumneata ieși prima. Te rog!

Miss Donovan aprobă printr-o inclinare mecanică a capului. Dar în cadrul ușii pe care o deschise se ciocni piept în piept cu directorul sanatoriului.

— Dumneata ieși prima! Da, prima, domnișoară doctor! repetă sever, însă domnul merge cu mine.

Tânărul rămase nițel în cumpănă, cântărindu-și șansele. Era prea slăbit pentru a încerca o ripostă în forță. Și oricum ar fi fost inutil. Ignorase microfoanele. Directorul îl strânse bine de braț și așteptă.

— Unde, Blacksmith? întrebă tânărul, cu o cerbicie vizibilă.

Directorul îl conduse de-a lungul balconului lung ce trecea pe sub ferestrele zăbrelele ale tuturor camerelor. Îl ținea în continuare de braț și mergea domol, ca și cum și-ar fi condus un oaspete. Coborâră cu liftul rezervat conducerii și străbătură, cu același pas egal, holul elegant, menit să ia ochii vizitatorilor. O mașină superluxoasă aștepta la scară. Directorul deschise

portiera, îl împinse discret înăuntru pe însoțitorul său, apoi ocoli mașina și urcă la volan.

— Luke, nătărăule! scrâșni, în sfârșit. Crezi că ai vreo șansă să ieși de aici singur? Toți vizitatorii sunt fotografiați la intrare. Și automatul nu greșeste. La părăsirea sanatoriului sunt controlați. Asta ca să excludem orice dorință a pensionarilor de a evada în travesti!

Într-o seară, pe malul râului, printre sălcii, își făcură apariția doi oameni. Bătrâna îl ținea de braț pe tânărul înalt și tăcut. Cerul era atât de senin, încât picura cu albastru. Și sălciile deveniseră albastre, și apa întinsă ca o oglindă.

— În zona aceea se află „Lebăda”! șopti miss Donovan, mijindu-și ochii către bolta albastră, dantelată la orizont cu purpura amurgului blând, ca un miel primăvara.

— Crezi că Cyntia se va întoarce? întrebă Luke visător.

— Se va întoarce, băiete! Cyntia e rodul eternelor iubiri pământene!... Stai să-mi scot ochelarii. Să văd măcar Polara!

PRISĂCARUL

(1989)¹

de George Anania

Câinele se scutură din ce în ce mai tare, făcând să zornăie lanțul greu, cu zale nefiresc de mari și de zdravene ce-i atârnă de gât. Și deodată, cuprins parcă de un delir, se înalță pe etichetele dinapoi, într-o atitudine stranie, aproape omenească, ridică botul drept în sus, rămase așa preț de câteva clipe, într-o încordare supremă, ascultând ceva numai lui deslușit, după care hămăi o singură dată, cu voce profundă și plină, ca sunetul unui tub de orgă. Nota gravă se reverberă în aerul geros al după-amiezii târzii de noiembrie, ca și când șirurile de stâlpi aliniate cu rigoare geometrică ar fi fost pilaștri, iar împrejmuirea de beton – zidurile, încheiate în bolți ogivale, dintr-o catedrală nesfârșită. Și-ai fi așteptat, după acest prim semn, revărsarea în cascadă a unei fraze muzicale de început de mesă. Dar se întâmplă un alt miracol, cel puțin la fel de neliniștitor: prin urdinișurile până atunci pustii își făcură apariția zeci de albine, învârtindu-se, parcă buimace, pe scândurelele de zbor, înainte să pornească în șiruri grăbite spre discul de sânge al soarelui dus spre asfințit pe cerul străveziu ca de sticlă.

Era un câine ciudat, care nu lătrase deloc, sau cel puțin prisăcarul nu-l auzise lătrând în răstimpul de un an scurs din dimineața aceea de sfârșit de toamnă, când

¹ Almanahul Anticipația 90

se pomenise cu el în mijlocul stupinei, apărut parcă de nicăieri, după ce trecuse, el știa cum, dincoace de gardul de beton – așa de înalt, încât nu se putea ajunge la vârful lui decât cu o scară – și peste cele trei rânduri de sârmă ghimpată, întinse pe suporți solizi, cum impun regulile împrejmuirilor menite să apere avuții mari. Un dog german negru, de rasa cea mai pură, cu toate caracteristicile care l-ar fi situat în fruntea unui catalog chinologic foarte pretențios (în primul rând, desigur, un pedigree dintre cele mai stricte și mai alese) și pe care era o adevărată crimă de les-majestate să-l ții în lanț – totuși stuparul îl legase fără multă vorbă, temându-se, poate, atunci la început, să nu rămână fără el tot atât de brusc și misterios cum îl căpătase, ori pur și simplu ca să arate cine e stăpânul prisăcii; fiindcă, îngrijindu-l cu toată atenția și priceperea de care era în stare, îndestulându-l, mai ales, cu mâncare proaspătă și consistentă (mierea oferită direct la schimb și banii scoși din vânzarea ei îl ajutau cu prisosință să ducă o viață peste nevoile lui reale), nu-l iubea peste măsură, iar câinele îi răspundea, dacă se poate spune astfel, cu aceeași lipsă de afecțiune.

În primele zile, omul așteptase mereu să reclame cineva superbul animal; pe atunci încă nu-l legase – îl urmărea plimbându-se printre stupi, adulmecând urdinișurile, petrecându-și ceasuri întregi în mijlocul prisăcii, așezat pe etichetele din spate, cu un aer gânditor, după ce lipăise îndelung cu limba enormă, roșie ca o rană abia deschisă, prin șuvițele de apă de pe adăpătorul albinelor, iar la un moment dat, după ce se termină ceea ce părea doar joaca lui de-a băutul, adăpătorul se umplu peste măsură de mulțimea micilor zburătoare, cuprinse de o sete cum prisăcarul nu băgase

de seamă să aibă nici în primele zile ale primăverii, când trebuie adăpat puietul dintâi, iar florile cu nectarul lor încă nu s-au ivit și când lipsa de apă e atât de acută, încât sute și sute de albine pier din pricina frigului, pe marginea pâraielor sau a băltoacelor pe jumătate încă înghețate, iar stupul le trimite la moarte, în speranța că măcar câteva se vor întoarce cu prețiosul lichid.

Fusese al doilea semn, și atunci prisăcarul realizează că nimeni n-are să mai ceară câinele, cel puțin până acesta nu-și va fi încheiat menirea pentru care venise, ori, dacă în acest răstimp vreun individ se va încumeta să ridice pretenții, înseamnă că acela nu e nici stăpânul, nici emisarul lui adevărat și va pleca la fel cum a venit. Așa că aduse anume de la oraș un lanț ca de vapor; comandă unui marochiner ceea ce își închipuise că ar fi o „zgardă de forță”, dar de un model fantezist, fiindcă habar nu avea de chinologie – adică o zgardă de toval, prin mijlocul căreia, prinsă în ținte lucioase, ca de argint, îl pusese pe meșter să vâre o bandă elastică, dar rezistentă, de oțel, iar capetele i le petrecuse printr-un inel, care îi îngăduia curelei să se strângă, asemenea unui laț, dacă animalul ar fi încercat să o rupă; mai făcuseră rost, tot de la numeroasele lui relații, de o sârmă groasă ca un deget și lungă de vreo sută de metri, cât ținea curtea dintr-un capăt în celălalt. Apoi îl priponi pe vlăstarul ilustrului neam de dogi (nu mai puțin nobili, – își zise, fără să guste calamburul – decât aceia, vestiți, ai Veneției), cu sentimentul vag, dar nu mai puțin bizar, că acesta a înțeles de la început ce i se pregătește și că și-a asumat cu deplină răspundere noul destin. De altfel, obiceiurile nu i se schimbaseră cu nimic după umilitoarea operație a punerii în zgardă – continua să se plimbe de-a lungul prisăcii, făcând să zuruie lanț și

belciuge, intra ici și colo printre stupi, pe dreapta și pe stânga, și lanțul îi îngăduia să ajungă din gard în gard; nu s-a încurcat niciodată pe după piciorul vreunui stup, tot așa cum nu s-a plâns că a fost înțepat. Avea orele lui de plimbare: dimineața, cu puțin înainte de ieșirea albinelor, o dată sau de două ori peste zi și neapărat seara, înainte ca stupina să se pregătească pentru somn. Și urma anumite trasee, a căror regularitate, deși greu de bănuț, nu scăpă prisăcarului, deprins să observe de toate și să-și sintetizeze concluziile în timp; așa că, după o vreme, grație prieteniei mai mult sau mai puțin dezinteresate cu unul dintre numeroșii operatori ai unui centru de calcul, descoperi formula (o ecuație deloc simplă), care traducea în limbaj numeric curbele acestor mișcări înscrise în sistemul grafic cartezian.

Fusese al treilea semn și cel mai ascuns, dar cel mai deslușit și cu neputință de justificat ca rod al întâmplării.

Toate acestea se petrecuseră pe la mijlocul lui octombrie și, fără veste, contrar tuturor pronosticurilor meteorologice, iarna se instalează peste nopți, cu lapovițe și înghețuri de-a valma, ba întărind, ba făcând impracticabile drumurile ce legau satul cu șoseaua națională; așa încât, plecând de-acasă într-o dimineață cu minus cinci grade, stuparul nu avea deloc siguranța că, în intervalul de o oră necesar parcurgerii celor vreo cincizeci de kilometri ce-l despărțeau de comuna aflată de cealaltă parte a marelui oraș, nu va fi surprins de o ploaie sau de un vânt ceva mai cald, care să-l silească să abandoneze mașina în șosea și să ajungă la prisacă pe jos, cale de alți câțiva kilometri buni, prin noroaiele până dincolo de glezne. Și tot atunci, parcă îndemnată de vremea aspră, boala – din pricina căreia părăsise

prieteni și rude, cu o îngăduință de necrezut, îi acordase un lung răgaz, ascunzându-se parcă, după o îngrozitoare perioadă de început – hotărâse că a sosit timpul să-l ia pe deplin în posesie. Și o făcu, fără niciun alt semn prevestitor, într-o după-amiază, printr-un șir întreg de crize inconfundabile, un fel de timid preludiu al sfârșitului, pe care – avertizat de un doctor pe cât de bun profesionist pe atât de lucid și ca urmare necruțător – prisăcarul aproape că-l zări la capătul a nu foarte multe săptămâni.

Atunci îl cuprinse panica. Nu spaima de moarte, acesteia nu-i sosise încă rândul, ci teama copleșitoare că va rata, dintr-o neconcordanță stupidă, clipa și așa îndoielnică a mării, a preaîndelung așteptatei revelații. Și hotărî să se instaleze chiar din acel moment la stupină, în cabana ridicată într-un colț al curții, tocmai în fund – de fapt o casă în toată regula și care atât îl și costase, dar numită astfel fiindcă o construisese fără nicio autorizație – și unde, pe verandă, într-o cușcă destinată anume, cu pereți dubli, căptușiți cu polistiren își avea culcușul și câinele; pentru câine se muta aici în primul rând (și nu ca să îi dea de mâncare și apă, asta aranjase cu o bătrânică din vecini, căreia îi trimitea de toate, prin șoferul cursei locale de autobuz, o rudă a ei mai de departe). Albinele nu aveau nevoie de prezența lui, era de ajuns în acest anotimp doar să le inspecteze, cam o dată pe lună, să vadă dacă nu le trebuie vreo porție suplimentară de sirop de zahăr.

Așadar, pentru câine – sau mai exact pentru individul sau indivizii care, o dată și o dată (doar de n-ar fi fost prea târziu) aveau să apară în legătură cu acesta, sau pentru semnul, un al patrulea semn care să-i dea o nouă dovadă că nu s-a înșelat în raționamentele, în

ideile lui nebunești ori poate, cine știe, însăși cheia dezlegării enigmei.

Și nu i-a fost deloc greu să se descurce cu noul mod de trai, mai cu seamă că din familie nu-i mai rămăsese nimeni apropiat; soția (plictisită de veșnica posomoreală și de interminabilele lui izolări) îl părăsi, fără măcar să fi încercat o ultimă conciliere, deși oricum el nu i-ar fi spus despre boală, dar totodată, surprinzător, fără a divorța – dintr-un rest de orgoliu pentru el de neînțeles, ca și cum reluarea numelui de fată ar fi însemnat o pecete dezonorantă sau i-ar fi periclitat cine știe ce ascensiune în slujbă. Nu aflase dacă „și-a refăcut viața”, într-un concubinaj, desigur; avea doar o adresă, cu greu obținută de la părinții ei, sub jurământul că nu-i va scrie, nici n-o va căuta acolo, dar unde îi trimitea bani, sume mari, deși la intervale neregulate. Cât despre celelalte rude, niște veri mai mult sau mai puțin de sânge și copiii lor, ultima dată îi văzuse la singura reuniune care adună fără excepții orice familie, adică o înmormântare, de data aceea a celei din urmă mătuși. Așa se face că, prin forța împrejurărilor, singura ființă omenească apropiată, cel puțin în plan formal, îi rămăsese doctorul, creator al unui calendar capricios de consultații și analize, cărora stuparul însă le dăduse curs fără nicio întârziere sau ezitare, cucerit treptat de plăcerea perversă de a înregistra pronosticurile sumbre ale specialistului și a-și imagina, în mii de chipuri, impactul surprizei pe trăsăturile plăcute, pline de virilitate și energie ale acestuia, când el, prisăcarul, i-ar fi spus că are în buzunar formula panaceului universal, vindecător până și al morții...

Astfel și-a petrecut ultimele săptămâni la stupină, parca umblând, cu o supraomenească răbdare, printr-

un nesfârșit tunel, între peretele jocului univoc cu moartea și acela al așteptării unei problematice minuni, pe care de câteva ori a fost ispitit să o provoace, reluându-și vechile experiențe de laborator, devenite de mult – fuseseră vreodată și altfel? – alchimice. La instalarea aici mai trăise speranța că ecuația stabilită de calculator după cercetarea traseelor străbătute de câine – și cine-i putea garanta că nu fusese decât o simplă glumă a operatorului sâcâit de insistențele lui? – reprezintă expresia matematică a formulei chimice mult visate; dar și acești ultimi stropi de fantezie i se epuizaseră rapid și, firește, în gol – nu era deloc un tip imaginativ, nici barem cunoscător, fie și superficial, al metodologiei celei mai generale a muncii de cercetare, iar pentru a-i confirma ipoteza ar fi fost nevoie de un laborator și un grup de experți cum probabil încă nu există pe pământ.

Și totuși, ridicându-și privirile spre fereastră, el, furnica dornică să prefacă în fire de nisip un munte și având nebunia să creadă că va și reuși în răstimpul vieții sale de insectă, întâlnea (dincolo de stativale cu eprubete, de retorte, serpentine de sticlă și recipiente ale descurajării) șirurile de stupi: dovadă vie a faptului că, de zeci de milenii, lucrul e cu puțință – și câinele înlănțuit: semn că un miracol, gata să-i deschidă ușa oricând, e și el o posibilă cale de împlinire a dorinței.

Proptit pe etichete ca de oțel, încremenit asemenea unei fabuloase plăsmuiți în piatră, după ce scosese acel unic lătrat, ca de nălucire din altă lume, câinele privea către poartă, așteptând în liniște pe cineva sau ceva parcă inexorabil. Și alte zeci de albine decolau, împotriva oricăror obiceiuri și a oricărei logici, să se piardă, printre crengile pustiite de frunze, în vatra fantomatică a

soarelui coborât de fapt sub orizont.

Fără nicio îndoială, ora dezlegărilor sosise.

Vru să iasă în întâmpinarea siluetei profilate neclar dincolo de zăbrelele porții, dar între intenția lui, încă nici formulată pe deplin și reacția de o inimaginabilă promptitudine a bolii se scurse numai o frântură de clipă – oricum, prea puțin ca să-i îngăduie măcar să deschidă ușa spre verandă.

Așa încât căzu înapoi pe scaun, și ochii i se tulburară pe neașteptate, și un val de durere i se răsuci în trup, pentru prima dată durerea bolii, pe atât de crâncenă pe cât i se spusese. În acest răstimp, umbra de dinapoia zăbrelelor își făcuse apariția pe alee, deși, printre spasme și amețeli, stuparul își aminti vag că poarta trebuia să fi fost încuiată, ca de obicei. O femeie – după ținută și mers mai degrabă tânără, purtând un impermeabil alb și cizme înalte, de piele, iar părul negru, potrivit de lung, prins cu o panglică simplă, ca de elevă. Nu avea mânuși, nici poșetă, și haina, descheiată, lăsa la iveală o dublură de blană – ca și când ar fi călătorit până aici într-o mașină bine încălzită, unde-și abandonase lucrurile și de unde ieșise în fugă, pentru o vizită de câteva minute. În dreptul porții nu staționa însă nicio mașină.

Perdeaua căzu din mâna prisăcarului care astfel rată întâlnirea dintre vizitatoare și câine, dar, de vor fi schimbat amândoi vreun semn de recunoaștere, fusese cu iuțeala fulgerului, fiindcă nici nu se oprise legănarea moale a țesăturii, că se și auzi ciocănitul la ușă.

— Bună seara!

Omul vru să răspundă și-și dădu seama, în același moment, că nu poate articula nicio vorbă. Se mărgini să clatine capul. Femeia răspândea o undă discretă de

parfum, pentru el neidentificabil, dar care, printr-o bizară asociație de senzații, îi aminti de primăvară.

— M-a trimis doctorul B..., spunea că aveți o miere grozavă.

O invită, tot printr-un gest, să se așeze. Valuri de ceață sângerie îi treceau pe dinaintea ochilor, poate ultimele reflexe ale soarelui proiectat prin refracție deasupra orizontului; își păstra însă luciditatea întreagă și înregistra, ca pe un punct în favoarea lui, faptul că oaspetele nu s-a alertat văzându-i slăbiciunea – ca și cum se așteptase să-l descopere astfel. Dar, la urma-urmei, nu doctorul îi pronosticase sfârșitul înainte de Anul Nou?

Femeia își trase un scaun cu spătarul traforat, după modelul celor medievale – mobila din cabană fusese lucrată la comandă de un meșter ardelean, o rudă a soției – și, în vreme ce lua loc, prisăcarul încercă să o privească mai atent, să identifice pe chipul și în ținuta ei o eventuală trăsătură străină; dar, poate de emoție sau tot din pricina bolii, i se părea că, văzută de aproape, vizitatoarea are contururi mai puțin clare decât adineauri, când se apropia pe alee; iar din cumulum acestui amalgam de linii fine îl fixară pe neașteptate ochii ei, două pete de o extraordinară limpezime, albastru-violacee, încărcându-l de o tensiune necunoscută, o febrilitate lucidă, o putere descătușată, printr-un miracol, din cine știe ce tainiță, rămasă neatinsă, a trupului istovit.

— Oricare miere e grozavă! se auzi rostind fără dificultate. Mult mai grozavă decât îți închipui...

— Am văzut un instrumentar de laborator în camera de alături, replică liniștită necunoscută, continuând să-i privească ochii.

Era grăbită? Din cauza lui, de bună seamă. Și la sfârșit? Îi va cere, ca în basme, să formuleze trei dorințe?

— Naivități, răspunse la toate întrebările. Ca să am o dovadă mi-ar fi trebuit aparate și specialiști cum poate nu există pe Pământ. Și, în sfârșit, cineva care să mă creadă.

— Deci, numai intuiția... Sincer?

Prisăcarul zâmbi. Se trădaseră. Cu acest ultim cuvânt. Niciun basm cu o zână care să te facă măcar celebru, dacă nu și puțin nemuritor! Cine e dispus să-ți mulțumească pentru că i-ai descoperit secretul? Fie și numai printr-o întâmplare – deși mândria lui era că, din lanțul de o logică impecabilă a deducțiilor, eliminase tocmai aportul oricărei întâmplări?

— E atât de vesel ce-am spus? se formaliză (dar, dacă se poate spune așa, cu aceeași bunăvoință) vizitatoarea.

— Ar fi trebuit să mai așteptați nițel. Spionul vostru v-a comunicat, nu? că speranța de viață, în ce mă privește...

Approape nu se mai recunoștea. O astfel de spontaneitate a replicii, un asemenea galop al gândirii, după anii de tăcere, de amortire, de neputință... Triumful. Confirmarea, care aduce după ea, în trena orbitoare a succesului, sprinteneala și adresa cuvintelor – acolo, în creierul împăienjenit de metastaze...

— Nu avem spioni pentru ce se ascunde în sufletul dumitale.

— Nici nu mi-ați trimis unul prea grozav.

— A avut ordin să se deconspire.

— Pentru ca, de bucuria izbânzii, să încep să istorisesc oricui are timp să mă asculte, că încă de acum nu știu câți ani spusesem eu, dar Cutare și Cutare nu

m-au crezut... Și uite-așa să aflați, comod, când am mai vorbit și cine știe de asta.

— Din păcate, trucul n-a reușit.

— Singurătatea și boala. Constatare elementară. Unde s-au instalat, nu mai e loc pentru nimeni.

— Îl uiți pe doctor. Și, oricum, în urmă cu un an-doi erai încă sănătos, cu o soție, rude și prieteni. Nu știm când ai avut intuiția, cui i-ai spus, cu bună știință ori ce ți-a putut scăpa vreodată, fără voie, în somn...

Prisăcarul se îndreptă în scaun, așteptându-se, din reflex, la vreun nou semn trimis de putreziciunea devoratoare din trup, dar privirile albastru-violacee, neclintite la capătul haloului înșelător îl desprinseseră de propria lui condiție, îl prefăcuseră într-un ascuțiș de spirit la pândă.

— Ești frumoasă?, întrebă pe neașteptate. Nu înțeleg de ce te ascunzi în neclar. Relația noastră, vreau să zic și a mea cu voi, n-are niciun fel de viitor.

— Sunt frumoasă, replică ea. Și tânără. Toate astea au un anume rost.

— Poate n-o să vreau să vorbesc. Și nu știu dacă pot fi sensibil la mijloacele voastre de constrângere, în situația mea. Realmente nu vă înțeleg

— De ce n-ați intervenit mai devreme? M-ați fi împiedicat să divulg...

Vizitatoarea nu se grăbi cu răspunsul. Nu fiindcă era încurcată. Amenințându-l că nu va mai fi dispusă să-l asculte. Constrângerea cea mai simplă, dar de un rafinament fără egal, care întorcea împotriva lui argumentele propriei imunități. Suspansul dură câteva secunde, însă pentru viteza lui de reacție asta începea să însemne foarte mult.

— În regulă! exclamă răgușit. Doar să ai răbdare până

spun tot. Aveți aici, de milioane de ani, o agentură de spionaj. Cea mai teribilă din câte se pot imagina. Mi se pare că specialitatea și vocația celor care te-au trimis le constituie, ca să vorbim elegant, activitatea de informații; și dacă o faceți cu gând bun sau rău, în beneficiul unui grup sau al întregii lumi din care vii, ori chiar al planetei noastre, unde văd că v-ați instalat ca acasă, sunt speculații și mă depășesc.

— Ți-ai dat seama de mult?

Întârzie și el să răspundă, dar din cu totul alte cauze: ca să fie cât mai concis, să treacă peste amănuntele acum fără însemnătate (eforturile de a găsi cele mai ingenioase și mai subtile metode de marcarea, cu zeci de substanțe bine diferențiate, a albinelor și a florilor, îndeosebi în perioada marelui cules și cele mai eficiente sisteme de urmărire – până și cu izotopi și contoare de radiații, obținute în ani de sacrificii materiale grele și de echilibristică în marginea legii – și miile, nesfârșitele mii de încercări infructuoase în laboratorul care, din punctul de vedere al utilității, se putea compara cu al oricărui liceu de chimie, dar nu mai mult).

— Nu țin minte.

Se imagina după plecarea femeii și a câinelui, abia atunci pradă adevăratei singurătăți, durerilor atroce pe care le va ascunde și față de doctor, vidului ce îi va anticipa stingerea, fără să o facă mai ușoară.

— La prima vedere, tot ce se întâmplă acolo pare lipsit de judecată. Reguli păzite azi cu strășnicie sunt mâine încălcate fără ca stupul să-i pedepsească pe vinovați. Un exemplu: matca e personajul cel mai important al coloniei; albinele îi pregătesc tot timpul o hrană specială și o apără cu prețul propriei vieți – dar, la un moment dat, ele o ucid fără milă. Alt exemplu: intrarea la faguri e

păzită zi și noapte, cu o vigilență ajunsă proverbială, așa că nu doar insectele (chiar albine din altă colonie), ci orice vietăți, oricât de mari și puternice, sunt pedepsite amarnic pentru pofta de a se înfrupta din miere; există însă împrejurări când paza stupului e total abandonată. Alt exemplu: curățenia e o lege de fier; albinele nu-și lasă murdăriile decât afară și, peste iarnă, când nu pot ieși, pur și simplu se abțin timp de câteva luni; trântorilor, în schimb, li se îngăduie nu numai să mănânce oricât, dar și să murdărească fagurii în voie. Te plictisesc?

Femeia asculta neclintită. Vocea prisăcarului se ridicase cu un semiton, muchiile feței, adunate într-o veșnică grimasă de suferință, se îndulciseră, iar în clar obscurul de după stingerea ultimei raze de soare ochii îi străluceau, prinzând lumina crepusculară din geamuri.

— Nu, răspunse ea domol. Nu prea știu unde vrei să ajungi.

— Mi-ai promis răbdare, îi reproșă el grăbit. De fapt, totul se subordonează unei reguli mai stricte și mai cuprinzătoare – eficiența absolută. Matca e sacrificată când bătrânețea sau altă slăbiciune o împiedică să mai depună destule ouă pentru nevoile stupului. Paza e suspendată în timpul culesului, dacă nectarul e atât de mult, încât lucrătoarele, zorite să adune tot, intră cu recolta în oricare stup, fără să-și mai piardă timpul căutându-l pe al lor. Trântorii nu ies decât o dată, pentru zborul nupțial, după care, mulți, rătăcindu-se, nu mai revin, iar cei întorși își găsesc grabnic sfârșitul; până atunci însă se țin la adăpost, ca purtători ce sunt ai unei zestre biologice care trebuie valorificată cu maximum de randament. Eficiență înseamnă și viața atât de scurtă a albinei de rând – numai șase

săptămâni. Așa, stupul își reglează numărul de locatari după recolta mai slabă sau mai bogată, care trebuie strânsă și prefăcută în miere. Dar peste iarnă, aceleași albine de rând își prelungesc viața la mai multe luni, ca să hrănească matca și s-o păzească de îngheț, încălzind stupul, cu bătăi de aripi, la aproape treizeci de grade și ca primăvara să îngrijească puii următoarei generații. Eficiență, mai înseamnă faptul că, la încheierea zborului de nuntă, matca smulge din corpul trântorului depozitul seminal, pentru ca, până la sfârșitul celor cinci ani de viață, fără nicio altă împerechere, să poată fecunda ouăle pe măsură ce le așează în alveole. Mereu eficiența a pus la îndemâna albinelor manipulări genetice la care nici nu putem visa, grație lor, din aceleași ouă, ele scot, numai prin diferențe de hrană, lucrătoare, trântori sau mătci, la dorință.

Afară, câinele se mișcă, făcând să zornăie lanțul greu pe treptele verandei, și prisăcarul se opri deodată, parcă neștiind de unde vine zgomotul și ce înseamnă; de obicei, pe la acea oră câinele intra să se culce în cușca lui cu polistiren, dar nu zadarnic stăpânul contenise din povestit, ca alarmat de o premonitie, fiindcă îndată, ca nemicând până atunci, îi apăru la fereastră capul mare, amenințător și sălbatic, ca de paznic al infernului, și mai negru pe cerul crepuscular, cu ochii sticlind într-o fosforescență de-a dreptul stranie, roz-portocalie, când din casă nicio lumină nu venea să se reflecte în ei.

Prisăcarul zări toate astea doar într-o clipă, cât vizitatoarea smulgându-l din vraja hipnotică a privirilor sale, îi îngădui să întoarcă fața spre geamuri; fiindcă ea se ridică brusc, din doi pași se apropie de perdea și rămase cu spatele la el, acoperindu-i imaginea dogului.

— Te ascult, rosti de acolo, cu aceeași voce domoală,

melodioasă, ca o incantație liniștitoare. Cred că te apropii de adevăr.

Bărbatul realizează abia acum, rămas fără prezența ei imediată, și frigul din încăpere, și amorțeala picioarelor de la îndelunga ședere pe scaunul de lemn gol, și slăbiciunea jalnică a trupului care începuse să i se clatine din nimic, în căutarea unui echilibru iluzoriu; dar o pornire fără nume îl chema către silueta subțire și delicată de dincoace de geamuri, ca și cum o parte însemnată din ființa lui lăuntrică fusese pe nesimțite sustrasă de vizitatoare.

— Toate mișcările astea complicate și contradictorii sunt conduse de ceea ce unii numesc „spiritul stupului”. Ceva ce trece de simplul instinct și seamănă a un soi de inteligență. Intuiția mea, ca să folosesc terminologia dumitale, e că acest „spirit al stupului”, condiționarea asta de mare finețe, cu care albinele se nasc, vi se datorește. Ați implantat-o genetic, cândva, în trecutul îndepărtat, unei specii de insecte pământene pe care ați risipit-o apoi pe toate continentele.

— În ce scop? întrebă femeia, atentă parcă numai la inflexiunile propriului glas.

Cu gesturi cumva ocrotitoare, de gravidă, nefirești și părând de aceea nerușinate, bărbatul își mângâie pânțele anormal, în contrast umilitor cu înfățișarea aproape scheletică a trupului.

— Mierea!, răspunse cu voce stăpânită. Scopul ultim al strădaniilor, al efortului pentru eficiență. Care subordonează „spiritul stupului” și impune orice sacrificiu. Numai că, într-un loc, v-ați trădat. O mică fisură în logica strictă a conspirativității. După ce fagurii au fost umpluți și căpăciți, la un semn, la o informație pentru noi insesizabilă, stupul ia o hotărâre cel puțin

ciudată: roiul. Cu matca în frunte, pornește într-o pribegie fără întoarcere, abandonând rodul trudei lui de multe generații, în paza unui număr restrâns de albine. Ca și cum totul ar fi fost în zadar. Ca și cum un destin l-ar condamna să o ia de la capăt, veșnic de la capăt. Și de fapt așa e – destinul lui sunteți voi.

— Într-adevăr, ești periculos!, exclamă ea și tot nu se întoarce; vedea sau făcea nu știu ce acolo, la fereastră, ori se ascundea, ori ascundea un obiect față de el.

— Până la urmă, trebuia cineva să vă descopere!, răspunse prisăcarul, fără urmă de afectare.

— Adunăm depozite de miere, așa e.

— În toate pădurile Terrei. Ușor de găsit și de furat, cu o tehnologie ca a voastră. Probabil vă așteaptă de milenii, pentru că se conservă admirabil în timp, dacă are condiții. Pe parcurs au mai intervenit pământeni, stricându-vă un pic socotelile. Dar numai un pic. În sensul că vă dijmuiesc recoltele cu prisăcile lor sistematice, ca mine. Oricum însă, nu-i dau mării adevărata ei întrebuințare.

— Dacă o știi și pe asta...

— Să o fi știut, îmi schimbam soarta. Cel puțin pe a mea. Nicio analiză nu mi-a arătat altceva decât fleacurile – fructoză, glucoză, zaharoză, invertază, glucozidază, acizii formic, citric, acetic, tactic, oxalic, gluconic și ceilalți, proteine, vitamine, polen, amidon, săruri... Dar nici altora, mai deștepți și mai utilizați, nu le-a spus mai multe.

Rămase în ascultare. Simțurile i se ascuțiseră, i se înmulțiseră, nu se mai pricepea să le citească alarmele, doar senzații nelămurite, neliniștitoare îi tălăzuiau sufletul amputat, el însuși dornic să se întregească, să o învâluie pe necunoscută, să o rețină, ca și când o forță,

pentru el vitală, se ascundea în alcătuirea ei. O forță, un principiu...

— Sub alcătuirea asta chimică se ascunde un principiu vital. Care întreține și generează viața, care stimulează și dirijează mutații genetice, poate canalul de legătură cu lumea neînchipuit de bogată a plantelor – și ele aparent simple, aparent neclintite... Mi-e teamă de lucrurile prea cunoscute și prea limpezi; la altă scară, ascund mistere și adâncimi înfricoșătoare. Descoperim, nu de mult, că apa, apa noastră de băut, analizată în spectrul nu știu căror radiații, dovedește cu totul alte înfățișări și alte însușiri, după locul de unde iese din pământ. Se vorbește de o asemenea apă, de fapt elixirul veșnicei tinereți, căutat, și poate nu zadarnic, de alchimiști, care vindecă bătrânețea și toate bolile; ba chiar aud că această așa-numită apă fundamentală se distilează în zilele noastre, deși nu l-am găsit pe făcătorul ei. Mierea vindecă și ea boli. Propolisul, lăptișorul de matcă, polenul... Doamne, dar astea sunt firimituri, stângăcii colosale, simplificări strigătoare la cer! Cum mi-aș face un cort din „Rondul de noapte”, pentru că pânza lui e impermeabilă. În ce fel trebuie să arate mierea pentru voi, care știți nu numai că pânza noastră impermeabilă e de fapt pictură, ci cunoașteți și autorul, îi analizați și lucrările, iar în final vă încântați peste măsură la contemplarea capodoperei lui Rembrandt.

Avântul vorbelor nu i se transmitea; se vede că și le spusese de mii de ori în așteptarea întâlnirii de acum, până i se tocise orice participare afectivă – sau ciudățenia necunoscutei, premoniția tulbure a mișcărilor ascunse din jur, apoteoza malefică a bolii îl înstrăinau definitiv de el însuși.

— Pentru că nu e nectar brut adunat în faguri! mai apucă să zică într-o doară. Albinele îl prelucrează și în gușa lor trebuie să se petreacă niște mutații fundamentale...

Întunericul începutului de noapte se destrăma ușor, ca și când un far puternic, plasat în apropiere și pus în legătură cu un reostat s-ar fi aprins încetul cu încetul. Lumina venea de deasupra curții – într-un cenușiu crepuscular, făcând să răsară fantomatic contururile stupilor, cu riguroasa lor aliniere, apoi o licărire alburie, ca răsăritul pe un cer plin de nori, apoi raze drepte tăioase, asemenea unor stâlpi neclintiți, înfiți în pământ parcă o dată pentru totdeauna, unul după altul, din ce în ce mai repede.

Prisăcarul se pomeni la geam, alături de vizitatoare. Apropierea de ea, de haloul care o prefăcea într-o configurație de linii și volume incerte îl răscolea din nou, până în pragul paroxismului – vecinătatea ei sau spectacolul demential de afară: albinele care nu încetau să iasă, cu miile, din fiecă stup, să se ridice vertical în biruitoarea lumină, acum galben-aurie, ca niște sute de colonade subțiri, legănându-se încetișor, sprijinind plafonul de foc de deasupra curții, strict delimitat la perimetrul gardului.

— Să ieșim! îl îndemnă ea și, fără să-l atingă, porni înaintea lui, dreaptă; și el o urmă aiurând, iar pe zidul din fund al încăperii se profită, în cărbune compact, cu margini tăioase și crude, o umbră cocoșată, cu pânțe hidos, o singură umbră.

Era frig afară? Era cald? Se rezemă de balustrada verandei. Câinele lingeă fără grabă marginea de sus a adăpătorului, unde albinele forfoteau ameteite, călcând

orbește unele peste altele, să apuce să-și înmoaie trompa în apa turnată acolo de cine știe cine și pângărită de limba roșie și enormă a făpturii infernale. Pe urmă, în zbor clătinat, chinuit, se întorceau în stupi, să-și contamineze semenele, să le înnebunească la rândul lor.

— Cum?... întrebă el, arătând în sus cu o mișcare obosită a capului.

— Mierea! răspunse vizitatoarea. O pulverizează acolo...

— Și arde?

— Carbon, hidrogen... Ca în petrol, ca în spirt... Dar la ce bun explicațiile?

Albinele începeau să se așeze pe copaci, pe pământ. Și de sub scoarța înghețată a unora și a altora, fără îndoială că sub același efect al mierii, prindeau să răsară, văzând cu ochii, muguri de frunze, muguri de flori, colț de iarbă; să răsară, să se înalte, să se despice, dând la iveală verdele crud din taințele lor pline de mustul germinației. Buharale, ormuzuri, șirazuri de gazon cu firele încâlcite de prea multă desime, frunze bătute unele în altele, ca solzii peștilor, pe fiecare trunchi, și creangă, și rămurică. Și, simțind că îi tresare ceva sub degete, prisăcarul își îndreptă privirile în jos și aproape nu se mai miră să constate că lemnul mort al balustradei, al pilaștrilor, al podelei și mai departe al tocurilor de la uși și ferestre începe și el să înmugurească, atins de albine, încep să iasă lăstari din nodurile înnegrite de soare, de sub fibrele tocite inegal de picioarele și mâinile care în atâția ani pășiseră pe scânduri și se agătaseră de stâlpi și de giurgiuvele. Sticla geamurilor se sfărâmă sub această năvală a vieții, se desprinseră foile de tablă de pe acoperiș, crâpă și

căzu tencuiala fiecărui perete, se desfăcură mobilele. Până și zgarda, lanțul și sârma care-l țineau pe câine prizonier se umpluseră de ghirlande întunecate, subțiri, suple, ca filigranele unui mare bijutier.

— Ai învins!, rosti femeia și se întoarse la prisăcar, căutându-i ochii din nou.

El se grăbi să se piardă în albastru-violetul lor, să se regăsească pe sine, cel adineauri fără veste pierdut, să se întregească și să rămână acolo, apărat de viitorul inexorabil.

În clipa aceea, ca la un semnal – se înțelege că la un semnal – se deschiseră pretutindeni florile. Beția parfumurilor grele îi învălui rând pe rând; și erau flori și parfumuri din toate colțurile planetei, devreme ce în miere se ascunde, pe lângă atâtea altele, secretul ingineriei genetice; printr-o atât de firească, în fond, răsturnare de lucruri, mierea restituia miresmele și florile din care se născuse – și poate mai mult: după meandrele orgoliului dezlănțuit al adevăraților ei stăpâni crea pentru această orgie forme și culori, și arome, și legănări, și foșnete inexistente până atunci, scria în limbajul esoteric al florilor poeme încă nevisate de niciun muritor din nicio lume, murmura în pianissimo simfonii de dincolo de închipuirea omenească.

— Ai învins! repetă vizitatoarea. Toate astea zăceau în sufletul tău. N-am făcut decât să le scoatem la lumină. Convinge-te!

Îi urmă îndemnul. Se pătrunse, din nou și din nou, de minunea răsărită din frig și întuneric, de gândul că totul, totul îi era dedicat, îl sărbătorea, i se cuvenise. Când își întoarse ochii spre ea, îi văzu – de data asta limpede – chipul, tinerețea, armonia perfectă, trupul învăluit sau poate alcătuit din raze.

— Știi, zâmbi sfios, oboseala...

— Știu! șopti femeia. Pentru asta am și venit. O să fie ușor, neînchipuit de ușor!...

Îl cuprinse în brațe, îl așează pe covorul de flori și rămase aplecată asupra lui.

— Nu te duce! îi ceru prisăcarul. Doar să te mai privesc.

Păru că se pierde în apele morții, apoi reveni, pe jumătate, ca de departe.

„Un înger cu părul blond și des...”, murmură unei amintiri numai a lui. N-o să dureze mult.

Ea încuviință, cu un surâs plin de înțelegere și de taină.

*

Nu durase, într-adevăr. Trupul zăcea chircit pe o parte, iar ploaia, amestecată cu spic de zăpadă, îi uda picioarele strânse cuminte pe treapta cea mai de sus a scării. Ținându-se cât mai departe de el, câinele veni pe verandă, în două labe, să se pună la adăpost.

— Planetă nenorocită! blestemă și se trânti greoi pe bancă, în capul oaselor, cu spatele rezemat de zid. Am început să nu mai suport frigul și oboseala. Imaginează-ți!

Lanțul zurui, poticnindu-se de muchia băncii. Câinele se porni să suduie înăbușit. Își vârî labele din față pe după zgardă și împinse în ea să o rupă, dar aceasta nu cedă. Atunci, cu o exclamație de mânie, care aducea mai degrabă cu un lătrat, prinse lanțul între gheare ca între niște degete; o flacăra orbitoare îi luminează pentru o clipă botul ridicat spre tavan și ochii închiși, pe urmă dulăul azvârli capătul lanțului rupt, care se izbi violent de un geam și îl sparse.

— Numai tu erai în stare de una ca asta!

— Și tu să mă ascuți!, răspunse cu tristețe femeia.

Ploaia țărâia subțire pe tabla acoperișului. Prin fereastra spartă pătrunse vântul, umflând perdeaua și răscolind, în cămin, cenușa buturugii arse demult. Dincolo de balustradă, în paloarea stinsă a nopții de noiembrie, abia nălucind pe fondul pământului noroios, se înșirau, într-o zadarnică aliniere, stupii – cutii anoste cu popoare de insecte care se omoară să adune hrană peste nevoile lor și, când le e lumea mai dragă, pornesc într-o pribegie la fel de lipsită de noimă ca și lăcomia de mai înainte.

— Ar trebui să te las aici! mârâi, la propriu, câinele. Ai ceva din primitivismul și absurdul lor. Să înscenezi o minciună ca asta!...

— Vrei să ne certăm? șopti, la fel de tristă, femeia.

Știa prea bine cât e și el de afectat, altfel n-ar fi admis ca, după un an de captivitate în lanț, să rămână sub aceeași înfățișare ridicolă și să discute amândoi tot în limbajul peste măsură de sărac și stângaci al pământenilor.

— Îi detest! reluă dogul. Sunt perfizi, profitori, ingrați... Dornici de înavuțire, de putere... Nedrepti și lipsiți de orice rațiune – își otrăvesc planeta, își pregătesc distrugerea totală...

— Nu toți.

— Aiurea! Uită-te la eroul tău. Eșantion reprezentativ pentru omenire. Un amărât ros de cancer și pe trei sferturi nebun. Cât despre teoria lui...

— Lasă-l în pace! izbucni fără veste femeia. A murit. Aici se moare. Miliarde de ființe zilnic.

Revolta și neputința o înecau. Acum le cunoștea pentru prima oară. Pământul o contaminase necruțător. Dar nu se putea descărca, încă nu învățase să și plângă.

— A crezut în noi... murmură câinele, deodată învins, și vocea groasă îi sună înăbușit, ca un scâncet. Principiu vital, speranță de viață... Și ei n-au nicio șansă, nefericiții!

Lapovița se prefăcuse în zăpadă cu fulgi mari și deși, iar aceasta începea să se aștearnă domol pe locurile mai puțin ude – picioarele prisăcarului, alea betonată și acoperișurile stupilor. Ca și când, într-o simbolistică involuntară și vetustă, ar fi vrut să-i confirme teoria: dezlegând secretul albinelor, omul a deschis un nou drum, și totul se învâluie în culoarea inocenței, a copilăriei, a începutului.

Prefăcuți în lumină, cei doi plecară abia spre ziuă, de parcă ar fi vrut – dar nu-și propuseseră asta – să privegheze, după un alt obicei barbar, trupul chircit la intrarea în verandă. N-aveau să se mai întoarcă niciodată. Pământul era, în toate, străin felului lor de a fi.

Se vede treaba însă că oamenii se aseamănă, indiferent de soarele sub care s-au născut. Altfel cum să înțelegi pornirea celor doi de a-i da prisăcarului, în ciuda tuturor evidențelor, iluzia că a reușit? Și, mai departe, cum să le justifici opacitatea față de formidabila lui intuiție?

Fiindcă, într-adevăr, în trecutul geologic, rudele de sânge ale viespilor și bondarilor, albinele, au fost condiționate de cineva. În pădurile prefăcute de atunci în cărbune și piatră, ca și în pădurile noastre de azi, coloniile convenționale numite „sălbatică” strâng fără odihnă și codifică savant, sub masca înșelătoare a mierii, un sublimat biologic inestimabil. Inerte la factorii degradanți din mediul înconjurător, conservându-se astfel la nesfârșit, miniaturalele depozite conțin

semințele semințelor vieții, aflate, de altminteri, în toate organismele Pământului, de pe vremea primelor începuturi, a matricei oceanice primordiale.

Ciudații vizitatori ai prisăcarului, cunoscând bine civilizațiile galactice, știau că niciuna din ele n-a poposit pe Terra mai mult decât pentru o scurtă misiune de cercetare – planeta nu-i putuse reține cu nimic.

Asta înseamnă că taina descoperită de pământean are o singură explicație: într-un viitor depărtat de noi ca stelele, când generația noastră, împreună cu multe altele care-i vor urma vor fi aparținut definitiv trecutului, omenirea terestră (abandonată de emisarii celorlalte lumi din pricina contradicțiilor ei de neîmpăcat, a defectelor azi insurmontabile) va reuși, după seisme de neînchipuit, să ajungă la rațiune și echilibru. Atotputernicii ei savanți vor folosi atunci pulberea de miere ca să prefacă în grădini înfloritoare planetele sterpe unde vor debarca fiii Pământului.

Îmi place să cred că și cei doi extratereștri nemuritori (dacă veșnicia, oricum relativă a vieții lor, îi va ajuta să prindă vremurile acelea îndepărtate), ființele pe care, în lipsă de ceva mai potrivit, continui să le numesc femeia și câinele vor afla, în fine, că prisăcarul nu s-a înșelat. Și, cu aceeași reacție omenească pe care experiența și înțelepciunea nu o anulează (pentru simplul motiv că, fără ea, nu se pot dobândi experiență și înțelepciune), se vor consola, poate, de regretul că nu l-au înțeles, cu mândria că i-au dat, fie și neîntemeiat pe atunci, imaginea izbânzii.

R. Bărbulescu

Romulus Bărbulescu

(n. 27 octombrie 1925, Sulina, d. 9 februarie 2010, București) a fost un critic literar, dramaturg, eseist, realizator de antologii și scriitor de literatură științifico-fantastică, precum și

un actor și scenarist român contemporan. Absolvent al Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică din București, Romulus Bărbulescu a fost cunoscut, alături de colaboratorul său de aproape cinci decenii, George Anania, ca unul dintre deschizătorii de drumuri în science-fiction-ul românesc modern.

G. Anania

George Anania

(n. 14 iulie 1941, Măgurele, d. 6 aprilie 2013) a fost un scriitor de literatură științifico-fantastică, dramaturg, realizator de scenarii radiofonice, traducător și realizator de antologii românești contemporane.

Este cunoscut și pentru colaborarea sa literară îndelungată cu Romulus Bărbulescu.

Romane scrise în comun:

1962 - Constelația din ape

1965 - Doando - reeditat în 1992 și 2002

1967 - Statuia șarpelui

1969 - **Planeta Umbrelor Albastre** - reeditat în 1993 cu titlul Planeta Fantomelor Albastre

1970 - Ferma Oamenilor de Piatră - reeditat în 1990
1973 - Paralela-enigmă - reeditat în 1991
1977 - Șarpele blând al infinitului
1992 - Cât de mic poate fi infernul?

Povestiri și nuvele scrise în colaborare

Captiv în inima galaxiei (1964)

Astronava lui OLM (1965)

Fântânile (1966)

Ochii ei albaștri (1967)

Aventură pe fluviul de hidrogen (1971-72)

Requiem după singurătate (1983)

Război contra Sfinxului (1990)

Uneori, marea (1990)

Feedback Pampero (1994)

